

SARANIN DÜŞLERİ

M. Sait ÜÇLÜ

5.Baskı

Pêrî Yayınları

Günce-Deneme

Sara'nın Düşleri

M. Sait Üçlü

5.Baskı

Mizanpaj & Yayına Hazırlık

D. Bilgiç

Kapak

Nilgün Koşmaz

5. Basım:

İstanbul 2015

Yayınevi sertifika no

28865

Baskı

Kayhan Matbaası

Pêrî Yayınları

Osmanağa mh.Pavlonya Sokak

Nuhoğlu İş hanı No.8/4

Kadıköy /İstanbul

(0216) 347 26 44

periyayinlari@gmail.com

www.periyayinlari.com

ISBN-978-605-65552-6-8

5. Baskı İçin

ÖNSÖZ YERİNE SÖZ

Büyük bir emek, çaba, uğraş ve özellikle cezaevinde birlikte kaldığım Sara'nın kadın arkadaşlarının değerli katkı ve destekleriyle kitabı hazırlayıp bitirdim.

Cezaevindeyken, kitabı basılmak üzere dışarı gönderdim. Ancak kitap bir türlü basılmadı ve gönderdiğim bir yayınevinin tozlu rafları arasında beklemeye devam etti.

2001 Mart'ında, kesintisiz yirmi yıl süren, serüvenli tutukluğun ardında özgürlüğüme kavuştum. Burada anlatmadığım zorlu serüvenin sonunda, Sara'nın Düşleri'nin ilk baskısı, Aralık 2003'te yapıldı.

O dönem birçok çevrede olumlu tepki aldı. 2.000 adet basılan birinci baskısı bir hafta içinde tüketildi. Hemen ardında arka arkaya 2. 3. ve 4. baskısı yapıldı. 4. Baskıyla birlikte savcılık, kitap hakkında dava açtı. Yıllar süren yargılama sonunda kitap; “düşünce özgürlüğü” kapsamında temize çıktı.

4.baskının üzerinde tam on yıl geçti. Bu on yıl kendi içinde koca bir tarihtir. Akıp giden zaman, mücadele diyalektiği birçok şeyi değiştirdi veya aşındırdı. Bir zamanlar “yasaklar” ve “tabular” listesinin başında bulunan “Kürt, Kürdistan, gerilla” gibi sözcükler ile “W, X, Q” gibi harfler toplumsal mücadele sonucunda özgürleştiler.

Kürt sorununun müzakere, demokratik uzlaşa ve barış yoluyla çözülmesi için temel toplumsal bir sorun olarak toplumun gündemine oturmuş bulunuyor. Kürt sorununun demokratik çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi artık kaçınılmaz hale gelmiştir. Türkiye toplumunun temel gündemini haklı olarak bu sorunlar teşkil ediyor.

Sara'nın Düşleri tam da bu sorunlarla ilgilidir. Kürt sorunun demokratik çözümü, Kürtlerin, hakikat ve özgürlük uğruna hangi zorlukları göze aldıklarını, hangi acıları çektiklerini ve ölümü nasıl göğüslediklerini ortaya koyuyor.

Bu anlamda Sara'nın Düşleri, Türkiye siyaset arenasında tüm yakıcılığıyla güncelliğini koruyor. İnsanların Kürt sorununun gerçekliğini bizzat yaşayanların yaşamlarında öğrenmeleri açısından derslerle dolu **belgesel** bir çalışmadır.

Gelen yoğun istemler üzerine yayınevinin talebi ve önerisi üzerine 5.baskı yapmaya karar verdik.

Yeni baskıda, kitabı yeniden gözden geçirdim ve teknik hataları düzelttim. Ancak kitabın içeriğine dokunmadım.

M. Sait ÜÇLÜ

BİR GÜNCENİN SERÜVENİ

İnsanlar ilk yazıyı icat ettiklerinde ne hissettiler, duyguları, düşünceleri neydi?

İnsanlığın yaşamını alt-üst eden bu görkemli icadın bilincinde miydiler?

Yoksa icat, rastlantıların bir sonucu muydu?

Nasıl çözüldü harflerin gizemi?

Elinizdeki bu kitabın akıl almaz serüveni, harflerin gize-miyle ilgilidir.

Tanrı Votan Mitosu

Tanrı Votan, harflerin gizemini çözemediği için tedirgin ve üzüntülüydü. Çareler aradı harflerin gizemini çözmek için. Kurban adamayı düşündü. Ama kimi kime kurban edecekti? En büyük Tanrı, her şeyin yaratıcısı kendisiydi. Günlerce düşündü taşındı. Sonuçta aklın gücü üstün geldi. Tanrı Votan, kendini kendine kurban etmeyi kararlaştırdı. Kendini ayaklarından baş aşağı astı. Acılar, zorluklar çekti ve aç kaldı. İşkencelere katlandı. Durmadan düşündü, taşındı. 9. gün, ip kendiliğinden koptu ve Votan harflerin sırrını çözdü. İnsan harflerle, sözcüklerle buluştu, dost oldu. Düşüncelerini, duygularını, amaçlarını özlemlerini, umutlarını, sevinçlerini, üzüncülerini, hüznün ve acılarını o küçücük eğri-büğrü harflere yükledi. Harfler, sözcükler gizem dolu duyguların ve kutsal düşlerin aracısı oldular. İnsanlar kendilerini onlarda yaşattılar.

Kendini Bil Ey İnsan

Doğanın, toplumun, tarihin yasası kendi bildiğince akıp gidiyordu. İnsanlar ölüyor, öldürüyor, öldürülüyordu. Aydınlık ile karanlığın çatışması durmadan sürüp gidiyordu.

Dağların doruğunda yaygın gökyüzünün mavi karanlığına yükselen kızıl parlak alevler! Dağların sarp, aşılmaz zirvelerinden, sonsuzluk hissini yaratan ovalara akan kızgın lavlar! Baharın hırçınlığıyla doludizgin her şeyi önüne katıp götüren boz bulanık sular! Gök gürlemesi ve sağanak yağan yağmurlar arasında çakan şimşekler! Sürüler halinde saldırıya geçen yabani hayvanlar! Gecenin suskunluğunda karanlığın sırtına inen gül parmaklı şafak! Ya ısıt ısıt süslü taşlarıyla insanı büyüleyen gökyüzü! Ya gökyüzünün ortasında upuzun gümüş saçlarını yeryüzüne salan dolunay! Bir Afrikalının kıvrıkcık saçları kadar sık ormanlar! Sonsuz mavi suların içinde yükselip, bıkıp usanmadan kıyıları döven kocaman ak köpüklü dalgalar!

İnsan bütün bunlar karşısında suskun ve umarsızdı. Zayıf ve güçsüzdü. Neydi insan? Fil, koca gövdesiyle kendini dokunulmaz kılıyordu. Aslan, güçlü pençeleriyle parçalayıp yiyordu. Kartal, sonsuz maviliklerde uçup gidiyordu. Balık suda yüzüyordu. Ceylan, çevik adımlarıyla hızla koşuyordu. Yılan sürünüyordu. Bukalemun bulunduğu yerin rengini alıyordu.

Ya insanın neyi vardı? Bütün bu olup bitenleri suskun ve sessizce izliyordu. Doğanın gizemini çözemiyor korkudan, umarsızlıktan, tir tir titriyordu. Karanlıktan, ışıktan, sonsuzluktan, yırtıcı hayvanlardan korkuyordu. Kendini korumak için durmadan düşünüyor çareler arıyordu. Fırtınalardan, ak soğuklar ve tehlikelerden korunmak için ağaç kovuklarına, kaya diplerine gizleniyordu. Bu düşmandan bir kaçıştı. Kaçışın nedeni, gizi çözülemeyen doğaydı. Gizi çözülemeyen insanın kendisiydi.

Sonra insan, yavaş yavaş en güçlü silahını keşfetti. Akıl! Akıl hepsinden üstündü. İnsan aklını kullandı, savunma araçlarını geliştirdi. Kartalın uçuşunu, filin gücünü, aslanın parçalayıcılığını, yılanın sürüngenliğini, ceylanın hızını, suyun akışını, yıldızların parlaklığını gecenin ve gündüzün rengini kendisinde birleştirdi. Durmadan savaştı, mücadele etti. Özgürlük ve hakikat arayışını derinleştirdi. Arayışı derinleştirdikçe çözümsüzlüğü çözüme çevirdi.

Gücünü, düşlerini, özlemlerini, umutlarını, tecrübesini, deneyimini sürdürmek için, kendinden sonra gelen nesillere devretmek istedi. Düşündü, taşındı aklını patlatırcasına çalıştırdı. İğneyle kuyu kazar gibi sabırla, özenle bekledi. Binlerce, on binlerce yıl sabırla bekledi. Bıkmadan, usanmadan arayışını sürdürdü. Tanrı Votan misali, tüm acılara zorluklara katlanarak, korkularını yenerek inancını yenileyerek, iradesini bileyerek sihirli harfleri buldu ve gizemini çözdü. Harflerin sözcüklerin gizeminin çözülüşü, doğanın toplumun ve tarihin de sırlarının çözülmeye başlanmasıydı. İnsan artık kendi kendisini daha iyi tanımaya başlamıştı.

İnsan ne kadar da karışık, zorlu, inatçı bir yaratıktı. Ne kadar, korkak ikiyüzlü, ürkek, kaçkın ve yüreksizdi. Bir o kadar da atak, cesur yaratıcı ve yapıcıydı. Hiçbir canlının yapamayacağı, başaramayacağı şeyleri yapıyordu. Kahraman ve şarlatandı. Cesur ve korkaktı. Aydınlik ve karanlıktı. Hem özgür, hem köleydi. Asalak ve çalışkandı. Haklı ve haksızdı. Bir çelişkiler yumağıydı. Yazı bunun çözülüşünün anahtarıydı. Kendini bil ey insan! Sen ki tekmil yaşamın sırrısın! Hakikat senin serüveninde gizlidir.

Unutma çözümlenen insan, çözümlenen doğa ve evrendir. İnsan mikro evren olarak, doğada olup bitenlerin bir toplamıdır.

Elimde Yaşamın Sır Defteri

Günlerden beri elimde binlerce sözcük yüklü, küçücük kareli kapsız bir defter var. Durmadan evirip çeviriyorum. Eskimiş, yıpranmış, yırtılmış küçücük bir defter. Kirlenmiş, harflerin rengi solmuş, mürekkebi dağılmış bir defter. Ama inatla direnen kendini bütün saldırılara karşı koruyan bir defter! Her sayfayı açtığımda onlarca yüzlerce sözcük bir anda hücumu geçiyor. Sayfaları çevirdikçe karışık, bilinmez, gizi çözülmemiş duygulara kapılıyorum.

Defterin boş yerlerine resimler çizilmiş, çiçekler yapılmış, rastgele aceleyle sözcükler yazılmış. Coşkusu, heyecanı, kini, öfkesi, sevgisi, sevdası, özlemi yüzünden okunan sözcükler. Sözcükler, sözcükler, sözcükler... Tüm benliğimi saran kutsal sözcükler.

Defterin ilk girişinde; “tarihe yeni başlarken” diye yazılmış... Kendi kendime düşünüyorum; ‘yeni’ nedir? “Tarihe başlarken” neyi ifade ediyor?

Tarih bellektir, bellek insana özgüdür. Tarihe yeni başlarken, yeni bir belleği, yeni bir düşünüş tarzını, yaşam felsefesini ve ilişkiyi dile getiriyor. Bu mazlum bir halkın tarihidir. Halkın şahsında insanlığın, cümle ezilenlerin tarihidir. Demek ki, bu defter yeni bir tarihin ışıldayan parçasıdır.

“Evet, evet” diyorum kendi kendime bu defter yeni bir tarihtir. Kürt özgürlük mücadelesinin bir parçasıdır. Bu defter sadece bir kâğıt parçası değildir. Defterin içinde yeni, farklı bir yaşam ve tarih gizlidir. Hakikat ve özgürlük kavgasının peşine, aşkla düşümlerin kutsal düşleri ve kavgası var.

Defterin sayfalarını, kutsal bir kitabın yapraklarını çevirir gibi yarı mistik bir korku, heyecanla çeviriyorum.

Acaba benden önce kaç kişinin parmakları, bu yıpranmış defter yapraklarını evirip çevirdi?

Kaç kişinin gözleri bu sır dolu satırları merakla taradı?

Onlar ne hissettiler, ne duydular, ne düşündüler?

Sayfaları çevirmeye devam ediyorum. Büyülü bir sözcük gözlerime takılıyor.

“Bir Gerilla Günlüğü”

Demek ki, bu bir gerilla güncesidir. Bu bir gerilla yaşamı, özlemi ve düşleri! Özgürlük için dağa çıkan insanın acıları, zorlukları, ütopyaları ve birçok şeyi burada gizlidir. Kim bilir, belki bu defterde ölme-öldürme ve kanlı çatışmalar gizlidir. Belki “tarihe yeni başlarken” demesinin nedeni budur. Gerilla yeni bir tarihtir. Özgürlük tarihidir. Kutsanmış coğrafyanın ateş yalımlı özgürlük düşüdür. Bir düş ki, binlerce yıllık serüvendir.

Dünyanın en harika şaheser tablosuna bakar gibi bu sayfanın gizeminde yitip gidiyorum. Birden bire kendimi duyguların, istemlerin, ütopyaların ortasında buluyorum. Haklı ile haksızın çatışmasını düşünüyorum.

Bu sayfayı binlerce ton toprağı devirdikten sonra rastladığı antik kent kalıntılarını inceleyen bir arkeoloğun heyecanı ile inceliyorum.

“Sara Şervan”

Sayfanın üst kesimi mavi tükenmez kalemle hafif taranmış. Yeşilimsi mavi bir renk almış. Nemlenmiş, mürekkebi dağılmış. Mas mavi yere, mavi kalemle büyük ve belirgin harflerle; “Sara Şervan” yazılmış.

“Pir Pir Pir”

“Sara Şervan’ın sağına soluna yine büyük belirgin harflerle; “PİR PİR PİR” yazılmış;

Günce’nin yazarı Şervan SARA’nın beyninde, yüreğinde, ruhunda PİR var... PİR Kemal, bir enternasyonalistti. O çağımızın en büyük direnişçisi ve devrimcisiydi. “Biz, yaşamı uğrunda ölebilecek kadar seviyoruz” diyen büyük insan.

Aceleyle yazılmış bir kaç şiir dizesi;

“Nasıl idi yaşamak bizde

Kızıl gül

Sarı gül solarken

Nasıl döküldü toprağa tohumları...”

Sara, bir Şervan! Sara, Kemal PİR tutkunu! Sara, günce yazarı! Sara, bir Şaire!

“Tutarlıyım, Halka Karşı Tutarsızlık Olmaz”

Rastgele özensiz, eğri-büğrü harflerle yazılmış bir cümle daha dikkatimi çekiyor.

“Tutarlıyım, Halka Karşı Tutarsızlık Olmaz!”

Tutarlı olmak!

Mazlum bir halka karşı tutarlı olmak, nedir?

Bunun yanıtını Şervan ve Şaire Sara, güncesi boyunca çok net veriyor.

Sara’nın sözcük ve cümleleriyle; “İnançlı, kararlı, ikirciksiz olarak, halkının özgürlüğü için ölümüne savaşımdır.” Halka karşı tutarlı olmayı böyle ifade ediyor.

Bunun arkasında yarıda kesilmiş bir cümle duruyor.

“ABD Başkanlığında...”

Halklara kan kusturan, kölelik dayatan ABD emperyalizmi...

“Sara Arkadaşın Ekibi...”

Adeta lime lime olmuş, yıpranmış ve dökülecekmiş gibi duran bir sayfaya daha bakıyorum. İlk gözüme çarpan şey; “Sara Arkadaşın Ekibi...” cümlesi oluyor. Cümlenin altında isimler sıralanmış.

“Sara Arkadaşın Ekibi...

1)Jiyan	1)Dilgeş
2)Dersim	2)Rojhat
3)Sebahat	3)Çiya
4)Hevidar	4)Berivan
5)Beritan	5)Yaşar
6)Şerhat	6)Nuhât
7)Kamuran	7)Kawa...”

Bu sayfada yazılanlardan anlıyorum ki, Sara’nın komutasındaki gerilla birliğinin çoğunluğu kadınlardan oluşuyor. Tarihin tanrıçalık toplumuna ebelik eden coğrafyada Sara’yla birlikte on beş kadın, dağların karlı doruğunda bulunuyor.

Seneler seneleri, mevsimler mevsimleri kovalamış, Sara bu günlüğü yazdıktan sonra dört koca yıl geçmiş. Şimdi kaç kişi sağ, kaç kişi ölü! Yaşamda olanlar şimdi nerededirler? Hangi dağın karlı zirvesinde yol almaya devam ediyorlar. Her sayfaya acılar, hüznler, üzüncüler sinmiş. Ya sevdalar, yarım kalmış aşklar, türküler? Her sözcüğe sinmiş duygular, kristal renkli bir şelaleye dönüşüp tüm bedenimi sarıyor. Beni tarihi imkânsız bir heyecana boğuyor, bu kristal renkli şelalenin gürül gürül akan suları. Gözlerimi sayfadan ayıramıyorum.

Kör Pencere, Demir Parmaklık

Zindan! Tutsaklık! Tel örgüler! Nöbetçi kuleleri, gece devriyeleri, ışık sızmayan ringler! Demir kapı, kör pencere, parmaklıklar, gri, sarı kirli duvarlar, daracık hücre ve demir ranza!

Parsellenmiş gökyüzü yıldız yoksunu geceler. Gül parmaklı şafağın doğuşunu seyredememek! Bir ırmağın coşkun akışını görememek! Sara'nın sözleriyle;

“Ey alçak düşman!” Bizi bizden çalmak, yaşamımızın en güzel yıllarını talan etmek! Çocukluk düşlerimizin geçtiği topraklardan bizi sürgün etmek! Yirmi yıl, kirli kalın beton duvarların ardına tıkatmak!

Ey tarih, ey zaman, ey lanetli akış, suçlu kim, suçsuz kim? Yargılayan kim, yargılanan kim?

“Ateşin Ve Güneşin Kutsanmış Çocuklarıyız...”

Kafanda salkım söğüt düşler! Yine düşlerime Sara takılıyor...

Sara Şervan.

Sara Şaire.

Sara günce yazarı.

Yıpranmış, kirlenmiş çiziklerle dolu bir sayfa daha çeviriyorum.

Yaprağın üst kısmında siyah tükenmez kalemle bir resim yapılmış. Heybetli görkemli dağlar. Karanlıktan şafağa uzanan gotik bir yapıyı andıran zirveleri ululaşan dağlar. Dik yamaçlı, uçurumlu, dağlar. Dağların zirvelerinde güneş doğuyor. Güneş adeta tüm insanlığı fethetmeye hazırlanıyor. Resmin altında eğri büğrü harflerle yazılmış bir şiir;

*“Bize ısıveren soylu Güneş
Ve yine, sığındığımız gölgeyi veren
Salkımlarla başakları olgunlaştıran Güneş
Şenlikleri kutlamamız için geri çekilen
Deliliklerimizi, taşkınlıklarımızı
Hoş gören Güneş
Ve yine bir gün sonra, bir gün öncesi gibi
Aynı cömertlikle beliren Güneş
Bizden ne şükran bekler ne de baş eğme
Doğarken soyludur Güneşimiz
Batarken de öyle...”*
“Biz ki, ateşin ve güneşin kutsanmış çocuklarıyız...”

Her Şiir Bir Sevdadır

Dağ özgürleşme ve yüceleşmedir. Kutsal ütopyaların yaşamlaşma alanıdır.

Güneş köhnemiş karanlığa karşı, aydınlığı, gün yüzüyle buluşmayı ifade ediyor.

Resimde de anlıyorum ki Sara, Şervan olduğu kadar bir yazar, şair ve ressamdır. Sanatçı yüreği ve ruhu onu büyük bir aşkla böylesine görkemli bir özgürlük ve hakikat arayışına itiyor.

Dağın altında yine şiir dizeleri! Şiir dizeleriyle, dağın alt eteklerinin çizgileri iç içe geçmiş birbirine karışmış.

*“Utanmadan yaşayabilmek
Gençliğini gömüp bu şehre
Uslu uslu oturmak
Ölüm kadar çirkin ölüm kadar kötüdür
Çılgılık atan dalgaları seyrettim
Suskun suskun
Utandım
Yükü varken omuzlarımda haykırmanın
Bir fabrika bacası gibi
Sokaklara dökülmenin
Yükü varken
Suskun suskun oturmak...”*

Şiir bir sevdadır. Şair özgürlük arayıcısı ve kavganın onurudur. Sara, özgürlük arayıcısı ve özgürlük arayışının imgesidir.

“D. Selamlar Sara”

Kum dağları arasında altın zerreciklerini ararcasına sayfaları çevirmeye başlıyorum. Yazılan her güncenin altında;

“D. Selamlar Sara” imzası var.

Sayfaları çevirdikçe, “D. Selamlar” ve “Saralar” çoğalıyor. Hiç görmediğim tanımadığım “SARA” ismi benden bir parça oluveriyor. Yüreğim, ruhum, beynim Sara’yla bütünleşiyor...

“Kadının Özgürlüğü”

“22.5.1996” tarihli güncenin altına bir not düşmüş

“YAJK; Yekitiya Azadiya Jinên Kurdistan (Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği) kadının öz örgütü, öz gücü, en büyük özgürlük silahı!”

“TAJK-YAJK-PJKK”

“Kadın ideolojisi”

“Kadının Kurtuluşu”

“Kadının Özgürlüğü”

Tarihte ilklerin yurdunda bir ilk daha ortaya çıkıyor. Kadın özgürlük mücadelesine öncülük ediyor.

“Gulka Noktası”

Artık sayfaları daha hızlı çeviriyorum. Günceyi okuma yerine merakımı gidermek için sayfaları çeviriyorum.

Bir sayfa daha, bir sayfa daha, bir sayfa daha... Sağ üst köşesinde; “Gulka Noktası” yazıyor.

Yazının yarısı dağılmış ve renkli daireler oluşturan mürekkepten dolayı okunmaz hale gelmiş.

“Gulka,” Güney Kürdistan’da büyük güney parçasından bir alan olsa diye düşünüyorum.

Yazının altında yine görkemli bir dağ resmi tükenmez kalemle özenle çizilmiş. Bu defa dağ daha zirveli ve görkemlidir. Gecenin karanlığından şafağın kızılılığına, bir an önce yetişmek istiyormuşçasına hareketli ve heybetli duruyor.

“Bacağım”

Sayfayı çeviriyorum. Dağın bir kopyası olduğu gibi daha renkli ve doğal haliyle arka sayfaya yansımış. Siyah, kahverengi, sarı, kırmızı ve yeşil renkler iç içe geçmiş buluşmuş.

DeFTERin sayfalarını heyecanla, bilinmez bir sabırsızlık ve merakla çeviriyorum. Bir sayfanın yarısı rastgele, geliş güzel karalanmış. Karalanmış bölümde üç sözcük alt alta yazılmış. Karalanmış sözcükleri okumaya çalışıyorum. Merak ediyorum! Dakikalarca uğraşıyorum, yine de karalanmış bazı sözcükleri bir türlü okuyamıyorum. Ancak uzun uğraşlardan

sonra çabam sonuç veriyor. Üç sözcüğü çözüyorum;

“Bacağım...”

“Ağrı...”

“G-3 mermi...”

Bu sözcüklerden, Sara’nın yaralandığını yürümekte zorlandığını ve acı çektiğini anlıyorum...

“Üç Harika Şey”

Bir sayfa daha çeviriyorum. Bomboş bir sayfa! Küçük karereli yaprağın ilk üst çizgisinde “Cudi- Yani Çu-di (gitti gördü anlamında)” sayfanın en son karesine;

“Üç harika şey Kürdistan’da

Nemrut’ta güneşin doğuşu-batışı,

Van kalesi

...Üçüncüsünü yine okuyamıyorum. Sonra birçok arkadaş yardıma çağırıyorum. Her arkadaş silinmiş, dağılmış ve belirsizleşmiş harflerden bir anlam çıkarmaya çalışıyor. Harflerin gizemi bir türlü çözilemiyor. Bir arkadaş; “En iyisi, Tanrı Votan gibi bir kurban adayalım öyle sırrını çözelim” diye espri yapıyor. Sözcük üzerinde bir tartışma başlıyor.

“...kuş eti

Kuş cenneti.

Kuş ...”

Okumaktan vazgeçiyorum. Anlıyorum ki Sara, bu sözcüğün gizemini kendisiyle birlikte alıp götürmüştü.

“Merhaba Sara Yoldaş”

Yeniden sayfaları çeviriyorum. Yağmur damlalarıyla, ter kokusuyla, gün ışınlarıyla, karanlığın etkisiyle, uzun yolculukların yorgunluğuyla, görkemli çatışmaların heyecanıyla sararmış, solmuş, lekelenmiş sayfalar. Güneşin ısısı, yıldızların ısıltısı, ayın büyüğü, çiçeklerin kokusu, meşe ağaçlarının sıklığı, yeşilin gizemi, Peri Çayı’nın akışı ve Zelik otunun gece ateşlerinde yanışı yansımış sayfalara. Bir savaş alanını andıran sayfalar. Dağları, ırmakları, çiçek tarlalarını, terk edilmiş köyleri andıran karalanmış, çizilmiş ve yazılmış sayfalar! Her biri bir tarih içeren yıpranmış-yırtılmış sayfaları çevirmeye devam ediyorum.

Sararmış, yıpranmış, yırtılmış, kopmasın diye bantla birbirine yapıştırılmış, bir sayfadaki yazı dikkatimi çekiyor. Bu sayfada harfler sözcükler farklı. Daha yakından inceliyor ve okuyorum.

“Güneşin olanca sıcaklığı ve aydınlığıyla;

Merhaba Sara Yoldaş!”

Bu sözcükler Sara’ya ait değil. Bir başkası ona hitaben yazmış. Güneş aydınlığında ve sıcaklığında “Merhaba” diyerek, yüreğinin duygularını ona açmış.

“Şu an yorgun ve tehlikeli bir günün ardından beraber, doğa harikası olan bir ortamdayız. Yoldaş, bizleri her zaman ayakta tutan tek şey moral, ideoloji, inanç ve örgütlü birlikteliğimizdir. Uzun bir yolculukta beraberiz. Devrim mücadelesinde sonsuz başarılar dilerken seni Nazım’ın bir şiiriyle selamlıyorum.”

Ardında Nazım’ın; “onlar, umudun düşmanıdır sevgilim” dizesiyle başlayan şiiri yer alıyor.

En altta ise; imza...

“Serap (TDP)”

“Gare Barane...”

Sayfaları çevirmeye devam ediyorum. Karşı sayfada yine heybetli, görkemli bir dağ! Bu defa mavi, siyah ve yeşil kalemle çizilmiş. Sayfanın, sağ üst köşesinde; “Gare barane...” yazıyor.

Resmin hemen altında ise özene-bezene harflerle; “Büyük tarihi yürüyüşümüz...” diye yazılmış.

Demir Kapı, Kör Pencere, Dört Duvar

Yırtık-pırtık sayfaları daha hızlı çeviriyorum. Yine karalanmış sayfalar. Mürekkebi dağılmış, okunmaz hale gelmiş sözcükler ve satırlar. Her satır her cümle ve sözcük çok bilinmeyenli bir denklem ve gizem yüklüdür.

Sık sık çizilmiş dağ resimleri! Siyah beyaz çizgiler, karalanmış sözcükler, eğri-büğü harfler.

Bu sözcükler hangi ağacın kovuğunda yazıldı? Hangi çatışmanın ardından kaleme alındı?

Hangi duygular ve acılar eşliğinde kâğıda döküldü?

Defterin tümüne Sara’nın yüreği, ruhu, beyni sinmiş! Tüm sayfalar özgürlük düşleriyle bütünleşmiş.

“Saraa... Saraaa... Saraaaa... Dağların asi kızı Saraaa!” diye haykırmak ve bağırmak istiyorum.

Zindandayım!

Dört tarafım dört duvar!

Daracık hücremde, demir parmaklıklar ardındayım!

İşkence dolu, upuzun yıllar düşmüş zulamdaki günceme!

Güneşten, yıldızlardan, çiçeklerden ve yaygın gökyüzünden yoksunum!

Boynumda ölüm yaftası, bileklerimde çelik bileziklerin kanlı izi!

Lakin yine de kelepçeleymediler düşlerimi ve gülüşlerimi!

Yüreğime kelepçe vuramadılar!

Yirmi yılın özlemi, acıları, hüznüleri, kini, öfkesi ve umudu birikmiş yüreğimde.

Yine de “Saraaa!” diye bağıramayacağımı anlıyorum.

Kim bilir belki bir gün avazım çıktığı kadar gökyüzünün sonsuzluğuna bağırırım!

Yıldızlara, börtü böceğe ve akan ırmaklara!

“Siyah Dağ!”

Sayfalar, sayfalar, sayfalar birbirini izliyor. Her sayfa yıpranmış lekelerle dolu, her sayfa duygular yüklenmiş. Toprağa düşenlerin, son sözleri, son duyguları, son haykırışları sinmiş.

Yeni bir sayfa karşıma çıkıyor. Bir dağ resmi daha! Dağ tutkusu! Sara, bir dağ resmi daha çizmiş!

Bu dağ oldukça ürkütücü, korkutucu ve heybetlidir. Sadece siyah tükenmez kalemle çizilmiş. Dorukları, mürekkep dağıldığı için mavimsi bir renk almış. Sağ üst köşesine küçük harflerle bir sözcük düşürülmüş,

“Siyah dağ!”

Ressam Sara, siyah dağın resmini çizmiş.

“Piro”

Bir başka sayfa; siyah kurşun ve kırmızı boyalı kalemle, siyah gri bulutların ardında güneşin doğuşunu çizmiş. Bu defa sol köşesine bir sözcük düşürmüştü; “Piro”

“Berbêhîv”

Bir diğerk sayfada siyah kurşun kalemle sıra sıra uzanan dağlar çizmiş. Dağların ardında koyu bir kızılığın ortasında ayın gizemli doğuşu yer alıyor.

Canlı, hareketli, gizemli bir ayın doğuşu. Sağ üst köşesine mavi tükenmez kalemle; “berbêhîv” yazmış.

Demek ki Sara, gecenin ıssızlığında dağların zirvesinde yüzünü ay tanrıçası Sin’e döndürmüş onunla buluşmayı düşlemiş.

Sayfanın alt kısmı sararmış, lekelenmiş ve dağılan mürekkeple mavi hale gelmiş. Yazı yine okunamıyor.

“Zozan Ve Zınar”

Bir sayfa daha çeviriyorum. Şiir dizeleri dikkatimi çekiyor. Diğerk sayfaların aksine tersinden yazılmış, okumak için defteri ters çeviriyorum.

*“Lê lê soro heyran kurban
mı go ez nelî virim nel wême
Lêlê soro heyran
ez pekke xeyre ser bahare
Lêlê soro xerîb ezim
Lê lê soro hesret ezim
Lê lê soro heyran mı go
kanî Zozan kanî Zınar
Lê lê soro ka Sorgula li nav Kurdistan...”*

Sara duygularını, özlemlerini acılarını, hasretini bir halk türküsüyle dile getirmiş ve kendine göre eklemeler yapmış. Türkünün sözlerinden Sara’nın “Zozan ve Zınar” adında çok sevdiği iki mücadele arkadaşını yitirdiğini anlıyorum.

Şaire Sara’nın ruhu, yüreği ve beyni, bir duygular fırtına-

sına dönüşmüş. Kim bilir Sara kaç kez dağların doruğunda bu türküyü söyledi. Dağ, taş, ağaç, kaya, börtü-böcek bu ezginin ritmiyle buluşmuş!

“Lê lê soro” artık Zozan’ın, Zınar’ın unutulmaz türküsüdür.

Bir başka sayfada kırmızı kalemle yazılmış ve okunmaz hale gelmiş şu dizeler yer alıyor.

*“Ferxan sera
hevr vejîya
Zeremek çîvisîya
Xeberates ardê mire
Serê cigeram heliya
Roj veciya
veng dano
Urze hevalimin
urze
vengetes vaxto
hesneno
dismin bano
haro hûto
mî torava meso
hevalno
No dîjmîn biyo
haro hûto...”*

“İnandığın Şeyler Yapacaksın”

Sarı, kirli, lekeli, yıpranmış, dağılmış, parçalanmış sayfaları çevirmeyi hızlandırıyorum. Başka bir yaprağın ortasına

özenle; “yararına inandığın şeyler yapacaksın” diye yazılmış.

Bu bir felsefe! İnanmadan hiç bir şey yapılamaz. İnançsız insan, ölü insandır. İnançsız, ideolojisiz ve ütopyasız insan hayvanlaşan, robotlaşan, karıncalaşan, soysuzlaşan insandır.

Çağımızın efendileri duyarsız, sessiz ve suskun! Robotlaşan, karıncalaşan, soysuzlaşan insanı yaratmaya çalışıyorlar.

Ey kirli karanlık çağ! İnsanı insan olmaktan çıkartan çağ!
Ey Kirli zaman! Halklar Sara’nın yenilmez ruhuyla seni fet-
hetmeye geliyorlar!

Dört Selvinin Türküsü

Sayfaları çevirmeye devam ediyorum. Bir başka sayfanın üst kısmında büyük harflerle; “ŞAFAKTAN ÖNCE KALKIP GÜNEŞİ KARŞILAMAYA GİDEN DÖRT SELVİNİN TÜRKÜSÜ” diye yazılmış. Hemen ardında, ardı ardına gelen dizeler. Dizeler sayfalar boyu devam ediyor.

Şiirin sonunda “Ş. Ozan Server (İlhan Han). Beraber mücadeleye katıldığını Ş. Ozan’ın kendisinin yazdığı şiirlerinden...” diye not düşmüş.

Ozan Server, Sara’nın hevalı ve mücadele arkadaşıdır. Birlikte katılmışlar, birlikte dağları gezmişler. Birlikte zorlukları göğüslemişler. Sonra günün birinde bir dağ geçidinde, koyu karanlıkta kurulmuş, kanlı bir pusuda, bir el tetiğe basmış ve Ozan Server yüreğinden vurulmuş. Buna en çok Sara üzülmüş.

Yüreğinden vurulmuş, Sara, Ozan Server’in acısını, sevdasını bir kırlangıcın kanadına yükleyip yıldızlara taşıtmış. Kanı toprağa karışmış.

Sabah Saat Yedi

Bir sayfa daha çeviriyorum. Aceleyle yazılmış zor okunan satırlara.

“21 Aralık

Sabah saat yedi

Saygon’dayız tutuklu

Karlı bir ormanın arkasındayız

Arkamızda gölgemiz yer alıyor

Bir motor sesi kulaklarımızı yalıyor. (Şehit Ozan)” diyor.

Dört selvinin türküsünü böyle yazmış dile getirmiş.

Sara, Ozan’ın türküsünü ölümsüzleştirmiş. Onun dizelerini günlüğüne geçirmiş.

“Operasyon Süreci...”

Sayfaları yeniden çeviriyorum. Bu defa bomboş sayfalar. İnceliyorum sarı, kirli, lekeler dışında bir şey göremiyorum.

Ve aralıklı-okunaklı dizelerle yazılmış bir sayfaya rastlıyorum. Diğerlerinin tersine kirlenmemiş, tertemiz, bembeyaz bir sayfa. Küçük kareler üzerine harfler sözcükler usulca-cık dizilmiş;

“Serê koyê na Bingolî

mij dumano lî min weylo

Vengê hevalêmin têdê yeno

hevalêmin delalêmin

Çemê na Perî yi naleno

Lîmîn veylo

Onca günîya genconemaki vazeno

Hevalêmin delalîmin

Eskere misto korî amo

lının veylo

Nezan maro çı vazeno

hevalamın delalamın

Sara...”

Zazaca yazılmış bu lirik dizelerden Sara’nın ana dilini iyi bildiğini anlıyorum.

Şiirin hemen ardındaki sayfada bir başlık atmış.

“Operasyon Süreci...”

Demek ki, uzun döneme yayılan bir operasyon süreci yaşıyorlar. Operasyon, çatışma, açlık, susuzluk, soğuk, ölme ve öldürme...

Arkasında gelen sayfaların birinde, kılıç ağzı gibi yükselen dağ zirveleri, dipsiz uçurumlar, sıra sıra dağlar ve kopkoyu karanlığın içinde doğuşu belli-belirsiz kızıl bir şafak ve dağ eteklerinde cayır cayır yanan ateşin alevlerini çizmiş.

Demek ki, operasyon uzun bir sürece yayılıyor. Bu resimde iki gücün amansız çatışmasını ifade ediyor. Gri karanlık gölgeler, şer güçlerini ifade ediyor. Ateş savaşın acımasızlığını dile getiriyor. Dağ kurtuluşu, karanlığın içindeki belli belirsiz şafak ise özgürleşmeyi anlatıyor. Bir başka sayfada;

“Sen diyorsun ki

Bana bir çocuk

Ben diyorum

Çocuğun gözleri

Sen diyorsun.

Çocuğun yüreği

Ben diyorum

Takılır parmağıma

Ben HOTAN deresinde koşarım

Oysa parmağımın ucunda

Kellemi taşıyorum

Beni bu anı bağrıma basar..." diye yazmış

Ve şiir devam edip gidiyor.

Sara'yı Anlamak

Defteri elime alıp evirip çeviriyorum. Sara'nın aylarca süren özgürlük yürüyüşünü, olağanüstü çabalarını mücadelecî ruhunu düşünüyorum.

Sara Şervan!

Sara Şaire!

Sara günce yazarı'

Sara kadın'

Ve İnsan Sara'yı düşünüyorum!

Sara'nın yüreğini anlamak, insanı, tarihi, özgürlüğü anlamaktır. Sara'nın yüreğini anlamak, güneşin doğuşunu, nehrin akışını, arının çiçeğe konuşunu, yaşamın derinliğini anlamaktır.

Zindandan bir başka dünyaya geçiyorum. Yirmi yıllık zindan yaşamım bir anda uçup gidiyor. Bir tek Sara'yı, bir tek Sara'nın dağ yürüyüşünü ve özgürlük düşünö, özlemini ve duygularını düşünüyorum.

Kalın beton duvarlar, tel örgüler, demir parmaklıklar, hışırtilı metalik sesiyle kapılar, kafamda bir çelişkiler yumağı. Gri, kirli sarı duvarlar. Küçücük demir parmaklıklı pencерem ve demir ranzam! Hücrenin musluğunda damla damla akan kirli sarı su. Ve dağların doruğunda dolu dolu akan Peri, Zap, Munzur, Fırat ve Dicle!

Ah tarih karanlık, puslu, kirli çağ! Şuurunu yitirmiş tarih! Katil yüzlü zaman! Kölelik, kanlı kıyımlar, zulüm, işkence,

zindan!

Yakılan yıkılan köyler, göç, sürgün, talan, mecburi iskân! Öfkem bin kat daha artıyor. Daracık hücremde kırık-dökük bir naylon masanın başında Sara'yı düşünüyorum. Düşlerim durmadan büyüyor, büyüyor, büyüyor. Hücrenin duvarlarını aşıp yıldızlara uzanıyor.

Dağların kutsal kızı, coşkun ırmakların berrak suyu, yıldızların parlak ışığı, saçlı kırk örgülü kız!

Seni anlamak yaşamın adıdır.

Ey Okuyucu!

Ey okuyucu!

Ey insan!

Ey halk!

Bu defter senin öykün, senin yaşamın, senin gerçek tarihindir. Senin sevincin, üzüntün, acın ve hüznündür.

Oku!

Bir daha oku!

Orada kendini bulacaksın. Kendini tanıyacak ve yeni baştan yaratacaksın.

GEZGİNCİ BİR DEFTER

Ey okuyucu

Bu sararmış, yıpranmış, parçalanmış sayfaların arasındaki gizemli sözcüklerden gerçek sevgiyi, sevmeyi, seilmeyi, öfkeyi, kini, umudu, sevinci, özlemi, acıyı, çileyi iç içe bulacaksın. En önemlisi özgürlük ve hakikati aşkla arayan insanda aşkın gerçek yasalarını bulacaksın.

Sara bir insan!

Sara bir halk!

Sara bir sınıf!

Sara bir kadın!

Ve Sara tek mil ezilenlerin dostu, sevgilisi, aşkların bileşkesidir.

Bu küçücük kareli cep defter, yıllarca dağlarda yolculuk yaptı. Acılara, zorluklara, çatışmalara tanık oldu. Açlığı, ak soğukları, yorgunluğu, korkuyu sevinci, coşkuyu, direnmeyi ve kaçkınılığı gördü.

Döndü dolaştı, sonunda soluğu zindanda aldı. Zindana düşmek, tutsak olmak en kötüsüdür. Ama özgürlük ve hakikat arayışının yeri zamanı olmaz.

Sara, hakikat ve özgürlük arayışını yaşamıyla noktalarken, ardında bıraktığı düş dolu defteriyle arayışını zindanda sürdürmeye devam ediyor.

Sara'nın mücadele arkadaşlarından bazıları toprağa bazıları ise tutsak düştüler. Defter de onlarla birlikte tutsak düştü. Bu defter ki, bir zamanlar özgürlük gezgincisiydi. Bu dağ, bu ova, bu vadi, bu ırmak, bu köy, bu orman, bu yol demeden gezer dururdu. Şimdi dört duvar arasında tutsak. Her tutsaklığın bir öyküsü vardır. Tutsaklığın diğer yüzü özgürlükle ilgilidir. Özgürlük emek, çaba, özveri ve yoğunlaşma ister. En önemlisi de tutku, sevgi, aşk ister. Ölümüne bağlılık, sonuna kadar

sevdalanma ve inanç ister.

Günlerden bir gün, dört duvar arasında demir parmaklıklar ardında demir ranzamda otururken, bir arkadaş nefes nefese gelip;

“Heval, yeni bir kadın arkadaş geldi,” dedi.

Adı üstünde. Zindandır bu. Tolstoy’un deyimiyle, “... Bir düzen, bozuk olduğu sürece namuslu insanların yeri zindandır.” Bozuk düzenler ve namuslu insanlar olduğu sürece tutsaklık da olacaktır.

Daha sonra gelen arkadaşla tanıştık, konuştuk. Şaşkın şaşkın kalın, sarı, kirli duvarlara bakıyordu. Gözlerinde özgürlüğün özlemi ve tutsaklığın şaşkınlığı vardı. Belli ki, dağlar ile zindanın çelişkisini yaşıyordu. Görkemli özgürlük dağlarından kopup zindanın dört duvarı arasına düşmek belki de onun için kabul edilmez bir şeydi. Ama yirmi yıldan beri yattığımdan zindan her şeyiyle benim için olağan hale gelmişti.

Konuşmamızın bir yerinde;

“Heval, şehit bir arkadaşın günlüğü var bende” dedi. Çok önemsemeden,

“Getirtebilirsen getir” dedim. Daha sonra günlük geldi. Baktım, yıpranmış bir defter. Üstelik küçücük eğri büğrü harflerle yazılmış. Deftere bir göz gezdirdim, yanımdaki arkadaş;

“Heval, bunu okumak, çivi yazısını sökmekten daha zordur” dedim. Yanımdaki arkadaş da bir göz gezdirdikten sonra, “gerçekten de öyle” diye beni doğruladı.

Daha sonra defteri kitapların arasına bıraktım ve bir yıl boyunca hücremde öyle kaldı.

Bugün Günlerden Pazar

Bugün Pazar! Saat gecenin biri! Elimde Doğu'nun büyük ozanı, Fırdevsi'nin Şehname'si. Kitabın son cildini bitirdim.

Kitabı bitirmenin verdiği haz ve hafiflemeye, "30x20" ebadındaki demir parmaklıklı pencereden dışarıya baktım.

Gece; krallığını kurmuş, kara kanatlarıyla her yeri örtmüştü.

Karşıda yıldızlar yeryüzüne inmişçesine sayısız ışık durmadan ışıldıyordu. Sanki tek mil yıldızlar İstanbul'un başına üşüşmüştü. Karanlığın içinde, savaşırçasına sayısız ışık durmadan yanıyordu.

İki asker, gecenin derinliğinde yan yana yorgun yorgun devriye geziyordu. Bir başka asker kulübenin önünde şaşkın şaşkın dolaşıyordu. Devriyelerin düdük sesleri, uzaklardan gelen motor homurtuları ve köpek havlamaları gecenin sessizliğini bozuyordu.

Hangi kitabı okuyayım diye hücredeki kitapları karıştırdım. O yıpranmış, parçalanmış defter gözüme çarptı. Merak ettim. Sayfaları çevirmeye başladım. Gerilla, özgürlük, dağ ve gül parmaklı şafak bir diyalektik oluşturunuyordu. Demir ranzama uzandım defteri okumaya başladım. Harfleri ve heceleleri sökmiyorum. Okumakta oldukça zorlanıyorum. Kalktım eski kırık, dökük masada oturdum. Kelimeler ve cümleler bir miknatis gibi beni kendine çekiyordu. Sözcükleri söktükçe, cümleleri okudukça bu yıpranmış defter, okunmaz hale gelmiş sözcükler, büyü bir sihir gibi beni peşi sıra sürüklüyordu. Sürükledikçe ben de onların peşine takılıyordum.

Sayfalar ilerledikçe, sırrı çözülmemiş, mavi gök kubbenin sonsuzluğu gibi beni kendine çektiği çekiyordu. Yoğunlaştıkça harflerin gizemini çözmeye ve daha rahat okumaya başladım.

Sayfaların arasında benim açımdan keşfedilmemiş bir

yaşam, değişik bir özgürlük vardı. Harflerin ve sözcüklerin büyüsunü çözmeye başlamıştım. Artık Sara’yla tanışmış, birlikte yola devam ediyordum.

Gecenin kara örtüsü altında akrep ile yelkovan durmadan birbirini kovalıyordu.

Saatler saatleri kovaladı. Gece ilerledi. Okudukça kinlendim, öfkələndim, üzüldüm, sevindim ve duygulandım. Daha hırslı okumaya başladım. Gece kara örtüsünü toplayıp yerini gül parmaklı şafağa bıraktı. Son sayfalarına gelmişim ki, nöbetçi arkadaşın;

“Rojbaş Hevalno” sesiyle yerimden irkildim.

Son kalan sayfaları bitirdim. Sara’da yazmayı bitirdiği için silahını omuzladı, sırt çantasını aldı, hevalleriyle birlikte yeniden zorlu bir yürüyüşe çıktı.

Sara; “Günlüğün ikinci bölümünü kanla yazacağım, günü belki, bir başka arkadaş yazar” diye bitiriyordu.

Bu yıpranmış, yırtılmış küçük defterin Kürt özgürlük arayışının, tarihinin önemli bir parçası, tanığı ve sanığı olduğu sonucuna vardım.

O an, bu defteri bir yıl bekletmenin ezikliğini hissettim. Sara’nın özgürlük düşleri bir an önce insanlara ulaşmalı, gün ışınlarıyla buluşmalıydı. Kararımı verdim. Tüm işlerimi bıraktım. Sara’nın düşleriyle uğraşmaya başladım. Sara’yı anlamak için tüm gücümü harekete geçirdim.

“Bu nasıl bir kitap olabilir” diye arkadaşlarla tartıştım. Çeşitli düşünceler ortaya atıldı. Roman, öykü, günce vb. vb... Masa başındaki şairlerin, sanatçıların, edebiyatçıların belirlediğı edebiyat-sanat kurallarına takılmamak gerektiğinin sonucuna ulaştım.

Sara’nın düşleri, mücadelesi, savaşımı ve uğrunda savaşığı halk, kendine özgüydü. Kitap da öyle olmalıydı. Kendine özgü olmalıydı.

Bu kitap, Kürt halkının çağdaş kurtuluş tarihinin bir parçasıdır. Bu yönüyle tarih kitabıdır.

Sara bu mücadelenin savaşçısı ve tanığıdır. Bu açıdan kitap belgesel bir nitelik taşıyor.

Sara kavgasını gün gün yazmıştır. Bundan dolayı bir güncedir.

Her satırı, büyük duygular, büyük aşklar, büyük acılar, özlemler, sevinçler yüklüdür. Bu yönüyle de bir şiirdir. Kendi içinde bir kurgusu, konusu, biçimi vardır. Bundan dolayı hem roman, hem öyküdür. Ama bunların, hiçbiri değildir. Tümünün bileşkesi ve toplamıdır. Kendine özgüdür.

Sara güncesinin her cümlesini, sözcüğünü savaş ortamında yazmıştır. Sığınaklarda, şikeftlerde, kaya diplerinde, subaşlarında yazmıştır. Yanı başında toprağa düşenlerin acısıyla, özlemiyle yazmıştır. Aceleyle, hüznle, acıyla yazmıştır. Bu acıdan Günce'nin özüne dokunmadan teknik boyutuyla yeniden düzenlemeye karar verdim.

Defter bir yıl hücrede tutsak kaldı. Zindanın düşleri de buna katılmalı diye düşündüm. Günlüklerin arasına zindan düşlerini umutlarını, özlemlerini serpiştirdim. Bu açıdan Sara'nın düşleri kendine özgü bir denemedir. Kürt halkının tarihinin bir parçasıdır.

Ey insanoğlu, ey insan kızı bu satırlar senin tarihin, yaşamın ve kavgandır.

'Sara'nın Düşleri'ni okuyup anladıkça kendini anlayacak ve tanıyacaksın.

Ey okuyucu; unutma, 'Sara'nın Düşleri' insan düşleridir. İnsan olan herkes kendini orada bulacaktır.

Ümraniye E Tipi Zindanı

Aralık 2000 İstanbul

M. Sait ÜÇLÜ

18 Mayıs 1996

‘Tarihe Yeni Başlarken

Bugün direnişçilerin, kahramanların günü

Bugün 18 Mayıs.

İbrahim’in ‘ser verip sır vermediği gün’

Mazlum’lar, Haki’ler, Halil’ler, Dörtler devrimci geleneği sürdürdüler.

Önderlik başlattı, tarihte en görkemli özgürlük yürüyüşünü.

Kahramanlıklar, direnişler ardı sıra geldi.

En etkili zehri damarlarımıza akıtan Kemalizm’di. Nasıl kahramanlaşabilirdim ki?

İşler seninle başladı, tarihimiz seninle başladı, sana layık olmaya çalıştım, ama yetmedi. Çünkü gerçek kahramanları gördüm. Kendi geriliğimden utandım. Onlar babaları için değil, babalarımızın dedelerimizin kutsal ülkesi için her şeylerini vererek kahramanlaştılar. Onlar yeni insanı, özgür yaşamı yarattılar. Bunu anlatmaya gücüm yok, kalemler tükenir.

Belki bende kendimce bir şeyler yaptım. Bin bir zorlukla da savaştım yılmadım, bıkmadım, zorluklar çoğaldıkça inancım, iradem daha da keskinleşti. Düşmanı kaba anlamda vurdum, silahlarını bile aldım, ama ne var ki kahraman bununla yetinmez.

Önderlik gerçek kahramanlığı bize öğretiyor. Önderliğin özgür bir militanı olmaya ant içtim...”

Bugün 18 Mayıs

Güller mevsimi. Dört mevsim bir tek günde buluşuyor ülkemde.

İnsanlığın ve uygarlığın beşiği, ilklerin yurdu Mezopotamya’da dört mevsim acılar içinde, dört mevsim zulüm zindan içinde. Kölelik bir korku tuzağıdır. Yaşam dağlarda boylanan bir yediveren gülüdür. Sara’nın düşleri bir tutam özgürlük güneşidir.

Artık her kent bir faili meçhuller cehennemidir. Kaç bin yıldır sürer gelir bu kavga. Kaç bin yıldır akar gelir bu ırmaklar. Tarihin her anında vurur vuruluruz yeniden diriliriz. Anka kuşu misali, her seferinde kendi küllerimizden yeniden diriliriz.

18 Mayıs; 1973’te Diyarbakır işkence hanelerinde ser verip sır vermeyen yiğit bir direnişçinin adıdır. Öncesi 6 Mayıs... Üç Yiğit canın darağacında sallanışdır.

1977, Antep sokaklarında bir gence kurulmuş kanlı bir tuzaktır. Güller mevsiminde, günler günleri, saatler saatleri kovalarken, hain bir pusuda bir kurşun saplanır yüreğine Haki’nin.

Ve yarısı gitti Bilge İnsan’ın... Gerisi bitmeyen bir özgürlük serüvenidir.

18 Mayıs şafağında, izdüşümüydü Haki’nin toprağa düşerken Halil.

1982 18 Mayıs’ı... Diyarbakır zindanları karanlık, Diyarbakır zindanları zulüm yüklüdür.

Dört özge can, dört yiğit militan...

Bedenlerinde harlandırды özgürlük ateşini.

Ateş zindan karanlıklarını aydınlatarak dağlara ulaştı. Dağlar ki özgürlük örülü isyan yatağıdır.

Sara’nın özgürlük düşleri, güller mevsimi 18 Mayıs’ın bir devamıdır... Güller mevsimi var oldukça bu coğrafyada Saralar hep çoğalacaktır...

“Biz, büyük bir grup olarak bugün Önderlik sahasından ülkeye döndük. Aramızda çok sayıda, ülkeye yeni gelen arkadaşlar var. Çok farklı duygular, heyecanlar yaşanıyor. Ülke topraklarıyla buluşma coşkusu ve sevinci had safhada. Sanki bizi kendine çeken bilinmez tılsımlı bir özlem sevgi gücü var. Durmadan bizi kendine çeken kutsal bir aydınlık var.

Büyük bir dik, sarp yamaca vuruyoruz. Zirveye, yüksek-
lere, ulaşmak için herkeste büyük bir inat ve hırs var. Ben
oldum olalı zirvelere delicesine tutkunum. Yoldaşlar durma-
dan, yorulmadan bıkmadan zirveye doğru ilerliyor, ilerliyor,
ilerliyor. Boncuk boncuk terlerini ülke toprakların dökerek
iz bırakıyorlar. Uzun ve yorucu bir yürüyüşten sonra zirveye
ulaşıyoruz.

Zirve beni rahatlatıyor. Kör bir kuyunun dibinde yeryüzü-
ne çıkmış gibiyim. İçimizde bazı arkadaşlar aylardır, bazıları
yıllardır ülkeyi hiç görmemiş. Gruptaki bütün arkadaşlar, or-
tak bir düşü gerçekleştirmenin sevincini ve coşkusuyla yaşı-
yorlar. Zirveye ulaştınca, hafif hafif esen rüzgâr bedenlerimizi
usulca yalayıp geçiyor. Temiz zirve havasını, ciğerlerime çe-
kerek molanın tadını çıkartıyorum.

Belirtmeliyim, aramızda bir gazeteci arkadaş da var. Gazeteci, PKK’nin ilerlemiş, ordulaşmış halini oldukça merak ediyor olmalı ki, bu kadar uzun bir yolu göze alma-
da kararlı, ısrarlı davranıyor. Kendisini dikkatle izliyorum. Emperyalizmin yüreğine korku salan PKK’yi ve kahraman gerillalarının yaşamını merak ve zevkle inceliyor. Şunu daha iyi görüyorum ki, ‘deryada yaşayıp ta, haberi olmayan mah-
siler gibiyiz.’...”

Dağlar ki, özgürlük tapınağıdır. Oraya uzanır tek mil yürekler, düşler ve umutlar. Orada boy verir özgür yaşam ve oradan uzanır yeryüzüne tek mil kutsal ütopyalar.

Ülke ki, binlerce yıllık şarapla kutsanan bir düştür. Atalarımızın kemikleri dağ gibi yığılıdır orada. Emekle, düşle, kanla, alinteriyle bütünleşmiş her karış toprak. Her taşın, çalının, kayanın, ağacın dibinde akan her suyun kenarında aşklarımız ve sevdalarımız gizlidir.

Seneler, seneler... Bilinmez meçhule akan seneler, tarihe özgürlüğe geleceğe uzanan seneler...

Bir özgürlük sevdasıdır özgürlük için yola düşenler. Bir seveda ki ateş keskinliğinde yakıcıdır. Hakikat ve özgürlük savaşıları ulaşmak için menzile gece gündüz, kış-yaz, sıcak-soğuk, açlık-susuzluk demeden durmadan yürürler. Bir ışık seli gibi kör, köhne karanlıkların üstüne akarlar.

Şimdi, ülkemde tek mil yollar ve dağlar, gerilla alımıdır. Şimdi tek mil aşklar ve yürekler özgürlük tutkunudur. Gerillanın gözlerinden boy verir bütün gerçek barışlar.

22 Mayıs 1996

“Bugün 22 Mayıs.

Güneş tüm güzelliğiyle dağları vadileri, ağaçları, çiçekleri, börtü böceği bütün doğayı altın sarısına büründürüyor.

Bugün güneşin sarı saçlarıyla bütünleşen Zap'tayız. Zap parçalanmış ülkenin yüreğidir. Yeniden birleşmenin ve bütünleşmenin adıdır.

Tarihin en görkemli gelişmelerine ve direnişlerine tanıklık eden asi, sarp ve zapt edilemez bir coğrafyamızdır. Zap'ın zaptından söz edilemez.

Adını çok sıkça duyduğumuz Zap'ın en derin, en güzel

ve büyüleyici vadilerinden karmaşık hayallerle geçiyoruz. Güzellikleri beni büyülüyor. Zap asi, hırçın duruşuyla, hiçbir şeye aldırmadan kendi bildiğince gürül gürül akıyor. Sarp kayalıklarda yankılanan ak köpüklü suların sesi bana Dersim'i hatırlatıyor.

Bir an Ayhan hevalin canlılığını, coşkusunu ve heyecanını görür gibi bir duyguya kapılıyorum. Düş ile gerçek arasında bocalıyorum. Sonra derin tatlı düşten uyanıyorum. Farklı yoldaşlarla birlikte olduğumu, Ayhan yoldaşın olmadığını irkilerek görüyorum. Ayhan yoldaş şimdi toprağımın altında bin yıllık uykusuna dalmış yatıyor.

Şimdi çokça sözü edilen merkez karargâhtayız. 'Zap devleti' diye adlandırılan, uğrunda kutsal savaşlar verilen bu görkemli yerde, çok farklı sorunlar yaşanıyor. Bu, kafamda ütop- yalaştırdığım Zap için bana büyük bir çelişki gibi geliyor. İlk bakışta denetimsizlik, başıbozukluk gözüme çarpıyor. Adeta ne ararsan bulabilirsin. Her yerden, her bölgeden değişik yüz- ler, ülkenin dört bir parçasından koşup gelen yoldaşlar. Ama kimse kimseyi fazla tanımıyor. Denetimsizlik ve keyfiliğin gelişmesinin bir nedeni de bu olsa diye düşünüyorum kendi kendime.

Burada diğer yerlere göre imkânlar oldukça fazla. Ancak parti yaşamında bir aşınma göze çarpıyor. Her gittiğim man- ga yerinde yepyeni, kullanılmamış kaplar, askeri giysiler görülüyor. Çok üzücü! Ve ben kuzeyi düşünüyorum. Yoksul kuzey! Doğru dürüst elbise bile bulamıyor yoldaşlar. Bu savurganlığa hem kızıyorum hem de üzülüyorum.

Hemen Sipan arkadaşı bulup, gördüğüm bütün bu yetmez- likleri, yanlışlıkları heyecanlı heyecanlı anlatıyorum. Ama Sipan arkadaş, çok normal bir şeymiş gibi adeta söyledikle- rimle alay edercesine bana bakıyor. Bakışları beni sinirlendi- riyor, öfkeliendiriyor.

Şimdi önderliği ve çözümlemelerini daha iyi anlamaya başlıyorum. Alt mangadan yüksek sesle konuşan arkadaşların seslerini duyuyorum. Bizim YAJK yönetimi tartışıyor sanıyorum. Kendini konuşturanlara tepki duyuyorum. ‘Bu kadar dağınıklık, bu kadar savurganlık ortadayken fazla söze gerek var mı?’ Öfkemi ve tepkimi bakışlarım ve tavrimla dışa yansıtıyorum. YAJK tartışması devam ediyor. Sesleri bize kadar ulaşıyor. Üslup itici, ezberci, genellemeci, derinlik göremiyorum. Öfkem ve tepkim daha da artıyor.”

Zap, tanrıçalığın coğrafyasında bir güzellik tanrıçası. Bir doğa harikası. Altın ışıltılı, zümrüt yeşilli bir vadidir. Zap deli, Zap hırçın, Zap öfkeli. Apak köpükleriyle toprağı yara yara büyük okyanuslara doğru ilerliyor. Sarp zirveleri yaygın gökyüzüne doğru yükseliyor. Zap aşk kutsallığında, teknil özgürlük savaşçılarının uğrak yeri.

Zap, denklemi çözülmemiş çok bilinmeyenli bir tarihtir. Tekmil savaşlara tanıklık etmiştir. Her kuytulugu, tarihin hükmünü ve mührünü taşıyor. Özgürlük ordularının anası, gölgeler ordusunun korkulu rüyasıdır. Hep haklıdan doğrudan, adaletten ışıktan yana olmuştur.

Zap! Zablistan! Mitolojik Kürt kahramanı Rüstem-i Zal’ın düşsel yıldızlar ülkesi!

‘Güneş hep doğunun altın ışıltılı pınarlarından doğar.’ Zap pınarların yüreği, güneşin doğuş merkezi ve ateş başlı çocukların buluşma yeridir.

Zap, yeni bir tarih yeni bir yaşamdır. Bilge Zerdüşt’ten sürüp gelen ışık felsefesinin berrak kaynağıdır. Işık felsefesi buradan doğup yayılmıştır yeryüzüne.

Özgür bilge devralmıştır ışık felsefesini. Şimdi teknil karanlıklar onun ışığıyla aydınlanıyor.

Özgür bilge’nin güneş başlı çocukları, Bekaa’dan buraya

kutsal ışığı taşıyor. Zap, ışıktan giysiler içinde ıslıl ıslıl ışıltıyor.

Hakikat ve özgürlük ordusu, dünyanın dört bir tarafından gelen gönüllülerle durmadan büyüyor.

30 Mayıs 1996

“Bugün yüreğim acılarla çarpıyor... Memedov yoldaş toprağıyla buluşuyor. Devresinin şehidi Memedov yoldaş! Böylesi ucuz bir ölüm olmamalıydı. Sen Zap suyunun hırçınlığını ve coşkusuyla görmeliydin. Senin sıcaklığın, coşkun, moralin neler neler kazandırdı bizlere. Ama büyük yürekten aldığın gücü ve enerjiyi, kuzeyin dağlarına ulaştıramadan hırçın acımasız Zap’ın sularına kaptırdın.

Ey Memedov yoldaş!

Bu can bize ait değil ki, sen bunu bilmeliydin!

Memedov yoldaş, kuzeye gitmekte olan gruba katılmak üzere Kure jahro’dan ayrılıp, karargâha ulaşmak için bir grup arkadaşla coşkuyla yola koyulmuştu. Zap kenarına geldikten sonra teleferik bozulduğundan suyu geçeceğini söyleyerek vurmuş deli dolu Zap’ın içine... Ve karşıya çok az mesafe kala, Zap’ın hırçın öfkeleri dalgaları onu alıp götürmüştü.

Buna çok üzülüyorum. Memedov yoldaş çok özlü ve parti Önderliğine ölümüne bağlı çağımızın gerçek militanıydı.

Ah ‘ölüm; adın kalles olsun’ söz sana Memedov yoldaş, ölümde yaşamı yaratacağız...”

Biliyorum akan sulara canlar vermişiz. Her biri bir cihan parçası olan oğullar, kızlar!

Kıyımlarda, talanlarda, kıtlık-kıranlarda kırılmışız. Ölülerimiz, çocuk yüzlü ölülerimiz! Mezarsız ölülerimiz! Dağ

başlarında kaya diplerinde, hırçın sulara kurda, kuşa yem olan ölülerimiz! Mirası onlardan devir almışız. Özgürlüğü, savaşı, yiğitliği, mertliği kendimize yaşam bilmişiz. Ol sebepten dağ başlarında vurulmuşuz! Tutsak düşmüşüz kendi öz toprağımızdan. Bundandır kavgamız!

Tarihimiz Harpagos, İdris-i Bitlisi Raiber misali ihanet örülüdür... Ordulara geçit vermeyen Zap'ın bundandır öfkesi ve hırçınlığı!

İskender'in, Darius'un, Ksenefon'un ordularına geçit vermeyen, Kürdün asi ruhlu çocuklarını koruyan Zap!

1 Haziran 1996

“Kadın grupları bölgelere göre, Amed, Erzurum ve Dersim olmak üzere üç ayrı gruba ayrıldılar. Ben Dersim ve Erzurum arasında gidip geliyorum. Bir türlü karar kılamıyorum. Ancak içimde bir yangına dönüşen Dersim sevdası, tutkusu ve özlemi daha ağır basıyor. İçimde aşk derekesinde bir buluşma istemi var. Ama dayatmıyorum kendimi, ikna etmeye çalışıyorum. Ayrılış anında, önderliğin söyledikleri kafamda yankılanıp duruyor. Son söylediklerini anlamaya çalışıyorum. Ve anlıyorum ki, Kürdistan'ı çok sevmeme rağmen halen genelleşme ve uluslaşma sorunum var. Uluslaşma bilinci, Dersim sevdasını ülke tutkusuna dönüştürmektir. Erzurum'a gitmem uygun görülmüş. ‘Artık fark etmez’ diyorum kendi kendime. Tüm ülkeyi yüreğime nakşediyorum. Şu anda daha çok hazırlıklarla meşgulüz. Oranın kıt imkânlarını ve zor şartlarını düşünüyorum. Bir de buradaki imkânlarla ve değerlere yanlış yaklaşımını... Bu beni oldukça üzüyor. Orada tek bir bomba yokken, burada her gün eğitim adı altında onlarca bomba ve binlerce mermi boşa atılıyor. Hayır, bence bu, partinin eğitimi felsefesi olamaz. Emekten uzak, bunların nasıl geldiğini

anlamayan tiplere öfkeleniyorum.

Dikkatimi çeken diğer bir şey kuzeyden ürküp gelmek isteyenler, sonuçlarını hesaplamadan konuşuyorlar. Bunların çoğu da güneyli arkadaşlardır. Bu arkadaşlar parti ortamını kendilerini yaşatma kaynağı olarak görüyorlar...”

Her hazırlık, bir ayrılık serüvenidir. Her ayrılık, hüznün yüklüdür. Gidenler ve geride kalanlar. Çocuk saflığında el sallamalar. Sıcacık bir kucaklaşma ve yürekten bir tokalaşma.

Her ayrılık sonbaharın sararan yaprakları arasında, tur-na sürüsünün kanat vuruşudur. Hüznün yüklü ayrılığın ardında bir mendil sallanır. Dörde, sekize, on altıya katlanmış gizem yüklü bir mendil.

03 Haziran 1996

“Bu ayrılık anında Zap’ın muhteşem, büyülu güzelliğini benliğimde hissediyorum. Aylarca niçin bu vadiye takılıp kaldığımı şimdi daha iyi anlıyorum. Zap’ta; büyülu bir güzellik, insanı alıkoyan bir çekicilik ve gün ışığına çıkarılmamış bir tarih var. Derin vadileri; gerillayı kucaklayan bir annenin şefkatli kolları gibidir. Vadileri, gerillayı tehlikelerde koruyan, adeta açılıp kapanan dolcuklarla doludur.

Dollarda gerilla birlikleri ve taburlarının hareketliliği adeta kurtulmuş özgür Kürdistan havasını veriyor. Ama yıkılmış boş köyleri görünce duygularım kabarıyor. Düşünüyorum bu boşaltılmış köylerde kimler yaşadı, daracık patika yollarında kimler gelip geçti. El değmemiş düşleri içinde barındıran evler. Kapı eşiklerinde telaş ve korkuyla terk edilmiş bir yaşamın izleri duruyor. Yemek tabakları, su testileri, küçük çocuk ayakkabıları ve yırtık giysileri insanı hem hüzünlendiriyor hem de korkutuyor. Demek ki aceleyle, korkuyla ve

zorla boşaltılmış bu evler. Eşyalarını bile götürmeye fırsatları olmamış. Bütün bunlarda saf tertemiz çocuk örülü düşler görüyorum.

Sabah erken şafak sökmeden uyandım. Cudi tepesi denilen, eski YAJK yeri olan bu vadi Mısır piramitlerini andıran başı dik sarp kayalıklarla doludur. Başlı başına, bir doğa harikası olan bu muhteşem kayalar, çok ilgimi çekiyor. Vadinin alt kısmında koruculardan alınan çok sayıda büyük ve küçükbaş hayvan ve bu hayvanlara çobanlık yapan onlarca çocuk! Çocuklara bakıp kendi çocukluğumu hatırlıyorum. Yaşadığım ve özlediğim tozlu köy yollarını düşünüyorum.

Bu alan da oldukça büyük imkânlar var. Doğru kullanılırsa zafer kaçınılmazdır. Ama bu imkânlar, parti çizgisi doğrultusunda yeterince kullanılmıyor. İnsanlar konumlandırılmadı mı yetenekleri ortaya çıkmaz ve sıradanlaşır. Bu da insanda ‘Ben bir işe yaramıyorum’ düşüncesini ve duygusunu geliştirir. Özellikle ideolojik yoksunluk olunca tam bir inançsızlık ve bunalım yaratır. Nitelik önemlidir. Karargâhtan gelen arkadaş bugün hareket edeceğimizi ve her an hazır olmamız gerektiğini belirtiyor. Hemen hazırlanıyoruz. Güneşli ve sıcak bir havada hareket ediyoruz. Yüküm ağır ama iddialıyım. Çok sayıda bomba taşıyacağım, şu an çantamda altı bomba, mayınlar ve kitaplar var. Daha ilk yürüyüşümde kalçamdan zorlanıyorum. Fakat kuzeydeki imkânsızlıkları hatırladıkça hırsla yürüyorum. Ana karargâha varıyoruz. Orada da hazırlıklarımıza devam ediyoruz.

Merkez Başkanlık Konseyi üyesi Cuma arkadaş bütün gruplarla toplantı yapıyor. Yeni dönemin taktik ve tarzı üzerinde duruyor. Son sorduğu soru; ‘Kuzey’e hazır olmayan ve bu konuda netleşmeyen arkadaş varsa burada açık söyleyebilir.’ Sessizlik sürüyor, çıt çıkmıyor. Bu, herkesin kararlı ve hazır olduğunu gösteriyor. Ama ben ikna değilim. İçimde bir his var. Kendi kendime; ‘haydi netleşmeyen açık söyleyin,

yolda kaçarsa çok daha kötü olur ve grubu zor duruma sokar' diyorum. Önderliğin emeğini, çabalarını düşünüyorum. Bu grup, mutlaka emeğin çabanın hakkını vermelidir.

Herkes içtimada! Cuma arkadaşın vedalaşma konuşmasını pür dikkat dinliyor. Son cümlesi, 'kalbimiz sizinledir, birbiri-mizi ülkemizin her yerinde direnişlerle selamlayacağız' oluyor. Herkes gibi ben de etkileniyorum. Sanki düşündüklerimi söylüyor. Evet, güçlü bir irade sergilemenin günü olduğunu ve bunu da sergileyeceğime daha da kendime olan güvenim artıyor. Ve kendime karşı acımasızlığım artıyor. 'Mutlaka başaracağım' diyorum. Yoldaşlarla vedalaşırken tüm gücümle ellerini sıkıyorum. Vedalaşma bittikten sonra 'Biji Serok Apo' sloganının yükselmesiyle ve patlayan kurşunlarla büyük bir coşkuya kapılıyorum.

Herkesin yüzünde acı, hüznün en çok da sevinç duygularını görüyorum. Hırslarını namlularındaki mermileri patlatarak döküyorlar. Sıktıkça coşuyorlar. Coştukça sıkıyorlar. Vadi kurşun sesleriyle çınlanıyor. İlk kez bu kadar duygulanıyorum. Mekanizmamı çektim, bir tanede ben sıktım. Daha da sıkılmak istedim, çünkü o an herkes onu yapıyordu. Patlayan kurşunlar düşmana olmalı diyerek duygularımı frenliyorum. Tüm arkadaşlar da yüksek bir coşku ve moral... Böyle yola çıkıyoruz.

Ayrılık vakti gelip çatıyor. Yollar ayrılığa açılıyor. Sevincim, hüznüm, özlemim ve öfkem ikiye ayrılıyor. Ve ikiye ayrılıyor yüreğim. Sonra üçe dörde bölünüyor. Her bir parçası, ülkemın bir köşesinde kalıyor..."

Mem bir yanda, Zin bir yanda! Uçurumlar bölüyor Xecê ile Siyabend'in yüreğini. Devrêş ile Adul'e hep özlem çekiyor.

Zap; tekmi! aşkları birleştirmenin kutsal coğrafyasıdır. Burada çıkılacak karanlıktan aydınlığa. Burada kırılacak

kölelik zincirleri. Tekmil aşklar burada yayılacak yeryüzüne. Barış burada yıldız yıldız ışıldayacak. Soylu güneş burada ısıtacak teknil insanları.

Şimdi bütün yollar özgürlük ve hakikat örülüdür. Tüm yollar geleceği bağrında taşıyan özlem ve umut yüklüdür.

05 Haziran 1996

“Zap’tan ayrıldıktan sonra iki gündür hiç durmadan yürüyoruz. Kuzeye doğru yol alıyoruz. Hedefimiz bir an önce alanımıza ulaşmak ve konumlanmak. Kısa molalar dışında hiç dinlenmeden, mola vermeden yürüyoruz. Dağları, vadileri, sarp kayalıkları aştık. Bir saat sonra şafak sökecek.

Zirveden aşağıya doğru yürüyüşe geçiyoruz. Önümüzde bir düzlük var. Düzlükte şose yolu geçiyor. Tehlikeli olabilir. Ölüm örülü tehlike, her yerde karşımıza çıkabilir. Bu düz ve kısa yolu hızla geçiyoruz. Düzlüğü geçmek burada karşımıza çıkabilecek tehlikeyi de atlama anlamına geliyor. Çünkü buradaki arazi kendimizi savunmaya uygun değil.

Düz araba yolunu geçtikten sonra hızla yeni bir zirveye doğru tırmanmaya ve düzlükten uzaklaşmaya başlıyoruz. Rehber arkadaş, varmamız gereken noktaya yirmi dakika var diyor. ‘yirmi dakika’ fısıltı halinde kulaktan kulağa yayılıyor.

Gittikçe yol daha da yokuş yukarı çıkıyor. Daha da sarp ve engebeli hale geliyor. Yüküm çok ağır! Bedenim ter içinde iki büklüm olmuş! Yürümekten zorlanıyorum. Ama zorluklara inat, büyük bir inanç ve coşkuyla yürüyorum. Zirveye doğru ilerledikçe yol da gittikçe daralıyor. Cennet parçası diye bileceğim kocaman ceviz ağaçlarının sardığı bir patikadan geçiyoruz. Bir tarafta sırtımdaki ağır sırt çantası, terlemiş bedenim diğer tarafta doğa harikası bir coğrafya ve özgürlük

inancı.

Biraz daha ilerde bir köy karşımıza çıkıyor. Yine yakılmış, yıkılmış harabe olmuş bir köy! Bombalarla yakılmış yıkılmış ve terk edilmiş bu köyün bahçesinde duruyoruz.

Araba yolu, epey gerilerde kaldı. Köyün dere yatağında çok güzel ve barınmaya uygun şikeftler var.

Şafak, yavaş yavaş sökmeye başlıyor. Karanlık, pılı pırtısını toplayıp yerini aydınlığa terk ediyor. Gün aydınlandıkça, adeta dağın koynunda gizlenmiş ve terk edilmiş bu köyün gerçek bir meyve cenneti olduğunu fark ediyorum. Burası kutsal kitaplarda geçen bir cennet bahçesidir. Dut, erik, şeftali, üzüm, elma ağaçlarıyla dopdoldudur. İki yıl önce şikeftleri nedeniyle düşman tarafından bombalanmış, yakılıp yıkılmış! Köylüler canlarını kurtarmak için tüm eşyalarını bırakıp göçmek zorunda kalmışlar.

Üç gündür, cenneti andıran bu terk edilmiş köy noktasındayız. Gelen haberlere göre, geçit durumları elverişli değilmiş. Düşman operasyonları ülke genelinde devam ediyor. Biz adeta diken üstünde burada bekliyoruz. Tedbir ve güvenlik açısından, beş saatlik bir nokta değişimi yaptık. Geldiğimiz bu nokta iki köyün arasındadır. Dağın eteklerinde yine bazı uygun şifektler var. Yeni keşif ettiğimiz Şikeft bir doğa harikası! Üstü düzlüktür! Köylüler şikefti gelip geçiyorlar. Bu şikefte düşman ve tehlike psikolojisinden oldukça uzağım. Her nedense insan kendini bu şikefte güvenlikte hissediyor! Ama deneyim ve tecrübelerimde biliyorum ki, özgürlük olmadığı sürece hiç bir yer asla güvenli değildir. Sürekli tedbir almak gerekiyor...”

Yakılan yıkılan her köy, cennetten geriye kalan bir cehennemdir. Alıp götürülen cennetten geriye, havaya savrulan bir tutam küldür.

İlklerin yurdu, cennetin anası Aden Bahçesidir. Tekmil düşler burada gizlidir. Zerdüş'tün kutsal ateşinin ardı sıra gelen Musa, İsa, Muhammed'dir. Ülkem ki her vadisi, her zirvesi kutsal bir cennettir. Bundandır, bu kanlı kıyım, hesapsız talan, göç ve mecburi iskân!

Her Muhammed'in bir Ebu Cehil'i, her cennetin bir cehennemi vardır.

Şimdi hakikat, özgürlük ve cenneti arama zamanıdır. Cehennemın ortasında, yitik cenneti arama vaktidir.

Unutma ey halk! Sara'nın düşleri, cennet örülüdür. Düş peşine hakikat, özgürlük ve cennet arayıcılarının!

10 Haziran 1996

“Bugün güvenlik amaçlı yine on üç saatlik bir nokta değişimi yaptık. Haberimiz yoktu. Gece saat 03.00'de aniden uyandırıldık ve ‘hareket var’ denildi. Gün boyu mutfakçı olduğum için yorgundum. Aynı zamanda eşyalarım da dağınıktı.

Eşyalarımın dağınıklığı ve yorgunluğun etkisiyle takım komutanı Z'ye bağırarak, tepkilerimi üslupsuz bir şekilde dile getiriyorum. Bir taraftan da yola çıkmak için aceleyle eşyalarımı topluyorum.

Z. arkadaş ortalıkta yok. Bölük komutanı T. yoldaş, usulca yanıma yanaşıyor. Beni uyarırcasına, kararlı-kesin bir ses tonuyla;

“Heval arkadaşlar gitti, haydi çabuk ol!” diyor. Sinirlerim tepeme çıkıyor, ama yontemsizlik yapmak istemiyorum. T yoldaş, benim halimi anlamış olacak ki hemen ardından bana bakıp;

“Heval yükleriniz çok ağırsa...’ Arkadaşın, cümlesini birtirmesine izin vermeden, dayanışmacı teklifini kararlı bir ses

tonuyla reddediyorum.

Aceleyle eşyalarımı topladıktan sonra, sırt çantamı sırtıma takıyorum. Bir de grubun yerde bıraktığı erzakları da yerde toplayarak alıyoruz. İyice ağırlaşan yükümle birlikte, T arkadaşla birlikte karanlığın içine dalarak, gruba yetişmek için harekete geçiyoruz.

Hızlı adımlarla gecenin içinde ilerliyoruz. Bir müddet sonra gruba yetişiyoruz. Yol yürüyüşü ve gece havasının yumuşatıcı etkisiyle gerginliğim de yavaş yavaş geçiyor.

Gecenin içinde yaklaşık iki saat yol aldıktan sonra şafak, yavaş yavaş söküyor. Dağlar giderek belirginleşmeye ve aydınlanmaya başlıyor.

Gün aydınlanmaya başlayınca durumumuz da ortaya çıkıyor. Arkadaşlara bakıyorum, oldukça komik bir haldeyiz. Yedek yüklerimiz ve elimizdeki erzakla adeta arka arkaya verip yola düşen özgür bir çingene ailesini andırıyoruz. Yorgunluktan yürüyüş düzenimiz bozulmuş ağır adımlarla ilerliyoruz. Mangamız beş kadın arkadaştan oluşuyor. Bazen adeta beş kişilik bir aileye dönüşüyoruz. Sevgi, saygı, fedakârlık ve dayanışma ön plana çıkıyor. Bazen de koşullar oluştuğunda birbirini eleştiren, hatta eleştiri sınırlarını aşarak karşısındakine yüklenen, eksiklik ve zaafalarını ortaya koyan, duygusallığı bir kenara iten kişiler haline dönüşüyoruz. Ama her şeyimizle, özgürlük için kader birliği yapmış bir yoldaşlar topluluğuyuz.

Manga Komutanı Dilan arkadaştır. Dilan arkadaş Bingöllüdür. Beş kişilik mangamızı, gerilla kurallarına göre, o sevk ve idare ediyor.

Mangamızın bir üyesi Sinda arkadaştır. Sinda, Vartoludur. Oldukça fedakâr, kararlı ve dürüst bir arkadaştır. Fakat bir o kadar da dar. Sorunlar karşısında çok çabuk parlayıp daralıyor. Zamansız olarak tepkisini dışa vuruyor.

Mangamızın diğeri bir üyesi Berfin arkadaştır. Berfin, Batmanlıdır. Sevecen, cana yakın, güzel tipik bir Kürt kızıdır. Oldukça özlü ve fedakârdır. Adeta aile içindeki yaramaz çocuklara benziyor. Ama bir o kadar da sevecen ve arkadaşlara karşı sevgi yüklüdür.

Rojda arkadaş ise; Koçgirilidir. İçer kapanık, oldukça suskun ve sakın görünen bir arkadaştır. Ancak bu sessizlik ve suskunluğun altında çok inatçı, kararlı ve direngen bir özellik var. Uygun ortamlar oluştuğunda bu özellikleri hemen kendini dışa vuruyor ve ön plana çıkıyor.

Ama şu anda sıtma hastalığına yakalanmış ve çok zor durumdadır. Yürümekte zorlanıyor. Grubun en arkasında yürüyor. Sık sık geride kaldığı için gruptan kopmasın diye durup onu bekliyorum.

Şafak sökmüş, gün aydınlanmış. Hafif esen rüzgâr, terli bedenimi usulca yalayıp geçiyor. Günün ilk ışıkları tarifi imkânsız bir sevinç, coşku ve duygu sıcaklığı yüreğime düşürüyor. Kendimi uçacak kadar hafif hissediyorum. Bu sevinç kararlılığımı daha da bilemeye başlıyor. Üstümdeki ağır yüke aldirmeden koşmak ve ‘yaşasın özgürlük!’ diye bağırarak istiyorum. Gecenin o uyuşuk yorgunluğundan eser kalmamış. Karşımda bütün görkemliliği ve heybetiyle Metina Dağları duruyor. Bu muhteşem manzara karşısında tüm yorgunluğumu unutuyorum ve durmadan soğumuş terimi siliyorum.

Geldiğimiz noktada konumlanıyoruz. Bulunduğumuz noktanın hemen alt kısmında köylüler ot biçiyorlar. Bulduğum yerde ot biçen köylüleri izliyorum...

Bu akşam sınıra doğru daha da yakınlaşacağız. Müthiş heyecanlanıyorum Çok farklı duygular var. Korku, sevinç iç içe.

Bu grupta önderliğin çok emeği var. ‘Ne olursa olsun grup mutlaka sağlam olarak yerine ulaşmalı’ diyorum kendi kendime...”

Sara, şafak tanrıçasının, şafak yürekli kızıdır. Düşleri şafak örülüdür. Gecenin bilinmez bir vaktinde düşer yollara... Bir özgürlük kıvılcımı olup, düşer karanlıkların ortasına.

Gül parmaklı şafak, hep doğunun zirvelerinde gümüş renkli pınarlarında doğar.

Her gerillanın öyküsü, bir şafağın doğuş öyküsüdür.

Sinanmıştır, yengi ve yenilgisi ateşin kızgınlığında. Şafak tanrıçasının ışınlarıyla yırtılır perdesi karanlığın.

Şafak Tanrıçası Eos; gül parmaklıdır. Özgürlük dağlarının her vadisi güllerle örtülüdür. Eos; ki, yaygın masmavi gökyüzünün kapılarını güneşe ardına kadar açar. Güneş oradan doğar karanlıkların üstüne. En güzel aşklar, oradan yayılır yeryüzüne.

“Şafakta Tanrıça Astraios’la birleşip

Coşku yürekli rüzgârları doğurdu

Rüzgârlardan sonra şafak tanrıça

Günün müjdecisi şafak yıldızını doğurdu

Ve göklerin çelenk çelenk yıldızlarını...”

Ve Sara, Tanrıça Eos’tan devralır erguvani rengin güzelliğini. Her vadi, her zirve, her patika Tanrıça Eos’un ışınlarıyla güzelleşir. Ve her güzellik, yeni bir yaşama başlangıçtır. Sara bıkmadan usanmadan şafağa yürür. Şafak tanrıçası, karanlığın ardında ufukta gözükür.

Sara şafakla buluşur, şafak Sara’yla bütünleşir ve yürüyüş durmadan sürüp gider.

“Bulunduğumuz nokta ormanlıktır. Güvenlik için uygun bir noktadır. Ancak zayıf bir yanı var. Bulunduğumuz noktanın hemen alt kısmından asfalt yol geçiyor. Sanırım bu Kanimasi’den Duhok’a giden yol oluyor. Bugün de bu noktada çakılıp kaldık. Çünkü daha Dersim grubu geçmemiş. Biz de onları bekliyoruz.

Bugün bu fırsatı değerlendirip, genel bir temizliğe giriştim. Bugün manga arkadaşım Şinda yoldaşın yaklaşımları bana çok uygun gelmiyor. Düzenli yaşamdaki özelliklerini yeterince üzerinden atamamış. Bazen onu uyarıyorum ama fazla dikkate almıyor. Eleştirileri kabul etmiyor. Aslında birçok şey biliyor. Ama tartışma gücünü ortaya koymadığı için birçok soruna köylüce yaklaşıyor. Yetmezlikleri kendisine hatırlatıldığı zaman ise, tepki gösteriyor. Yaşama ve ilişkilere yaklaşımda istikrarsız davranıyor. Bu bazen kendine güvensiz ve kararsız bir tutuma dönüşüyor. Bugün gece nöbetindeyken, çavuşluğuna duyarlı ve sorumlu yaklaşmaması, benimde yöntemsizliğim ve üslupsuzluğum nedeniyle yersiz bir tartışmaya yol açtı. Bu da mangada haklı tepkilere neden oldu.

Daha sonra, kendi cephemde bu eleştiri üzerinde yoğunlaştım. Kendi kendime; ‘evet Apocu Kız olmaya kararlıysam, öncelikle onun gereklerini yerine getirmeliyim.’ Diyorum kendi kendime. Apoculuk sadece kaba anlamda düşmanla değil, her tür düşman özelliklerine karşı olmadır. Ama bunu aşmak için üslubunu ve tarzını iyi anlamak ve öyle yönelmek gerekir. Biliyorum yüküm daha da ağırlaşıyor. ‘Önderliğin emeği bir saat bile olsa unutulmamalı’ diye düşünüyorum.

Evet, Büyük Güney üzerinde önderliğin niçin bu kadar durduğunu şimdi daha iyi anlıyorum. Buradaki halkımızın çoğunluğu KDP ve YNK’nin etkisinde. Yine büyük ekono-

mik sorunları var. Ciddi bir yoksulluk yaşıyor.

Bazıları PKK'yi geçim kaynağı olarak görüyorlar. Çoğu gelip, dolandırdıktan sonra (silah, malzeme vb.) kaçıyor...”

Kara gecenin içinde ı ışık yalımlı atlılar. Kızıl atlılar kal-kar şafağa doğru. Atlılar, ateşten kanatlarıyla dörtnala Zuhul yıldızına koşuyorlar. Atlıların ayaklarına asılmış geceden gölgeler düşer. Her gölge bir ihanettir ve her ihanet gecenin sessiz soluğunda ölüm iplerini örer. Ölüm iplerini örerilmekilmek... Ve her ihanet, kara kaplı bir hançerdir, arkadan sırtımıza saplanan.

Sara'nın düşleri altın işlemeli bir hançer gibi, ihanetin göğsüne saplanır.

14 Haziran 1996

“Gece saat 02.00 nöbetindeyim. Yine Sinda arkadaşla birlikteyiz. Özgürlük düşlerimle, gerilerde kalmış çocukluk özlemlerim iç içe geçmiş. Gecenin derinliğinde gelebilecek tehlikelere karşı gün ışınlarıyla tetikte duruyorum.

‘Ölüm kuşu’ adını taktığımız kuşun ötüşü, gecenin sessizliğini bozuyor. Şinda, bana bakıp kaygılı bir sesle; ‘bu kuş hep gece ötüyor’ diyor. Yaşadığım duyguları o da yaşıyor. Onu onayladığımı belirten bir ses tonuyla; ‘evet ürkütücü bir sesi var, hiç sevmiyorum bu kuşun ötüşünü, oldukça huzursuzum.’ diye yanıt veriyorum.

Şinda’yla birlikte saat gecenin 02.00’sinde ölüm kuşlarının ürkütücü ötüşünü dinliyoruz. Tedirginliğimizi birbirimize güç ve cesaret vererek gideriyoruz. Bu ölüm kuşunun ürkütücü ötüşü karşısında Şinda’yı daha çok sevmeye başlıyorum. Gün ışınlarıyla birlikte ölüm kuşlarının sesi kesiliyor. Sanki onlar da gecenin karanlığıyla birlikte çekip gidiyor.

Grubumuzda birçok güneyli arkadaş var. Aralarında bir kaç eyalete gelmek istemiyor. Doğrusunu söylemek gerekirse gözüm onları hiç tutmuyor. Yapabileceğim tek şey onları gözetlemek ve nöbetimde duyarlı olmaktır. Birinin gitmesi ya da kaçması, grubu çok zor duruma sokacaktır. Düşünüyorum da Önderliğin bu gruba verdiği emek, oldukça büyüktür. Ufak bir duyarsızlığımız bu emekleri mahvedebilir.

Bu rahatsızlığımı ve kaygımı, dün tek milde manga komutanlarının, mangaları üzerinde denetimsizliğini eleştirerek dile getirdim. Ama bununla yetinmemeliyim. Kendim duyarlı olacağım. Sabah erken kahvaltıdan sonra iki saat, 5. Ulusal Konferans kararları ve eyaletlere ilişkin değerlendirmeler okundu. Onlar üzerinde tartışıp konuştuk.

Bugün duygularım karmakarışık. Canım bağıra bağıra şiir okumak istiyor. Ruhum, yüreğim, beynim adeta şiirle buluşmaya çıkıyor. Sevinç, hüznün, ümit, üzüncü iç içe. Sanki damarlarımda kanla birlikte dizeler, sözcükler dolaşıyor...”

Sara'nın düşleri gün ışınları giyinmiş, asi ruhlu sevda şiirleridir. Biliyorum en güzel şiirlerimiz daha yazılmadı. En güzel türkülerimiz daha söylenmedi. En büyük kavgamız daha verilmedi. Son sözümüz daha söylenmedi. Ve tarihin ışıktan bahçesinde Sara'nın düşleriyle buluşmaya çıkacağız.

En güzel resimleri çizeceğiz yıldızların ışıltısına, en güzel yaşamı yaratacağız bir çiğ damlasında. Kavganın, şiir tadında sürüp gidecek; yeryüzü özgürlüğün ve en güzel aşkların yüzüyle buluşacak.

Her gün, her saat yeni dizeler yazılıyor. Her vadi, her şifke, her dulda ve her dol şiirle dolup taşıyor. Sara'nın yüreği altın ışıltılı şiirle besleniyor.

Şiirin güzelliğini hissetmeme, duygu körelmesidir. Her özgürlük savaşçısı biraz şair, biraz filozof, biraz da peygamberdir.

Her gerilla kız, biraz azize, biraz tanrıçadır. Sara'nın kavgası şiir güzelliğinde sürüp gidecek, bir melodi eşliğinde dünyanın dört bir tarafına dalga dalga yayılacak.

15 Haziran 1996

“Bugün, günlerden beri, çakılıp kaldığımız bu noktadan hareket edeceğiz. O yüzden herkes yol hazırlığını yapıyor.

Gün batımıyla birlikte tek sıra yola çıkıyoruz. Ardı arkası kesilmeyen izi belirsiz patikalar. Her çalının, her kayanın, her ağacın ve duldanın dibinde tedirginlik yaratan ihbar ve pusu telaşı. Tüm korku ve telaşları alt ederek, dol dol ve zirve zirve gecenin içinde yolumuza devam ediyoruz.

Yola çıkarken, mangamızda bulunan Rojda arkadaşı, rahatsızlığı ve yürüyememesinden dolayı burada kalan arkadaşlarla bıraktık. Yerine, TDP'den gelen bir grup arkadaş aldık. Aralarında bir de kadın var. Kadın arkadaş, mangamızın üyesi oluyor. İsmi Serap. Türk bir yoldaşımızdır. Serap yoldaşla gecenin içinde yan yana birlikte yürüyoruz. Onunla biraz sohbet ediyorum. Sorular soruyorum. Giderek ilgimi çekiyor.

Konuşmalarında Parti önderliğine, ‘PKK Genel Sekreteri’ diye hitap ediyor. Kendileri farklı örgütten, sadece bizden destek almak amacıyla buraya gelmişler. İlk etapta bu söylem biçimi çok zoruma gitti. Ama daha sonra geniş ve politik düşünmeye başladım. Serap arkadaşla yol boyu sohbet ve gözlemlerimden, Türk kişiliğini yeterince çözemediği sonucuna ulaşıyorum.

Mücadeleye, şehitlere duygusal yaklaşımı ön plandadır. Ama eminim ki, kısa bir süre sonra bunu anlayacak ve aşacaktır. Bu gücü kendisinde seziyorum. Onu sohbet havasında da olsa, biraz eleştirdim. Kendini daha sorumlu hissetmesini

söyledim. Sanki sadece Türkiye için savaşıyormuş mantığı var kendisinde. ‘Biraz enternasyonalist olmalısın’ dedim. Ama anlayışlı ve duyarlı bir arkadaş, oldukça ciddi yaklaşıyor ve öncülükte iddialı olduğu hemen göze çarpıyor.

Gece şafağa doğru ilerliyor. Biz zirvelere doğru tırmanarak Serap’la birlikte konuşa konuşa yolumuza devam ediyoruz.”

Dağlarımız, başı karlı özgürlük tapınağı dağlarımız, bir halklar bahçesidir. Işık bahçesidir Mani’den geriye kalan. Akın akın gelir dünyanın dört bir yanından genç kızlar, delikanlılar. En yigidinden, en güzelinden gelirler dünyanın dört bir tarafından özgürlük savaşçıları. En güzel cihan gerillaları coşkun bir ırmak misali akıp gelirler.

Kürt, Türk, Arap, Çerkez, Ermeni, Asuri, Alman, Fars, Rus, Türkmen, Pomak, Azeri ve her halktan insanlar özgürlük dağlarında buluşurlar. Dilleri, renkleri ayrı olsa da, bir ormanın ağaçları gibi yan yana kardeşçe dururlar.

Silinmiştir yüreklerde ve düşlerde bütün ayrılıklar, sınırlar, kinler, öfkeler. Geriye bir tek şey kalmıştır: ÖZ-GÜR-LÜK!

Dağlar ki özgürlük karargâhıdır. Her şey eşit, özgür ve kardeşçedir orada.

Işığın kutsallığı ve aydınlığı kadar birbirine benzer düşler ve öylemler. Sudan havadan payını alır gibi herkes payını alır kavgadan. Acılar ve zorluklar üzerinde yükselir özgürlük düşleri. Gün ışınlarını alır gibi herkes payını alır düşlerden.

Bir tek yürekte buluşur umutlar, düşler sevinçler. Bir kavgadır sürüp gider gül tenli düşler uğruna. Sürüp gider kavga insanlık adına. Çalınır enternasyonalizm sömürsüz, sınıfsız ve özgür bir dünya uğruna. Halklar birleşir özgürlük ve kurtuluş düşleri dağların zirvesinde boy verir.

“Bu gün yorucu ve zorlu bir yürüyüşün sonunda hedeflenen yeni noktamıza sabaha doğru ulaştık. Herkesin yüzünde yorgunluğun derin izleri. Sorumlu arkadaşların talimatıyla, aceleyle hazırlıklar yapılıyor, nöbetçiler ayarlanıyor, sonra dinlenmeye geçiyoruz.

Gece boyu süren yolculuk, ağır yük ve yorgunluğun ardında uzandığım yerde derin kesintisiz ve deliksiz bir uykuya dalıyorum.

Bir arkadaşın dürtmesiyle yattığım yerde kalkıyorum. Gün yine geceye doğru yol alıyor. Kolumdaki saate bakıyorum. Saat 16.00’yı geçiyor. Tüm arkadaşlarda bir canlılık ve hareketlilik göze çarpıyor.

Hazırlıklar tamamlanıyor ve yeniden yola çıkıyoruz. Esas hedefimize ulaşmak için bıkmadan, usanmadan ve yorulmadan yürümemiz gerekiyor. Tüm mola ve konaklamalar, esas hedefe ulaşmak içindir.

Bugün hava dağın güzelliğiyle bütünleşmiş berrak, çekici ve güneşlidir. Yaşamın anlamını bilenler için bu çok güzel bir gün.

Daha önce de belirtmiştim. Yüküm çok ağır. Bedenim bu ağır yükün altında ezilip büzülüyor. Zayıflığı asla kendime yediremiyorum. İradem, inancım direniyor. Kişiliğimden beden ile iradenin çatışması yaşanıyor. Her zaman iradem üstün geliyor. Ağır yükte tepeye vuruyoruz. Tüm yoldaşlar yaz güneşi altında ve zorlu yürüyüşte iyice terlemişler. Yorgunluk ve terden suratları adeta kıpkırmızı olmuş. Ama tüm zorluklara inat sonunda zirveye ulaşıyoruz. Zirveden aşağı iniyoruz. Bir tepeyi daha deviriyoruz. Bir zirve daha, bir tepe daha! Zirveleri, yeni zirveler izliyor. Kendimizi doldan dola bırakıyoruz.

Yine yorucu bir yolculuğun ardında yıkık, virane bir köy-

de mola veriyoruz. Her arkadaş dinlenmek için uygun bir yer arıyor.

Güvenlikçi arkadaş hemen sesleniyor;

“Heval senle Berfin arkadaş nöbetçisiniz” diyor. Bu hiç beklemediğim bir talimattır! Yol boyunca çok ağır olan yükün altında ezilen bedenim, ayakta duracak gibi değil. Sinirlerim geriliyor ve tepki duyuyorum. Burada bir haksızlık görüyorum. Çünkü daha bu noktadan bir kaç saat önceki mola yerinde yine nöbetçiydim.

Bu haksızlık karşısında kendimi tutamıyorum. Duygularım ön plana çıkıyor. Tepkimi dışa vuruyorum. Bir birlik gücü var, neden dört kadın bu kadar göze çarpıyor? Yükte, nöbette, yolda hep biz! Güvenlikçi arkadaşla tepkisel bir polemige giriyorum. ‘Sen bir daha nöbet listeni doğru-dürüst yap’ diyorum. Bu tartışmanın yanlış, yersiz olduğunun farkına varıyorum. Sonra tartışmayı kesip nöbet noktasına gidiyorum.

Nöbet yerimden sınırın taşları görünüyor. Virane köyün görünümünü izliyorum. Bu çırılçıplak harabe köy, diğerleri gibi fazla çekici görünmüyor. İsmi ‘Ore Köyü’ imiş. Burada da çok kısa bir mola veriyoruz. Sonra yine birlik hareketleniyor. Nöbet süremiz daha bitmeden harekete geçiyor arkadaşlar. Çantalarımızı alıp, yürüyüş koluna katılıyoruz.

Sınıra doğru yürüyoruz. Sınıra iyice yaklaşıyoruz. Önümüzde çetelerin bir köyü var. Dol dol çetelerin köyünün alt kısmında, gizlilik içinde büyük bir tepeye çıkıyoruz. Zirveyi özlüyorum ama çıkışta çok zorlanıyorum. Ama zorlandığımı arkadaşlara his ettirmemek için kendimi çok zorluyorum. Yenilgi mi? Asla kabul etmeyeceğim. Tüm gücümü, enerjimi ayaklandırıyorum. Sonunda tepenin zirvesine varıyoruz. Orada biraz bekliyoruz. Beklenen randevu daha gelmemiş. Randevu gelmediği için, bu tehlikeye işarettir. Bunun için tedbir gerekiyor. Ortaya çıkan bu tehlike karşısında ko-

mutan arkadaş, hemen geri dönmemizi emrediyor.

Biraz moraller bozuluyor. Ancak hiç itiraz etmeden aceleyle, üç saat boyunca yürüyüp geldiğimiz Ore köyüne geri dönüyoruz. Bedenler yorgun ve moraller bozulmuş. Kuryeyi hiç tanımadığım halde, randevuya gelmediği ve bu yorgunluğu bize yaşattığı için, içten içe ona kızıyorum. Adımlar hızlanıyor. Aynı yolda aynı adımlarla geriye dönmek, hiç sevmediğim bir duygu. Oysa yürüyüş hep ileriye doğru olmalı...”

Bir yorgunluk çöker bedenlere. Bir şahlanma başlar yüreklerde. Bizimkiler! Bizim hevallere kızılı erkekli. Güneşin yolculuğuna çıkıyorlar.

Sara'nın düşleri sarar vadileri, tepeleri ille de zirveleri.

Sara'nın özlemi yıldızlaşır, gecenin yalnızlığında.

Ve meçhul bir yolculuktur kuzeyden güneye, güneyden doğuya, doğudan kuzeye. Sınır taşları, mayın tarlaları, tel örgüler yüreklerin sıcaklığında erimiş, özlemin, umudun zirvesinde yitip gitmiştir.

Ore harabe bir köy. Baykuşlar tünemiş terkedilmiş virane bacalarına. Gece-gündüz uğursuz uğursuz ötüyor. Ağaçları yakılmış, insanları kovulmuş, ya çocuklar! Evsiz barksız kalmış insanlar.

Şimdi ülkemizin kuzeyinde, güneyinde, doğusunda kaç bin köy virane olmuş? Kaç bin köy kazan bombalarıyla yıkılıp-yıkılmış? Yıkık, virane evlerin arasında kaç bin çocuğun gülüşleri, umutları ve çığlıkları asılı kalmış? Kapıların eşliğinde kaç bin ananın hawarları, ölüm kuşlarının sesine karışmış?

Ore bir ülke, Ore bir halk, Ore bir insanlık trajedisi. Her trajedi, yeni bir yaşama yeniden bir başlangıçtır.

Artık Sara'nın düşleri, özgürlük özlemidir. Yorgun da olsa

bedenler, gözler ışıldıyor, yürekler çarpıyor, umut durmadan büyüyor. Sara yürüyor, tarih yeniden yazılıyor, Ore'nın yıkık evleri arasında.

17 Haziran 1996

“Bugün iyice istirahat ettik. Bedenlerde yorgunluğun izleri silinip gitti. Ruhlar ve yürekler kadar, bedenlerde canlı ve diri.

Karar alınmış. Saat 19.00’da hareket edeceğiz. İkinci kez terk edeceğiz Ore köyünü. Yeniden kuzeyin özlemi harlanıyor yüreğimde.

Ama biliyorum, fiziki olarak çok kötü durumdayım. Artık bacağımı taşıyamıyorum. Bacağım adeta bedenimde hareketsiz duruyor. Yaralarım sanki yeniden kanamış, acılar tüm bedenimi sarmış. Bedenim, irademe karşı isyan bayrağını kaldırmış.

Bir an geçmişin içinde yitip gidiyorum. Geçmişin her santimine karşı içimde bir çatışma, direniş ve kavga var. Geçmişin her milimine karşı kıran kırana bir kavga var. Ve tüm zaman, büyüyen özlem ve umudun pınarında mayalanmış.

Düş güncemde geçmişi okuyorum. Yıl 1994 Ağustos’un 11’ydi. Tarihi atılımımızın 10. yılına girecektik. Düşman tüm güçleriyle amansız bir saldırıya geçmişti. Güneş ondan aşağı kalmıyordu. Bağları, toprağı, kayaları, bedenleri yakıp kavuruyordu.

Azgın saldırıları durdurmak, zulme dur demek için harekete geçiyoruz. Hega Sor karakol tepesinde mevzilenmişiz. Cehennem bir çatışmanın ortasındayız. Kurşun sesleri, helikopter homurtuları, havan sesleri birbirine karışmış. Bu yoğun çatışma ortamında sol bacağımda bir sıcaklık hissediyorum. Gayri ihtiyari bulunduğum mevzide irkiliyorum. Elimi bacağıma atıyorum. Bacağım kocaman bir dağ gibi geliyor

bana. Gözlerim kararıyor, dağ taş, kaya, gökyüzü durmadan etrafımda dönüyor. Bedenim dönüyor, kan akıyor, toprak sulanıyor, dağ dönüyor. Cehennemi çatışma durmadan devam ediyor. Düşman tüm teknik gücüyle saldırıyor. En modern silahları kullanıyor. Helikopterler aman vermiyor.

Bizimkiler inanç gücüyle direniyor. Gün boyu devam eden çatışmanın ardında, gün ışınları akşama doğru evirilirken, gölgeler ordusunun kaçkın erleri hızla alanı terk ediyor. Çatışmayı hevaler kazanıyor. Slogan sesleri yükseliyor. Şuurumu kaybetmemek için kendimi zorluyorum.

Bir ben yaralıyım. Toparlanıp çatışma alanını terk ediyorum. Yoldaşlar beni dağ, taş, dol, kaya demeden el üstünde taşıyorlar. Arkadaşların sesiyle derin bir düşten uyanıyorum. Bacağıma bakıyorum, sapa sağlam.

O çatışmada sol bacağımın baldır kısmından G-3 mermisini yemiştin. Kurşun baldır etinin yarısını koparmıştı. Ameliyat olanakları olmadığından, damarlar et ile birleştirilerek dikilmişti.

Yine 95'te Dersim'de Nazimiye tepesindeki bir çatışmada dokuz yerden parça yemiştin. Göğsümde, kolumda ve omzumda üçer parça yemiştin. Yaralarım iyileşmiş, ancak ağır yük taşımak beni zorluyor. Ama karar almışım kendi kendime, bunu sorun yapmak istemiyorum. Temel ilkemi, her zaman, her yerde ve her şeyi başarmak üzerine kurmuşum. Aslında 'durumum biliniyor, ama fazla yaklaşım gösteren yok' diye düşünüyorum kendi kendime. Sonra bunun yanılgı olduğunu anlıyorum. Birçok arkadaş, benimle aynı durumda olup benzer tarzda yaralanmış. Bu yüzden kesin direnmeliyim. Evet, bazı şeylere karşı savaşım içinde direnmeliyim. Çünkü zayıflıkta vereceğim bir tavizi ve en ufak bir eksikliği ya da pes etmeyi fırsat bu fırsat diyerek kullanabilecek tipler de var ortamımızda. Onun için asla taviz vermiyorum. Her zaman güçlü olmayı esas alıyorum.

Hazırlıklar tamamlanıyor ve yine yola koyuluyoruz. Berfin arkadaş da rahatsız, zaman zaman o da arayı açıyor. Mervan arkadaşın gereksiz tavır, davranış ve müdahaleleri sıkıyor beni. Ama yol sürecinde huzursuzluk yapmak istemiyorum. Çok kuyrukçu, yağcı ve bir çok şeye boyun eğen bir arkadaşdır.

Yol aldıkça hava da yavaş yavaş yine kararmaya başlıyor. Yine adı belirsiz bir tepeye vuruyoruz. Bazı arkadaşlarınki gibi benim de yüküm çok ağır ve yukarı doğru tırmanıyoruz. Ter damlalarıyla arkamızda izler bırakıyoruz. Tırmandıkça organlarımın tümü başkaldırıyor. Nefesim daraldığında biraz duraksama ihtiyacı duyuyorum ve duraksıyorum.

Bizimle öncü olarak gelen takımdan bir arkadaş, durumu mu fark ediyor ve çantamı istiyor. Gerilla yaşamında şimdiye kadar ne çantamı ne de silahımı hiç kimseye taşıtmamışım. Ama bugüne kadar bu denlide hiç zorlanmamıştım. İlk defa bir arkadaş, destek amaçlı çantamı benden istiyor. Sanırım çok zoruma gittiği için arkadaş boş yere tersledim. Bağırma ile birlikte sorumlu T. arkadaş gelip çantamı isteyince, ona da bağırarak; “çek git kendini ne sanıyorsun” diyorum. Ona da olumsuz cevap verince, yürümeye devam etti. Ama ‘ne olursa olsun yürüyeceğim’ diyorum kendi kendime. Yürüyorum. Başaracağım. Adım adım, milim milim yürüyerek başaracağım. Sonunda çok tehlikeli bir bölgeye giriyoruz. Bir köyün çok derin vadisinde inişe geçiyoruz. Bir talimat geliyor, ‘herkes yerinde otursun’ deniliyor ve oturuyoruz.

Önümüzde çok derin bir vadi var. İnce ve belirgin olmayan bir patika yolu köye iniyor. Köye çok yakınız. Önümüzde küçük bir sırt var. Yolumuz sırt sırt gidiyor. Bu köyün ismi Aşit’tir. Aşit, çığ anlamına geliyor. Bu sınır hattını ‘Kaşuri Aşireti’ tutuyor. Geçmişte, Hogir’in bozguncu ve kaçkırtıcı pratiğinden dolayı bu köyler silah almışlar. Şimdi ise MED TV’nin etkisiyle geri dönmüşler. Gruplarımızın geliş-geçiş-

lerinde yardımcı oluyorlar. Ama yine de içim hiç rahat değil, güvenemiyorum. Bana güvenilmez, kaypak gibi geliyorlar. Kim güçlüyse ondan yana oluyorlar.

Ve ince patika üstünde herkes sessizce oturmuş ve tetikte bekliyor. En ufak bir sesle irkiliyoruz. Yedi el atış yapıldı. Üç izli mermi, dört el de izsiz mermi atıldı.

Patikanın alt kısmına bakıyorum, önümüzde yamaç ve dol var. Patlayacak olan mermiyi tetikte bekliyorum. Merminin patlamasıyla kendimi hızla dola bırakıyorum. Yanımdaki Türk Serap arkadaş var. İkimiz yan yana dol dol gidiyoruz. Yukarı çıkamıyoruz. Tüm yamaçlar hedef olmuş. Ancak aşağılara doğru koşuyoruz. Yanımdaki arkadaşın tecrübesiz olduğunu düşünüyorum. O hızla caddeye yakınlaşıyoruz. Cadde tutulmuş, her taraf asker dolu ve durmadan yamaçları tarıyorlar.

Bir an arkadaşları düşündüm. Kaygı bir hançer gibi yüreğime saplanıyor. Acaba onlar nereye gitti? Kurtuldular mı? Bir şey oldu mu? ‘Umarım herkes sağ selim kurtulmuştur’ diyorum kendi kendime. Serap arkadaşına bakıyorum. Düşmanla karşı karşıyayız. Tecrübesizliğin verdiği bir tedirginlik var. Gözleriyle ne yapacağımızı bana sorduğunu anlıyorum. Böyle zamanlarda soğukkanlı olmak, arkadaşının her hareketini, davranışını, hatta her mimiğinin anlamını bilmek gerilla yaşamında çok önemlidir. Hemen ona ne yapacağımızı anlatıyorum. Bombalarımızı elimize alıyoruz ve pimini çekiyoruz. ‘Haydi’ diyorum ve şimşek hızıyla hiç duraksamadan fırlıyoruz. Ben sağa, o sola, bombayı atıyoruz. Ara vermeden bu defa sağı solu tarayarak kurşun ve bomba sesleri arasında kendimizi hızla yolun alt kısmına atıyoruz.

Nefes nefeseyiz. Tüm ağrılarım ve yorgunluğum çoktan uçup gitmiş, Bedenim enerji yüklü. Hiç ara vermeden kilometrelerce koşabileceğimi hissediyorum. Yamaçtan dola kayıyorum. Hızla etrafımı kontrol ediyorum. Serap’ı göremiyorum.

rum. Tedirgin oluyorum. Kurşunlar yağmur gibi ardı ardına karanlıkta izler bırakarak üstüme geliyor. Önümde duran bir taşın arkasına kendimi atıyorum. Eğilerek uzanıp, sola doğru yavaşça seslenerek; ‘haydi gel az kaldı’ diyorum.

Sonunda onu fark ediyorum. Sürünerek yanıma yaklaşıyor. Serap omzundan kurşun yemiş, ama durumu iyidir. Yarası fazla ağır değil. Birlikte sessiz ve sürüne sürüne biraz daha kurşunların etkilemediği alana doğru ilerliyoruz.

Her dol cayır cayır yanıyor. İzli mermiler yağmur gibi yağıyor üstümüze. Kendimizi kurşunların olmadığı yerlere doğru atıyoruz. Ve durmadan çatışma alanında çıkmak için ilerliyoruz. Bir an tereddüt geçiriyorum. ‘İşte şimdi, tıkan-dım ne yapacağım, nasıl kurtulacağım’ diye kendi kendime düşünüyorum.

Serap’ın beni itmesiyle kurduğum düşten uyandım. Hala patika yolun üstündeyiz. Önümüzdeki arkadaşlar bulunduk-ları yerden kalkıp, aşağıya doğru yürümeye başlamışlardı bile.

Evet, patika patika dola iniyoruz. Yola beş dakika ya var, ya yok. Yine sözlü, sessiz bir talimat geliyor. ‘Herkes yerinde otursun!’ deniliyor.’ Oturuyoruz. Sessiz, tedirgin ve çok uzun gelen birkaç dakika geçiyor. Öncü arkadaş sessizce gelerek;

“Arkadaki arkadaşla söyleyin geri dönün, düşman pususu var’ diyor. Evet, ışıldak durmadan bulunduğumuz yamaçları tarıyor. Hızla ve bir an önce, bu doldan çıkmamız gerekiyor. ‘Kesinlikle beş dakika önce kurduğum düş gerçekleştirmeme-li’ diyorum kendi kendime. Geldiğimiz yoldan zirveye doğru geri dönüyoruz. Bir an önce bu ölümcül doldan uzaklaşıp zir-veye, en hâkim yere ulaşmalıyız...”

İhanet, her zaman korkunun kirli çocuğudur. Bir yanı mad-deleşmiş zevk, bir yanı bireysel hırstır. En önemlisi de karan-lık, belirsiz, ipe sapa gelmez, serseri bir korkudur. Gecenin

karanlığında boy verir her ihanet.

Sara'nın düşleri, gecenin içinde ihanetin göğsüne inen çift ağızlı ışıktan bir bıçaktır.

Kaç bin yıldır, vurur vuruluruz sınır boylarında. Her sınır taşı kan ile yükselen bir nişandır.

Kurşunlar düşer gecenin içine. Dağlar yankılanır, yıldızlar ışıldar. Düşleri yarım kalan bir kız vurulur yıldızlara ulaşır.

Ve kayalıklarda bir yiğitlik türküsü yankılanır.

Bariş, her yürekte büyüyen ve geleceğe uzanan düş yüklü bir yoldur.

Ey tarih, hesap soran kim, hesap veren kim? Bu kimin yurudur, kimin düşleridir?

Biz başlatmadık bu kavgayı.

Onlar başlattı bu kanlı kıyımı.

Mervan bir Şervan. Daraltır Sara'nın ruhunu ve düşlerini yersiz vakitsiz durmadan çatıştır.

Yıllar var ki, dağların doruğunda patikalarda geçitlerde savaşı. Yine de savaşın içinde savaşızlığı yaşar. Kaygılar uçup gitmiş, savaşın ağır yükü omuzlarında değilmiş gibi gün yirmi dört saat güler şakalaşır. Hiç, beklenmedik olmadık yerde bir çocuk gibi, alinganlaşır, küser sonra birden bire öfkelenir. Yoldaşlarına, bağırır çağırır. Tüm sorunların nedenini, onlarda arar. Geçince öfkesi çocuk gibi sevecenleşir gülüşlerini dışa vurur.

Mervan bir Şervan, gün yirmi dört saat Sara'yla didişir durur. Ne safları bırakır ne de safları sıkılaştırır, ara yerde durmadan dönüp dolaşır.

Düşüncesini; 'ne parti bensiz olur, ne de ben partisiz olurum' diye dile getirir.

“Yine dikkatli, tedirgin ve hızlı adımlarla geldiğimiz noktaya geri dönüyoruz. Her an, her yerde bir hain pusu önümüze çıkabilir. Tehlike, her an bizimle birlikte. Bizden bir parça olmuş. En ufak bir ihmalkârlık, tedbirsizlik hepimizin yaşamına mal olabilir.

İki gündür durmadan dol dol, vadi vadi geri dönüyoruz. Küçük dinleme molaları dışında hep yürüyoruz. Kimse niye bu kadar geri dönüp yürüyoruz diye sormuyor. Çünkü gruptaki herkes bu çatışma ortamlarını ve böyle süreçleri çokça yaşamış. Yapmamız gereken şey, bir an önce bu çatışma alanından uzaklaşmaktır.

Düşman yapılanması, helikopterler dışında hantal ve edilegendir. Hız, tarz ve tempomuza yetişemez. Çoğu zaman teknik üstünlüğüne dayanarak bulunduğu yerde çakılıp kalıyor. Teknik üstünlük ve sayı çoğunluğuna rağmen bir saniye bile tutunamaz. Çünkü biz gönüllü ve haklıyız. Onlar gönülsüz ve haksızdır. Bir an önce günlerini doldurup ailelerine kavuşmak istiyorlar. Onların teknik üstünlüğünü hız, hareketlilik, ataklık, sürekli alan değiştirme ve zengin taktiklerimizle boşa çıkartıyoruz.

Dağ, taş, ağaç, çalı her şey geceyle bütünleşmiş. Biz yorgunluğa, açlığa ve tere aldirmeden durmadan gecenin içinde ilerliyoruz. Kapkaranlık vadide incecik kıvrılıp giden patika yolu zor bela seçiyorum. Yorgunluk, açlık heyecan iç içe. Yüzümde yağmur gibi sürekli terler damlıyor. Artık terleri silmekten vazgeçtim. Bazen ter damlaları gelip gözümün içine giriyor. Rahatsız oluyorum. Boynumdaki kefiye ile temizliyorum.

Taşlara, çalılara takılmamak için adımlarımı yüksekte atıyorum. Adım attıkça yüzümde düşen her damlasının sesi kulaklarıma fısıldıyor. Bedenim ruhum öyle hassaslaşmış ki

adeta düşen her damlanın sesini hissediyorum. Yorgunluğa asla izin vermiyorum.

Durmadan yürüyoruz. Tek hedef bir an önce hedeflediğimiz büyük zirveye ulaşmak. Bir an geri dönüp arkama bakıyorum. Alacakaranlık her yere sinmiş. Tüm yoldaşlar sessizce tek sıra yürüyorlar. Herkesin hedefi bir an önce zirveye ulaşmaktır. Zirve... Zirve... Zirve... Tek hedefimiz Zirve. Nefes alış veriğimiz zirveye kilitlenmiş. Yoldaşların nefes alış verişleri dışında çıt yok.

Eyalet sorumlusu arkadaş zorlandığımı anlıyor. ‘Az kaldı, birazdan mola verimiz’ diyor. Ve güvenliğimizdeki arkadaş çantamı almasını söylüyor. Ben kabul etmiyorum ve kararlılığımı sürdürüyorum. Tüm istemlerini ısrarla reddediyorum.

Bu güvenliğimizdeki ‘Keko’ adındaki arkadaş, bana göre partinin baş belasıdır. Çok yorgun olmama rağmen özellikle çantamı ona vermek istemiyorum. ‘Keko’ arkadaş, fiziki gücüne dayanarak her türlü laçkalığı ve gevşekliği yapabiliyor. Daha önce de onunla bir tartışmamız olmuştu. Tekrar aynı fırsatı ve ortamı ona vermek istemiyorum. Bir olumsuzluk da olsa, bunu yapmak zorundayım. Bağırdım ve onu tersledim. Yakınıma bile yanaştırmadım. Düşüncede ve pratikte tüm gerilik ve yanlışlıklarla savaşmaya kararlıyım. Bu konuda son derece ilkeli olmaya karar vermişim. Komutan arkadaş, sanırım biraz beni anlamaya çalışıyor. Aslında biraz olumlu yönleri de var. Ama kendine güvensizliği, sorunlara güç yettirmemesi ciddi bir yetmezlik olarak devam ediyor.

Komutan arkadaş, aslında kendince kadını da anlamaya çalışıyor. Bu olumlu bir tutumdur. Ama bunun için çok yetersiz ve güçsüz kalıyor. Farkındayım, bazı sektör yaklaşımlarım onu da zorluyor. Ama böyle tutum takınmaya, kendimi parti karşısında zorunlu hissediyorum. Gerçektende yoldaş olmak ve dürüst yoldaşlar gibi beraber yürümek için bunları yapmak zorundayım. Birbirimizi kandıramayız. Acı da olsa, bazı

gerçekleri birbirimize dayatmak zorundayız. Çünkü o kadar çok geriliklerimiz, zayıflıklarımız var ki, bunlardan dolayı da birbirimize karşı fırsatçı oluyoruz.

Biliyorum, bu yol sürecinde birçok arkadaşı kırdım, ama onları sevdiğim için bunları yaptım. Belki üslubum daha yapıcı olabilirdi. Çünkü onların olumlu yanlarını görüyorum ama olumsuzluklarına da göz yumamam. Eğer; ‘yol sürecindeyiz, moraller bozulmasın’, anlayışıyla göz yumup, liberal kalayım dersem, bu kuyrukçuluğun, düzensizliğin, köleliğin ta kendisi olur. Oysa biz köleliğe karşı savaşıyoruz. Fakat sonunda gördüm ki, iyi niyetle yaptığım yönetsizliklerim, apolitik yaklaşımlarım bir sürü olumsuzluklara neden oluyor.

Tüm ısrarlara rağmen çantamı vermedim. Tüm gücümü zorlayarak ve gruptan kopmadan zirveye yürüyorum. Uzun ve zorlu yürüyüşün ardında nihayet hedeflediğimiz zirveye ulaşıyoruz. Herkeste bir rahatlama ancak geriye dönüşün burukluğu var.

Zirve bir güvenlik ortamıdır. Gün ışınları, karanlığı delerek ilk önce bizimle buluşuyor. Gölgeler ve karanlıklar, doğan gün ışınlarıyla birlikte upuzun batıya doğru kaçıyorlar. Sığındığımız alan, sarp ve kayalıktır. Eşine az rastlanır zorlu bir doğa parçasıdır. Tam bir kartal yuvasıdır. İnsan burada her şeye kartal bakışı ile bakıyor. Doğa insana büyük bir coşku, heyecan, moral, güven ve cesaret veriyor. Tüm düşman güçlerini alt edebilirim hissine kaplıyorum. Yolda tartışmalara yol açan bedenimdeki yorgunluk ve tedirginlikten eser kalmıyor.

Herkes sırt çantasını, silahlarını çıkartıp yerleşmeye çalışıyor. Akşama kadar burada kalıp dinleniyoruz.

Gün batınca toplandık ve tartıştık. Takım komutanı arkadaşın manga yerimizi belirlemesine yine kızdım. Yine tepkisel davrandım. Aslında takım komutanı olan Dilan arkadaş, bana oldukça liberal geliyor. Geri dönüş esnasında, ‘işte yol

sürecindeyiz, bilmem huzursuzluk çıkmasın' falan diyor. Bu kuyrukçuluk bana daha da dayanılmaz geliyor. Ve gerçekliğimizi an be an bana hatırlatıyor. Yani bizim kadın gerçekliğimiz! 'Savaşın neresinde olursan ol, en zor anları yaşamalı ve savaşmalısın' diyorum kendi kendime. İlkelerden taviz vermemek önemlidir. Ancak benim yaptığım gibi yöntemsiz değil, daha ilkeli, kurallı ve yöntemli davranmak gerekir.

İki günlük yürüyüşün ardından sonra terk ettiğimiz noktadayız. Geri dönüşün bir burukluğu var. Ancak çatışmada kayıp vermediğimiz için de coşkuluyuz. Takımlar ve mangalar uygun alanlarda tarzda konumlanacak.

Her takım ayrı ayrı duruyor. Bizimde takımın bir mangası önde gittiği için Z. arkadaş bizim diğer takımın yerinde kalmamızı söylüyor. Ancak kadın takımı olarak uygun yer bulamıyoruz. Sonra manga komutanımız Dilan arkadaş'a, bizimde takımımızın yanına, daha önce kaldığımız yere gitmemizi öneriyorum. Uygun görülüyor ve en önde ben, takımımızın yanına gitmek için birlikte yola çıkıyoruz.

Gideceğimiz yeri çok kısa bir mesafe sanıyordum. Hızla adımlarla en önde durmadan yürüyorum. Ben yürüyüp düşlere dalarken, meğer arkadaşlarla aramız epey açılmış. Ben onların da geldiğini sanıyorum. Köye yakın bir yere varınca durdum ve seslendim. Uzaktan sesleri geliyordu. Yine hızlı adımlarla yola devam ettim. Nasıl olsa geliyorlar diye düşündüm. Biraz daha yürüdüm. Virane köye varınca yolun üstünde oturup gelmelerini bekledim.

Epeyce bekledim gelmediler. Terim soğumaya başladı. Niye geciktiler diye ayağa kalkıp, bir iki defa seslendim. Sesim sessiz ve zifiri karanlıkta yankılanıp durdu. Arkadaşlardan hiçbir yanıt gelmedi. İşaretleşmek için bu defa 'kurt' sesini çıkartarak onlarla ilişkilenemeye çalıştım.

Ben onlarla 'kurt uluması' ile ilişki kurmaya çalışırken,

birden bire yirmi metre önümde kalabalık bir kurt sürüsü ortaya çıktı.

Kurt sürüsü hep birlikte ulumaya ve ses çıkarmaya başladılar. Sesleri gecenin içinde çok ürkütücüydü. Bu manzara karşısında adeta şok oldum. Bir an yerimde donup kaldım. Ne yapacağımı şaşırdım. Sonra hızla toparlandım. Silahı elime aldım. Parmağım gayri ihtiyarı tetiğe gitti.

Birkaç saniyelik şaşkınlıktan sonra hiç düşünmeden geldiğim yoldan tekrar hızla geri döndüm. Bir yandan yürürken, bir yandan da ikiden bir geriye bakıp kurt sürüsünü izliyorum. Geldiğim yoldan hızlı hızlı adımlarla belli bir yere varınca, üsteki ormanlığa çıkan arkadaşların seslerini işitmeye başladım. Hemen onlara seslendim. Arkadaşlara doğru gidince, anladım ki komutan arkadaş bana çok kızmış. Çünkü ona, benim tek başıma gittiğimi ve bu arada sarf etmediğim sözleri söylemişler.

Mesut arkadaş, ruh halimi anlıyor ve ortamı yumuşatmaya çalışıyor. Gülerek, bana bakıp; ‘Sara arkadaş, kurtlarla boğuşunuz galiba’ dedi.

‘Evet’ diye yanıtladım. Sonrada; ‘ama ben Dilan arkadaş çok kızgıyım. Neden bana haber vermeden geri dönüyor?’ diye ekledim.

Arkadaşların kendi başıma gittiğimi söylemeleri çok zoruma gitti.

Tekrar grupla birleşip gecenin içinde yola düşüyoruz.”

Yollar bilinmez. Yollar ıssız. Yollar izsiz. Yollar uzak, yollar tuzak, yollar karanlık. Sara durmadan yollarda ilerliyor. Her yol yeni bir umut, yeni bir ışıktır. Sara, ışık felsefesinin taşıyıcısıdır.

Geleceğe uzanır ve etekler dolusu düşler dökülür yol ağzlarına. Umut yeşerir ve çiçeğe durur. Güller, zambaklar, me-

neşşeler yaseminler boy verir yol boylarında.

Her yol görünmez tehlike ve genç ölümlerle yüklüdür.

*Bilinmez kirli pusular kurulmuş. Gidip de gelmeyenlerin
özlemleri kalır yol kenarlarında.*

*Sara'nın düşleri güller vadisinde yeşerir; inatçı, direngen,
kararlı ve geleceğe uzanır.*

*Her yol özgürlüğe giden ışıktan incecik bir çizgidir. Her
patika ölümün izlerini taşır geleceğe.*

*Yol ayrımlarında dökülenler olur, ihanetler boy verir. Her
yol ayrımı, bir kaçınlar aforizmasıdır ve her yol ağzı yeni
bir başlangıçtır, özgürlüğe açılan.*

*Ve yeniden başlar yolculuklar yorgun, çatışmalı bir günün
ardında.*

*Şafak söktü sökecek. Ve yeniden başlar zorlu yürüyüş.
Sara yürür, yoldaşları yürür özgürlük yüreklerinde boy verir.*

20 Haziran 1996

“Kısa sandığım yol, epey uzakmış. Sonuçta noktamıza
ulaşıyoruz. Alaca karanlıkta rastgele bir yer seçip konaklı-
yoruz.

Şafak söküyor, şu an hava çok güzel. Hiç kimsenin tarif
edemeyeceği kadar bir güzellik var. Neredesin ey şafak tan-
rıçası! Ya sen aşk tanrıçası! Bu şafak atımının soluğunda bi-
çimlenen bu güzellikten daha büyük aşk olabilir mi? Demek
ki arayışımız, kavgamız haklıdır.

Bu güzellik yitip gitmemelidir. Kendimi şafağın büyü-
ne ve güzelliğine kaptırıyorum. Bu eşsiz güzellik ve gizem
içinde kaybolup gidiyorum.

Ama uyumak zorundayım. Güç toplamak, yeni güzellik-
lerle kucaklaşmak için uyumak zorundayım. Ve başımı sırt

çantamın üstüne verip toprağın bağrında bedenimi uykuya bırakıyorum.

Biraz uyuduktan sonra uyandım. Şafak güzelliği ve serinliği yerini cehennemi bir sıcaklığa bırakmış. Her yer cehennem kadar sıcak. Nereye uçup gitmiş o şafağın güzelliği. Sığınacak en ufak bir gölge bile yok, ağaçlar yok. Susuzluktan herkes adeta düşmüş. Suya ineceğiz ama koşullar yok. Çünkü köylüler gelip geçiyor. Oysa dünkü nokta cennet gibiydi.

Evet, PKK’de bir gün cennet, bir gün cehennemi yaşarsın, bu cennet ülkede.

Birazdan tekrar sınırı geçmek için yine şansımızı deneyeceğiz. Umutsuz değiliz. Yorulsak, kırlsak ta yine de çaresiz değiliz. Bu anlamlı yürüyüşümüz de vurulsam da alçak düşman tarafından, gam yemem. Böylesi bile bu yürüyüşe anlam kazandıracaktır. Ama mutlaka hedefimize ulaşacağız.”

*Yaşam gül tenli bir düştür, cehennemi bir çatışmanın ar-
dında kalan. Gel-gitler yaşanır cennet ile cehennem arasın-
da, gel-gitler yaşanır ölüm ile kalım arasında. Her çatışma
bir ölüm, her çatışma yeniden diriliştir ölümlerden geriye
kalan.*

*Kaç bin yıldır gürül gürül akar Fırat, Dicle, Munzur,
Hezil, Zap. Sular, sular sular ak köpüklü sular, durmadan
akıp gider.*

*Toprak ananın bedeni susuzluktan çatlamış. Kavruluyor
dağlar, taşlar. Ve şafak tanrıçası Sara, bir kayanın dibinde
bir damla suya hasret. Fırat, Dicle çocuklarına su vermiyor.*

*Ey tarih, hesap ver nedir bu çelişki, nedir bu trajedi?
Tantalos’un işkencesini yaşıyoruz.*

*Üstümüz dalları meyve yüklü bahçeler cenneti yiyemiyor-
ruz! Altımızda akan berrak sular içemiyoruz!*

Bolluk içinde yokluk yaşıyoruz. Arayışımız çözmektir bu bilmeceyi. Ey halk Sara'yı dinle Sara'yı izle tüm yüreğinle. Sara yürür, dağlar durur. Sara yürür yoldaşları onu izleyip durur.

21 Haziran 1996

“Büyük tarihi bir yürüyüş daha yaşıyoruz. Bu defa sınırı mutlaka geçeceğiz. Sevinç, acı, nefret, korku, umut iç içe geçmiş. Duygularım karmaş karışık. Tümünü bir tek günde ve iç içe yaşıyorum.

Baharda gürül gürül akan bu derin vadinin taşırıp, getirdiği kaya parçaları ve ağaç kökleri her yanı kaplamış. Bunlar şimdi kupkuru vadide büyük yürüyüşümüzü, attığımız adımları adeta engelliyorlar. Yürürken, vadinin getirdiği bu ağaç kökleri ve kayalar hızımızı kesiyor.

Ama biz, daha inatçı ve kararlıyız. Evet, bu defa ne olursa olsun, sınırı geçmeliyiz, herkesin içindeki duygu budur. Mutlaka geçmeliyiz. Büyük vadinin kucağına doğru yürüyoruz. Belli bir süre aynı yoldan ilerliyoruz. Sonra sağ yamaca doğru rastgele vuruyoruz. Bu kocaman ve asi dağda, grup grup gidiyoruz. Ama bu defa daha çok geçme hırsı var. Daha çok kararlıyız. İki saat kadar yürüyoruz ve zirveye ulaşıyoruz.

En çok zirveleri seviyorum. Yemyeşil, dümdüz ovalar, nakışlı bir kilim gibi önümüze serilmiş, belli yerlerde halen erimeyen karlar, bulut kümeleri gibi bembeyaz görünüyor. Burada bahar yeni gelmiş, kardelenler bile var.

Yan tarafımdaki yamaçta sınır taşı dikili. Evet, düşmanın defalarca, ‘üst hatta güneyden kuzeye geçerken vurulan terörist sayısı’ diye haber konusu yaptığı sınır taşı! Duygularım kabarıyor. Karşımda dimdik, sarp mı sarp dağlar, acımasızca yükseliyor. Onlara baktıkça tüm enerjimi toplamaya çalışı-

yorum. Adeta güç biriktiriyorum. Soruyorum yanımdaki yoldaşa, nedir bu dağların adı? O da adlarını tek tek saymaya başlıyor. Garê baranê, Kaşuna alanı ve biz oraya varacağız, diyor.

Yürüyüşümüz kısa bir ‘kar suyu’ molasından sonra devam ediyor. Önden talimat geliyor; ‘tehlikeli bölge, arkadaşlar korkmasınlar, taşlara dikkat etsinler’ deniliyor.

Düzlükler bitmiş, sarp kayalıklar başlamış. Yukardan, zirveden ‘kartal bakışı’ aşağılara bakıyorum. Ta aşağılarda sınır yolu gözüküyor. Orayı aşıp geçmemiz gerekiyor.

Kısa bir moladan sonra toparlanıp kendimizi yokuş aşağı bırakıyoruz. Şında arkadaş, geceleri gözleri iyi göremediğinden sürekli düşüp kalkıyor ve grubun hızını kesiyor. Onun bu durumundan dolayı hem üzülüyorum, hem de heyecanlanıyorum. Bir yandan da çok tedirginim. Şında geride kalıyor ve gruptan kopuyor. Onu yalnız bırakmıyorum ve elinden tutuyorum. Hızı daha da düşüyor. Hızlanmak için bu defa silahını da alıyorum. Arkadan bir ses; ‘grup koptu’ diyor. Arkama bakıyorum, grup sorumlusu T. yoldaş. İki gün önce tartışmış-tık. Tabi hemen fırsatı değerlendiriyor, ‘İşte bak, gerillasınız, sizin yüzünüzden gruptan koptuk’ diyor. Bir şey diyemiyorum. Gerçekten böylesi yerde ne tartışabilirsin, ne de konuşabilirsin. Yapabileceğim tek şey, bir an önce gruba yetişmek ve bu arkadaşşı yürütmektir. Onu duymamaya çalışıyorum ve arkadaşşı yürütüyorum.

Neyse, sonuçta Asi dağı aşıp aşağılara iniyoruz. Tehlikeli yolu hızla geçiyoruz. Zaman kaybetmeden tekrar kendimizi bir yamaca vuruyoruz. Güvenlik için yoldan ve düzlükten uzaklaşmamız gerekiyor. Yokuş yukarı çıkıyoruz. Ben de zorlanıyorum. Sanki sırtımdaki çanta beni geri çekiyor ve nefesimi tıkatıyor. Bunu anlayan komutan ‘Herbiji’ yoldaş çekine çekine de olsa gelip çantamı istiyor. İnat ya, yine vermiyorum. İnadına kendime yükleniyorum, iradem fiziğimi

yeniyor.

Durmadan zirveye doğru ilerliyoruz. Bir talimat daha geliyor; ‘yolda pusu var’ deniliyor.

Uzun boylu, beyaz gömlekli, aramızda en yaşlı olan heval, sert sesiyle, elinde çubuğu, kolunda silahıyla grubu yönlendiriyor. Pusunun üst kısmından hiç açık vermeden, tereyağından kıl çeker gibi bizi geçiriyor. Sonra bunun bir köylü rehber olduğunu anlıyorum. Evet, aramızda ‘Şiti’den köylü milisimiz oluyor. Yeni bir yolu geçtikten sonra karakolun üst kısmından ışıkların çok yakınından geçiyoruz. Köylü rehber uyarıyor; ‘haydi heval, buradan çok hızlı ve sessiz geçin’ diyor. Karakolun tam da üst yamacına vuruyoruz. Askerler tam üstümüzde. Heyecan tüm bedeni sarıyor. Kendi kendimi telkin ederek sakin olmaya çalışıyorum. Büyük bir gizlilik içinde karakolu da geçiyoruz.

Hızla karakoldan uzaklaşp yolumuza devam ediyoruz. Bir vadiye ulaşıyoruz. Ortasında bir su akıyor. Ama halen arkada ışıklar görünüyor. Öyle yorgunum ki, adımlarımı atarken bile dengemi sağlayamıyorum. Biraz yürüdükten sonra tekrar dönüp arkama bakıyorum. Yine ışıklar görünüyor. Kendi kendime, ‘hadi Sara, buradan çıkmalısın, direnmelisin.’ diyorum.

Tam kurtulduk derken aniden bir MG-3 sesi ortalığı karıştırıyor. Herkes kendini yere atıyor. Kurşunlar taşları, yamaçları tarıyor. Bir anda kendimi yere attığım gibi, hemen ne yapmamız gerektiğini hızla düşünüyorum. Yanımda, önümde arkadaşlar kendini yere atıp rasgele mevzilenmişler. Kurşunlar dur durak bilmiyor. Burada karşılık vermek boşuna zaman kaybetmek ve tehlikeye girmek anlamına geliyor.

Birden tüm gücümü topluyorum. Bağırarak; ‘haydi heval, koşun dola doğru’ diyorum. Bir süre durmadan, karanlıktan aşağı doğru rastgele koşuyorum. Nefes nefese aşağılara ulaşıp kurşunların menzilinde çıkıyorum. Biraz nefeslenince ko-

lumun uyuştuğunu ve göğsümün daraldığını hissediyorum. Fiziki olarak kendimi iyi hissetmiyorum. Ama esas tehlikeli yerden kurşun menzilinden çıkmayı başarıyorum. Fakat arkadaşlar halen tehlikeli yerde. Biraz zaman geçtikten sonra kurşun seslerinin arasında onlar da teker teker geliyorlar. Kurşun sesleri ve tehlike artık gecenin içinde gerilerde kalıyor. Yine de bu bölgeden hızla uzaklaşmamız gerekiyor. Kendimizi dol dol suya vuruyoruz durmadan. Düşüyoruz, kalkıyoruz, ama durmadan devam ediyoruz.

Nefesim daralıyor, derinden nefes alamıyorum. Bir arkadaş çantamı alıyor. Artık itiraz edecek gücüm yok. Berfin arkadaş durmadan; ‘hadi Sara, biraz daha gayret, buradan uzaklaşalım’ diyerek güç vermeye çalışıyor.

Grup sonra sol dola sapıyor. Oldukça taşlı ve zorlu bir yamaçtır. Dik taşlar adeta ayaklarımıza batıyor. Milisler önmüzde yine öncülük yapıyorlar. Dol dol yukarıya doğru çıkıyoruz. Dolda yer yer kar birikintileri duruyor. Hala çantasızım. Ve durmadan yokuş yukarı çıkıyoruz. Yine bir zirveye tırmanıyoruz. Havanlar ve kurşunlar hala durmadan geldiğimiz dolu dövüyor. İşildaklar yamaçları aydınlatıyor.

Çantamı ‘Herbiji’ arkadaş almıştı. Çok zoruma gidiyor. Vicdan azabıdır, en çok beni zorlayan. Çünkü iki çanta var. İstiyorum vermiyor. Bana; ‘yeter ki yürüyün bir şey olmaz’ diyor. Yol aldıkça yokuş daha da dikleşiyor ve gittikçe zorlanmaya başlıyorum. Benim açımdan zirveye ulaşmak güçleşiyor. Tüm gücümü toparlamaya çalışıyorum. Yavaş yavaş hava aydınlanıyor. Zirveye ulaşmak üzereyiz.

Yorgunluktan düşen çok sayıda arkadaş var. Yürüyemez durumdalar. Zor yürüyoruz ama yine de arkadaşlar oturanlara; ‘haydi heval kalk’ diyerek güç vermeye çalışıyor. Kendini çok kötü yere atan Memo arkadaşın çantasını, silahını, raxtını arkadaşlar almasına rağmen yürüyemiyor. Kendisi güneyli, zorluklara fazla gelmiyor.

Evet, grubun önündekiler, yavaş yavaş hedeflediğimiz ‘Garê Baranê’ dağının zirvesine ulaşıyorlar. Zirve bir umut, zirve bir kurtuluş ve özgürlük ruhudur. Tüm zorluk ve tehlikelere rağmen yavaş yavaş bu dağı da devirdik. Dağın zirvesi halen ak karlarla örtülüdür. Buradan her yer görülüyor. Her tarafa hâkimdir. Yine korkular ve tehlikeler uçup gidiyor. Bu dağ tüm dağlara hâkimdir sanki. İnsan bu zirvelerden hiç inmek istemiyor. Zirveler büyük cesaret kaynağıdır. Hep karlı zirvelerde kalmak istiyorum. Dollar sanki beni boğuyor. Burada kendimi daha rahat hissediyorum. Her şeye hâkim oluyor insan. Bu zirveden bir mola verip iyice dinleniyoruz.

Sonra tekrar yola çıkıyoruz. Durmadan yola devam ediyoruz. Ama bu defa dağlar daha sarp, daha kayalık ve tırmanması oldukça zordur. Çoğu yerde geçit vermiyor. Bundan dolayı çok dönemeçli ve zikzaklar çizerek yürüyoruz. Bu da hızımızı yavaşlatıyor. Yorgun-bitkin düşüyoruz. Toparlanmak için bir dola iniyoruz. Geceyi yıkık bir köyün yukarısında geçirmeye karar veriyoruz. Tekrar yola çıkmak, yeniden güç ve enerji toplamak için hemen uyuyorum...”

Mezopotamya tarihi bir düşüşler ve yükselişler tarihidir. Her düşüş bir yükselişi taşır bağrında. Her karanlığın ardından bir aydınlık yükselir.

Çirkinliklerin tortuları üzerinde yükselir güzellikler boy verir. Yükseliş ile düşüş, aydınlık ile karanlık, çirkinlik ile güzellik, kölelik ile özgürlük bir tek madalyonun farklı iki yüzüdür.

Sara’nın düşleri vadilerin derinliklerinden zirvelere yükseliyor. Ve orada özgürlüğü soluyor. Sürüne sürüne zirveye ulaşmak yerine, şahince uçarak zirveyle buluşmayı esas alıyor.

Zirveleşme; göklerle buluşma ve yıldızların yolculuğuna

çıkmadır. Ve Sara, bir yıldız yolcusudur. Her yolculuğun hedefi özgürlük, ölümsüzlük ve sonsuzluktur. Sara, gecenin karanlığında tüfeğini omuzlamış yıldızlarla oynar.

22 Haziran 1996

“Dün gecedan beri uyuyorum. Yıkık köyün üst-yamaç tarafında kocaman bir kayanın gölgelik duldasında sırt çantamı yastık yapıp, tetikte beklercesine, tam teçhizat kıvranıp uyudum. Gecenin derinliğinde, belki de haftaların yorgunluğunu attım. Yeniden yola çıkmak için güç toplamalıyım. Uyandığımda güneş tam tepemizdeydi. Bu defa geceyi beklemeyeceğiz. Öğleden sonra yola çıkacağız.

Herkes gibi ben de hazırlıklarımı tamamladım. Artık yola çıkmak için hazırım. Bulunduğumuz noktada etrafıma bakıyorum. Karşımda Garê Baranê dağları tüm görkemiyle duruyorlar. Ürkütücü, korkutucu, heybetli ve sarp! Çekici, güvenli ve koruyucu! Gare Barane, yüksek zirvesiyle gökyüzüne adeta kafa tutuyor. Bulutlarla dans ediyor. Bir türlü inanamıyorum bu dağlara tırmanıp, indiğimize. Dağın yüceliğine bakıp; ‘ey Garê Baranê, sana can borçluyum. Söz sana borcumu ödeyeceğim’ diyorum kendi kendime.

Hazırlıklar tamamlandı. Gündüz saat 14.00’de tek sıra dizilip izi belirsiz patika yollara düştük. Tüm arkadaşlar dinlenmiş, diri ve dinçtir. Yüzlere bakıyorum yorgunluğun izi bile yok. Sanki haftalardan beri yürüyen, aç kalan, uykusuz kalan, çatışmalara girip tehlikeleri atlatan onlar değilmiş gibi adeta yürümek için sabırsızlanıyorlar.

Yine taş, çalı, diken, su demeden belki de ayak basmamış, sureti belirsiz yamaçlara vurup vadi vadi inip çıkıyoruz. Sonu gelmeyen vadileri çıkıp indikçe, adı belirsiz yamaçlara kendimizi vurdukça enerjimiz de yavaş yavaş azalmaya ve tükenmeye başlıyor. Tıpkı bir arabanın benzini gibi yol aldık-

ça azalıyor.

Güneş tam tepemizde! Dola dik vuran ışınlar, her tarafı ısıtıyor. Güneş ısıttıkça tüm bedenim terliyor. Her zamanki gibi amansız terlerle boğuşarak yürüyorum. Saatlerdir durmadan yol alıyoruz. Giderek adımlarım yavaşlamaya başlıyor. Adeta iradem dışında kendiliğinde kalkıp iniyorlar. Yorgunluk ve sıcaklık kendisini iyice hissettiriyor.

Bir yamaçtan aşağı iniyoruz. İniş biraz rahatlatıyor. Aşağıda içimi ürperten yemyeşil bir manzarayla karşılaşyoruz. Yeşillikler vadi boyunca sürüp gidiyor. Aşağıya doğru indikçe serin bir rüzgâr bedenimi yalayıp geçiyor. Daha aşağılara inince su sesi içimi ferahlatıyor. Berrak ve coşkuyla akan bir dereye iniyor. Meyve bahçelerinin ortasında, dere yorgunluğumuzun farkında olmadan kendi bildiğince akıp gidiyor. Yüzyıllık ceviz ağaçlarının dibinde, akan suyun kenarında bir mola veriyoruz. Bu, cehennemden cennetten düşmek gibi bir şey!

Ağaçların gölgesinde bir hareketlilik başlıyor. Sırt çantaları ve silahlar nizami yere bırakılıyor. Herkesin yaptığı ilk iş, başını ya da kefiyesini suya daldırmak oluyor. Herkes suyla meşgul oluyor. Ben de elimi yüzümü yıkıyorum. Sonra kefiyemi suya batırıp sıkıyorum. Yaş kefiye ile adeta her tarafımı yıkıyorum.

Mola çok kısa sürüyor. Talimat geliyor. Kısa moladan sonra hemen yola devam ediyoruz. Gün aydınlığında yeterince yol almalıyız. Bu kısacık moladan sonra kendimi çok iyi hissediyorum. Yürümek, yürümek daha fazla yürümek istiyorum.

Evet, sanki on dakika önce yorulan, yürümekten zorluk çeken ben değilmişim gibi kendimi hafiflemiş his ediyorum. Bir kez daha anlıyorum ki, Kürdistan'ın doğası ve coğrafyası acımasız olduğu kadar, hayret verici güzellikleriyle de bir

anda tüm yorgunlukları unutturuyor insana.

Yine yamaçları çıkıp iniyoruz. Neredeyiz tam olarak bilmiyorum. Ancak sağ yamaçta, çok büyük ve sarp bir kaya kütesinin üzerinde heybetli doğal bir kale duruyor. Kale bende büyüleyici bir iz bırakıyor. Kim bilir insanlar bu kale yüzünde ne acılar çektiler! Belki de her taş, tarih güncesine düşmemiş, adı konulmamış bir trajedidir. Görüntüsü çok heybetli ve görkemlidir.

Kaleyi geride bırakıp yeni bir yamaca vuruyoruz kendimizi. Zorlu adımlarla, tüm gücümü toplayarak yukarıya tırmanıyoruz.

Evet, yine zirvedeyiz. Beni rahatlatan, içimi ferahlatan, güven veren zirve! Tüm zirvelerde iliklerime kadar özgürlüğü his ediyorum. İçimde; ‘sizi çok seviyorum ey zirveler’ diye bağırmak geliyor!

Zirvenin uygun bir yerinde mola veriyoruz. Mola bu sefer biraz daha uzun olacak! Yerimiz güvenli! Arkadaşlar hemen kurumuş ‘kımkor’ otunu toplamaya başlıyorlar. Topladığımız ‘kımkor’ otuyla çay demlemeye başlıyoruz.

Zirveden etrafıma bakıyorum. Yine her yere hâkim durumdayız. Karşımızda ‘Kateye Kavele’ dağları duruyor. Dağın iki zirvesi birleşmiş gibi duruyor. Adeta sırtını birbirine dayayarak, birbirinden güç alıp veriyorlar. İki kardeş gibi, çatışmaya girmiş, iki gerilla gibi sırt sırta vermiş duygusu uyandırıyor benden.

Çaylarımızı içiyoruz. Biraz dinleniyoruz. Komutan yoldaş talimat veriyor. Yine tek sıra yürüyüşe başlıyoruz. Zirveden aşağıya doğru bir dola iniyoruz. Oldukça dik ve zorlu bir yamaçtır. Ama yemyeşil, baharın tüm renkleriyle süslenmiş bir yamaç. Yamaç çok dik olduğu için sık sık zikzaklar çizerek iniyoruz. Devasa yamaçta yeşillikler içinde kıvrılıp giden ince patikadan karıncaları andırıyoruz. İndikçe iniyoruz.

İndikçe durmadan zikzaklar çiziyoruz. Bu asiliğine ve dikliğine karşın, yamaç insanın içine işleyen doğa harikası bir güzelliğe sahiptir.

Dola indikten sonra, şöyle zirveye bakıyorum, o kadar dik ki, sanki üstüme düşecekmiş gibi geliyor bana. Bir gökdelen duvarı gibi dimdik göklere doğru uzanıyor. ‘Biz buradan mı indik’ diye yanımdaki hevale sormaktan kendimi alamıyorum.

Yola devam ediyoruz. Güneş çoktan yitip gitmiş. Gecenin saltanatı başlamış. Gecede yürümeye alışkınyımdır. Tüm arka-daşlar tek sıra gecenin içinde birbirini izleyerek yürüyorlar. Gece yürümek bana daha güvenli geliyor!

Uzaklarda bir zirvenin kayalıkları arasında gümüş renkli bir ışık beliriyor. Ay! Gümüş saçlı ay, tüm güzelliğini ve gizemliliğini donanmış, boynunda haresi, hilal haliyle tam kayalığın dibinden yavaş yavaş yükseliyor. Ay ışığı yükseldikçe tüm dolu aydınlatmaya başlıyor. Ay ışığıyla birlikte gölgeler doğudan batıya doğru uzanıyor. Artık bizimle birlikte, uzayıp giden gölgelerimizde yürüyor.

Dol boyunca sağ yamaçtan bir yolu takip ederek yürüyüşe devam ediyoruz. Tehlike alarmı yok. Yamaç gittikçe kayalık hale geliyor. Ay ışığının altında yukarıya doğru dimdik uzanan ucu keskin sivri kayalıklar.

Tarihi Peribacalarını andırıyor. Ay ışığı altında çok çekici bir manzara oluşturan bu kayalıklardan adeta büyüleniyorum. ‘Türk filmlerinin birçoğu burada çevrilmiştir’ diyorum kendi kendime.

Yine köklerini toprağın derinliklerine salmış, yüzyıllık devasa ceviz ağaçları birbirini izliyor. Karşı tarafta ağaçların ortasına yapılmış bir köy. Ceviz ağaçları cenneti olan bu köy evleri oldukça ilgimi çekiyor. Yamaçta üst üsteymiş gibi yükseliyor evler.

Biraz sonra köyü geçince, hafif düzlük olan bir yere giriyoruz. Karşımızda tutunamamış ve boşaltılmış bir karakol duruyor. Sanıyorum bu köy, yurtsever korucu köyüymüş. Köyün ismi Marinaz! Buralar eskiden, genellikle ya Ermenilere ait ya da Ermeni Kürt karışımı köylermiş. Ermeni trajedisıyla, bıraktıkları tarihi izler dışında geride bir şey kalmamış!

Gecenin içinde, ay ışığı altında durmadan tarihi yürüyüşümüze devam ediyoruz. Ülkenin bir ucundan diğer ucuna geçiyoruz. Güneyden kuzeye doğru yol alıyoruz.

Yine sağ yamaçta, dere boyunca tek sıra yürüyoruz. Ay ışığı yavaş yavaş yerini şafağın kızılılığına bırakıyor. Dereden doğru bedenimi ürperten serin bir hava üstümüze geliyor. Dereyi takip ederek ilerliyoruz. Derenin her iki tarafı meyve ağaçlarıyla doludur.

Gün aydınlanmaya başlıyor. Çok sarp bir kayalık bölgeye geliyoruz. Kayalıklar geçit vermediği için köylüler kendi çabalarıyla kayaları yontarak merdiven şeklinde bir yol yapmışlar. Bu kayalıkları yine zikzak çizerek çıkıyoruz.

Artık doğan şafağın kızılılığıyla, her taraf net olarak seçiliyor. Öncülerle birlikte yüksek, her yana hâkim büyük kaya kütesinin üstüne çıkıyorum. Gözlerime inanamıyorum. Her şey şafağın kızılılığına boyanmış. Her şey kıpkızıl! Hiçbir yerde rastlamadığım ve çok az insana görme şansı olacak müthiş bir manzarayla karşı karşıya kalıyorum.

Kayalıklarda öteye doğru uzanıp giden yüksek bir yayla. Yayladan vadiye doğru inen yeşillerle örtünmüş, kayalık ve dik yamaçlar. Yamaçlardan aşağıya doğru akan su sızıntıları, yamacın ortasında bulunan büyük geniş ve düz bir kayalıkta adeta söz birliği etmişçesine birleşiyorlar. Düz kayalıklardan sular üç ayrı koldan, ak köpükleriyle, heybetli ve büyük bir gürültüyle vadiye doğru akıyorlar. Üç doğa harikası! Üç büyük şelale! Üç ayrı kolda köpüren ak köpüklü sular! Hiçbir

şeye aldırmadan akıyorlar. Bu, şimdiye kadar gördüğüm ve asla unutamayacağım en güzel manzara. Şafak perisi kadar muhteşem bir doğa harikası.

Üç şelalenin suyu aşağıda tekrar birleşip, heybetlice akan dereye karışıyorlar. Köylüler derenin üstünde ağaçlardan bir köprü yapmışlar. Biz de bu köprüden geçip derenin öbür yakasına geçiyoruz.

Dere kenarında uygun bir alanda komutan arkadaşın talimatıyla mola veriyoruz. Bu uzun bir dinlenme molası olacak. Bu fırsatı değerlendirmek istiyoruz. Derenin akan, berrak sularıya temizlik yapmaya başlıyoruz. Ben, Dilan, Serap ve diğer kadın arkadaşlar. Temizlik yaparken doğanın ve suyun güzelliğine kendimizi kaptırmış olacağız ki, biraz sonra arkadaşlardan bize uyarı ve eleştiri geliyor. Uyarı ve eleştiriden yerimizin uygun olmadığını anlıyorum. Eleştiriye hemen dik-kate alıyoruz. Çünkü eleştiri yaşam tarzımızdır. Daha uygun bir yer ve daha uygun hareketlerle temizliğimize devam ediyoruz. Temizliği bitirip dinlenmeye geçiyoruz. Yeniden yola çıkmak için güç toplamamız gerekiyor...”

Yürüyüş, gerillanın yaşamıdır. Özgürlüğe ulaşma tarzıdır. Bir ceviz ağacının gölgesinde oturmak, akan bir derenin suyuyla serinlemek, bir kayanın dibinde dinlenmek bir anlık mutluluktur.

Yürüyüş, mutlulukların toplamıdır. Her adım başı bir tehlike, her adım başı bir sevdadır.

Yürürken aşklar boy verir yüreklerde. Her aşk yeni bir kavga gerektirir.

Bu ülkede tüm aşklar kurşunlanmış, umutlar darağacına çekilmiş, özlem yedi kat yerin dibine fırlatılmış. Geriye bir tek kölelik tasması bırakılmış.

Sara'nın yürüyüşü, bunlarla yeniden tarihi bir buluşma-

dır.

Sara'nın düşleri, Sara'nın yürüyüşünde boy verir. Bastığı her karış toprakta bir çiçek filizlenir.

Sara yürür, gölgeler durur.

Sara yürür, ışıklar çoğalır.

Sara yürür, düşler yayılır ve aşklar zirveleşir.

Her yürüyüş bir tarihtir! Tarihi yaratanlar her zaman son sözü söyler.

Son söz, direnenlerindir!

Son söz, savaşanıdır!

Son söz, hakikat ve özgürlük arayıcılarıdır!

24-25-26 Haziran 1996

“Üç gün oldu sevgili günlüğümü yazamadım. Oysa o benim en sadık dostum, en fedakâr yoldaşım ve güvenilir arkadaşımdır. Her yerde ve her zaman benimle beraberdir. Tüm zorluklarıma, sevinçlerime, öfkelerime, umutlarıma ve acılarıma tanıktır. Onu ihmal etmem beni rahatsız ediyor. Bazen aşırı derecede yoruluyorum. Yazacak, düşünecek ve kalemi kullanacak mecalim kalmıyor. Ama yine de ihmal etmemeliyim.

Yine yaylalarda zorlu, uzun ve yorucu bir yürüyüşteyiz!

Güneş tam tepemizde! Sanki bu gün tüm öfkesini bizden çıkarmak istiyormuşçasına adeta beynimizin içine giriyor!

Cennet güzelliğindeki coğrafya bazen yerlerde gerçek bir cehenneme dönüşüyor. Yürümekten zorlanıyorum. Düşman ordusu gibi amansız ve acımasız bir hücumla geçen kör sineklerle boğuşa boğuşa ilerliyoruz. Gerçekten ilginç sinekler. Durmadan saldırıyor, saldırıyor ve saldırıyorlar. Ne inatçı yaratıklar. Azgın birer canavar gibi saldırıyorlar. Gözümüze,

ağzımıza, burun deliklerimize giriyorlar. Çıldıracak duruma geliyorum. Kendi kendime seslice; ‘pis yaratıklar, Nemrut soylu zalimler, ne istiyorsunuz bizden’ diyorum. Bu halime bakıp gülmekten kendini alamayan Dilan;

‘Sara arkadaş itiraf etmeliyim ki çok haklısın! Seni sonuna kadar destekliyorum’ diyor.

Büyük bir sinir savaşı veriyoruz. Bazı arkadaşlar ‘şutıkla- rıyla’ yüzlerini örterek çözüm bulmaya çalışıyorlar. Her adım atışta güneş sanki başıma vuruyor ve beni zorluyor. Baş ağrısı ve birde sinekleri kova kova, yaylanın güzelliklerini izleye- miyorum. Aslında çok güzel bir yayla. Ama sıcak ve sinekler, bu güzel yaylayı cehenneme çevirmişler.

Herkes yürüyemez hale gelmiş. Bir düzlük yerde mola veriyoruz. ‘Düzlük gerillanın ölümüdür’ diye düşünüyorum. Neden burada mola verdik. Belki de kısa bir dinlenme zorun- lu hale geldi diye düşünüyorum.

Tam bu esnada helikopter sesleri işitiliyor. Seslerinde ya- kınımızda oldukları anlaşılıyor. Herkes düz yaylada aceleyle kendini gizlemeye çalışıyor. Sonra yakınlarda bir yerleri ta- rıyor. Tahminen üç dört saat ötemizde nokta operasyonuna çıkmışlar. Sonra helikopter sesleri kesiliyor. Biz de hızla bu düz yayladan ayrılmaya başlıyoruz. Çok yorucu, uzun bir yü- rüyüşün ardında esas mola vereceğimiz noktaya ulaşıyoruz.

Sinek saldırısı, herkesin psikolojisini bozmuş ve adeta ser- semletmiş. Herkesin ağzında, her cümlenin başında ‘ay si- nek’ kelimesi mutlaka geçiyor. Yaylalık olan bu arazi geceleri oldukça soğuktur. En kötüsü de odun vb. yakacak şeylerin hiç olmamasıdır. Sadece bir kaç kayalık var. Herhangi bir ça- tışma için de çok tehlikeli ve kötü bir arazidir. Arkadaşlara ulaşmak için zorunlu olarak bu noktaya geliyoruz. İçim hiç rahat değil. Çok tedirginim. Bu tür yerlerde çatışmaya girmek büyük kayıplara yol açabilir.

Çok tedbirli kullanmamıza rağmen tüm ‘erzaklarımız’ da bitmiş. Çay ve Şam şekerimizle idare ediyoruz. Gerisini bula-bildiğimiz bazı otlarla tamamlıyoruz. Yürüyüş ve hareket halinde olduğumuz için otları da bulamıyoruz.

Şafak adım adım söküyor. Alacakaranlık yerini kan rengi koyu bir kızılıllığa bırakıyor. Gün ışımadan arkadaşlar son çaylarını içip bitirmeye çalışıyorlar.

Biz çay içerken, nöbetçi yoldaş, karşıda düşman güçlerinin olduğunu söylüyor. Dünkü nokta operasyonuna yakın bir yerdeler. Daha sonra öğreniyoruz ki, dünkü nokta operasyonunda arkadaşlar korucuların ikibine yakın koyununa el koymuşlar. Bine yakın koyun, düşman tarafından taranarak telef edilmiş. Ancak geri kalan bin civarındaki koyunu arkadaşlar alıp götürmüşler.

Maalesef, burada yine taktik yetmezlik sonucunda, altı arkadaşımız şehit düşmüş. Operasyon dünkü çatışmanın bir devamı olarak sürüyor. Bir kısım arkadaşlar koyunları götürürken, bir kısmı da çatışmaya girmiş. Bu olayda da bir kez daha görüldü ki dönemi ve düşman politikasını anlayamama, koruculara yaklaşım, oldukça sakatlıklarla doludur. Bu yanlışlar halen böyle devam etmektedir. Kaldı ki, bu olay çok rahat bir şekilde kullanılabilinirdi. Evet, arkadaşların da bizim gibi erzakları yok. Biz de onların getirdikleri koyunlarla idare ediyoruz. Ama yine de uygun bir taktik değildir.

Gün boyunca havan topları rastgele yaylaları ve yamaçları dövüp durdu. Helikopter gürültülü sesleriyle uçup yamaçları taradılar. Biz kamufle olmuş bir şekilde, hiç hareket etmeden akşama kadar yerimizde bekledik.

Araziye baktıkça gerçeği söylemek gerekirse, ödüm kopuyor. Çünkü bizim için olumsuz bir arazi. İmha olmak, önderliğin tüm emeğinin boşa çıkmasıdır. Tek tek arkadaşlara bakıp gözden geçiriyorum. Tümüne tek tek önderlik ne kadar

çok emek harcamış! Hayır diyorum, ne olursa olsun bu düz yaylada asla çatışmaya girmemeliyiz. Bizim için bir kayıp bile çok kötü, böylesi bir süreçte yerimize mutlaka sağlam ulaşmalıyız.

Akşama doğru düşman, geri çekilmeye başlıyor. Biz de biraz rahatlıyoruz. Komutan arkadaş, bir arkadaşı göndermiş. Tüm mangaları tek tek dolaşıp uyarıyor. Bize de gelip; ‘arkadaşlara fazla et yemeyin, yoksa yolda yürüyemezsiniz’ diyor.

Dün gece yanımıza gelen, Dersim grubunun yarısı da buradadır. Onlarda hala gidememişler. Tedbir açısından iki gruba ayrılmışlar. Bir grup yola çıkmış, diğer grup bizimle birlikte burada bekliyor.

Grup sorumlusu Atakan arkadaş görüyorum. Konuşuyor sohbet ediyoruz. Oldukça zayıflamış ve yıpranmış. Ama Dersim’e ulaşmada oldukça kararlı bir duruşu var. Özlü, ilkel, bir şeyler yapmak isteyen bir arkadaşır. Ama bünye olarak çok zayıflamış.

Biraz sonra biz de hareket edeceğiz. Dersim grubundan bir kadın arkadaş daha bize katıldı. Medya arkadaş...”

Toprağa düşüyorlar birer birer. Toprağa düşüyorlar yaralı ve hüznü. Yine toprağa düşüyorlar ardı ardına. Toprak ananın bedeni genç yakışıklı ölümlerle doluyor.

Her kayanın dibinde genç bir ölü yatıyor.

Her çalının dibinde yakışıklı bir ölü gömülüyor. Dağlar, kayalıklar, nehirler ölümlerle doluyor.

Ey tarih ülkemin her karış toprağında bir can yatıyor. Özgürlük yürüyüşçüleri, Haziran’a altı yiğit can veriyor.

Sara’nın düşleri durmadan büyüyor ve zorlu yürüyüş, menzile doğru devam ediyor.

Bütün zorluklar, engeller, saldırılar ölümün gölgesinde yi-

tip gidiyor. Ölüm, özgür bir yaşamı müjdeliyor. Sara, ölümlere üzülüyor, üzülüyor. Kinleniyor ve su verilmiş çelik gibi bileniyor. Bilendikçe, yüreği Medya'ya sevgisini sunuyor ve bize öyküsünü anlatıyor.

Medya bir yiğit kız, bir yiğit savaşçı... Katılıyor özgürlük savaşına.

Medya, Bingöl çobanlarının kaval-sesleri arasında baharın sıcaklığıyla açar gözlerini yaşama. Açar açmaz bakar 'Dağlı Tepe'nin zirvelerine. Orada düşler özgürlüğü ve geleceği. Acelesi varmışçasına sabırsızlıkla büyümeyi bekliyor. Erken büyümeye başlıyor. Büyüyüp çocukluğunu ak soğukların derinliğine bırakıyor. Gençliğini bir nehrin akışında yitiriyor. Sonra bin bir düşlerle İzmir'de soluğu alıyor. Burada Üniversiteyi bitiriyor. Ancak o aradığını, düşlediğini bulamıyor. Ruhunu yüreğini sorgular ve neyi aradığını bulmaya çalışıyor. Sonuçta düşleriyle buluşmaya karar veriyor. Düşlediği çocukluğunu yitirdiği dağların zirvesinde arayışa çıkıyor.

İlkin Güney'e gidiyor. Oradan da Lübnan sahasına. Oradan da tekrar Zap'a ulaşır. Ülkenin dört bir tarafında zorlu bir kavgaya atılır.

Ve 1996'da Sara'yla buluşur. Birlikte büyük yürüyüşü gerçekleştirirler. Sara yürür, Medya ardı sıra yürür. Düşler uza-yıp güneşe akar..."

“Dün akşam, gün batmadan önce yürüyüşe geçtik. Saat sabah 05.00’e kadar aralıksız yürüdük.

Bu yaylalarda gün batımı ile gün doğumu arasında tam bir zıtlık yaşanıyor. Gündüz güneş insanın adeta beynine işliyor. Ancak gün batımı ile birlikte tam tersi oluyor. İklim açısından tam bir zıtlar diyalektiği. Zirvelerin kuru, dondurucu rüzgârına karşı durmak ve dayanmak fazla kolay olmuyor. Yer yer erimeye başlayan karlarla, dağda tam bir ilkbahar havası hâkimdir. Her yer kekik, reyhan, kınkor ve helis kokularıyla doluyor. Doğanın her anını, her saatini ve coğrafyanın her karışımını adeta farklı bir tarzda yaşıyoruz.

Dün gecedен beri yürüyüş kolundayız. Faraşın yaylalarından zirveye doğru tırmanırken ay ışığıyla inatlaşıyorum. Ay tüm görkemliliğiyle zirvelerin taa üstünde sanki benimle alay edencesine hep benimle birlikte yürüyor. Zirvelerden dollara giriyoruz. Ayın parıltılı ışıkları, vadilerin derinliklerini aydınlatıyor. Yine zirvelere tırmanıyoruz. Yürüyoruz, yürüyoruz yine yürüyoruz. Durmadan yürüyoruz. Her zorlu yürüyüşün ardında zirvelerle buluşuyoruz. Her zirve bir buluşma ve mola yeridir. Sonra zirvelerden aşağılara doğru iniyoruz.

Ay ışığıyla hala yarışıyorum. Zorlu bir yamacı tırmandıktan sonra yine bir zirveye ulaşıyoruz. Bu defa zirveden inmiyoruz. Hoşuma gidiyor, beni mutlu ediyor. Zirvelerde yürümek, beni özgürleştiriyor. Zirvelerden, sırtlardan yürüyoruz. Ay, bu defa yarışmayı kaybediyor. Biz zirvelerden yürürken ay, dağların ardında yitip gidiyor. Bu defa, ben onun haline gülüyorum. ‘Sonunda sen de mi pes ettin, kendini her şeyin sahibi sanan ay? İşte gör sensizde yürüyoruz. Sen kaybettin yarışı’ diyorum kendi kendime.

Faraşın Yaylasında ‘Çavreşlerin fırtınasına’ yakalanıyoruz. Yörede buna ‘Çavreş fırtınası’ diyorlar. Çok sert bir

fırtınadır. Öyle bir rüzgâr ki, nerdeyse beni alıp uçurumların dibine fırlatacakmış gibi geliyor bana. Kolumda iki silah, biri Berfin arkadaşın, diğeri benimdir. Berfin arkadaş da yürüemiyor. Ayrıca sırtımda çantam da var. Rüzgâr öylesine esiyor ki, bu ağırlıkla bile ayaklarımı zor yere basıyorum. Yüzüm, kulaklarım donmuş, ısınmak için hızla yürümeye çalışıyorum. Kendimizi bir yamaçtan aşağıya bırakıyoruz. Herkes o kadar yorgun ve üşümüş ki, yürüyecek halleri kalmamış. Yamaçta biraz rüzgârın hızını kesen ve önümüze ilk çıkan birkaç kayalığın dibinde bir mola veriyoruz.

Arkadaşlar üçer-beşer kümelenmiş, birbirine sokularak, kefiyelerini örtünerek ısınmaya çalışıyorlar. Bir saate yakın bir moladan sonra yine yola koyuluyoruz.

Dördüncü günümüzdür, erzakımız bittiği için, hiç kimse ekmek yememiş. Bulabildiğimiz otlarla ve sınırlı ‘Şam Şekeri’ ile açlığımızı gidermeye çalışıyoruz. Açlık durmadan midemi kemiriyor. Arkadaşlar aç ve bitkin düşmelerine rağmen, yine de inatla yola devam ediyorlar. Dört gün boyunca, hiçbirimiz tek lokma ekmek yemedik. Ve açlığa, yorgunluğa aldırmadan inatla yürüyüşümüze devam ediyoruz. Düşünüyorum bu güç enerji nereden geliyor? Yine kendi soruma kendim yanıt veriyorum. ‘Moral, coşku, inanç ve irade, Apocu kız olmak başka bir güzellik’ diyorum kendi kendime.

Bu gece, yürüyüşte oldukça rahat ve iyiydim. Aç olmamıza rağmen, kendimi çok rahat ve iyi hissediyorum. Şafak söktü ve biz halen yürüyoruz.

İlerde birkaç kayalık kütleli görünüyor. Kayalıklara ulaşıyoruz. Arkamızda iki katır yüklü geliyor. Bu katır yüklerini burada konumlanan, Beytüşşebap gücü bize göndermiş. Saatime bakıyorum; sabah 05.00’e geliyor. Bu gün zorunlu olarak bu kayalıklarda, Beytüşşebap Zozanlarında kalacağız. Çünkü gün ağarmak üzeredir.

‘Beytüşşebap ne anlama geliyor?’ diye arkadaşlara soruyorum. Bir arkadaş; ‘gençlerin elleri’ anlamına geldiğini belirtiyor. Gündüzü bu kayalıklarda geçiriyoruz. Bir hareketlilik başlıyor. Her manga kendine, ‘zelik otu’ topluyor. Gelen undan her manga ayrı ayrı kendi ekmeğini kurumuş zelik otlarıyla pişiriyor. Yemekten sonra dinlenmeye geçiyoruz.

Güç toplamak için dinlenmeye geçiyorum. Akşama doğru yine yola çıkacağız...”

Ay bütün gizemliliğiyle dağların ardında ışıldayan bir gümüş tepsi gibi çıkıyor. Dağların koyaklarına salıyor upuzun gümüşü saçlarını.

Sara yürür, ay yürür. Sara durur, ay durur. Bir yarıştırdaglarda her gece sürüp gider. Her gece yarışı kazanan Sara olur. Aypes eder. Sara ona el eder. Tanrıça Sin yenilginin verdiği ruh haliyle küskün-dargın, dağların ardına çekilip gider. Sara O’nun gidişine hem üzülür hem güler.

Kürt mitolojisinde, “Tanrıça Sin” Ay’ın büyüğü güzelliğini temsil eder. “Sin” ile “Zin” aynı kökenden gelir. Yüreğı Mem’e yaralı “Zin” mi adını Sin’den almış, Sin mi adını Zin’e vermiş bilinmez.

Ama her ikisi de özgürlüğü, aşkı, güzelliğı, sevgiyi temsil eder.

Sin ormanların, avcılarının ve büyüğü güzelliğinin tanrıçasıdır. Yalnız bu kadar mı? Hayır, dahası var.

Mitosa göre Sin, şafak tanrıçası Eos ve Helios’un kız kardeşidir. Mitografların anlatımına göre, kardeşi öldürülünce acıya dayanmaz ve kendini yüksek uçurumlardan aşağıya atar. Oradan gümüş ışıltılı Ay’a dönüşür. Her gece uçurumların dibindeki karanlıkları aydınlatması bundandır. Uçurumların dibinde kardeşini arayıp durur.

Şervan Sara dağların eteklerinden zirvelere tırmanır. Ay

ona gülümser, yorgunluğunu paylaşır ve yoldaşlık eder upuzun saçlarıyla. Acıları, gözyaşları, hüznleri birbirine karıştır. Cudi, Ağrı, Sipan, Gabar onlara analık yapar.

Ay'ın kardeşi şafak tanrıçası Eos çekilince, büyüğü bir günün sabahında kalkıp otların, çiçeklerin, yaprakların, güllerin, karanfillerin, papatyaların, gelinciklerin ve yaseminlerin yaprakları üzerinde kristal parlaklığında su damlacıklarını görürsünüz.

Peki, nereden geldi bu parlak su damlacıkları?

Nereden geldi bu kristal parlaklığındaki çiğ zerrecikleri?

Hava açık ve güneşlidir. Gökyüzü masmavi tek bir buluta rastlayamazsınız.

Peki, güneş ışınları altında bu çiğ damlaları nereden gelip çiçek yapraklarıyla buluştu?

Derler ki Tanrıça Sin kardeşinin ölümüne çok üzülmüştür. Her gece onun yokluğuna ağlar. Ve durmadan gözyaşları döker. Çiğ damlaları, Tanrıça Sin'in kardeşine duyduğu sevginin ve aşkın acılı gözyaşlarıdır.

İnsanlar hata yaptığı zaman, Tanrıça Sin kızar ve öfkelendir. O zaman da çiğ tanelerinin içini dondurur ve kırağıya dönüştürür.

Genç, güzel, yakışıklı ölümler çoğalır. Sin'in yüreği yaralıdır. Onlar için gözyaşlarını döker. Acısı bir hançer gibi saplanır Sara'nın bağrına.

Her gece Sara'nın acısı çiğ damlası gözyaşlarına dönüşür. Karıştır tanrıça Sin'in gözyaşlarına. Sara üzülür gözyaşları döker, kör bir kurşunla vurulan yoldaşlarının ardından. Tüm kardeşlerinin acısını yüreğine gömer.

Sara yürür, ay yürür.

Sara durur, ay durur.

Sara üzülür Sin üzülür.

Sin üzüdür, Sara üzüdür.

Zin Mem'siz, Sin Sara'sız kalır. Acılar büyür. Aşklar, ayın gizemli halesinde sonsuz bir acıya dönüşür. Ülke ay ışığı altında, Sara'nın düşlerinde özgürleşir.

Sara yürür.

Sin yürür.

Medya onları izler durur..."

28 Haziran 1996

"Gün akşama doğru evirilince hazırlıklarımızı tamamlayıp tekrar yürüyüşe geçiyoruz. Dik yamaçlardan inip çıkıyoruz. Dol dol yürüyoruz. Gün boyu topladığım enerjiyi yavaş yavaş harcıyorum.

İlk kısa molamızı yine sert bir kayalıkta veriyoruz. Biraz dinlenip tekrar yola devam ediyoruz. Bu defa dört saate yakın yürüdükten sonra, 'Cemal heval noktası' denilen yerde uzun molayı veriyoruz. Şafak karanlığı aydınlatmaya başlıyor. Üstü sık, büyük kayalıklarla örtülü sarp bir alandayız. Güvenlik açısından oldukça elverişlidir. Bu beni rahatlatıyor.

Etrafa bakıyorum, küçük tepeler ve tepelerde kayalıklar birbirini izleyip gidiyor. Başı dik, asi kayalıklarla örtülü tepeler arasındaki küçük düzlükler birer renkli kilim gibi duruyor. Bu kayalıklar arasında billur renkli sularıyla küçücük derecikler akıyor. Baharın bin bir rengi bir arada buluşuyor. Yine cennet güzelliğinde bir noktadayız. Yazın ortasında dondurucu bir rüzgâr esiyor. Soğuktan bir türlü uyuyamadım. Güneş biraz yükselince kalkıp bu sihirli güzelliklere kaptırıyorum kendimi.

Tüm gün boyunca bol bol dinlendim. Komutan arkadaş bir toplantı düzenliyor. Genel yürüyüş faaliyetinin değerlendirilmesi ve düşmanın durumu üzerinde yoğun tartışmalar yaptık. Daha disiplinli ve dikkatli olunması için kararlar aldık..."

Dört mevsim, dört güzellik yedi iklim, yedi renk gökkuşağı bir aradadır. Gökkuşağının yedi rengi sinmiştir toprağa. Tekmil doğa, güneş ışınlarıyla giyinmiştir.

Bu güzellikler diyarında Sara'nın düşlerinde büyür özgürlük. Düşlerinde büyür çocukluk özlemleri. Düşlerinde canlanır gençliğin soluk benizli çizgileri.

Sara özgürlüğe yürür. Dağlar, taşlar, nehirler Sara'yla birlikte ayaklanır. Ve harlanır yüreklerde özgürlük tutkusu.

29 Haziran 1996

“Hala aynı noktadayız. Akşam manga içinde moral amaçlı küçük bir eğlence düzenledik. Uzun süredir türkü söylememiştim. Bu akşam bir tür iç boşaltma oldu. Özellikle dolunayın güzel manzarasıyla çok duygulandım ve kendimden geçtim. Bilinmez düşlerin eşliğinde ardı ardına hüznü türküler söyledim.

Medya arkadaş fotoğraf makinesini çıkarıp, bir fotoğrafımızı çekti. Ayın gizemini, düşlerini ve sevdasını resmetmek istedi. Haklı olarak bu eleştirildi. Geniş düşünemedik, sadece duygulara göre hareket ettik. Fotoğraf çekme tedbirsizliği, ağır bedele neden olabilirdi. Çünkü fotoğraf çekilince flaşın patlaması yansıma yaptı. Bunun üzerine komutan arkadaş D'yi çağırıp, sert eleştirdi ve uyarılar yaptı. Bu olayda kendi duyarsızlığımı ve hala duyguların etkisinde kaldığımı gördüm. Gerilla savaşında duygulara hâkim olmama, en ufak kuralsızlık felaketleri doğurabilir.

Gece bu vicdan azabıyla uyurken, çocukluğuma dair bir rüya gördüm. Rüyamda köyümüzün yanındaki tepede, köyün tüm çocuklarıyla birlikteyim. Ve düşmanın tepeye sızdığını görüyorum. Heyecanlı heyecanlı çocuk arkadaşlarımı uya-

ıyorum. Fakat onlara söz geçiremiyorum. Onlar çok açık hareket ediyorlar. Düşman bizi görüyor. İlginç ama ateş etmiyor, tepeye doğru koşuyor. Ben orada genç arkadaşlarıma; ‘bunlar tepeyi tutarak, hâkim olacak ve bizi mahvedecekler’ diyorum. Sadece benim silahım var, o da çalışmıyor. Ben oradan çareyi sadece onlardan daha hızlı kaçıp, kendimi köye giden dola bırakmakta buluyorum. Genç arkadaşlarıma uyarıyorum. ‘Koşun, koşun daha hızlı koşun’ diyorum. Yine beni takmadıklarını görüyorum. Tam o esnada düşman tarıyor. Sağıma, soluma yağmur gibi kurşunlar geliyor. Ben zik zaklar çizerek, hızla kendimi dola atıyorum. Genç arkadaşlarım da arkamdan kendilerini atıyorlar ve hepimiz kurtuluyoruz. Müthiş sevinç çılgınlıkları atıyoruz.

Gece nöbetçi çavuş arkadaşın çağırmasıyla terler içinde uyandım. Saat sabahın üçü, nöbete kalkıyorum. 3-4 nöbetinin çavuşu oluyorum. Manganın yan tarafındaki kayalığa çıkıyorum ve etrafı dinleyip gözlüyorum. Gözlerimi karşıdaki tepeye dikip, düşmanın oradan gelebileceğini düşünüyorum. ‘Gelirse mutlaka onu ilk karşılayan ben olacağım, bir şey olursa bunun hesabını ben vermeliyim’ diyorum kendi kendime.

Berrak suyun sesi, rüzgârın sesi ve sertliğiyle bütünleşip gözlerime vuruyor. Soğuk su biriktirmiş göz kapaklarımı birleştirirken, gözlerimden düşen su birikintisi bıçak gibi yanaklarımdan aşağıya doğru süzüyor.

Saatime bakıyorum. ‘vakit tamam’ diyorum. Gidip yeni nöbetçileri uyandırıyorum. Şafak sökmüş, mangadaki diğer arkadaşları da uyandırıyorum. Odun olmadığı için gidip zelik otlarını topluyorum. Bugün de manga görevlisiyim. Bu yüzden kahvaltının gereklerini ve görevlerimi yerine getirmeye çalışıyorum. Ekmeği almaya giderken, patikanın üstünde duran Herbiji arkadaşına; ‘rojbaş’ diyorum. O da heyecanlı heyecanlı bana bakarak; ‘bir kız arkadaş Dersim merkezinde ey-

lem gerçekleştirmiş’ diyor. ‘Bir kız Dersim şehir merkezinde intihar eylemi yapmış.’ Heyecanı, anlatış tarzı ve eylem biçimi beni derinden sarsıyor. ‘Yeni bir arayış, yeni bir çözüm’ diyorum kendi kendime.

Bu gün haziranın otuzudur. Elbet bizler için hiçbir şey kolay olmamalıdır. Adını bilmediğim bir şairin dizesi‘ geliyor aklıma; ‘haziran’da ölmek zor!’

Bugün ülkemin, halkımın sevgisini içten içe yaşadım. Eylemci Apocu kızı düşünüyorum. ‘Ey tanımadığım, adını bilmediğim 30 Haziran eylemcisi kız! Munzurlardan, Haydaranlardan, aşarken, Kızılkayalardan öfken, kinin kabadı, yüreğine sığmadı değil mi?’ diyorum kendi kendime.

Ey kutsal yoldaş! Ey 30 Haziran’ın yaratıcı kızı! Kana susamış faşizme karşı tüm hücrelerine kadar öfkeli kinin kusturmak için, 30 kilo TNT ile kendini donattın. Bombaya dönüştürdün yüreğini ülken, halkın, özgürlüğün için. Yürüdüñ üstüne üstüne hainin. Bedenin hücrelerine kadar parçalanırken kudurdu ve kandan boğuldu faşizm. Evet, yiğit Apocu kız, sana da böylesi yaraşırdı!

Filistin’de bir Sena vardı. Ama Kürdistan’da yüzlerce Senalar var. İşte onlardan biri de sensin. Seni anarken yüreğimde, şu dizeler geliyor aklıma:

*‘Bayrak bayrak çizdin özgürlüğü göklere
Her kuşun kanadını okşadın diyebilmek
Kırarak zinciri, bozarak büyüyi
Her gülün yaprağını kokladım diyebilmek
Herkesin harcı değil, hey gidi
Yaşam gülü
Yeni yaşama, yeni açtın tomurcuklarını
Ve açtın yavaş yavaş çiçeklerini*

*Tohumların toprağa düşerken
Bire bin verecek ve yeniden ekileceğiz. '*

BBC’de haberleri dinliyoruz. Spikerin sesi heyecanlı ve şaşkın! ‘Dersim şehir merkezinde, bayrak indirme töreni esnasında hamile süsü verilmiş bir kadının, askeri güçlerin üzerine yürüyüp, üstündeki 30 kilo TNT’yi patlatarak PKK’nin ilk intihar eylemini gerçekleştirdiğini’ duyuruyor. Eylem sonucunda 6 ölü ve 30’dan fazla yaralı olduğu belirtiliyor. Eyleme gitmeden önce Önderliğe, halka ve özgür kadın militanlarına mesajlarını bırakıyor.

Biliyorum özgürlük kolay değil bu ülkede! Sen bunu bir kez daha gösterdin bizlere ey güzel yiğit kız! Bugün tarihe soylu bir sayfa daha açtın Apocu kız! Senin yolundayız tüm yüreğimizle...”

*Ben Zeynep KINACI
Zilan’dan kalan Zilan’ım
Malatya’da kayısı çiçekleri açarken
Közler küllenmiş
Sözler yutulmuş
Acılar yüreklere gizlenmişti
Yıl 1972
Denizler asılmış
Mahirler vurulmuş
Kuşlar erkenci ve yaralı
Dört mevsim
Yedi iklim göçüp gitmişti.
İnkârın çocukları büyümüş
Güneş kutsallığını yitirmiş
Dersim’in intikam çılgılığı unutulmuştu
Sonra Amara’lı Bilge’yi tanıdım
Düşlerimin gün batımında*

“Üç saatlik yürüyüşten sonra tekrar zorunlu olarak, daha önce kaldığımız noktaya geliyoruz. Bu yürüyüşün nasıl geçtiğini anlayamıyorum. Bir saat yürüdükten sonra, parola geldi. Parola; ‘Zeynep KINACI’ denildi. Hemen anladım ki, onun gerçek ismidir. Yürürken hep onu yaşıyorum.

Apocu kızın adını öğrenmiş oluyorum. Zirvede mola verdik. Yine ay ışığıyla göz göze geldim. Gülümsedim ona. O da bana gülümsedi. Çünkü bu gece onunla yarışmıyorum. Onunla daha çok bütünleşmek istiyorum. Öyle anlaşılıyor ki o da, bu gece yarışmak istemiyor.

Daha önce kaldığımız noktadaki yerlerimize yerleştik.

Rüzgâr o kadar sert ve soğuk esiyor ki, yerimizde duramıyoruz. Ama uykusuzluk daha ağır basıyor. Soğuklara inat uykuya dalıyorum.

Sabah uyanıyorum. Kurumuş otları toplayarak, ateşimizi yakıyoruz. Hem ısıyor, hem de çayımızı yapıyoruz. Zozanlarda, zelik otu ile yaptığımız çayla kahvaltı yapmanın güzelliğini ve tadını çıkarıyorum. Güneş yükseldikçe iyice ısınmaya başlıyoruz.

Bu arada Dilan arkadaşımız hala soğuk psikolojisini atamadığı için, sürekli güneşe doğru duruyor. Durmadan, ‘soğuk soğuk’ diyor. Saat 12.00’ye doğru geliyor ve artık güneş tam tepemizdedir. Çırılçıplak bir alandayız. Ortalıkta tek bir ağaç ya da gölgelik yoktur. Bu defa işler tersine dönüyor. Başlarımızı sudan çıkaramıyoruz. Ama Dilan arkadaş, yine ısrarla güneşleniyor. ‘Ben yeminliyim Garzan’a kadar başıma su dökmeyeceğim.’ diyor. Yoldaşlar takılıyor, ‘galiba gece için güneş enerjisini depoluyor’ deyip gülüşüyorlar.

Banyo görevlisi olan Berfin arkadaş, gün boyu çalışı-

yor. Günlerdir et yiye yiye hastalık psikolojisi onu da kötü etkilemiş. Et getirip pişirmede oldukça isteksiz davranıyor. Günlerdir etten başka bir şey yemiyoruz.

şinda arkadaş, sabah sabah yine çatışmalarını başlatıyor. Ufak bir meseleyi büyütüp, moralleri bozuyor. Gerçekten de bu arkadaş, parti yaşamından fazla anlamıyor. Eski yaşam alışkanlıkları onu çok zorluyor. Çok basit, ufak-tefek şeylere bozuluyor ve hemen işi kavgaya dönüştürüyor. Ona karşı çok sabırlı olmak gerekiyor.

Mangaya yeni gelen Medya arkadaşımızın, ilişki kurma sorunu yoktur. Herkesle ilişki geliştirebiliyor. Çok girişken, becerikli, hareketli ve canlı bir arkadaştır. Politik yönü de güçlüdür. O da yedi yıllık gerilladır. Tecrübelerinden yararlanmak lazımdır. Ama onun da kötü bir özelliği var. İnsanları bireysel ilişkilerle müthiş kendisine bağlıyor.

TDP'li Serap arkadaş, yaşamda uyumlu olmakla birlikte, grubuyla olan ilişkileri oldukça farklıdır. Minnet bekleme var. Yine grubundaki erkek arkadaşlarıyla ilişkileri sağlıklı değil. Özellikle de Haydar adındaki arkadaşına yaklaşımları. Ben bu iki arkadaşın şahsında erkeğin, kadının gücüne nasıl dayandığını daha net olarak görüyorum. Kadın eğer güçlülüğünü kullanırsa, erkeği de güçlendirir. Yani kadın burada bu tür durumlarda kesinlikle zaaflı davranmamalı ve duygularına h kim olmalıdır. Onları doğru ve yerinde kullanırsa g   kazanacaktır.

Evet, yoldaşlarla birlikteyiz. Birlikle ilişkilerim çok fazla i li dışlı değil, ama ilk günler gibi, kavgalı da değil. Gereksiz tartışmalardan artık kaçınıyorum. Sıradan konular ilişkileri basitleştirir ve la kalaştırır. Sıradan tartışmalar seviyeyi düşürür. Fakat yapılması gereken yapılmıyorsa, mutlaka konuşulup, tartışılmalıdır. Bundan da geri durmuyorum. Hatta bu yüzden, zaman zaman tepkileri topluyorum.

Sanki Arabistan çöllerindeyiz. Şu an güneşin sıcaklığı beni sersemleştiriyor. Tüm çabama rağmen yoğunlaşamıyorum. Saat 18.40'a geliyor. Güneş hala tepemizde inatla ısıtıyor. Etrafıma bakıyorum, bir gölgelik yer bulamıyorum.

Biliyorum, en fazla bir saat sonra hava tersine dönüşecek, sertleşecek, soğuk başlayacak. Isınmak için ateş yakacağız.

Sanırım karar alınmış, bu gece yola çıkacağız. Bugün bazı çete köylerini geçmemiz gerekiyor. Bunlar, 'Alan Aşireti'nin çeteleri oluyor...'”

Her yürüyüş bir konaklamadır. Her konaklama bir güç toplamadır.

Sara yürür, soğuklar başına üşüşür. En kızılından bir ateş yakar gecenin zifiri karanlığına. Ve günün yorgunluğu çöker bedenine.

Karanlık ile gecenin oğlu, ölümün kardeşi uyku tanrıçası Hypnos, derin uykuyu salar gözlerine.

Uyku ki, ölümün kardeşidir. Her zaman tehlikelidir.

Sara şafak tanrıçasıyla birlikte uyanır. Yorgunluktan arınmış ve sevinçlidir.

Sonra, sıcaklar başlar. Bir gölgelik bir gölgelik yer arar. Özgürlük örülü düşlerini kurmak için, Yunus misali.

Sara ki yüreği Yunus'un ki, kadar iyi yüce ve kutsaldır. Yunus'un ki, kadar acıma ve sevgi yüklüdür.

Tanrı Yunus'a, “yolda sapan Ninova halkını yola getireceksin” diye emretti. Yunus, Ninova'ya vardı. Halka kutsal çağırıyor yaptı. Halk dinlemedi onu. Yozlaşma, yabancılaşıma, bozulma derinleşerek devam etti.

Yunus, tanrısından Ninova'yı yakıp yıkmasını istedi. Tanrı isteğini yerine getirmede. Yunus kızdı, öfkeleni terk etti şehri. Bir gemiye binip denizlerin sonsuzluğunda bilinmezliğe

açıldı. Gemi fırtınaya tutuldu parçalandı. Bir balık Yunus'u yutarak, deniz kenarına bıraktı. Ve ölümden kurtardı.

Güneş tam tepedeydi. Yunus güneşten korunmak için bir gölgelik aradı.

Bir gölgelik aradı güneşten korunmak için. Bir gölgelik aradı Sara ve Yunus el ele vererek.

Tanrı Yunus'a Asma Kabağı yapraklarından bir gölgelik yaptı. Yunus altına girip dinlendi. Sonra tanrı Kabağın yapraklarını kuruttu.

Yunus tanrısına; "neden bir asma kabağını kurutuyorsun, sende hiç acıma duygusu yok mu?" diyerek öfkesini dışa vurdu.

Tanrı Ona; "sen bir asma kabağı yaprağına acıyorsun da, neden ben Ninova halkına acımayayım" dedi.

Neden Medya halkına acımayayım dedi Sara ve Sara Medya'nın özgürlüğü için, durmadan savaşıır.

Yunus bir gölgelik arar.

Bir gölgelik yer arar Sara kurmak için düşlerini.

Bir gölgelik yer arar, yakılıp yıkılmaktan kurtarmak için Medya'yı.

Sara yürür düşler kura kura! Yoldaşları yürür özgürlük öre öre! Yunus yürür deniz dalgalarını aş aşı!

04 Temmuz 1996

Evet, iki günlük yolu geri döndük. Sürekli hiç durmadan yürüdüğümüz için, günlük yazamadım. İki gün boyunca kısa molalar dışında durmadan aralıksız yürüdük. Aç, uykusuz yürüdük. Aç sayılırız. Artık et bende tiksinti yaratıyor. Aç, yorgun ve uykusuz ama yinede mesafe kat ettik. Botan'ı geçip Garzan topraklarına gireceğiz.

Bu bizim için çok önemli bir gelişme. Düşman oldukça kötü durumdadır. Yapılan eylemlilikler devam ediyor. Dersim’de üç karakol gücüne vurulmuş. Psikolojik üstünlük bizdendir. Askerler her türlü imkâna sahip olmalarına rağmen, moral olarak çökmüşler. Korku, iliklerine işlemiş, arazide mevzilendikleri yerde akşama kadar çakılıp kalıyorlar. Akşam kalkıp geri gidiyorlar.

Geceki yürüyüşten bahsetmek istiyorum. Sabaha kadar iki günlük yolu yürüdük. Çete köylerini geçtik. Noktaya varmadan tam tepenin zirvesinde bir kar molası verdik.

Daha önce bazı yaklaşımlar oldukça yanlış geliyordu bana. Fakat gerek yönemsiz çıkışlarımı düzeltmek gerekse Dilan arkadaşşı boşa çıkarmamak için fazla müdahale etmeden daha uygun yöntemler kullanıyorum. Mangadan sorumlu olduğumu uyanan Dilan ve takım komutanı Herbiji arkadaşlar, yaklaşımlarını yine sürdürüyorlar. Manga yerimizi belirlemeye çalışırken, ben de orada kaldım. Gidip mangaya yerimizi seçmemi kabullenemedi. Dar feodal düşünceye sahip olmasından dolayı tepki gösterdi. Kadın otoritesini kabullenmiyor. Aramızda üslupsuz bir tartışma çıktı. Gerçekten de bu arkadaşımız oldukça üslupsuz ve çok feodal, üstelik otoritesi için her şeyi yapıyor. Parti için değil, kendi kariyeri için yapıyor. Ama söylediklerimi fark etti. Ne olursa olsun, taviz vermemekte kararlıyım. Kadına yaklaşımları hala sakattır. Partiye göre değil, kendilerine göre, mevcut ölçülerine göre yaklaşıyor. Parti ölçülerinde taviz vermeyeceğim. Yaklaşımımın parti yaklaşımı olduğuna inanıyorum. Bu açıdan kararlıyım...”

Uzun sürdü kışlar!

Uzun sürdü ak soğuklar!

“Kış kışlığını, puşt puştluğunu yaptı...”

Uzun sürdü fırtına, uzun sürdü karanlıklar ve bilinmezlik-

ler. Ama yürekler bıkmadan, usanmadan ve yorulmadan hep baharı bekledi.

Uzun sürdü gelgitler. Uzun sürdü zirvelerde kanlı çatışmalar. Çavreşlerde fırtınalara tutulduk. Uzun sürdü acının acımasızlığı. Denizin köpüklü, dalgaları sardı teknil gemileri. Kırlangıçlar daha dönmedi, kırıldı yollarda kanatları. Kırıldı yelkenkovan kuşları ardı sıra uçmaktan gemilerin.

Yürüyüş daha bitmedi. Yollar sarp ve engebelidir. Yürüyüş daha bitmedi. Yollara tuzaklar kurulmuş, pusular atılmış. Yollar ölüm kokuyor.

Sara durmadan yürüyor, sarp geçitleri aşıyor, ölümü yeniyor.

Ölüm adın kalles olsun!

05 Temmuz 1996

“Evet, bugün Çatak yaylalarındayız. Botan suyunu geçmemiz gerekiyor. Gececeğiz ama günün ilk ışınları yeryüzünü aydınlatıyor. Ve biz çete köylerine çok yakınız. Üstelik çobanları bizi gördü.

Yine bizimkiler oldukça saf davrandılar. Z.’nin talimatıyla çobanları tutmadıkları için, gidip düşmana ihbar ettiler ve şimdi kobraların taramaları altındayız. Bir avuç kayalığın içine sıkışıp kalmışız. Durmadan dört bir yanımızı tarıyorlar. Coğrafya çatışmaya uygun değil. Yapabileceğimiz tek şeyi yaptık. Dağılıp kamufle olduk. Üstümüzdeki tepelere bakıyorum ve yalvarıyorum; ‘ey kutsal tepe, lütfen arkadaşlara bir şey olmasın, sakla onları, bağrına bas evlatlarını. Bu şekilde hiçbirimiz ölmemeliyiz. Kötü bir ölüm olmamalı, mutlaka hedefimize ulaşmalı ve düşmanı kahretmeliyiz,’ diyorum kendi kendime.

Z. arkadaş gündüzden beri tepededir. Çobanları tutmaması, sadece saflık değil, bir suçtur. Suçunu telafi etmenin yollarını

arıyor. Ama atik davranıp, gücü hemen dağıtıp, mevzilendir-di. Bu olumlu bir karardı. 10 dakika oluyor, kobra uzaklaşıp gitti. Hala geri gelmedi. Ama bugün doğa ana, yine bizden yanadır. Doğa çocuklarını düşünüyor ve koruyor. Şiddetli bir yağmur yağıyor. Müthiş bir fırtına esiyor. Kobra, doğa anaya karşı tutunamadı!

Yağmurun bereketli damlaları, hepimizi sardı sarmaladı. Şu an saat akşam 5.34. Arkadaşlar yavaş yavaş hareketleniyorlar. Ama nereden gideceğiz, onu bilemiyoruz. Araziyi tanımamak bir gerilla için çok kötü bir şeydir. Bizim kuryeler de çok keyfiyetçidirler ve ciddi yaklaşıyorlar. Bana hiç güven vermiyorlar. Z. arkadaş zorlanıyor. Fazla inisiyatifli davranamıyor. Silik ve etkisiz bir kişiliktir.

Şu anda kuryeleri çağırıyor. ‘Biraz sonra gelişmelere bağlı...’ deniliyor. Umarım geldiğimiz yolu geri dönmeyiz. Ama bu çok zoruma gidiyor, hala iki köylü bizi kandırabiliyor...”

Asırlar var ki, sıkışıp kalmışız ölüm ile kalım arasında. Sıkışmışız kölelik ile özgürlük arasında. Sağ kalmak bir mucize. Sırat köprüsünden geçişe benzer.

Sara, karanlıkları yara yara yürür. Tepelerinde demir kanatlı kuşlar. Kurşunlar karışır yağmur damlalarına. Yağmur damlaları, karışır kurşunlara. Çatak yaylaları bir düello yeridir, haklı ile haksızın düellosu.

Bir özgürlük türküsü yayılır kayalıklarda. Bu türkü bizimkilerin türküsüdür.

Yenilgiye uğrar demir kanatlı kuşlar

Ve zafer artık Sara’nındır.

Başlar yeniden büyük yürüyüş...

“Onları anlamaya çalışıyorum. Karanlık çöktü ve biz hareket ettik. Geçmemiz gereken yeri geçmeye kararlıyız. İki saatten fazla yürüdük. Yaylaların düzlük kısmına giriyoruz. Talimat geliyor; ‘herkes yerinde otursun.’ Beş dakikaya yakın sessizce oturup bekliyoruz.

Sonra en baştaki arkadaşlar geri dönmeye başlıyorlar. O anda anladım ki, yine bir şeyler var. Durum çok kötü de olsa, umudumu diri tutuyorum. Dilan arkadaşına yavaşça; ‘ne oldu heval’ diye soruyorum. ‘Pusular var’ diye beni yanıtlıyor. Düşmana daha da kinim kabarıyor. ‘Alçak düşman ne yapsan bile, seni boşa çıkarmak için bıkmadan usanmadan, sonuna kadar direneceğiz’ diye kendi kendime söylendim. Geri dönen bir kaç arkadaşına bakıyorum, durumları fazla iyi olmakla birlikte yürüyorlar. Yürümekte kararlılar. İki saatlik yolu yine geri döndük.

Geldiğimiz noktayı da geçiyoruz. Ay ışığı yine düşlerimi sarıyor. Tepeye tırmanırken, o da bizimle birlikte tırmanıyor.

Ay yürüyor, biz yürüyoruz. Biz yürüyoruz, ay yürüyor.

Günlerdir arkadaşlar, erzak almadığından açlıktan halsiz düşmüşler. Çok yorgunum, yorgunluk ve açlıktan dizlerim adeta titriyor. İrademe yükleniyorum. Direncimi sonuna kadar koruyarak zirveye ulaşıyorum. Adeta kendi kendime, ‘zirve zirve zirve beni özgürleştiren kutsal zirve’ diye bağırıyorum.

Derin bir nefes alıyorum zirvede. Zirvede bulunan bembeyaz kardan bir avuç alıp elimde sıkıyorum. Sonra tadına bakıyorum. Bizden sonrakiler de yavaş yavaş çıkıyorlar. Zirveden yamaç aşağı biraz inip mola veriyoruz. Saatiye bakıyorum, gece birine geliyor. ‘Hemen yürümeliyiz’ diyorum. Üç saatimiz var. Hızla buradan uzaklaşmalıyız. Sabah kesin operasyon olacak. Bu yüzden bir an önce buradan uzaklaşmak çok

önemlidir.

Yine iniş başlıyor. ‘Her inişin mutlaka çıkışı var’ diyorum, yanımda bulunan Şinda arkadaş. Şinda arkadaş çok zorlanıyor. Geceleri gözleri iyi görmediğinden sık sık düşünüyor. Onun arkasından yürümek adeta bir işkence halini alıyor. Çünkü çok zorlanıyor. Ama direngenliği de hoşuma gidiyor. Çok inatçıdır da. Aramızda en çok düşen kalkanlardan biridir. Fakat asla pes etmiyor. Bu çok güzel ve müthiş bir özellik tir. Onun direngenliğinden güç alıyorum ve inişi bitiriyoruz. Yine bir yaylaya giriyoruz. Çok güzel bir yayla... Yine cennet diye tabir ettiğim yerlerden biridir. Önünden küçük bir dere geçiyor.

Büyümüş mendik otlarının içinden geçerken, tüm arkadaşlar koparıp koparıp yiyorlar. Artık şafak sökecek, ama uygun bir alana ulaşıyoruz. Burada konumlanacağız. Şikeftleri var, hava saldırısına karşı uygun bir yerdir. Takım yerleri belirlendi. ‘Daha hava tam aydınlanmadan sucuların suya gitmeleri gerekiyor’ denildi. Hemen suya gittik, ben de sucuların grubundayım. Düşman pususunu düşünerek suya çok dikkatli gidip geldik. Geliş gidiş kırk dakikadan fazla sürdü.

Gün boyunca herkes hareketsiz ve zamanı dinlenmeyle geçirdi. Sabah saatlerinde, nöbetçiler geldiğimiz yerde, çetelerin hareketliliğini görmüşlerdi. Nöbete kalktığımda çok iyi izledim, ama bir hareketlilik göremedim. Daha dikkatli olmak ve düşman taktiğini anlamak gerektiğini düşündüm. Nöbetim bittikten sonra tepeciler indi ve gelişmeleri aktardılar. Çeteler geldiğimiz noktaya gelmiş ve o sırtları, tepeleri gezip, bıraktığımız katırları alıp gitmişler. Gelmemiş olsaydık, çatışmaya girecektik. Bu da bizim için oldukça riskli ve dönem için uygun olmayan bir tarz olurdu. Zaten hareket tarzımızdan dolayı bu durumlar yaşandı. Gerilla kurallarını yerine getirmeme ve özellikle güney anlayışı zorlamaktadır. Çok basit ve sorumsuzca davrananlar var. Sanırım sancılarını

daha da çekeceğiz.

Akşama doğru tüm alan iyice keşfedilip, emin olunduktan sonra, yakmak için odun olmadığından, herkes kırşık (zelik otu) topladı. Bizde depodan getirilen bozuk unumuzu yemek yapıp, zelik otlarıyla teneke tabağımızla pişirmeye çalışıyoruz. Bayağı uğraş, emek isteyen bir iş. Ve yağmur amansızca yağmaya başlıyor. Kovuk şeklindeki kayalıkların altına giriyoruz. Bir tarafta ekmek yapılırken diğer tarafta üst üste yığılmış zelik otlarını yağmurdan korunmaya çalışıyoruz.

Yağmur biraz diniyor. Kimisi zelike koşuyor, kimisi suya. Öncülük yapmak için suya gittim ve gelene kadar epey ıslandık. Getirilen suyla un ve hamur çorbası yapıyor yoldaşlar. Bir taraftan yağan yağmur ve ıslak zelik otlarıyla ateşi söndürmemeye çalışan Gabar arkadaş. Doğrusu arkadaş bu işi oldukça ustaca yapıyor.

Diğer taraftan yeni olan Engizek arkadaş ise, ateşi tutuşturana kadar üstteki tabak soğuyor. Tabağı üstüne koyuncaya kadar da ateş sönüyor ve üfördüğü ateşin kıvılcımları yüzüne gözüne, saçlarına bulanmış, ikide bir burnunu çekiyor. Onu izlerken gülmemek için kendimi zor tutuyorum.

Böylece yemeği yaptık. Yağmur altında, çamur içinde yoldaşlar sıcak unlu ekmeği çorbalarına batırıp yiyorlar. Yüzlerinde zorlukların, yorgunluğun, derin izleriyle gülümseyen gözlerdeki umut parıltısı birbirine karışıyor.

03-04 saati nöbetçisiyim. Hava iyice açıldı. Yıldızlar bile çıkmış. Göreve giden arkadaşlar geri geldiler.

Sırtında un torbasıyla yorgunluğunu belirtmemeye çalışsa bile Zerdeşt arkadaşın oldukça dökülmüş görünümü var. Yeni olduğundan bu işlere fazla alışmamış bir arkadaşdır. Daha yeni yeni zorluklarla boğuşuyor.

Çavuşum Berfin arkadaş ise, yukarıımızdaki yamaçta kar görmüş, gidip getirmekte kararlı. Çavuşluğunu devrettikten

sonra, Şinda arkadaşla kar getirmeye gitti. Çok inatçı, söylediğini mutlaka yapan ve oldukça zeki bir arkadaşdır. Fakat halen pratikleşmede ve anlamakta zorlanıyor. Yolda çok zorlanıyor. Çantasını bıraktığı için üzülüyor ve oldukça etkilenmiş. Biraz konuştum, sanırım rahatladı. Ama iddialı, inatçı ve kararlı olması beni müthiş etkiliyor ve bir coşku yaratıyor.

Bu arada erkek arkadaşları daha yakından mangalarda izleme fırsatını yakaladım diyebilirim. Fazla saygınlık yok. Çok basit yaklaşımlar ve tartışmalar var. Özellikle de köylü kurnazlığı, kendini her zorlukta gösteriyor.

Mangada çay yapılıyor. Ama şeker yok. Arkadaşlar acı çay içiyorlar. Bir arkadaş kendisinde şeker olmasına rağmen, arkadaşlara vermiyor. Gizli gizli tek başına içiyor. İçerken, sanki o da acı çay içiyormuş gibi, ‘tale neyxwarin’(acıdır içilmiyor) diyerek kamufle etmeye ve yutturmaya çalışıyor. Bu köylü kurnazlığı yaklaşımı çok çirkin ve nefret vericidir. İşte böylelerine asla güvenemiyorum. Tek tük de olsa böyleleri içimizde var. Bunlar özgür yaşamımızın çirkinlikleridir. Ve onlara karşı da aynı yaklaşımla değil, tam tersi yaklaşarak savaşmalıyız.

Diğer yandan ise, cebinden kirli beş şekerini çıkarıp, yoldaşlara dağıtan arkadaşın yaklaşımı oldukça etkilidir. İşte bu tür uzun yol yürüyüşlerinde gerçek kişilikler, iradeler ve her şey ayna gibi ortaya çıkıyor. İnsan zamanla hem kendini, hem de etrafındaki herkesi çok iyi tanımaya başlıyor. Bazen dayanılmaz derecede nefret verici, bazen de yeni yaşama soylu ve yüce yaklaşımlarla karşılaşıyorsun. Yüce ve cüce kişiliklerin ortaya çıktığı süreçler.

Tarihi günleri yaşadığımızın çok az farkındayız. Niçin savaşıyoruz ve neden sorularını çok az kendimize sorduğumuz için, zorluklara ve sorunlara karşı de kestirmeci, bastırmacı yaklaşıyoruz. Başarmak için, sabır, inat, inanç ve hırs gerektiriyor...”

*Bizimkiler zirvelerde oturur. Zirvelerde ay ışığı altında sa-
vaşır bizimkiler.*

*Aç, susuz, yorgun olsalar da özgürlüktür en büyük daya-
nakları!*

*Gecenin derinliğinde kurt ulumaları yayılır. Cırcır böcek-
leri, ateş böcekleri ve yıldızların ışıltısı Sara'nın düşlerine
karışır.*

*Bir dolun ıssızlığında yayılır hevallerin şen kahkahaları
ve güler yüzleri ay ışığında bir muhabbete koyulur.*

*Tenekeden bir yemek kaynar. Bir teneke kaynar, içine su ve
un doldurulmuş. Sara durmadan ateşi besler zelik otlarıyla.
Ateş harlanır, teneke kazan durmadan kaynar.*

*Bedenler yorgun, mideler aç! Herkes sırasını bekler un
çorbasından payını almak için. Almak için payını, sevgiden,
acıdan, umuttan ve ölümden payını alır gibi!*

08 Temmuz 996

“Bazen PKK’de inanılmaz şeyler yaşıyoruz. Bugünü yaz-
makta oldukça zorlanıyorum. Çünkü bir gecede yaşananlara
bakıp düşündüğümde olanlara bir türlü inanamıyorum. Ama
yine de yazmaya çalışıyorum.

Evet, akşama doğru bazı arkadaşlar keşfe gittiler. Eğer su
yol verirse, bu taraftan geçecektik. Ama maalesef su yol ver-
mediği için geçemiyoruz. Cihazdan muhabere takip edildi ve
düşmanın (çetelerin) ateşimizi gördüğü anlaşıyor. Hemen
harekete geçiyoruz. Üst kısmımızdaki zirveye doğru çıktıkça
sarp kayalıklar daha da çoğalıyor.

Şında arkadaş kayalıklarda daha da çok zorlanıyor. Taşları
iyi seçemediği için, sürekli düşüyor. Silahını alıyorum ve
gruptan kopuyoruz. Psikolojisini bildiğim için panikle yak-

laşmıyorum. Sakince; ‘hadi yoldaş biraz daha gayret’ diyorum.

Grup koptu ve önüne geçiyorum. Gruba yetişince, Z. arkadaşın bağırıp-çağırmasını duyuyorum. Ne söylediğini anlamadım ama bize yönelik olduğunu biliyorum.

Yine zirveye tırmanıyoruz. Sarp kayalıkları çıkmaya devam ediyoruz. Kendimi çizgi filmlerdeki gibi hissediyorum. Durmadan zirveleri, taşları, kayalıkları arkamızdan bırakıp gidiyoruz. Uzun süredir yaylalarda kaldığımızdan odunsuzluk, ormansızlık canımıza tak ettiği için, önümüzdeki yamaçtan birkaç ağacı görür görmez herkes yavaşça birbirlerine; ‘heval bak, ormanlıklar galiba yaylalardan kurtulduk’ diyor.

Ta zirveden kendimizi sarp, patikası olmayan derin vadiye bırakıyoruz. Aşağı doğru baktığımda, derin kapkaranlık sanki hiç sonu olmayan bir dipsizlik gözüme çarpıyor. Düşe kalka iniyoruz. Çoğu zaman ilerlerken düşüyoruz.

Yine ‘grup koptu, kadın arkadaşlar kopardı’ deniliyor. Yine bağırma-çağırma sesleri geliyor. Gerçektende yine Şinda arkadaş, yürüyemediğinden kopmuş, fakat kendini çok zorluyor ve hızla yetişiyoruz. Derin dallardan aşağı inmeye devam ediyoruz. Bu defa taşlıklar, dik bıçak gibi ayaklarımıza batıyor. Ama buna rağmen sanki uçuyoruz taşların üstünde. Bir taraftan sivri taşlar batarken bazen de taşların arasına ayaklar sıkışıyor. Bir kaç arkadaşın ayağı burkulmuş ve ben de onlardan biriyim. Gruba yetişince, iki arkadaş yine sinirli haliyle bağırıyordu. Şinda niye yürüyemiyor? O zaman onu burada bir taşın altına bırakacağız. Buna sinirleniyorum ve ona bağırarak geliyor içimden. Ama yapmam gereken, onu yürütme ve yürümemdir. Ve gerçektende işe bayağı yaradı. Herkes fırlıyor, sanki kimse grubu koparmıyor. Bazen bağırma işe yarıyormuş, aslında ikinci arkadaş hepimizden bünye olarak en zayıf ve zorlanmasına rağmen gerçektende oldukça kendini müthiş zorlayarak yürüyor ve yürütüyor. Onu anlıyo-

rum. Çok şey yapmak istiyor. Bunları gerçekleştirmek içinde acımasız olmak zorundadır. Ve en başta bunu kendisine karşı yapıyor.

‘Eğer yoldaşça yürümek birbirimize yardımcı olmak istiyorsak, işte kendimizi şu anda müthiş zorlamalı, sonuna kadar iradelerimizi kullanarak alçak düşmanı boşa çıkarmalıyız’ diye düşünürken, birden bire duruyoruz. Aşağıımızda çetelerin boş köyü var oldukça dikkatli ve sessiz geçmemiz söyleniyor.

Fırsat bulup, başımı kaldırıyorum sadece gökyüzündeki yıldızları görebiliyorum. Sanki üstüme devriliyormuş gibi bir görünümü var dağların. Yürüyoruz dağlar taşlar üstüne. Dağlara bakıp; ‘İskender gibileri seni geçememiş olsa bile, biz mutlaka geçeceğiz. Onlar sana yenildi, sen de bize yenik düşeceksin’ diyorum kendi kendime.

Zifiri karanlıkta doldan yürümeye devam ederken Şinda arkadaşın yine zorlandığını görüyorum. Koşup, silahını alıyorum. Bölük komutanı Tekin arkadaş, benden almaya çalışırken vermiyorum. Sanırım o da bu tavırlarımdan dolayı beni anlayamıyor. Oysa zorlansam da düşe kalka da olsa, lime lime de olsam, yürümek zorundayım. Kendi ayaklarım üzerinde durmak zorundayım. Özgürlüğünü savaşıarak kendin almalısın. Özgürlüğü kimseden bekleyemezsin. Yoldaşça beraber doğru ilişkiler böyle gelişmelidir. Yoksa bireylere özel tepkim değil, ama ilkelerimden taviz veremem.

İnsan, yoldaşça yürümelidir. Birbirinin zayıflıklarından yararlanan, fırsatçı yaklaşımlardan nefret ediyorum. Ve taviz vermemek için de savaşıacağım, tabii yoldaşça yürümek için.

Yürümüyoruz adeta koşuyoruz. O esnada ayağım taşa takılıyor ve bir iki metre öne fırlıyorum. Düşerken silahımla taşa çarpıyorum. Silahım taşa çarpınca yüreğimde büyük acı hissetim. Kalkıp, devam ediyorum.

Yoldan ince bir patikaya sapıyoruz. Patika ceviz ağaçlarıyla örölüdür. Talimat geliyor; ‘heval bê dengbîn’ (arkadaşlar sessiz olun) deniliyor. Anlıyorum ki köye gidiyoruz. Köyün içinden ikişerli ve mesafeli yürüyoruz. Her an kendimi patlayacak bir mermiye göre düşünerek yürüyorum. Köyün güzelliğini görmeden dereye ulaşıyoruz.

Ay ışığı, yine tam tepemizde ve silahlara dikkat etmeliyiz. Hızla suya vurup, geçiyoruz. Ta şutıklarımıza kadar ıslanıyoruz. Tabi bununla birlikte her ayağım, sanki iki kilo ağır olmuş, o halimizle hızla toprak caddeyi koşup, ormanlıklara dalıp giderken, zirvesi hiç görülmeyen yamaca vuruyoruz. O kadar dikleşiyor ki, çoğu yerde elle toprağa, ota, ağaç dallarına tutunarak tırmanıyoruz. Bir saatten fazla tırmanıyoruz. Sanki zirve görünür gibi oluyor ama görünen, varacağımız zirve değil. Zirveye ulaşmak için tüm gücümü topluyorum. ‘Mutlaka zirvenin tadını yaşayacağım’ diyorum. Kendimi alabildiğince zorluyorum. Suratımdaki terler, birden burnumdan akan kanla birleşiyor. Kan ter içinde zirveye ulaşıyorum.

Düş kırıklığına uğruyorum. Arkadaşların mola vereceğini düşünmüştüm. Zirvede bir tek arkadaş görüyorum. Hızla bana doğru gelip, karşiki yamacı göstererek; ‘çabuk oraya doğru koş’ diyor.

Oysa yürüyecek durumda değilim. Zor adım atıyorum. Yine direncimi topluyorum ve ‘ne olursa olsun burayı da başarmalıyım’ diyerek ayaklarıma yükleniyorum. Susuzluk oldukça zorluyor. Suyun üstünden geçiyoruz. Talimat geliyor, ‘kimse su içmeyecek!’ Kan ter içinde kalıyorum ve yamaç yamaç gidiyoruz. Karşıda taburun ışıkları görülüyor, kendimi zorlamama rağmen yine geride kalıyorum.

Bölük komutanı Tekin arkadaş, yine yardımcı olmak istiyor. Çantamı istiyor, vermiyorum. Cebinden çıkardığı Şam şekerlerinden bir tane uzatıyor. Yine zoruma gidiyor. Şekerini almıyorum. Aslında tavrımın yanlış olduğunu biliyorum ama

gururuma yediremiyorum.

Şafak kuş seslerinin melodileriyle söküyor. Ve bizler kendimizi yine Beytüşşebap yaylalarına bırakıyoruz.

Evet, düzlük yaylalarında grubun başı taa ‘Kuro Nazo’ dağına ulaşmaktadır. Görüntüsü çok güzel ama içim rahat değil, çünkü helikopter gelse, bir taş bile yok, dümdüz bir yerdeyiz. Nihayet üç günlük gittiğimiz yolu rakamla on saatte, yani bir gecede yine geri dönüyoruz. Yorgun, bitkin birçok arkadaşın morali bayağı bozulmuş. Doğrusu beni etkilemiyor değil, ama bıraktığımız yer çok tehlikeliydi. Ve ‘Kuro Nazo’nun tepesinde dönüp geriye bakıyorum. Serhezın ve Allahsız dağlarını görüyorum ve diyorum; ‘nasıl da devirdik sizleri.’

Tam bir aydır bu yolu geçmek için Beytüşşebap’ta uğramadığımız dağ, dol kalmadı. Hele gündüz sıcaktan, bir gölgeye hasret, gece soğuktan tir tir titrediğimiz yaylalarda dayanılmaz acılar çektik. Odun olmadığı için de zelik otu toplaya toplaya, arkadaşların canına tak etmiş. ‘Ah bir odunlu yere gitsek’ diyorlar.

Dilan arkadaş ise, zaten hiç ısınmıyor. O da; ‘gitsem orman yangını çıkarsam’ diyor.

Berfin arkadaşımız zaten zelik otlarını üfüre üfüre saçında-başından kıvılcımlar eksilmemektedir. Kuro Nazo’nun alt dolunda duruyoruz. Bu defa zelikler kalın ve biraz da dayanıklı olduğu için hepimiz kucak kucak topluyoruz.

Zeliklerle bol yağlı ‘murtoxemizi’ ve çayımızı yapıyoruz. Şekerimiz olmadığından her birimize düşen bir tek şekerle iki-üç bardak çayı içmeye çalışıyoruz.

Gün boyu dinleniyoruz. Bazen çok sert esen rüzgârdan uyuyamıyorum. Karşımdaki dağı izliyorum. Üstü sarp kayalıklarla örtülüdür. Tüm kayalıkları siyahtır. Onun için ona ‘siyah dağ’ diyorum. Üç günlük yolu hiç mola vermeden, on saatte ‘Allahsız dolun’ intiharvari yürüyüşünü gerçekleştirdik.

Kesinlikle bu bir dünya rekorudur. Şu anda bunu başardığımız için oldukça moralliyim. Yorgunluk, bitkinlik, arkadaşların yüzlerine gözlerine yansımış. Bazılarında ise umutsuzluk görülüyor. Oysa devrimci yaşam zorluklarla boğuşmadır. Bu anlaşılmadan devrimcilik yapılamaz...”

Sara durmadan yürür. Dağ, taş, nehir demeden yürür. Sara düşer, Sara kalkar. Boğuşur yirmi dört saat yollarla. Boğuşur patikalarla, taşlarla, kayalarla. Boğuşur azgın karanlıkla. İncinir bedeni, yeniden kanamaya başlar, dokuz yerden dokuz yara ince ince sızar dokuz kan pınarı.

Dağlar, taşlar, yıldızlar Sara ’yla birlikte yürür, yürür tek-mil umutlar, aşklar ve sevgiler.

Kuşlar uçar, nehirler akar. Şinda ’nın takati kesilir yorgun-luktan, açlıktan ve susuzluktan.

Şinda ’nın takati kırılır bir sarp geçitten. Gölgeler ordusu tetikte, ölüm kirli oklarını hazırlamış bir hain pusuda! Gökte demir kanatlı kuşlar!

Şinda yürür! Şinda düşünür! Şinda derin düşlere dalar! Geride siyah bir nokta gibi kalmıştır bellediğinde hemşirelik yaptığı yıllar. Bir sağlık ocağının küçük bahçesinde tanışmıştı hevallerle. Gerisi bitmeyen bir sevdadır. Soluğu “Bandozlarda” almış.

Şinda ’nın takati kesilir en umulmadık bir anda. Grup ilerler Şinda düşer kalkar kopar gruptan. Sara koluna girer. Güç verir, umut verir; “haydi yoldaş, haydi heval az kaldı men-zile, az kaldı umuda, az kaldı varmak için güneşe” diye diye yürütür zirvelere doğru.

Şinda aç, Şinda susuz ve yorgun takati kesilir. Sonra Sara ’nın sevgisi düşer yüreğine. Bir umut çiçeği filizlenir yü-reğinde. Zorlanır, güç toplar, ve inançla yüklenir, yürür Şinda. Sevinir Sara. Başlar yeniden güneşe yolculuk başlar. Yeniden

yolculuk başlar Kızılağaç Ormanlarına doğru. Kızılağaç bir özlem, Kızılağaç bir menzil, Kızılağaç bir hedeftir. Bütün düşünceler ve gülkurusu düşler Kızılağaç'a kilitlenmiştir. Orada başlayacak yeni bir yaşam ve yeni bir kavga.

Sara yürür!

Şinda düşer!

Sara koluna girer ve yeniden başlar yürüyüş.

11 Temmuz 1996

“Yine iki gündür durmadan yürüyoruz. Yeni geçtiğimiz noktaya, ‘çobanların noktası’ deniliyor. Gerçektende koyun sürülerinin olduğu bu kayalıklar, sanki beton yığınlarından yapılmış, üç-dört katlı binaları andırıyor. Burası ‘Kate Jirkleri’ oluyor. Sönmüş volkanik dağlar ilgimi çekiyor. Yine sabah erkenden yerleşiyoruz. Manga yerimiz oldukça güzeldir. Balkon andıran bir şikeft ve taşları Pamukkale’ye benziyor. Sarp kayalıklara kök salmış çam ağaçlarıysa, başka bir güzellik katıyor.

Kahvaltımızı taze peynir, sütle yapıyoruz. Üç günlük erzaksızlıktan sonra doyasıya süt içiyoruz.

Saat 05.00’te yine harekete geçiyoruz. Artık ormanda yürüyoruz. Bestler arazisinin uygun bir yerinde konumlanıyoruz.

Belli bir saat kadar dinlendikten sonra, saat 10.00’da komutan arkadaş, genel yapıyla toplantı yapıyor. Başıma güneş çarptığı için, toplantıya katılamıyorum. Toplantıda bazı sorunlar tartışılmış. Gelişmeler, düşmanın operasyonları, Zeynep yoldaşın dönem taktiği, uygun eylem biçimi vb. tartışılmış. Oldukça seviniyorum. Ve yoğunlaşıyorum. Bazı plan ve hayallerim de var. Bölükte yaşanan sorunlar, bireysellikler ve basit tutumlar eleştirilmiş. Bizim takımın birin-

ci Manga Komutanı olan Kendal arkadaş, görevden alınmış. Herbiji arkadaşın bana yönelik ‘üstü dinlememe ve saygısız tutumlarım olduğu’ yönlü eleştirileri olmuş. Tabi ki, bu konu üzerinde yoğunlaştım ve kendimi sorgulamadan geçirdim. Yöntemsizliklerimi görüyor ve üslup yetersizliğinden kaynaklı özeleştirimini veriyorum. Bu ‘uzlaşma ve kuyrukçu yaklaşımlara karşı daha sabırlı ve yöntemli davranmam gerekiyor. Kendi yöntemsizliğim üzerinde yoğunlaşmam gerekiyor.

Erkek egemen anlayışına karşı savaşımın düşmana karşı savaşımından çok daha zor olduğunu biliyorum. Kadının egemenlik anlayışlarına karşı savaşmasının şart olduğunu anlıyorum.

Akşama yine hareket var. Saat şu an 17.00’e geliyor. Bir saat sonra yola çıkacağız...”

Dağlar ki, bilge Zerdüşt’ün yurdudur. Zirvelerinde ateşler yanar. Etrafında halaya durur savaşçı kızlar. Zirvelerin asi ruhlu kızları! Rüzgârlarda savrulur kırk örgülü saçları.

Her halkın yüreğinde bir özgürlük zirvesi vardır. İngilizler adalarının içinde kendilerini deniz gibi güçlü sanırlar. Zirveleri suyun sonsuzluğudur. Almanlar, kendilerini orman kadar çok ve gür bilirler. Zirveleri ormanın çokluğu ve derinliğidir. Araplar, kendilerini kızgın çölün derinliğindeki kuma benzetirler. Çölün sonsuz kumu bir zirvedir. Türkler kendilerini bozkırın sonsuzluğundaki kurtlara benzetirler. Kurtlaşma talanda bir zirvedir. İskoç’ların zirvesi ulu dağlardır. Rusların ki Sibirya soğuklarıdır.

Kürtlerin yüreğindeki zirve, dağlardır. Zirveleri dağ doruklarıdır. Kendilerini dağların doruğundaki zirveye benzetirler. Ulaşılmayacak yükseklik ve zirve, bir tutku ve özgürlüktür. Kendilerini orada güvende hissederler. Orada tek mil karanlıklara ateş yakıp başkaldırırlar. Zirve düşmanın ulaş-

mayacağı bir sığınma yeridir. Korunma ve savunma alanıdır. 'Düşmanın ulaşamayacağı özgür sosyal yaşam biçimidir.' Kürtlerde şahin ve kartal bir simgedir. Zirvenin simgesidir.

Kürtlerin mitolojik kahramanı Zaloğlu Rüstem, dağların zirvesinde Anka kuşu tarafından beslenmiştir. Rüstem kurtuluş anlamına geliyor. Zirve, Kürtlerin kurtuluşu oluyor.

Felsefesi ışık başlı Zerdüşt'e dayanır. Yılan sürüne sürüne; kartal uçarak zirveye ulaşır. Yılan zirveye çıksa da sürüne sürüne gider. Sürünmekten kurtulamaz. Zirveye ulaşma kartala özgüdür.

Güneş ışıltılı doğu pınarlarının şairi Firdevsi; Kürtlerin ülkesini, "yıldızlar ülkesi" (Zabilistan) diye tanımlıyor. İlk roman yazarı Cervantes, Don Kişot'ta Med soylularını piramidin en tepesine benzettir. Tolstoy; gökyüzünü kaplayan Med okçularından övgüyle söz eder.

Zirve, tarih boyu Kürtlerde bir kültür olarak yer edinmiştir. Sara, Dilan, Şinda, Berfin, Herbîî, Mesut, Medya zirvenin asi ruhlu çocuklarıdır. Gün yirmi dört saat, zirveye ulaşmak için durmadan yürürler.

Zirve umut, zirve kurtuluş, zirve bir özgürlük düşüdü. Binlerce yıldır durmadan isyan ateşi yanar doruğunda dağların.

Şimdi zirveleri fethetmenin sırasıdır. Sara yürür zirveler fethedilir, Özgürlük yakınlaşır.

“Yine akşamdan sabaha kadar yürüdük. Zorlu yamaçları aştık. Tepeleri inip çıktık. Tüm bedenler yine yorgun. Gün doğmadan uygun bir alanda durup konumlandık.

Arkadaşlar, Bestler güçleriyle telsizde ilişkiye geçmeye çalışıyorlar. Ancak tam emin olmadıkları için bize güvenmiyorlar. Belki de imkânları dâhilinde araştırıyorlar. Gelmediklerinden dolayı biz de hala bekliyoruz.

Saatler ilerledikçe güneş bizi kasıp kavuruyor. Herkes güneşten halsiz düşmüş. Bazı arkadaşlar, bu fırsattan yararlanarak, dere suyunda yıkanıp temizleniyorlar.

Bende çetelenmişim. Psikolojimi oldukça etkilemiş. Kendimi kirli, hantal hissediyorum. Gerçektende hiçbir şey gerillayla başa çıkamıyor. Ama maalesef çetelerle de (bitlerle) biz başa çıkamıyoruz. Ama fırsat buldukça uygun zamanlarda, temizliğe dikkat etmek gerekiyor.

Bugün Şinda arkadaşla birlikte yolun aşağı kısmına gidip, havuz gibi olan kayalık, gürül gürül akan ılık suda yıkandık. Fırsat buldukça yıkanıyorum. Çünkü cesedimiz bile tertemiz olmalıdır. Fakat bunlar, güvenliğimizi ve düşmanın hareketliliğini göz ardı etmeden yapılmalıdır.

Yine bugün bölükte bazı düzenlemeler yapıldı. Kendal arkadaşın yerine Orhan arkadaş manga komutanı oldu. Kadın yapısında ise, manga komutanı Berfin arkadaş, yardımcısı ise ben oldum. Yalnız bana yönelik eleştirilerden dolayı görevden merkezi olarak alındım.

Benim için yetki sorumluluğu önemli olmadığı için kendimi her zaman devrimci sorumluluklara adadım. Ve liderliğin emeğine layık olacağım. Savaşmak için sebeplerimiz çoktur. Bu sorumluluğu her zaman taşıyacağım. Şunu iyi görüyorum ki, eğer biraz kuyrukçu, üste boyun eğici-uzlaşmacı olsaydım değil düşme, daha da yükselirdim.

Berfin arkadaş çok fedakâr ve hesapsız. O'nun emeğine bir şey demiyorum, çok safça yaklaşıyor. Yani kuyrukçu olabiliyor. Fakat kesinlikle ona yardımcı olacağım. Çok gelişebilecek bir arkadaş olduğuna inanıyorum. Ancak gücümüzü birleştirerek bunu yapabiliriz.

Medya arkadaş, kadınsı yönleri oldukça ağır basan biridir. Çok da abartmacı, kendisini bizden ayrıksı tutuyor. Özellikle Şinda arkadaşla tartışmaları moral bozucu düzeyde oluyor...”

Bir kanlı oyundur oynanır. Bir kanlı oyundur kaç bin yıldan beri sürüp gelir. Bir özgürlük yürüyüşüdür sürüp gider. Yürüyüş adeta bir saklambaç oyunudur Sara'nın düşlerinde. Bir saklambaç oyunudur, dişe diş süren acımasız kanlı savaş. Güneyden kuzeye, kuzeyden doğuya, doğudan güneye başlayıp süren yürüyüş!

Sara'nın düşleri, Sara'nın yürüyüşüdür. Sara masum, çocuksu gülüşleriyle katılır oyuna. Yanı başında Şinda, Medya! Yanı başında Dilan, Berfin ve Mesut!

Bir oyun ki, binlerce yıldan beri oynanır, oynanır, oynanır bitmez. Sara, Şinda, Berfin, Medya vurur, vurulur gülüşleri eksilmez. Yürekleri hep kazanma hırsıyla dolup taşar.

Oyun, bir sevdadır düşmüştür yüreklerine...

Zirveden zirveye, koyaktan, koyağa, doldan dola, yamaçtan yamaca bir kanlı köşe kapmacadır durmadan oynanır.

Nyks ile Hemar'a misali durmadan birbirini kovalar durur.

Sara, Hemar'ın altın ışıltılı düşlerini giyinir. Aydınlık ve özgürlüğün yaratıcısıdır artık.

Gölgeler ordusu, çirkinliğin, karanlığın, kötülüğün anası Nyks'in rolünü sürdürür. Biri ön kapıdan girer, diğeri arka kapıdan çıkar. Biri dağı terk eder, diğeri dağa tırmanır.

Bu kanlı köşe kapmaca oyunu durmadan sürüp gider.

Dağlar durur, Sara yürür.

Sara, bir nehir kenarında, akan suyla kırk örgülü saçlarını yıkar. Saçlarını mı yıkar, düşlerini mi bilinmez. Sara yürür! Dağlar yürür! Dağlar yürür özgürlük büyür!

13 Temmuz 1996

“Bu gün karargâh denilen noktadayız. Karargâh olduğu için basın-yayın mangası da vardı. Oldukça heyecanlıyım. İlk isim gidip basından Zeynep arkadaşın mesajları ve Önderliğin değerlendirmelerini getirmek oldu.

Bizim manganın oldukça duyarsız yaklaşması beni epey sinirlendirdi. Yalnız okudum. Okurken her sözcüğünü yüreğimde hissettim. Her sözcüğü beni yeni baştan yarattı. Takım komutanı olan Herbiji arkadaşına mesajın toplu olarak arkadaşlara okutulma önerisini yaptım. O da aynı duyarsızlığı gösterdi. Bu beni daha da öfkелendirdi.

Hazırlıklarımızı yaptık, dinlendik. Akşama doğru hareket ettik. Bu defa kendimizi Piro dağına vuruyoruz. Piro’nun çok güzel etekleri var. Sanki özel olarak kırmızıya boyamışlar. Kırmızı toprağıyla göz kamaştıran Piro’yu çok zorlu bir yürüyüşle geçiyoruz.

Bu defa kendimizi Garisa dağının eteklerine vuruyoruz. Burada oldukça tehlikeli bir bölgeye giriyoruz. Hızla yürüyüp, ‘Reniska’nın hemen altından geçiyoruz. Işıkları olduğu gibi üstümüzde! En ufak bir kuralsızlık, dikkatsizlik tüm grubun imhası anlamına geliyor. Başımı kaldırıp ışıklara bile bakamıyorum. Işıklar olduğu gibi üstümüze düşüyor. Bir şey olsa nasıl davranmalıyım?

Etrafıma bakıyor ve inceliyorum. Bir tehlike ve çatışma anında en uygun yer, dolun olduğu yamaca kendimizi atmak-

tır. Dol dol yürüyoruz. Bu defa diğer yamacın karşısına düşüyoruz. Yüreğim kopacak gibi oluyor.

Önümde Şinda ve Berfin arkadaşlar yürüyor. Silahlarını boyunlarına atmışlar. Hemen koşarak uyarıyorum. Çünkü parlıyor, bu tür duyarsızlıklara oldukça sinirleniyorum. Nihayet tepeye ulaşıyoruz. Dönüp geriye bakıyorum. Diğer taraftan da ışıklar parlıyor. Tırya taburu ve Tırya köyü var. Kendimizi hızla yola bırakıyoruz. Bir an önce bu ışıklardan kurtulmak istiyorum. Burası çatışma için hiç elverişli bir alan değil. Vadide sık ağaçlık ve yıkık köyler var. Ama tepe oldukça çıplak.

Bir an önce bu yoldan kurtulmalıyız. Bana müthiş ürkütücü geliyor. Eğer tepeler onlar tarafından tutulursa, bu yoldan kurtuluşumuz oldukça zordur. Bir an önce buradan uzaklaşıp karşıdaki tepeye tırmanmak istiyorum.

Bu arada grubu koparan Ferhat arkadaşına da kızmadan yapamıyorum. Sanki sırasıymış gibi ‘yürüyemiyorum’ diyor. Bölük komutanı arkadaş, gidip onu yürütüyor.

Kendimizi yamaca vuruyoruz. Yamaç uzadıkça uzuyor. Şafak sökmek üzere, yine zirveye ulaşıyoruz. Renisko karşımızda net bir şekilde görünüyor. Z. arkadaşlara; ‘eğilip hızla tepeden geçin’ diyor. Tepenin üstü dümdüz, hızla yürümemiz gerekiyor. Öyle bir düzlük ki, sonsuz gibi uzanıp gidiyor. Bu düzlüğü tam iki saat yürüdük. Sonra sağa saptık. Tüm bu önlemlerimize rağmen düşman varlığını fark etti. Ama artık tehlikeli bölgeyi aşmış sayılırız. Arkamızda iki-üç havan attılar. Ama hiç bir şey olmadı.

Hızlı yürüyüş temposuyla arkadaşların yanına varıyoruz. Oldukça susamışız, hemen suya iniyoruz ve su içiyoruz, ardından hepimiz dinlenmeye çekiliyoruz.

Burada bulunan güç, bize ekmek ve undan yapılmış pelur yemeğini getiriyor. Günlendir doğru dürüst yemek yememi-

şiz. Her arkadaş kendine düşen bir parça ekmekle karnını doyurmaya çalışıyor.

Öğleden sonra burada bulunan bir takım kadın arkadaşların yanına gidiyoruz. Arkadaşlar bize sevgi ve ilgiyle yakın davranıyorlar. Takım komutanı Dicle arkadaş, pratik anlamda takımı işletmediğinden, birlik erkek egemenliğinin etkisindedir. İlişkilerde köylülük ve laçkalık var. Yine köylülük hâkimdir. Düzenin yaklaşımı devam ediyor. Eğitimsizlik ve eğitimden kaçış var.

Komutan arkadaşın gerçekleştirdiği toplantıya rağmen zorlamaktaydılar. Saatlerce boş konuşuyorlar. Eğitime gelmeme alışkanlığı gelişmiş. Takım komutanı Dicle arkadaş köylü kökenli ve erkek yönetimin tam bir kuyrukçusu, erkek egemenliğine karşı iç savaşım yok.

Akşama doğru içtima alındı. Bu gece burada kalmamız kararlaştırıldı. Yarım saat yukarımızda bulunan bağ-bahçeye gidip, elma getirilebileceğimiz söyleniyor. Bir grup arkadaş bu yönlü hazırlıklar yaptı. Bir buçuk saat sonra geri döndüler. Getirilen elmalar çok güzel, herkes doyaya yiyor.

Arkadaşlarla geldiğimiz yol konusunda tartışıyoruz. Yolu bir gecede geldiğimizi söyleyince çok şaşırıyorlar. Çünkü geldiğimiz yol, hem çok tehlikeli, hem de onlar o yolu iki gecede geliyormuş. Üstelik düşmanın bu yola sürekli pusu atma durumu da varmış. Üç, dört ay önce bu yolu geçen on üç arkadaş pusuya düşüyor ve on arkadaş şehit oluyor.

Bölük, takım, manga, komutanlarından oluşan bu güç, sekiz kadın, iki erkek; yine tehlikeyi atlatıyoruz.

Hazırlıklarımızı bitiriyoruz ve akşama doğru hareket ediyoruz...”

Kucaklaşmak insanlarla. Kucaklaşmak tehlikelerle dolu, yorgun bir günün ardından yaşamın diğer adıdır.

Yürümeğe dağdan dağa, nehirden nehre bir tutkudur. Kucaklaşmak bir günbatımıyla, coşkulu bir sevgi pınarıdır.

Sevgi, bazen içten bir tokalaşmadır. Kucaklaşma, bazen bir kalkıştır. Yürümeğe, yan yana, omuz omuza özgürlük kavgasında giz dolu bir özlemdir. Sevgi topraktır, emektir. Akan suyun berraklığı, açan çiçeğin rengidir. Bir serçenin kanat vuruşudur. Gökten düşen yağmur damlasıdır.

Yaşamak, özgürleşmek, paylaşmak, kavganın içinde yitip gitmek bir sevgi işidir. Özgür Bilgenin ışık felsefesi özgürleşmeye ve sevgiye dayanır. Her hakikat ve özgürlük arayıcısı bir sevgi ve ışık selidir. Durmadan akar karanlıkların üstüne.

Sara bir ışık seli olur. Durmadan akar üstüne karanlıkların. Sara yürür; Şında, Medya, Berfin yürür aydınlanır karanlıklar.

20 Temmuz 1996

“Sonuçta tüm zorlukları aşmış Garisa’dan Çıray’a geçiyoruz. Yolumuz yine cehennemi tehlikelerle dolu. Yoldaşlarla dol dol gidiyoruz. Yeryüzüne karanlık düşmeden yerimize ulaşmalıyız. Yürürken ayağım burkuluyor. Sessiz ve kuralların gereğini yerine getirerek yürüyoruz. Bir ara dolu, hızla geçiyoruz. Talimat geliyor, ‘kimse su içmesin!’ deniliyor. Talimatı arkamdaki arkadaşla iletıyorum. Buna rağmen su içenleri görüyorum ve buna oldukça sinirleniyorum. Çünkü en ufak kuralsızlık, talimata uymama, ölüm anlamına geliyor. Bu arkadaşların arasında Medya ve Serap arkadaşlar da var. Bu kadar zayıflık göstermelerini kabullenemiyorum. Bence bizler en çok kendimizdeki küçük şeylerle savaşarak ancak büyük savaşlar verebiliriz.

Yine bir yamaca vuruyoruz. Grubun koptuğu haberi geliyor. Tam da Eruh taburunun ışıklarının karşısındayız. Yine biri kadınların koptuğunu söylüyor. Bunu söyleyen çok zayıf ve esas yüzünü gizleyen arkadaşlardan biridir. Oysa kadın

mangası tamamdır. Talimat gidince anlaşılıyor ki, Mesut arkadaşın takımı komple kopmuş.

Mesut arkadaş, gerçekten zorlanıyor, yürütemiyor. Takımda oldukça denetimsizlik ve sorunlar yaşanmaktadır. Sorunlara güç getiremiyor. Çok iyi niyetli bağlı ama bence ona savaşta sorumluluk verilmemelidir. Arkadaşın imha edici bir tarzı var.

Tepeye varınca, kırmızı-sarı ışıklar gözlerimi kamaştırıyor. Buranın Eruh olduğu söyleniyor. Aklıma hemen AGİT (Mahsun Korkmaz) yoldaş takılıyor. Yürürken gözlerimin önünde siması canlanıyor. ‘Bu yollardan o da geçmiştir’ diye düşünüyorum. Ama nasıl bir geçişi acaba onların ki?

15 Ağustos 1984’te binlerce insanı ayağa kaldıran, süreci Agit yoldaş başlatmıştı.

Burada şu anı düşünüyorum. Şehrin ışıkları, ya kocaman tabur! Ya karakol! Hepsi işte orada duruyor! Nasıl bu hale soktuk? Yaklaşımlarımız, amaçtaki iddiasızlık ve inançsızlık.

Kendimi sorgularken, diğer taraftan da hedefime ulaşmadaki planlarımı yapıyorum. Evet, Erzurum ilgi çekmeyen, kimsenin fazla sevmediği bir bölgedir. Doğrusunu söylemek gerekirse benim de ilgimi çekmeyen bir yerdir.

Düşmanın buraya yönelik politikası, M. Kemal’in Erzurum Kongresi, oradaki Kürt insanının kendine yabancılaşması, faşistlerin orada yuvalanması vb. birçok neden ilgimi azaltıyor. Ama giderek orası üzerinde yoğunlaşıyorum ve önemini anlamaya başlıyorum.

Deniz GEZMİŞ gibi öncü bir devrimcinin Erzurum’dan çıkması oldukça önemli. Parti Önderliği’nin buraya verdiği önemi anlamaya çalışırken ilgilimle birlikte hayallerim, planlarım da yoğunlaşıyor. Düşünürken coşku artıyor, zirveye zevkle çıkıyorum.

On dakikalık moladan sonra, yürüyüşümüze kaldığımız

yerden devam ediyoruz.

Önümüze sert, asi, ucu sivri kayalıklar çıkıyor. Sönmüş volkanik dağlar olduğu için, kayalıklar oldukça şekilsizdir. Ayaklarımız takılıp takılıp kalıyoruz ve yürümekte zorlanıyoruz.

Susuzluk yine en büyük sorunumuz. Biraz yürüdükten sonra, kayadan yapılmış bir depoya rastlıyoruz. Kardan, yağmurdan kalan suyu içiyoruz. Sonra hiç mola vermeden devam ediyoruz. Çırav'a ulaşıyoruz. Çırav'da (Çırav'ın anlamı zayıf akarsu olmasına rağmen) bir damla su bulunmuyor. Kupkuru, sönmüş volkanik dağların çizdiği ilginç kayalıklarla örtülüdür. Temmuz olmasına rağmen halen yerde kar var. Arkadaşlar karla idare ediyorlar. Karla yaptığımız çayımızı yine cebimizde birer ikişer, toz-kir içinde kalmış şekerle zevkle içiyoruz.

Yiyecek olarak sadece buğday ve kuru fasulye tanelerini kaynatıp, kaynatıp yiyoruz. Buradaki gücümüz, aylardır bu şekilde idare ediyor. Erzak sorunuyla birlikte yaşamda da sorunlar artmış ve arkadaşları bunaltmış. Bir ay içerisinde 5 kaçış yaşanmış. Bir de yönetimin yapıyla ilgilenmemesi, bastırıcı yaklaşımlar, gidilen keşif görevlerinden sonuç almaması, büyük moralsizlik ve umutsuzluğa neden olmaktadır.

Bir zamanlar, buralarda bazıları parti ve komutanlık adına kendilerini derebeyi ilan etmiş; tam eski bir Kürt ağası yaklamıyla mücadeleye yaklaşmışlar. 'Botan kurtarılmış alandır' şeklindeki dar yaklaşımlar ve düşüncesizlik bugünkü sonuçları doğurmuştur.

Geceyi burada bulunan kadın arkadaşlarla birlikte geçirdik. Onların da oldukça sorunları var, özellikle üste karşı köle, bağımlı yaklaşımları göze çarpmaktadır. Kadın yönetimine de sadece köylü arkadaşların seçilmesi, yine kendi aralarında kolektif çalışmanın olmayışı, erkeğe bağlılığı daha da

artırıyor.

Bence buraya acil müdahale gönderilmeli ve parti haberdar edilmelidir. Yoksa gerek yaşamdaki sorunlar, gerekse kaçışlar daha da yoğunlaşır ve düşmanın da tam istediği şekle girer.

Başka bir durumsa, bizden önce çıkan Amed grubunun yarısı geçmiş, diğer yarısı halen burada bekliyor. Onlar da on güne yakındır burada kalıyorlar. Onlarla görüştük, bize sürekli çok yıprandığımızı söylüyorlar. Tabi onlara göre gerçekten de grubumuzun çok daha yıprandığını görmek mümkündür.

Gececeğimiz alanda arkadaşlarla bağlantı kurulmasına rağmen gelmemizin uygun olmadığını söylemişler. Yaklaşımları oldukça sakat ve rahatlarını bozmamaya yöneliktir. Onlara bir şey olmasın ya da bir şey olsa, sorumluluk onların üzerinde kalmasın şeklinde düşünüyorlar. Hâlbuki bu yaklaşım yanlıştır. Sanırım arkadaşlar yine inisiyatiflerini kullanmış, bu gece gideceğiz.

Ama bizim grubun da yarısını burada bırakacağız. Onlar daha sonra gelecekler. Sayımızın çoğalması nedeniyle bu zorunluluk ortaya çıktı. Kadınlardan kalan Medya (Sipan) Serap ve Berfin arkadaşlardır. Berfin oldukça üzülüyor. Daha sonra grupla vedalaşma konuşması esnasında gözlerim onu arıyor. Tek sıra halinde duran arkadaşların arasında onu göremiyorum. Biraz eğiliyorum, gözlerim ona verdiğim siyah saç başına takılıyor.

Arkadaşlarla vedalaşırken hepsinin gözlerinde üzüntü, acı ve hüznün var. Sanki tümü kırgın. Onlara, ‘görüştürüz heval’ diyoruz. Sıra Berfin’e geliyor. İyice gözlerimi açıyorum, gözlerinin içine bakmak istiyorum. O sanki kırgınlığını belirtmek için, yüzünü çevirerek engelliyor. Ona ‘mutlaka görüşürüz, kendine iyi bak’ diyorum. İçimde ise ‘Erzurum’da mutlaka görüşürüz’ diyorum ve yola koyuluyoruz.

Sabaha kadar yürüyeceğiz. Yine oldukça riskli bir yerden geçiyoruz. Karşımızda karakollar var. Tam yamaçta, patikası olmayan araziden yürürken talimat geliyor. ‘Herkes sessiz ve taşların yuvarlanmamasına çok dikkat ederek, yürümeli’ deniliyor. Özellikle taşlar yuvarlanmaya başlayınca dizlerindeki titremeler çoğalıyor. Kalp atışlarımı duyuyorum ve suratımdan damla damla terler dökülüyor. İkide bir alnımdan düşen ter damlacıkları burnumun ucundan ağızımda tuzlu bir tat bırakıyor. Sakin, rahat olmaya çalışırken, üstümdeki arkadaşların yuvarladığı taş, tam ayağımın kemik bağına değiyor. Ama tüm acıya rağmen aldırmiyorum, sadece düşmanın duyup, fark etmesinden yüreğim kopuyor. Her yuvarlanan taş, yüreğime iniyor sanki. Tam yokuş aşağı kayarak geçiyoruz. Şinda arkadaş önümde, silahını alıyorum.

O geçmeye çalışırken kayıyor, tam o anda arkadaş benden önce yetişip tutuyor. M. Arkadaş’ın bu kez yaklaşımı daha olumlu sanırım. Biraz Şinda arkadaşın psikolojisini anlamaya çalışıyor.

Bizden sonraki arkadaşları uyarıyorum; ‘Çok dikkatli ve kaymamaya dikkat edilsin’ diyorum. Buna rağmen Başurlu olan Ferhat arkadaş, sorumsuz yaklaşımını orda da sürdürerek kendini ortaya koyuyor.

Herkes geldikten sonra yürümeye başlıyoruz. Tepelere, yokuşlara rastgele vuran kuryelerimiz, oldukça sorumsuz yaklaşıyorlar. Keyfi ve boş davranıyorlar. İkide bir müdahale etmemize rağmen tepkili davranıyorlar. Yürürken onları çözmeye çalışıyorum. Gerçekten de köylü tarzı savaşma oldukça tehlikelidir. Kendi dediği olmazsa ne olursa olsun, sırf onun dediği olmadığı için her şeyi göze alır ve savaşır. Yine ne olursa olsun, parti mi gider, umurunda değil. Yeter ki o dediğini yerine getirsin.

Neyse ki sorumlu arkadaş onlara karşı iyi savaşmakta, inisiyatifi onlara bırakmamaktadır. Sonuçta kuryelerin dediği

yerde kalmadık. Biraz daha yürüyerek sağlam bir yere konumlanıyoruz.

Geldiğimiz noktayı hemen tanıyorum. Botan’a geçerken burada iki gün kalmıştık. Her şey gözümün önünden bir film şeridi gibi geçiyor. Şimdi farklı arkadaşlarla yine aynı noktadayız. Hemen altımızda o yıkılmış, yakılmış, harabe olmuş köy duruyor. Oldukça güzel, şirin bir köydür. Fıstık, ceviz, armut, elma, üzüm ve nar ağaçlarıyla örtülü olan bu köyün bahçelerinden süzülüp giderken gürül gürül akan çeşmesinin başında bir su molası veriyoruz.

Hemen çabucak güzel düşlere dalıyorum. ‘Yürümeye devam’ talimatıyla düşlerimden sıyrılıyorum.

Sabaha kadar yürüdük, henüz noktamıza ulaşamadık. Gün aydınlanmadan sarp kayalık, ağaçlarla örtülü suyu olmayan bir yerde konumlanıyoruz. Altımızda çokça geçmek isteyip de geçemediğimiz akarsu bulunuyor.

Sabahın serinliği ile herkes yorgunluktan hemen uyudu. Dürbünle etrafı seyrettim. Düşmanın herhangi bir saldırısı durumunda direniş güçlü olmalıdır. İki mayınımı, bombalarımı düşünüp, ‘düşmanı çıldırtacak direnişlerin sahibi olmalıyız’ diyerek gidip bir gölgelikte uyudum.

Saat 11-12 nöbetine kalktığımda her yer cehennem gibi cayır cayır yanıyor. Susuzluktan dolayı sanki Kerbela’yı yaşıyoruz.

Evet, bu ay Temmuz ayı. 14 Temmuz direnişçilerini düşünüyorum. Temmuz; Direniş ayıdır.

Akşama kadar kurumuş boğazlarımızdan adeta ses çıkmıyor. Herkes bir an önce harekete geçmeyi sabırsızlıkla bekliyor.

Çok halsiz düşmüşüm. Ayaklarımı sikan ayakkabı, başparmaklarımı yaraladığından oldukça zorlanmaktayım. Ama ‘devrimcilerin yaşamı zordur’ ilkesini bir an bile unutmu-

yorum. Zorlukları yaşayarak, kinim, öfkem daha da artıyor. Düşünüyorum, savaşmak ve direnmek için çok haklı, tarihi gerekçelerim var. Evet, özgür güzel bir yaşam için ölümüne savaşıacağım...”

Tarih; toplumsal bellektir. Bellek, acılarla örülüdür... Kerbela acıların yörüngesidir. Sara 'nın düşleri acılarla yoğrulmuş bir Kerbela tarihidir.

Hasan ve Hüseyin iki yiğit yoldaş, iki yiğit kardeş! Yezidin şerrine direnirler! Dünya, dünya olduğundan bu yana insanoğlu ve insan kızı böyle bir zulüm görmedi daha!

Hasan, Hüseyin iki güzel insan! Kerbela 'da aç ve susuz! Kerbela kılıç darbeleri altında kan deryasın dönüşmüş. Çöl kızıla boyanır iki kardeşkanından. Bir o yana bir bu yana, bir hecin deve üstünde Hasan ve Hüseyin durmadan savaşır. Aç susuz savaşır. Savaşır da Yezidin zulmü bitmez-tükenmez. Bitmez tükenmez zulmün altında, iki iyi yiğit kardeş, kılıç darbeleriyle kırılır gider.

Dünya, dünya olduğundan bu yana insanoğlu ve insan kızı böyle bir zulüm görmedi daha!

Durmadan kırılır Hasan Hüseyin yiğit erleri susuzluktan. Kızgın kumların üstünde susuzluk; saldırgan, kudurmuş bir canavara dönüşür.

Sara 'nın yüreğinde Hasan Hüseyin 'in aşkı büyüdükçe büyür. Sara, durmadan Kerbela 'yı düşünür. Düşünür ve yaşar Kerbela 'yı. Aç susuz gün yirmi dört saat Yezidin ordusuna karşı savaşır.

Sara 'nın düşlerinde 14 Temmuz direnişçileri Hayri, Kemal, Akif ve Ali. Sara onlarla yürür; düşünür, savaşır.

Hayri, Kemal Akif, Ali aç susuz! Aç susuz, Diyarbakır Zindanında direnir. Bedenleri bir deri bir kemik, çıtırplak beton ranza üzerinde direnir. Esat almış eline Yezidin kılıcını, durmadan saldırır.

Temmuz'un sıcaklığında, Fırat'ın, Dicle'nin, Munzur'un çocukları Diyarbakır hücrelerinde aç, susuz Kerbela'yı yasar.

Sara 14 Temmuz direnişçilerini düşünür! Düşünür ve gün yirmi dört saat Kerbela belasıyla uğraşır...

25 Temmuz 1996

“Tam altı gündür, gelişen bazı olumsuz olaylardan dolayı yazamadım. Can dostum, sevgili güncem bekleyip durur beni.

İlk gün dinlendik. Güç enerji topladık. Günlerce süren yol yorgunluğunu attık. Yürümek için herkes hazır duruma geldi.

İkinci gece suyu geçmek için dinlenmiş olarak kararlıca harekete geçtik. Bu sefer mutlaka geçmeliyiz diye kararlaştık. Daha fazla geç kalmadan bir an önce alanlarımıza ulaşmalıyız. Kimse bir daha geri dönmek istemiyor.

Bu kararlılıkla yürüyüşe geçtik. Zorlu bir yürüyüşün ardında geçeceğimiz suyun önüne geldik. Tam o esnada bir talimat geldi; ‘herkes beklesin’ denildi.

Önden sırayla arkaya doğru hızlı gelişleri görünce anladım ki, yine geri dönüyoruz. Evet; ‘pusu var ve geri döneceğiz’ denildi. Geri dönmemiz için sözlü talimat çok kısa net ve kesindi. Hiçbir muğlaklığa ve tartışmaya yer vermiyordu talimat.

Öfkelendim! Kinim bir kat daha arttı. Öfkemde bağırıp çağırmak istiyorum. Ama talimat çok net, hiçbir şey söyleyemiyorum. Bıraksalar, sinirimden indiğim dik, sarp ve kayalık dağı bir çırpıda çıkacağım. Şöyle dönüp, arkama baktım. Dümdüz ovalıkta görünen küçük tepeliklerin üstünde yanan ışıklar.

Ay hilal şekliyle, her zamanki gibi hiçbir şeye aldırmadan duruyor. Dostum, yol arkadaşım ve düşlerimin bir parçası ay!

Bu gece gümüş parlaklığıyla sanki benimle alay ediyor. Ay geceyi gündüz gibi aydınlatmış. Alaycı duruşuyla beni ürkütüyor ve korkutuyor. Sanki o da bana bu gece gitmeyin diyor. Ayla konuştukça biraz sinirlerim yatışıyor. Yine de öfkem geçmiyor. İndiğimiz yamacı yokuş yukarı çıkıyoruz.

Yüreğim yine zirveye düğümleniyor. Bir an önce zirveye ulaşmak ve biraz rahatlamak istiyorum. En önde hızla yamacı tırmanıyorum. Ama arkamdan iki de bir ‘grup koptu’ talimatı geliyor. Anlıyorum ki, çoğu arkadaş moralsizlikten kendini bırakmış yürüyemiyor. Grubu bekliyoruz. Kopanlar yetişiyor. Herkes sırasına geçiyor ve devam ediyoruz. Biraz yürüyoruz yine kopmalar yaşanıyor. Arkadaşlar tek tek düşüyorlar. Önlerinden geçip yine öne geçiyorum.

Doğan adında bir arkadaş güya BKC almış! Ama iki de bir, BKC’sini bir başka arkadaş taşıyor. Aslında tam kendisini dayatan umutsuz bir tiptir. Gelmek istemiyormuş. Önünden geçiyorum ve şöyle bir bakıyorum. Sadece tek BKC var elinde. Kendisini nasıl atmış yere. Onu görünce sinirlerim daha da bozuluyor. İçimden elindeki BKC’yi alıp, kafasına vurmak geliyor.

Grup düşse kalka moralsiz bir şekilde sonuçta zirveye ulaşıyor. Herkes yorgun ve perişan durumdadır. Zirveye varınca sinirlerim yatışıyor ve daha sakin düşünmeye başlıyorum. Bazı kaygılarım yok oluyor.

Üçüncü gün güvenlik açısından alan değiştiriyoruz. Yine günlerdir aç ve susuz durumdayız. Bir de durmadan kendimizi taşlı kayalı yamaçlara vuruyoruz.

Bugün nefesine hâkim olmayan ‘Bilge’ adındaki kız arkadaş (Başurlu oldukça zayıf bir arkadaş) birden bire çok su içtiği için düşmüş ve yürüyemiyor. Onunla birlikte M. arkadaş da aynı şekilde yürüyemiyor. Bu tipleri hiç gözüm tutmuyor. Ama her şeye rağmen uzun bir yürüyüşün ardında yine zirve-

ye ulaşıyoruz.

Zirve, kayalık ve güvenlik açısından uygundur. Herkes yol yorgunu. Yerleşip dinlenmek istiyor. Ama öncelikle nöbetçilerin ayarlanması gerekiyor. Bugün de nokta güvenliği için tepeciler ayarlanırken itirazlar ve tartışmalar çıkıyor. Başını da bu belirttiğim kişiler çekiyor. Yine üslupsuzluğuyla, kural-sızlığıyla sürekli ortamı bozan Rüstem, bunu açıkça yapıyor.

Evet, Z. yoldaş, işin içinden çıkamıyor. Zorluklara karşı yapıyı bütünleştirmeye ve birleştirmeye çalışıyor. Bunu da bu tipler yüzünde beceremiyor. Yapıdan ayrıksı kalıyor ve yeterince güç olamıyor. Takım komutanı olan Mesut arkadaş oldukça pasif ve edilgen kalıyor. Mesut arkadaş yeterince bu tür görevlerini yerine getiremediği için, bazen Z. arkadaş direk müdahale ediyor. Bu onu daha da zorluyor. Genel komuta rolünü oynamadığı için sürekli yapıyla da karşı karşıya geliyor. Bu da çeşitli sorunlara yol açıyor.

Ertesi gün tepeye onlarla birlikte biz kadınlar da çıktık. İki kadın arkadaş, bir tepeye çıkıyorlar. Ben de diğer mangadaki erkek arkadaşla birlikte diğer tepeye çıkıyoruz. Tepecilerin rolünü bildiğim için heyecanlıyım. Tepeye varıyorum. Tepkili olan bazı tipler, çok sorumsuzca davranıp, yatabiliyorlar. Etrafı kontrol ediyorum, benimle birlikte Alişan yoldaş da uyumamış.

Alişan arkadaş, yaşamda uysal, görevlere yaklaşımı oldukça özlü ama apolitiktir. Olaylar karşısında tutum takınmadığı için sessiz ve liberal kalıyor. Alişan arkadaşla tepede sabaha kadar devriye şeklinde nöbet tutuyoruz. Şafakla birlikte tüm arkadaşları uyandırıyoruz. Tüm grup bir bidon suyla akşama kadar idare etmek zorundadır. Gündüz, su bulma imkânımız yoktur.

Yiyeceğimiz de tükenmiş. Herkes açtır. Çantasının dibini karıştıran Reşat yoldaş, bazı ekmek kırıntılarını çıkarıp, her

birimize bir parça veriyor. Bize bakıp; ‘tüm günlük ekmeği-miz bu kadar’ diyor. Akşama doğru tepeden iniyoruz. İner inmez ‘hareket var’ diyorlar.

Aceleyle hazırlanıyoruz. A karınla, kurak yerlerde kayadan yapılan ve ‘sarnıç’ denilen kuyulardan kokuşmuş kar ve yağmur suyundan biraz içip, yola koyuluyoruz.

Bir daha geçmeyi deneyeceğiz. İçimden ‘umarım bu defa geri dönmeyiz’ diyorum. Yine korku, acı, nefret ve sevinlerim i içe geçiyor. Herkes tedirgin! Bu defa mutlaka başarmalıyız. Çok karışık duygular içindeyim.

Saat geceye doğru ilerliyor. Suyun kenarına geldik. Herkes sessiz ve derin bir bekleyiş içinde. Tek sıra halinde uygun bir noktada suyu geçiyoruz. Suyu geçince büyük bir eylem gerçekleştirmiş gibi heyecanlanıyorum.

Komutan arkadaş, sesini kısarak heyecanlı heyecanlı; ‘haydi arkadaşlar, çabuk olun, hiç kimse kopmasın tehlikeli bölgedir’ diye uyarıyor.

Komutan yoldaşın duygularını anlıyorum. Daha yeni ova-ya gireceğiz. Ova çok tehlikelidir. Bu gece hızla ovayı geçmemiz gerekiyor. Esas tehlikeler daha yeni başlayacak. Bu g , bir an önce yerine sağlıklı yetişmek ve bu seferi başarmak zorundadır.

Ova, bizim için ölümcül tehlikelerle doludur. Hiç mola vermeden yürüyoruz. Herkes büyük tehlikenin farkındadır. Bir atışma olursa hiç kimsenin kurtuluşu olmaz. Bu da bizim için büyük felaket olur. Sanki tüm arkadaşlar söz birliği etmişçesine tabanlarına y kleniyorlar. Yürüyoruz! Durmadan ovanı yürüyoruz. Düzlük oluğu için yürümekte fazla zorlanmıyoruz. Bugün ne kopan var, ne yorulan. Buna çok sevinıyorum.

Gün atımına iki saat kala noktamıza varıyoruz. Biraz rahatlıyorum. Nöbetçiler ayarlanıyor. Arkadaşlar dinlenmeye

geçiyor. Ben yatmıyorum sabahlıyorum...”

Fısıldaşıyorlar gecede Sara ve yoldaşları. Fısıldaşıyor gerilla, ay ışığı altında sessiz ve kaygılı. Fısıldaşıyor gerilla, rüzgârla birlikte. Fısıldaşıyor Sara düşleriyle. Ne de çok gel-gitler yaşıyor. Çoğalıyor kaygı-korku ve cesaret.

Yine pusular pusular, pusular. Kanlı tuzaklı pusular.

Gecede gizlenen birer gölge gibi kayalıktan kayalığa atlıyorlar. Durmadan güneşi taşıyorlar karanlıklara.

Sara yürür!

Güneş doğar!

Yürüyüş durmadan devam eder.

26 Temmuz 1996

“Bugünkü noktada yine su yok. Kaç gündür doya doya su içmemişiz. Adeta Kerbela’yı yaşıyoruz. Evet, haziran’da Faraşın, Beytüşşebap yaylalarında soğuktan donuyorduk. Her tarafımız kar doluydu. Her taraf buz gibi sularla doluydu. Geceleri soğuktan uyuyamıyorduk.

Burada bir damla su yok! Temmuz sıcaklığı kasıp kavuruyor. Her taraf kuraklıktan kurumuş, toprağın damarları çatlamış. Daha öne de ‘Çırav’, ‘Çaya Suse’ ve ovalarında böyle susuzluğu yaşamıştık.

Bazen kendi kendime düşünüyorum. Bu kadar zorluklar yaşayan bu insanlar nasıl oluyor da ölümüne amaçlarına bağlanıyorlar! Gerçekten burada çözülmemiş bir sır var. Zorluklar artıkça bağlılık daha artıyor. Ama bir kere inancı kırılıp umutsuzluğu yaşayanlar ise her yerde sorun oluyorlar.

Gelişen bazı olaylardan dolayı daha önce Çırav’da bazı kaçışlar yaşanmıştı. Bugün grupta bir kişi daha kaçmış. Hem de bir M-16 silahımızı yanına alarak. Yine birliğimizin içinde

kendini dayatan tiplerden birini daha önceki raporumda belirtmiştim. Başurlu Bilge adındaki kişiyi Çaya Suse’de bırakmıştık. Çünkü gelmek istememişti.

Bulunduğumuz nokta gerçek bir cehennemi andırıyor. Şu anda güneş tam tepemizde duruyor. Adeta dolun taşından, toprağından, bitkisinden ateş saçıyor. Ara sıra esen rüzgâr bile körükten çıkmış gibi insanı yakıyor. Rüzgârın sıcaklığı insanı bunaltıyor. Nerdeyse cinnet geçireceğim. Başımı iki taş arasındaki küçücük gölgeliğe sokuyorum. Tüm bedenim kızgın güneş altında kalıyor.

Ben bu temmuz güneşinin kızgınlığı altında yine 14 Temmuz direnişçilerini düşünüyorum. Cezaevinde temmuz sıcaklığında ölüme yatıp şehit düşenleri hayal ediyorum. Sıcakta yakındığım için utanıyorum!

Etrafı izliyorum arkadaşların kimileri gölgelik yapıp, yatmaya çalışıyor. Susuzluk kimilerinin canına tak etmiş. Ama her şeye rağmen herkesin yüzünde kararlılık ve inanç çizgilerini fark ediyorum. Doğan arkadaşın durumu dikkatimi çekiyor. Sabahtan beri hiç uyumayan Doğan’a içimden ‘heval’ diyesim gelmiyor. Sabahtan beri çantasıyla uğraşıyor ve çantasındaki matarasından gizli gizli su içiyor. Bencillik, bireycilik, paylaşmama gerilla ortamında felaketi getirir. Böylesi bencilliklerin sonu genellikle hep ihanetle sonuçlanır. Kendinden önce yoldaşını düşünmeyen gerillacılık yapamaz. Az önce nöbetimden gelirken K. adındaki arkadaş ise, bir yudumluk suyunu tüm arkadaşlarla paylaştı. K arkadaşın bu davranışı, müthiş beni etkiledi. Bir yudum suyu paylaşan, canını da paylaşır. Doğan’ı hiç gözüm tutmuyor. Bir yudum suyu vermeyen canını vermez. Basit ama bu bir ölçüdür. İki ayrı insan, iki ayrı anlayış ve yaklaşım ortaya çıkıyor. Evet, irade, bağlılık, inanç böyle yerlerde çok rahatlıkla ortaya çıkıyor. Bazılarında müthiş bir umutsuzluğun geliştiğini gözlerimle görüyorum. Bu beni tedirgin ediyor. Biraz önce Ali

(Garzan) adındaki arkadaşın dışarı çıkarken on on beş dakika gelmemesi beni tedirgin etti. Arkadaşlara belirttim tedirginliğimi ve bir arkadaş gidip baktı, oradaydı. Utandım! Anlıyorum ki sorumluluk adı altında bazen çok şüpheli olabiliyorum. Ama gerçekten de bu gruba karşı hiç rahat değilim. Çünkü biz amacımıza ulaşmak istiyoruz. Bir tek kişinin olumsuzluğu, böyle bir yerde tüm planlarımızı alt-üst edebilir.

Gelen sözlü talimatta ‘saat 17.30’da yola koyulacağız’ deniliyor. Herkes sabırsızlıkla biran önce hareketi bekliyor!

Evet, su su su!

Bir an önce suya ulaşmak...”

Bir çelişkiler yumağıdır yaşam! Değişken ve zıtların birliğidir gece ve gündüz gibi... Gece ile gündüz çözülmez bir çelişkidir.

Sara bin yıllık intikamı düşünüyor. Durmadan hakikat ve özgürlüğü arıyor.

Henüz ortalık aydınlanmadı. Halk daha özgürleşmedi. Daha beklenen barış gelmedi!

Sara ekmek ve su bekler gibi özgürlükle birlikte gelecek olan barışı bekliyor. Özgürlük henüz dal-budak salmadı!

Halk ki, henüz temmuz ortasında sarı sıcakta yanıyor.

Halk ki, henüz karakışın ortasında üşüyor ak soğuklar içinde.

Sara’nın düşlerinde yeni bir yaşam doğuyor. İhanet, keklik soylu ihanetler, berrak Medya pınarlarını bulandırıyor. Dönekler, kaçkınlar bulanık pınarlarda zehir bir yaşamı çoğaltıyor.

Sara’nın düşleri berrak, Sara’nın düşleri özgür! Sara’nın düşleri doğunun altın ışıltılı pınarlarında yükseliyor.

“Dün çok olumsuz bir değişiklik yaşandı. Tedirginliklerim boşuna değilmiş. Saat tam 18.30’da arkadaşlar çantalarını almış yola koyulmak üzereyiz. Doğan adındaki kişi (önceki raporlarıma bakarsanız bahsetmiştim) on dakika önce önümüzden geçip giderken, arkasından bizde yola koyulduk.

Sanırım iki arkadaş, onun durumunu bildiği için, hemen sorup öne fırladı ve peşine düştüler. Bir daha da onu görmedik. Taa boğaza kadar ilerledik. Nasıl ve nereye girdi, hepimiz şaşkınca birbirimizin yüzüne bakıp duruyoruz. Diğer yandan ise kendimi sorguluyorum. Evet, sabahtan beri diğerini yani Ali’yi (Garzan’ı) izlerken maalesef daha iyi takip etmem gereken kişiyi gözden kaçırmışım. İyi niyetli düşünmemeliydim. Etrafı fır dönen iki arkadaşın gözlerinden öfke saçıyor adeta. Yüzümüze bakarak öfkeli öfkeli; ‘hepiniz onun durumunu biliyordunuz. Neden dikkat etmediniz, sorumsuz adamlar’ diyorlar.

Arkadaşların tepkileri haklıdır. Z. Arkadaş yine sağlıklı bir karar veremedi. Suçluluk psikolojisiyle iyice tedirginleşti. Ne yapacağı konusunda belirsiz ve şaşkın! Sonra anlık bir kararla birkaç arkadaş yanına alıp, yoluna devam etti. Bize ise yine geri ‘Mavan’a denildi.

Gerisin geriye hızla iki saat yürüdük. Sonra, Z ile birlikte iki arkadaşın gelmediğini fark ettim. Z. Arkadaş iki kişiyi yanına alıp kaçanın peşine düşmüş!

Buna çok öfkelendim. Yanlış bir karar olduğunu düşünüyorum. Böyle bulanık bir ortamda grubu bırakıp, kaçanın peşine düşmesi yapıyı olumsuzluklarla baş başa bırakması daha da kötüdür. Bu bir yönüyle sorumluluktan kaçmadır. Doğru karar iki arkadaş kaçanın peşinden gönderip kendisinin birliğin başında kalmasıydı.

Şu anda grubun sorumlusu olan Mesut arkadaş inisiyatifsiz kalıyor. Yeterli tedbir alıp, otorite olamadığında tarzı imhaya yol açabilir. Herkes büyük bir moralsizlik içindedir. Sonra kendi kendime kızıyorum. ‘Hayır, şu anda iyi moralli ve inisiyatifli olmalıyım’ diyerek kendi kendimi avutuyorum. Biraz daha olumsuz ve moralsizlik olursa, Doğan unsuru gibileri çıkabilir. Daha geniş, sakın ve bütünlüklü düşünmeye çalışıyorum.

Sonra dün mola verdiğimiz bir yerde durup, beklerken istihbarat almak için iki arkadaşla köye gönderiliyoruz.

Köye dikkatli ve sessizce giriyoruz. Sonra bir eve giriyoruz. Evin sahibi olan kadına yanaşarak durumu soruyorum, kadın çok sıcak davranıyor, sarılıp, elimi öpmeye çalışıyor ve bu beni çok duygulandırıyor. Düşündüm biz bu halka ne kadar layığız! Kadın yine bir taraftan da bir an önce köyden çıkmamızı ve zarar görmememizi istiyor. Etrafta bir şeyin olmadığı istihbaratını aldıktan sonra hızla zamanında gruba ulaşıyoruz.

Geri Mavan’a gitmemek için, tartışıyoruz. Hepimiz gitmemekten yanayız. Ve geri dönüp, buradaki cepheci arkadaşlarla ilişkilieniyoruz. Arkadaşlar bizi uygun pamuk tarlalarında saklıyorlar. Evet, çok riskli, ama başka çaremiz yok sanırım. Çünkü geri Mavan’a gidemeyiz. Önümüzde operasyon olduğu cihazdan anlaşılmış. Her yer ovalık, dümdüz, yolumuza da devam edemeyeceğimize göre mecburen çok kurallı, gizliliğe önem vererek saklanmaktan başka bir şey düşünmüyoruz. Herhangi bir durumda savaşıarak ölümlü bir direnişi göze almışız.

Gün boyunca kızgın güneş altında, pamukların arasına kıpırtısız uzanıyoruz. Her yerimizden terler dökülüyor. Elbiselerimiz sıırıslıklam olmuş. Tedbir için başımızı kaldıramıyoruz. Pamuk tarlası geceden sulanmış. Altımızda su ve çamur! Tepemizde kızgın güneş bulunuyor.

Öğle saatlerinde tarla sahibi, tarlasını herhalde yine sula-maya geldi. Kendi kendime öyle düşündüm. Bizleri görünce afalladı. Ne yapacağını ve söyleyeceğini şaşır-dı. Adamın şaş-kınlık ve tedirginliği yüzünden okunuyor. Biz daha da tedir-giniz. Şimdi ne yapacağız bu pamuk tarlasının içinde.

Kendisiyle konuştuk durumu izah ettik. Sonra adam yavaş yavaş sakinleşmeye başladı. Meğer adam bizim milisimiz-miş. Bunu öğrenince biz de rahatladık.

Bu olaydan sonra alınan karar üzerinde çok düşündüm. Sorumlu iki arkadaşın neden böyle bir karar verdiğini kendi kendime anlamaya ve mantığını çözmeye çalışıyorum. Böyle bir karar, birliğin imhasına yol açabilirdi. Şimdi daha sakin bir kafayla düşününce, ‘aslında o anda yolumuza devam et-mek en uygun olurdu” sonucuna ulaşıyorum. Çok tedirginim! Kaçan unsur gidip ihbar yaparsa, düşman tedbirleri alıp bizi ovada sıkıştırabilir. Demek ki asıl büyük tehlike hala bizi bekliyor. Yine yapılan operasyonun kapsamı genişlerse bir çatışma kaçınılmaz hale gelebilir.

Bu daha da kötü olur. ‘Z. arkadaş bir an önce yapısıyla birleşmeli’ diye düşünüyorum. Çünkü böylesi bir olumsuz-luk, herhalde ona da bir ‘Şam Seferi’ yolunu açar. ‘Umarım böylesi olumsuzluklar yaşanmaz’ diye kendi kendimi avutu-yorum. Çünkü çok ciddi bir hata içerisindeyiz. İster istemez kafamda soru işaretleri çoğalıyor ve kaygılar artıyor.

Mesut arkadaşın durumunu düşünüyorum. Kendimizi sa-dece arkadaşın inisiyatifi ve iradesine bırakmamalıyız. Çok rahat ve yaklaşımları da bazen çok itici ve kaçır-tıcı olabiliyor. Aynı zamanda ona güç-destek de sunmalıyız.

O’na yolumuza devam etmemiz gerektiği konusunda gö-rüşümü belirtirken, bana; ‘kuryelerimiz yok’ diyor. Ardında ‘fakat sizler bir kere o yoldan gelmişsiniz. Eğer kuryeler gel-mezse, sizler gruba öncülük yapacaksınız’ diyor. Benim ve

iki arkadaşın ismini veriyor. Evet, daha önce buradan geçmiş-tik. Heyecanım daha da artıyor. Derin yoğunlaşmaya ve yolu hatırlamaya çalışıyorum. Gün boyunca duruyorum. Ne olursa olsun mutlaka bunu başarmalıyız.

Hava karardıktan sonra tarlalardan çıkıyoruz. Diğer mandadaki arkadaşlarla görüşüyoruz. Ve ‘bugünü de böyle kurtardık’ diyoruz. Bir arkadaş öğle saatlerinde hemen tarlanın yanından geçen yoldan dokuz cemse düşman aracının geçtiğini belirtiyor.

Biz böyle konuşurken uzakta askeri araçların ışıkları görünmeye başlıyor. Anlaşılan operasyona çıkan askeri birlikler geri dönüyor. Işığa yakalanmamak için tam siper, pamuk tarlasında gizleniyoruz.

Dün Mavan’a gitmiş olsaydık, önümüzdeki pusuya düşecektik. Gitmediğimize seviniyoruz. Etrafıma baktıkça ürkütücü, her yer dümdüz ve tarlalardan başka hiçbir şey yoktur. Kendimi çırılçıplak hissediyorum. İster istemez aklıma şu soru geliyor; ‘ne işiniz var buralarda?’ Ve uzaklardaki dağların özlemine, yüreğimin derinliklerinden hissediyorum. ‘Ah dağlar, yüce kutsal dağlar! Kendimizi bir dağ parçasına ulaştırsaydık’ diye içimde geçiriyorum. Yarını düşünüyorum. Gelişmeleri bilmiyorum, yönetim halen toplantıda! Ama ‘mutlaka gitmeliyiz’ diye düşünüyorum. Kesinlikle ben bildiğim yere kadar öncülük yapmaya kararlıyım.

Z. arkadaştan konuşuyoruz. Gidişini tartışıyoruz. Olumlu ve olumsuz düşünce belirten arkadaşlar var.

Köyden gelen erzakla herkes şekerlerini suya katıp, soğuk şekerli suyla ekmeklerini yiyor. Yönetim karar almış. Bugünde burada kalacağız. Çoğumuz ikna olmadık ve gerekçesini istiyoruz. ‘Bu gece Mavan’dan kuryelerin bize ulaşmaları gerekiyor. Ulaşır ulaşmaz hareket edeceğiz’ deniliyor.

Herkes tarlaların yan kısmında manga manga oturmuş

bekliyor. Kendimizi yanan lambaların ışıklarından kamufle ediyoruz. Ancak, diğer taraftan dolunayın aydınlığından kamufle olamıyoruz.

Pamuk tarlasında hafiften esen serin rüzgârı bolca soluyoruz. Gökyüzü oldukça sakın ve berrak! Yıldızlar parlak mı parlak' pamuk tarlasında sırt üstü uzandığım yerde gözlerim bu güzelliklerden zevk almıyor. Üstüme bir kâbus gibi çöken yarını düşünüyorum. Ve düşüncelerim karma karışık oluyor. Yine yarın kızgın güneşte pamuk tarlalarında bir yandan pişerken birde ya bir şey olursa, çatışacak bir taş, bir kaya parçası bile yok kaygısı tüm benliğimi kemiriyor. Yani burada, elin kolun bağlı, hiçbir şey yapamıyorsun. Birden öfkeleniyorum ve yerimden fırlayıp oturuyorum. Evet direniş! İradelerimize bir şey olmamış ya! Bombalarım ve mayınlarım var. Bunlarla muazzam bir direniş gösterebilirim. 'Alçak düşman' diyorum.

Z. arkadaşşı düşünüyorum. Belki gitmesi genel eyalet açısından daha iyi oldu. Ama gidişı birliğin imha riskini içinde taşıyor. Bir komutan hiç bir zaman birliğini bırakmamalıdır. Ya bir şey olursa, seferini başaramadığı için kendini nasıl cezalandıracak. 'Başaramayan kendini cezalandırsın' ilkesini nasıl uygulayacak? Umarım bunu ilkel yöntemlerle değil, daha büyük bir çaba, emek, düşünce yoğunlaşması büyük başarılar kazanarak yapar. Fakat bize düşen görev çok dikkatli, mantıklı hareket ederek düşmanı boşa çıkarmaktır. Ama gerçeği söylemek gerekirse şu anda da oldukça tehlikeli durumdayız. Hayatta kalmamız adeta bir şans oyunudur. Bir tür kumardır! Oysa hiçbir şey şansa bırakılmamalıydı, Z. Arkadaşş bunu yapmamalıydı.

Ve yine pamuk tarlalarının içine girip, yerleşiyoruz. Şu an dolunayın aydınlığında hafif esen rüzgârı soluklarken kendimi yarının direnişine hazırlıyorum. Gün kime ne getirecek, sabırsızlıkla bekliyorum..."

Sara'nın düşleri ki, en kadim bir halktır! Bir halk ki, bin yıllardan beri 'kılıçsız kurşunsuz savaşır' Bir halk ki, aç-susuz özgürlük için savaşır.

Bir halk ki, Sara'nın düşlerinde büyür. Ve Sara'nın düşleri yıldız yıldız çoğalır. Bir nehir gibi pamuk tarlalarından, dağ başlarından, kaya diplerindeki patikalardan, yakılmış yıkılmış köylerden, mayın tarlalarından, kurşun yağmuru altında kekik kokuları arasından şafağın kızılına akar.

Bir halk ki, bin yıllardır kendi celladının öğütleriyle büyüyor. Bir halk ki kendi celladının sözleriyle yaşıyor. Bir halk ki kendisini yenenin ruhuyla hareket ediyor.

Bu bir kirlenme, yabancılaşıma yozlaşma ve kendi öz benliğinden uzaklaşma oluyor.

Bu ne çözülmez bilmece!

Şimdi tersine çevirmiştir tarihin çarklarını! Yenenin değil yenilenin gözüyle bakıyor yaşama. Bakıyor, yenilgilerinden sonuçlar çıkarıyor ve özgürleşiyor halk. Özgürleşiyor Sara'nın düşlerinde. Kendi gözleriyle görüyor, beyniyle düşünüyor, yüreğiyle karar veriyor. Sara'nın düşleriyle yeni bir halk doğuyor.

Sara yürüyor!

Halk özgürleşiyor!

“Güneşin ilk ışınlarıyla uyanıyorum. Ama başımı bile kaldıramıyorum. Tarlanın etrafından köylülerin ve çocukların sesleri geliyor. Etrafı gözetlemek istiyorum. Bu sakıncalı olabilir. Çünkü çok açıktayız. En ufak bir hareketimiz göze çarpabilir. Sadece iyi dinleyerek sonuç almaya çalışıyorum.

Büyüyen pamuk tarlasın içinde uzanmışım. Hemen üstümüzden telefon direkleri geçiyor. Sırt üstü kıpırdamadan uzandığım yerde telgraf tellerini seyrediyorum. Telgrafın tellerine kuşlar konmuş. Detaylarına kadar gri, benekli küçücük kuşları inceliyorum. Minnacık pençeleriyle, hayata tutunurcasına sınıksız tellere tutunmuşlar. Bir tehlike anında uçup gidecekler. Şu an ne kadar çok telgrafın tellerine konan kuşların yerinde olmak isterdim. ‘Keşke ben de tehlike karşısında bu kuşlar gibi özgürce uçup gidebilseydim’ diye düşünüyorum.

Sonra sessizce dönüp yüzükoyun uzanıyorum. Bir çöple ince kabuk bağlamış toprağı eşeliyorum. İnce kabuğun altında ıslak toprak çıkıyor. Küçücük bir taşı kaldırıyorum altında bir solucan çıkıyor. Demek ki solucan bu taşın altında kendisini kamufle etmiş!

Elimdeki çubukla solucana dokunuyorum. Solucan hızla büzülüp savunmaya geçiyor. Evirip çeviriyorum. Öylece büzülüp hareketsiz kalıyor. Rahat bırakıyorum. Biraz zaman geçince, yavaşça açılıp yol almaya başlıyor. Tekrar çubuğu dokunduruyorum. Solucan yeniden büzülüp savunmaya geçiyor. Dakikalarca solucanla uğraşıyorum. Her seferinde büzülüp savunmaya geçiyor. Fırsat bulduğunda bu tehlikeli alanı terk ediyor.

Kendi kendime düşünüyorum. 40 milyonluk nüfusuyla Kürtler, Ortadoğu’nun ek kadim halkıdır. Dünyanın devletsiz yaşayan ve yok olmayan en büyük halkıdır. Bir solucan bile savunmaya geçerken, neden Kürtlerin en doğal hakları inkâr

ediliyor? Bunları düşündükçe mücadelemizin ne kadar haklı olduğunu daha iyi anlıyorum.

Telgrafın tellerine kuşlar konmuş. Ben yeniden dönüp kuşlara bakıyorum. Kuşlar uçup gitmiş.

Bu pamuk tarlasında sanki ellerimiz, ayaklarımız kelepçelenmiş zindana tıkatılmış gibiyiz. Yerimizden kıpırdayamıyoruz. Bir tarlaya tutsak düşmüşüm. Zaman ağır aksak üstüme çöküyor. Zaman geçmiyor, zaman büyük bir işkenceye dönüşüyor. Yerimde böyle çaresiz uzanmak, kıpırtısız durmak ne kadar kötü! Sanki kanlı bir tuzağa düşmüş gibi kendimi hissediyorum. Etrafımdaki yoldaşlara bakıyorum. Hepsisi de terler içinde ve zamana karşı direniyorlar. İnatla direniyor yoldaşlar. Buna seviniyorum. İçimden ‘evet yoldaşlar, direnmemiz için çok sebebimiz var’ diyorum.

Bir yandan kafamda planlarımı yaparken, bir yandan da ‘akşama kadar ne gelişmeler olacak’ diye merak ediyorum. Kesinlikle burada bir gün daha kalmamalıyız. Hem köylülerin bizi görmeleri, hem de bizden sonraki gelen gruplar açısından iyi olmaz. Kuryeler gelmezse bile birçoğumuz daha önce buradan bir kere geçmiştik, yolu mutlaka çıkartmalıyız.

Riskleri göze alarak, karanlığın çökmesiyle hepimiz belirlenen yerde toplandık. Sabırsızlıkla gelişmeleri beklerken yönetim yine toplantıda. Manga manga yine oturmuşuz. Biri sürekli sesli mevcut durumu gerekçe gösterip sorun yapıyor, umutsuzluk yayıyor. Tüm arkadaşlar bu ‘olumsuzluk’ yayan kişiyi tepkiyle bastırmaya çalışıyor. Adeta ortak bir tavır ortaya çıkıyor. Birçok arkadaş birden ve kendiliğinden, sesini yükselterek; ‘hiç de değil, biz bugün ne olursa olsun gideceğiz ve kuryelerin gitmemizi uygun görmemelerini de çok abarttıklarını ve iradelerimizi onlara bırakmamak gerektiğini’ belirtiyorlar.

İki arkadaş bu konularda oldukça öğreticiydi. Aslında şu

anda o iki arkadaşın burada olması ne kadar farklı olurdu. Şu anda Mesut arkadaşın, bir otorite olamamasının nedenleri daha iyi görülüyor. Müthiş bir denetimsizlik, üslupsuzluk, kişilere tek-düze yaklaşım, ortamı daha da gerginleştirecek bu gidişle.

Grup sayımız yirmi sekiz kişidir. On bir arkadaş, Amed grubundadır ve bu arkadaşlarda başı-boşluk, avarelik daha da fazladır. Mesut arkadaşına karşı da tepkilerini görüyorum. Bu tepki gruplarının sorumlusu olan ‘Palu’ arkadaştan kaynaklanıyor. Çünkü ortamı sakinleştirmekten çok kışkırtıcılığını görüyorum. Bizden de Dilan arkadaş, yönetimde yer almasına rağmen her zamanki gibi, pasif ve inisiyatifsizliğiyle liberal kalıyor. Hâlbuki ona çok şey düşmektedir. Özellikle de bu durumda onların bu yaklaşımları bırakmalarını sağlamalı ve sadece hedefe nasıl ulaşmalıyız sorusu üzerinde durmalıdır. Ortamı gerginleştirecek tavır, tutum ve davranışlara izin vermemelidir.

Yine Amed grubundan iki kadın arkadaş ve bizim gruptan Rojhan ve Beritan arkadaşlarında, dar yaklaşımları oluyor. Rojhan arkadaş Dersim’de beraber kaldığımız için tanıyorum. İnisiyatifli bir arkadaş olması, güzel özelliklerinden biridir. Ancak bazen dar düşünce ve davranışları kısmen de olsa moral bozabiliyor. Grupçuluk bakımından, ‘biz, siz’ ayrımını koyanlardandır. Böyle devam ederse bu olumsuzlukların daha da boy vereceğine dair korkum, endişem var.

Sonuçta; kuryelerin geldiği haberi geliyor. Kuryeler bu koşullarda geçmemizin uygun olmadığını belirtiyorlar. Ben buna ikna olmadığım gibi, birçok arkadaşın da ikna olmadığını görüyorum. Karar alınıyor; ‘yolumuza devam edeceğiz’ denildi. Öncü olarak, Kendal, ben ve Rüstem arkadaşlar belirlendi. Buna çok sevindim. Coşkulu ve heyecanlıyım. Her şeyi göze alarak ama mutlaka başarmalıyız. Hırsım yüksek, onun için de oldukça dikkatli olmalıyız ve kesinlikle kural-

lar ihlal edilmemelidir. Herhangi bir duruma karşı (düşmanla karşılaşma ve çatışma) planlamamı yapıyorum. Bir kişi bile rolünü oynarsa düşmanı uğraştırıp oyalarsa, kurtulabiliriz. Bunu araziye bakarak düşmana farklı taktikler uygulayarak gruptan uzaklaşarak onu uğraştırıp dikkatlerini kendime çekerek gruba manevra fırsatı yaratabiliriz. Hayaller kurmaktan kendimi alamıyorum.

Önde gidip ta önümüzdeki vadi boğazına kadar gidiyoruz. Araziyi ve yolu keşfediyoruz. Şimdilik bir şey yok. Talimat veriyoruz. Grup geliyor. Biz de tekrar önde yola devam ediyoruz. Böylece araziye, yolu ve önümüzü keşif ede, ede ulaşmamız gereken yere varıyoruz. Sazlık bir alanda geceyi geçirmeye kararı alıyoruz.

Bulunduğumuz patika yoldan beş dakikalık ötede üst yamaçta bir köy var. Ve biz sazlıkların içine girip, saklanıyoruz. Boyumuzu çok çok geçen sazlıkların içinde gizleniyoruz. Upuzun sazlıklar bizi gün boyu saklayacak. Bu bana romanlarda okuduğum, filmlerde seyrettiğim Vietnam'ı hatırlatıyor.

Şafak daha sökmemiş. Biz tedbirlerimizi alarak bu sazlıkta konumlanıyoruz.

Birden bire kulaklarıma bir bağırma ve tokat sesi geliyor. Evet, tam da korktuğum şey başımıza geldi. Mesut arkadaş, Amed grubundaki bir arkadaşın onun uyarılarına uymaması, talimatlarına tepki duyması ve komutan olarak kabul etmeyeceğini belirtmesi üzerine tartışmalar çıkmış. Mesut arkadaş da tepki gösterip tokatla karşılık vermiş. Parti ortamında tokatla kendini kabul ettirme anlayışı oldukça tehlikelidir. Bu kaba ve geri yaklaşım moral bozukluğuna, parçalanmaya yol açar. Partimizde otorite ve komutanlık; yeteneğe, birikime, emeğe, çabaya, ikna ve eğitime dayalıdır. Komutan her yönüyle öncü ve kendini kabul ettirendir. Tokat, çözümsüzlük ve zayıflıktır. Oysa böylesi zor bir süreçte tüm arkadaşlar, etle tırnak gibi birleşip, bu tehlikeleri atlatmalıdır. Mesut ve Palu

arkadaşların arasındaki kariyer savaşımından boşuna endişelenmemişim. Gidip, onlara düşman kuşatması altında ve tehlike içinde olduğumuzu hatırlatma gereğini duyuyorum. Ortam sessizleşiyor ve herkes çok gergin! Bu gerginlik ve sessizlik beni daha da ürkütüyor. Yine bir olumsuzluk olmasın, topu topuna iki gecemiz kaldı.

Şafağın sökmesiyle gün aydınlanmaya başlıyor. Gün batımına kadar burada bekleyeceğiz.

Gün aydınlanınca birden bire bir ses duymaya başladık. Bir köylü gelip, sazlıkları biçiyor. Tamda içinde gizlendiğim yeri biçiyor. Acilen bir şeyler yapmamız gerekiyor.

İlk aklıma gelen şey gizliden Mesut arkadaşı çağırmak oldu. Mesut arkadaş gidip köylüyle konuşuyor. Tedbir için ikna etmeye çalışıyor. Konuşmalardan ve diyaloglardan anlaşılan köylü yurtsevermiş. Bu bizi biraz rahatlatıyor. Ama yeterli değil korkumuz devam ediyor. Tedbir için ikna ederek köylüyü akşama kadar yanımızda bekletiyoruz. Bize belli bir güven verdi. Sonra bazı ihtiyaçlarımızı da karşıladı.

Derken sazlıklar arasında tüm günü geçirdik. Gün ışınları batmaya başlıyor. Hazırlıklarımızı yapıyoruz. Biraz sonra yine hareket edeceğiz. Bugünkü yolumuz daha da tehlikelidir. Daha çok tedbir alıp daha çok dikkatli olmalıyız...”

Ve Sara karanlıklarla boğuşuyor. Çirkinliklere, kötülüklerle savaş açıyor.

Ürkütücü dipsiz uçurumlarda mayalanan karanlık! Karanlıkta aydınlığa öncülük yapıyor Sara! Kara gecenin, kara kanatları altında ihanet okları atılıyor. Karanlık bir çığ gibi yuvarlanıp büyüyerek üstümüze geliyor.

Yollar, taşlar, dağlar, kayalar, bitkiler her şey karanlık kesilmiş. Amansız kavga sürüp gidiyor.

Gece sessiz, gece giz doludur. Bilinmez bir korku yayılıyor

ortalığa. Sessizlik ağır bir suskunluğa dönüşüyor. Ve ihanet kadar ağır bir suskunluk hüküm sürüyor.

Bir yaz gecesinde; suskunluğun ortasında yaprak kıpırda-mıyor. En kötüsü de bilinmezlik sırrı çözilemeyen şey ürkütü-yor. Gece sessiz ürkütücü! Yüreklere belli belirsiz bir sıkıntı yaratıyor.

İhanetin yüzü karanlığın yüzü gibidir. Her zaman tehlikeli-dir. Nasıl nerede insanın karşısına çıkacağı belli olmaz.

Sara'nın düşleri, karanlığı yara yara ilerliyor. Her düş bir ışık parıltısıdır düşer alnına gecenin. Ama yine de belli olmaz gecenin kime ne getireceği. Babil'in tapınaklarındaki bir yos-ma gibidir. Rengi, yeri, zamanı belli değildir.

Sara ve Rojhan! Yan yana yürüyor. Yoldaşlarıyla umu-dun türküsünü söylüyorlar. Munzur'un ak köpüklü akışında, Besê'den devir almış tarihi nöbeti! Dipsiz uçurumlarda devir almış umudu!

On sekizinde dağlarla buluşuyor. Tam altı yıl gecenin ka-ranlığına, gündüzün aydınlığına bakmadan durmadan sa-vaşıyor. Altı yıl boyunca gittiği her yere, patikalara, yol ke-narlarına, nehir kıyılarına, zümrüt yeşili dağ eteklerine, ak örtülü dağ zirvelerine sevgi tohumlarını ekiyor.

Rojhan, sevdasını dağlara, yüreğini halkına verdi. Durmadan savaştı, savaştı, savaştı. Ve '96'nın hüznü yüklü sararan bir Sonbahar akşamında toprağına kavuştu. Yiğit yedi yoldaşıyla gün boyu süren bir çatışmanın ardından yü-reğinden vuruldu Akdağ'da.

Şimdi toprağın bağı, genç, yakışıklı, güzel ölümlerle dol-muş.

Gecenin karanlığında ay ışıldar!

Sara yürür, Rojhan yürür!

Her yürüyüş yeniden bir buluşmadır, gökler vadisiyle.

“Yürekllerimiz yine ağzımızda! Ay ışığı işimizi çok zorlaştırıyor. Zirvelerdeyken ay boynunda haresiyle bize en iyi dosttu. Yol gösteriyordu. Ama burada bizi tehlikeye sokuyor.

Bu tehlike karşısında tütün, karpuz tarlalarının içine vurup hızla arkamızda bırakıyoruz. Bu tehlike anında bile arkadaşlar, karpuzları almadan geçemiyorlar.

Dört saatten fazla hiç mola vermeden koştururcasına yürüyerek ‘Kozluk Suyu’nu geçiyoruz. Herkes yorulmuş. Terden sıırıslıklam olmuş. Yine geniş bir sazlığın yanındayız. Herkes oturup dinleniyor. İlk önce bunu bir mola sandım. Oldukça sıkıştığım için hemen ihtiyaçlarımı gideriyorum. Tekrar yola çıkmayı bekliyorum. Fakat oturma molası uzadıkça uzadı.

Ben de, ‘geç kalıyoruz hareket edelim’ dedim. Mesut arkadaş, ‘niye devam edelim, hala zamanımız var, bugünde burada kalalım’ deyince, sinirlenip gerginleşiyorum. ‘Hayır, biz zaman kaybetmeden gidersek epey yol alırız’ dedim. Yine ürkek yaklaşımlarından anlıyorum ki, bu konaklama kuryelerin rahatına düşkünlüklerinden kaynaklanıyor. ‘Adamın rahatını bozmamak, bir kaç saat fazla yürümek için uydurduğu planlardır’ diyorum kendi kendime. Ama ne var ki, yapıyı; ‘önümüzde pusu var’ diyerek ikna etmişler. Ben bu oyunlara inanmıyorum artık. Ama yine erkenden konaklayıp burada kalıyoruz. Kamışlı ve dikenli böğürtlenlerin içinde gizleniyoruz.

Yanımızdan bu defa su geçiyor. Hava her günkü gibi sıcak ve boğucudur. Bu sıcak ve boğucu havada çok çılgınca davranıyoruz. Gömlek ve şallarımızı suda ıslatıp, ıslatıp giyiyoruz. Aslında uygun olmayan ve tehlikeli bir davranış sergiliyoruz. Herhalde güneş artık, canımıza tak etmiş ki, böyle davrandık. Sıcaklık dayanılır gibi değil.

Derken yine güneş, son kanat vuruşlarıyla batıp gidiyor.

Bugünü de böyle geçirdik. Yola devam edip etmemeyi tartışıyoruz. Köyden istihbarat alınmış. Düşman sabah köye gelmiş ve bir köylüyü gözaltına alıp götürmüş. Kuryelere kalırsa, bugünde burada kalmalıyız. Tüm arkadaşlar buna itiraz ediyor. ‘Kesinlikle bunu kabul etmiyoruz ve yolumuza devam edeceğiz’ diye tavır takınıyoruz. Yemekten sonra hemen yolumuza koyuluyoruz. Yeni hedefimiz; ‘Golav’ mıntıkasıdır.

Bu akşam yürümüyoruz. Adeta koşturuyoruz. Herkesin morali çok iyidir. Evet, haftalardır ulaşamadığımız ‘Golav’a bugün ulaşacağız. Yine sahte, yüzeysel, kariyerist yaklaşımları, bu defa daha da net görüyorum. Evet, bazıları fırsat buldukça hemen birbirlerinin zayıflıklarından yararlanıp teşhir ediyorlar. Bu daha çok Mesut ve Palu arkadaşlarda görülüyor. Birbirlerini, görevlerini yapmamakla suçluyorlar. Yapı içinde birbirlerini teşhir ederken, bazen çok seviyesiz oluyorlar. Palu arkadaş, çok köylü kurnazı, müthiş kışkırtıcı bir üsluba sahiptir. Mesut arkadaş, daha çok küçük burjuva kurnazlığıyla yaklaşıyor. İkisinin arasındaki kariyer savaşımı bana Kürt gerçekliğini tekrar hatırlatıyor. Hâlbuki yeteneklerini birleştirip yoldaşça devrimin hizmetine sunsalar, grubu müthiş bir moral ve coşkuyla yürüte- bilirler.

Uzun bir süreden beri gerek toplantı, gerekse tekmiller zorunlu şartlardan dolayı yapılamadı. Yaşanan bu süreçte büyük zorluklarla tehlikelerle boğuştuk. Ama kişilikler çok net ortaya çıktı. Zaman zaman düşman unutuldu. Birbirleriyle uğraşmalar, parti tarihindeki Semir’leri hatırlatacak tavırlar sergilendiyse de buna karşı parti çizgisi daha güçlü dayatıldı. Düşmanın aptallığı, duyarsızlığı ve kimi tesadüflerle de olsa bu yol yürüyüşü buraya kadar atlatıldı. Yoksa çok iyi sağlam düşünen komutanlarımız olduğu için değil! Fakat bundan çıkarılması gereken ciddi dersler var. Evet, maskeler düştü! Ama bazılarının maskeleri o kadar kalınlaşmış ki, kızarmış yüzlerini halen gizlemeye çalışıyorlar. Tabi ki bu gizleme

boşunadır. Parti anlayışımız bunları çok net ortaya koyuyor. Takım, manga komutanlarının rolünü oynamamaları, sorumlu arkadaşların direkt müdahaleleri yapıyla da karşı karşıya getirdi.

Yine Dilan arkadaş, bir eyalet yönetiminde yer almasına rağmen çok duyarsız, sorumsuz ve kendini misafir gibi görme yaklaşımları var. Tutumları kadınlarda da bazı geleneksel yaklaşımlara neden oldu. Gerçekten Dilan arkadaş böyle devam ederse, bir şey yapamayacağı gibi yapıyı da zorlar. Değil ön açma, önü kapatabilir. Bence, bütün bunlar bu arkadaşın erkeğe bağımlılığını kıramaması, hala köleci yaklaşımları yıkamamasından kaynaklanıyor. Onunla konuşmaya çalışıyorum. Ama çok içine kapalı ve konuşmaktan aciz durumdadır. Onda coşku ve moral göremiyorum. Bugün hep bu konu üzerinde yoğunlaştım. Evet, aynı eyalette beraber yürüyeceğiz! Kişiliği donuk ve iticidir. Ama ne olursa olsun ona doğru yaklaşmalıyım. Birbirimize güç-destek vermeli ve eleştirilerimizle gelişme kaydetmeliyiz. Ancak böyle birlikte doğru yürüebiliriz.”

Evrensel tarihin, hakikat ve özgürlük arayışının başkentidir ülkem. İki ırmak arasına salıncaklar, hamaklar kurulmuş. Her karış toprağında kemikleri yığılı atalarımın. Kemiklerinin üzerinde boy veriyor yediveren gülleri. Boy veriyor nergisler, kardelenler, mor menekşeler, laleler, çiğdemler! Ülkem baştanbaşa çiçeklerle donanıyor. Ve çiçekler ülkesinde yaşayacağımız günler yakınlaşıyor.

Dağların eteklerine kurulu kentler, kasabalar ve köyler. Kutsal bir şaraptır bağ bozumundan geriye kalan.

Bunca can düşmüş, bunca kan akmış toprağa! Hepsi özgürlüğün bedelidir bunlar.

Ölülerimiz kefensiz elbiseleriyle yatar toprakta. Bir me-

zar taşları bile yok. Mezar taşlarının başında bir çiçek bile! Şimdi her taşın, çalının, kayanın, ağacın dibinde birer ölü yatıyor. Ve her gün yeni bir kavgaya tutuşur ölülerin kutsal düşleri.

Sara'nın düşleri büyür toprak üstünde ve yayılır gökyüzüne. Sara yeniden başlar amansız yürüyüşe. Başlar yeniden görkemli bir kavgaya.

Düşler yürür!

Sara yürür!

Ölüler toprak altında, bizden ekmek ister gibi kavga beklerler!

30 Temmuz 1996

“Garzan'dayız! Gece karanlığında arkadaşlara ulaşıyoruz. Daha önceki yürüyüşümüzde de bu noktadan geçmiştik. Geçmişini anımsarken ‘o arkadaşlar şimdi nerededirler’ diye düşünüyorum.

Ben böyle geçmişe dalıp düşünürken, ani bir sesle irkil-dim. İnce uzun boylu biri gür ve yüksek sesle ‘heval’ diye bağırdı. Ses bana aşına geldi. Ama silueti karanlıkta seçilemiyor. Kayanın dibinde birden bire fırlayarak hafif yamuk ve hızlı adımlarla bize doğru geldi. Sanki bir an dengesini kaybedecekmiş gibi hızlı yürüyüşüyle bir anda yanımıza ulaştı.

Şaşkınlım! Kimdir? Nerede çıktı? Ne yapmak istiyor? Bizim ne yapmamız gerekiyor? Benzeri sorular hızla kafamda oluşmaya başladı.

İnce uzun adam, bize fırsat vermeden aceleyle ilk yetiştiği arkadaşın elini tutarak sıkmaya başladı.

Yüzünü seçmeye başladım. Evet, bu komutan arkadaşdır. Gruba yetişmişti artık. Sıkıntıları biraz hafifledi. Kayanın dibinde başka simalar ortaya çıkıyor. Sevinçten yerimde duramıyorum. Hızla diğer arkadaşların yanına fırladım.

Kayanın dibinde bulunan bir manga kadın arkadaşla karşılaşıyorum.

Onlarla sarılıp tokalaşıyoruz. Yaşanan tüm zorlukları unutmuş gibi seviniyorum. Gelişmeleri onlardan öğrenmeye çalışıyoruz. Sohbet ediyoruz. Bunlar Garzan gücünde yer alan arkadaşlardır.

Daha sonra gelen kadın arkadaşların durumlarının fazla olumlu olmadığı belirtiliyor. Yani sorun yine yönetim sorunu. Güç getirememe olayı yaşanıyormuş. Burada sorumlu olan Şilan arkadaşın çok zorlandığını ve güç getiremediğini belirtiyorlar. Garzan, özellikleriyle Botan'a benzeyen, en zorlu eyaletlerimizden biridir. Gündüz biraz arkadaşları görüp gözlemliyorum. Eskisi gibi üst boyuttaki olumsuzluklar olmasa bile, soğukluk oldukça fazla, hala oldukça yanılgılar var. Yaşanan şahadetler umutsuzluk doğurmuş. Gün boyu burada dinleniyoruz.

Akşama doğru grup hareketleniyor. Hazırlıklarımızı tamamlıyoruz. Saat 18.00'de hareket edeceğiz. Yolculuğumuz Amed'e doğru olacak. Yine heyecan ve coşkun had safhadadır.

Ve yeni bir yürüyüş başlıyor..."

Her buluşma, her menzile varış tarifi imkânsız bir güzelliştir. Aştan öte bir güzellik yoktur. Aşk; özgürlük ve kavga örülüdür. Aşk; emek çaba, incelik, sabır ve sevgi ister.

Kaç bin yıldır kutsal aşkı arıyoruz, doruğunda dağların? Kutsal şarapla, yıkanmış aşkı arıyoruz özgürlük kavgasında.

Sara'nın düşleri kutsal bir aşktır. Buluşur Şilan'ın özlemleriyle. Sara savaştır. Şilan savaştır. Şilan ki; Siyabend û Xece'nin kutsal uçurumlarında büyümüş. Şilan ki, Sîpan'ın karlı dumanlı doruklarına sevdalanmış.

Metropollerde bir kenara bırakmış okulu. 1990'larda öz-

gürlük saflarına katılmış. Sonra Ozan Mizgin'le tanışmış.

Her tanışma onun yaşamında yeni bir dünya ve yeni bir kavga gerekçesi olmuş.

1996'da bir hain pusuda tutsak düşmüş.

Sara yürür!

Şilan yürür!

Gün aydınlanır, tarla kuşları uçuşur.

Unutma ey halk, şimdi Sara'nın düşleriyle buluşma vaktidir.

Her Ağustos bir şarkı

Her Ağustos güneşe

Alımlı bir yürüyüşür

1 Ağustos 1995

“Ülkemizin başkenti, bütün saldırıların, talanların uğrak yeri, Amed'in topraklarındayız. Önümde ta Faraşın yaylalarından beri, eline aldığı ‘gopal’ çubuğuyla topallaya topallaya yürüyen Avreş arkadaşı, oldukça heyecanlı ve coşkulu görüyorum. Kendisine; ‘nasılsın yoldaş’ diyorum. Terden ıslanmış, uzun kumral saçları alnına dökülmüş. Uykusuzluktan ve yorgunluktan kızarmış gözlerinde umut dipdiridir. Tok ve sloganvari üslubuyla, yüksek sesle düşüncelerini söylüyor. ‘Evet, bir gerillanın umudu her zaman dipdiri olmalı, bak sonuçta Amed'in de taşına, toprağına, güzelim suyuna ulaştık, çok iyiyim heval’ diyor.

Aramızda yaşı en ilerlemiş arkadaştır. Geçmişte buradayken, yanımda çok farklı yoldaşlar vardı. Onların çoğunu göremiyorum. Bir an acılara, hüznlere boğuluyorum. Bir türlü inanmak istemiyorum, tümünün toprak altında olduklarına! Bu geçtiğim patikalar onlarındı. Bu tepeler, zirveler onlarındı. Kanlarını, terlerini döke döke toprağına düşüler. Kanlarıyla

bu toprakları güzelleştirdiler. Sonra tüylerim diken diken oluyor. Sanki attığım adımlarla onlara basa basa yürüyormuşuz gibi bir hisse kapılıyorum. Bağırıp, çılgık atmak istiyorum. ‘Alçak düşman en iyilerimizi aldın’ diye bağırmak istiyorum. Ve çılgılığım boğazıma takılıyor bağıramıyorum. Göz kapaklarımda acı, tuzlu su damlacıkları suratımdan toprağa düşüyor.

Yürüyüş devam ediyor. Kılê dağının sağından geçerken, dönüp bakıyorum içten içe haykırıyorum. Lanetliyorum canavar ağızlı, nasıl da yedin ‘Yirmi Yedi’leri, nasıl kıydın ‘Yirmi Yedi’ cana?

Önümdeki sırta bakıyorum, zirvesini ne kadar da sevmiştim. Şimdi karşımda duruyor. ‘Gorton!’ O da yediğini yemişti. Bir gün ihanet, bir gün direnişti. Zeynep’i burada verdik toprağa. Ona beni kavuşturmadın sana da dargınım Gorton! Artık zirvene zevkle çıkamıyorum. Küskünüm, dargınım, öfkeliyim sana.

Sonra duygularıma hâkim olmaya çalışıyorum. Büyük yürek, Başkan Apo, ‘Ben gözyaşlarımı yüreğime ve beynime akıtıyorum, o yüzden yüreğim büyük’ diyordu. Dönüp dönüp çınlıyor kulağımda bu sözler. Sonra duygularımı bastırıyorum. Savaşmak için büyük yürekler gerekiyor. Savaşmamız için çok sebebimiz var. Onların bıraktığı yerden nasıl devam etmeliyiz? Öfkemin, kinimin kabarışlarıyla yürüyorum. O gün her şeyimle onları yaşadım.

Yine gün atımıyla birlikte mola veriyoruz. Yorgun ve düş dolu bir günün ardında uykuya dalıyorum.

Ertesi gün akşamüstü Ak Dağa doğru hareket ediyoruz. Arkadaşların çoğu yıllarca daha önce buralarda kalmış. Birçok arkadaşı burada kaybetmişler. Onun için sevinç, coşku kadar büyük bir hüznün yüzlerinde okunuyor.

Önümde M. arkadaş mırıldanıyor. Ak Dağa bakarak hüznü sesiyle dizeler okuyor. ‘... Hayri şehit düştü...’ dizesini

işitiyorum. Hayri yoldaş ‘93-94’te Ak Dağda toprağa düşerken daha on sekizindeydi. Düşmanı içten vuran, Ak Dağı salılayan genç bir komutandı.

Sayımız yine oldukça kalabalıklaştı. Amed grubu yerine vardı. Fakat Dersim grubu halen burada. Onlar da çok zorlanmışlar. Yolda çatışmaya girmişler. Üç arkadaş şehit olmuş. İki de kaçışları var. Grup oldukça yıpranmış. Onlar da şu andan itibaren bizimle hareket edecekler. Şu anda çok yıpranma olsa bile, biraz dinlendikleri için moralleri iyidir.

Yine, bir günbatımın ardında yollara düşüyoruz. Öncü arkadaş yolu kaybediyor. Ben daha önce buradan geçmiştim. Patika yolu çıkarabilirim. Grubun önüne veriyorum. Yol, köyün alt kısmından geçiyor. Z. arkadaş köyün içinden geçmemizi söyleyerek, haklı olarak bağırıp, çağırıyor, kızıyor. Köyün üst kısmından geçmeye çalışırken yanlışlıkla köyün içine giriyoruz. Korka korka yanaşıyorum; ‘heval buradan geçelim’ diyerek durumu izah ediyorum. Evlerin yanından ‘Yoloxa’ geçiyoruz. Ama köylüler bizi anında fark ediyorlar. Köyü geçinceye kadar öncülük yapıyorum. Ondan sonra kopan kuryeleri bekliyoruz.

Z. arkadaş haklı olarak çok öfkelenmiş ama bağırıp çağırması, cihazda açık konuşması daha da deşifreye yol açıyor.

Kuryelerin gelmesiyle hızla yola koyuluyoruz. Uzun zorlu bir yürüyüşün ardında şafağın söküşüyle Ak Dağın ‘mankene’ noktasına varıyoruz.

Grubun güvenlikçisi (listecisi) olduğum için direk gidip, arkadaşlarla güvenlik işini hallediyoruz. Avreş arkadaşla birlikte listeyi hazırlıyoruz.

Yine geçmişe gidiyorum. Bazı anıları hatırlıyorum. Bu noktada Ş.Bese’yle beraber kalmıştık. Besi yoldaş, gözümün önünde canlanıyor. Sert bakışları ve çatık kaşlarıyla sanki benimle birlikte. Yine yeminimi içerek kalkıyorum. O hala

bizim manevi komutanımızdır. Kadının özgürlüğünde büyük bir çabanın sahibiydi.

İşleri yoluna koyduktan sonra ben de dinlenmeye çekiliyorum. Akşama kadar dinlenip güç topluyorum.

Gün batımıyla birlikte yine yola çıkıyoruz. Evet, bugün Murat suyunu geçeceğiz. Sonra mutlaka tepeye ulaşacağız.

Saatlerdir yürüyoruz. Bazı arkadaşlar gruptan kopmuş. Avreş yoldaş arkadan grubu koparanlara, o heyecanlı haliyle bayağı sinirlenmiş. Grubu koparanlar Amed grubundan İhsan, İmam Hüseyin’miş. Bu arkadaşların gerçekten de oldukça keyfi ve sorumsuz yaklaşımları var. İnsanı provoke edecek yaklaşımlarda bulunuyorlar. Bence ilerde de bunlar partiye büyük zarar verebilecek tiplerdir.

Sabaha kadar yürüyoruz. Goderna köyünü ve suyunu geçip, şehit Kendal alanına giriyoruz. Tepeyi aştıktan sonra zirvede bir mola veriyoruz. Herkes Amed’de olmanın duygusunu yaşıyor.

Kısa moladan sonra yola devam ediyoruz. Biraz daha yürüdükten sonra buradaki güçlerle buluşuyoruz. Hepimiz yorgun olduğumuzdan hemen dinlenmeye geçiyoruz...”

Şimdi ölüm yenilmiştir. Ölüm yeni bir yaşamdır, Sara’nın düşlerinde.

Ölüm; Tanrıça İştâr’dan Palmyra’lı Zenobia’ya Zenobia’dan ZİLAN’a uzanan bir yaşam çizgisidir.

Tanrıça İştâr en güzel aşkları, özlemleri, sevgileri bu topraklarda yarattı ve yaşattı.

Zenobia’ya özgürlüğü Fırat’ın hırçın sarı sularında aradı. Ve Fırat’ın sularında tutsak düştü Roma ordusuna. O tutsaklık anında doğru olanı seçti. ‘Palmyra yanıp kül olduktan sonra ne yapayım yaşamı’ diyerek yaşamına son verdi.

Ölümüyle esaretin zincirlerini çözdü!

Yanıp kül olmaması için Palmyra'nın, yanıp kül olmaması için Kürdistan'ın 'olsaydı canımda başka bir can onu da vermek isterdim' dedi Zilan.

Sara'nın düşlerinde yaşar Tanrıça İştâr, Kraliçe Zenobia ve Kürt kızı ZİLÂN

Ülkem kutsal tanrıçalar coğrafyasıdır.

Oradan yayılır yeryüzüne bütün özgürlükler, güzellikler ve kavgalar. Oradan yayılır özgür kadının yaşam ütopyası. Sara bütün ütopyaların bileşkesidir.

Sara'nın düşlerinde bir Besê yaşar. Bir Besê yaşar Dersim'de dört dağ içinde. Bilinmez bir serüvendir yaşamı. Meçhule akan ince bir çizgidir çocukluğundan geriye kalan. Çocukluğunu ve gençliğini bırakıp Dersim'in dağlarında soluğu Avrupa'da alır. Hemen yanıldığını anlar. Avrupa onun için bir ölüm tuzağıdır. Kabullenmez bu ölüm tuzağının çirkinliğini. Yeniden çocukluğu ve gençliğiyle buluşmaya karar verir.

1989'da özgür Bilge ile buluşur. Gerisi Bestler, Gabar, Çıray, Andok, Seri spi, Tari, Sülbüş, Düzgün Baba, Haydaranlar, Kızıl kayalar Munzurlar ve Demenanlara kadar uzanan bir hakikat ve özgürlük arayışıdır.

Puslu bir günün akşamında bir kanlı tuzağa düşer. Bir tuzak ki ölüm örülüdür,. Bir tuzak ki, cehennemi bir çatışmadır. Sonra bir kurşun, küçücük hain bir kurşun gelir yüreğini bulur.

Bir Besê vurulur bin Besê doğar. Bir yürek vurulur, bin yürek direnir.

Seyit Rıza'nın ardında Besê'nin sesi yankılanır liksor uçurumlarında.

Besê, Besê'yle buluşur.

Bir Besê bin Besê' olur.

Besê yürür!

Sara yürür!

15 Ağustos 1996

“Kaç gündür sevgili günlüğümle buluşamadım. Aslında yazmak istiyordum. Çünkü yaşananların tümü özgürlük mücadelemizin birer parçasıdır. Bu süreçte bazı gelişmeler yaşandı. Evet, sonuçta grup olarak olumsuzluklar yaşanmadan, kayıp vermeden belirtilen yere ulaştık. Karargâh gücü ve yönetim, yoğun çalışmalar, toplantı ve düzenlemeler yapmaktadır. Daha önce düşman operasyonu ve yaşanan büyük kayıpların yarattığı hüznün ve büyük acılar yerini bir örgütlülüğe ve daha güçlü bir yapılanmaya bırakıyor.

Amed, yine büyük acıları yaşadı. Kortepe; koruyamadı çocuklarını. Yine oluk oluk kanları aktı. Onlar faşizmin kirlettiği ülkenin kutsal topraklarını temizlemek için kanlarını akıttılar. Komutan, Hogır yoldaştı. Yine meydan okudu ve haykırarak; ‘bizim birlik kaybetti ama Amed kazanacak’ dedi. Çılgınlıklarıyla yarattı yenilerini. Emperyalizmi hayrete düşüren General Cemal yoldaş, sendin kan emicilere, savaşın yürek işi olduğunu ve büyük yüreğini gösteren. Ya senden sonraki adsız kahramanlar. Yine kanlarıyla boyadılar toprağı. Güzelim Amed'im işte kimi elini, kimi de bacağını vermiş. Herkes bir şeyini katmış sana özgürlüğün bedeli olarak.

Umutlar dirilmiş, yaralar kapanmak üzere Amed'de. Önderlik sahasından gelen yeni müdahale gücü bir coşku yaratmış. Yapı içinde oldukça duygusal yaklaşımlar var. Yaşanan acıların getirdiği bağlılık, duyguları ön plana çıkarmış. Umarım bu uzlaşmaya ve liberalliğe götürmez arkadaşları.

Kadın arkadaşlar savaştan oldukça etkilenmişler. Ama bu

onlara ciddiye de kavratmış. Büyük olumlu gelişmeler kaydedilmiş. Savaşta, yaşamda öncülük rollerini oynamaları için büyük güven kazandırmış. Evet, Besê'yi hatırladım. O buralarda çok çabaladı. Şimdi Sakine yoldaş aynı çabayı devam ettiriyor. Kadını anlamaya çalışıyor ve bu yönlü düşüncesi ve emeği olan bir yoldaştır. Bu operasyonda da rolünü oynayan komutanlardan biridir. Onun şahsında özgür kadına saygınlık ve güvenin oluşması anlamlıdır. Fakat duygusal bağıllık, eğitilmezse büyük tehlikelere götürebilir. Örgütün disiplini, resmiyeti unutulmamalıdır. Gereği yerine getirilmezse, başı-boşluğa ve ilişkilerde aileciliğe götürür ki, bu da ilerisi için oldukça büyük tehlikeler arz eder.

Daha sonra yolumuza devam ediyoruz. Ape Musa alanını geçerken yüreğimdaki büyük acıları, hissederek yürüyorum. Sanki onlarla birlikte yürüyorum. Sonra onların olmadığını görünce irkiliyorum, üzülüyorum. Derin boşluğa düşüyorum. Düşlüyorum ve yürüyorum.

Dinlenmek için mola veriyoruz. Kadınlar olarak tepeye çıkıyoruz. Günü tepede geçiriyoruz. Karanlık çöküyor, yeniden yürüyoruz. Yakınlaşıyoruz eyalete, heyecanım artıyor. Kendimi yoğun sorgulama ihtiyacını hissediyorum.

Hala çok basit yaklaşımlar, çirkin davranışlar yaşanmaktadır. Özgürlüğün ne kadar zor ve bedelinin ne kadar ağır olduğunu, özgür kadını yaratmak için nelerle savaşmam gerektiğini daha da iyi anlıyorum. Özellikle erkek egemen yaklaşımlara karşı, kesinlikle çok güçlü bir düşünce yoğunluğu şarttır. Hala o eski yaklaşımlar devam ediyor. Kadının emeğinden yararlanma, saygısız yaklaşımlar, pratik yaşamda iki kadını bir mangayla aynı düzeyde tutmaları geri ve eskiyi yaşatma istemleridir. Bunu kabul etmiyorum. Bu yol sürecinde yaşanan sorunlardan biri de buydu. Yaşama katılma adı altında oldukça haksız yaklaşımlar, yani çok rahatlıkla sıradan bir savaşçının, gelip 'mutfakçısının' demesi, üstü boşa çıkarması,

kadın özgülünde saygısız tutumlardır. Bu anlayışlara karşı çıkmam üzerine tartışmalar çıktı. Fakat ben bunu, sorumlu olup da sorumluluğunun bilincinde olmayan D. arkadaşın oldukça pasif bağımlı yaklaşımlarından kaynaklandığını düşünüyorum. Özellikle de erkek egemenlik anlayışlarına karşı müthiş bir boyun eğme ve uzlaşması var. Ama kendi cinsine karşı oldukça bastırmacı ve emeği görmeme yaklaşımları var. Bütün bunlar, arkadaşın saygısız tutumundan kaynaklanıyor. Ve gerçekten kendi cinsine karşı oldukça sevgisiz, çoğu zaman onu anlamada zorlanıyorum.

Bugün, yönetimde alınan kararlar ilgili, biz kadınlarla toplantı yapıldı. Toplantıda bu yönlü eleştirilerimi tepkisel bir şekilde yaptım. Ama onun değerlendirme ve eleştirilerine şaşırdım. İki ay boyunca yürüdük, ama hiçbir gün konuşma gereğini bile duymaması, rahatsız olduğu tavır ve davranışları bile bizimle tartışmaması, bunu direkt götürüp üst yönetimde şikâyetçi bir şekilde dile getirmesi bence sahtelikten ve kölelikten kurtulamamasındandır. Toplantıda en çok eleştiri bana geldi. Gelen eleştiriler, üste saygısız tutumlar, kimseyi dinlememe, kendi başına buyruk, anne-kız ilişkisi tehlikeli tarzımın olduğu yönlü.

Sonra onunla tartışıyoruz. Onun, kadın gerçeğinden hala çok uzak olduğunu görüyorum. Kendi kadınlığından utanıyor hala. Kadının geriliklerini, eksikliklerini kendi dışında tutuyor. Sorun onun değilmiş gibi dışlıyor. Biraz önce Dilan arkadaşla tartıştılar.

Şında arkadaşın geri, dar yaklaşımları var. Bunun yanında oldukça fazla emeği, azim ve iddiası da var. Yani güney'den buraya kadar gelmesi, bizim iki katımız direnmesi bile onun direngen kişiliğini ortaya koyuyor. Ancak zorlandığı da bir gerçektir. Çünkü gözleri gece görmemesine rağmen (gözlük numaraları sekiz olan bir arkadaş) güneyden ta kuzeye yürüyüşte sorun çıkarmaması, büyük bir direniştir ve küçümsene-

mez. Yapıdaki yaklaşımlara ortak olması çok zoruma gidiyor.

Önderliğin emek, çabalarını düşünüyorum. ‘Cinsinizi sevin, birbirinize yapılan haksızlık kötülük hepinizedir ve örgütlü güç sahibi olun’ sözleri beynimde dönüp dolaşıyor. O da bunun benden daha iyi farkındadır. Önderlik; ‘siz benden aldığınız gücü bireysel çıkarınız için kullanıyorsunuz’ diyor. Dilan arkadaşta bunu çok net görüyorum ki, benim adıma bir şey olmasın da kime ne olursa olsun anlayışdır. Bence bu önderliğin emeğine son derece nankörce yaklaşımdır.

Bugün oldukça yoğunlaştım. Üst düzeydeki Z. arkadaşın bu konudaki duyarsız yaklaşımı, aslında halen çok feodal ve geridir. O da farkındadır. Zayıf olduğu için ne tartışıyor ne de doğru tavır gösteriyor. Bu ileride ona da müthiş kaybettirecek. Ve belki de Partinin başına bela olacak.

En önemlisi de bugün eyalet topraklarına ulaşmış bulunuyoruz. Ben bu eyalette kalacağım. Önceden bana çok itici geliyordu Erzurum eyaleti. Ama şimdi daha iyi anlıyorum ki bütün geri dar yaklaşımlar burada mevcuttur. Kesinlikle düşmanın Erzurum’a yönelik politikalarına karşı, büyük gelişmeler şarttır. Bunu da yoğun bir çalışma tarzı, tempo ve en önemlisi de düşünce yoğunluğuyla ancak gerçekleştirebiliriz. Dönem özellikle de bu eyalette görkemli gelişmelerin yaşanmasını bekliyor. Aslında Erzurum eyaletinde şimdiye kadar sıradan, vasat bir yürüyüşe sahip, parti gelişmelerinden de uzak olduğu için ciddi gelişmeler yaşanmamıştı. Buraya acil partiyi taşıрманın önemini anlıyorum ve merak ediyorum, eyalette şu anki durumları. Yarın alan güçlerine ulaşmamız lazım.

Yükümün ağırlığını hissettikçe, omuzlarım sanki kırılacak gibi oluyor. Ama enerjimi, gücümü toparlıyorum. Önderliğin emeğine karşılık vereceğim ve bunun için yol yürüyüşü asıl şimdi başlıyor bizim için...”

Dostum; çözümleme, eleştiri, özeleştir i bir felsefedir yaşamımızda. Büyümenin, güzelleşmenin, değişim ve dönüşüme uğramanın felsefesidir.

“Dostum; sen ve ben hayata yabancı kalacağız ve birimiz diğerine ve herbirimiz kendine ta ki senin konuşup, benim dinleyeceğim güne dek. Sesin, sesimi kendi sesi sayarak ve senin önünde dikileceğim ana dek. Bir aynanın önünde durduğumu düşünerek...”

Artık eleştir i-özeleştir i, çözümleme, sorgulama bir yaşam biçimidir kavganın olduğu her yerde.

“Çözümlenen an değil tarih, birey değil toplumdur.”

18 Ağustos 1996

“Dallı Tepe’ye ulaşıyoruz. Bir anılar deryasına dalıyorum yine. Geçmiş, güncel ve gelecek kafamda çatışıyor. Daha iyi anlıyorum ki, her çelişki ve çatışma yenisinin ebesi veya doğum sancılarıdır. İlk katıldığım da bu noktaya gelmiştim. Ş. Ozan ve Ş. Cafer’le birlikte. Ama onlar çok erken şehit düştüler. Ş. Cafer yoldaşın üç ayı daha yeni dolmuştu. Dallı Tepe’de kış sürecinde kampa yönelik hava saldırılarında teppeye ulaşıp, BKC’nin başına geçerken kahramanca şehit düşmüştü. Ozan, ‘95 Nisan’ında ‘Kırdım Çatışmasında’ şehit düşmüştü. Yaşanan, yaşamda kaybedilen o kadar çok değer var ki. Gerilla kurallarını aşındırma, taktikte yetmezlik, komutada tıkanıklık ve kendini bırakma, keyfiyetçi, yoldaşlara basit yaklaşımlar sonucu Ozan’ın da içinde olduğu 11 yoldaş şehit düşmüştü.

Yine ilk kez burada Ş. Sevi’ile tanışmıştık. O süreçten kalan tek tük arkadaşları görünce yine yüreğim de derin bir acı, hü zün hissediyorum. Geçmiş anıları bir bir hatırlıyorum.

Savaşın bu kadar acımasızlığını yaşayarak öğrenirken, ideolojik olarak, fiziki güçle birlikte ruh da düşüncede güçlü olmadın mı bu savaşa dayanamazsın. Zaten yaşanan kaçışlar ve bunalımlar, kafa karışıklığı bunun bir sonucudur.

Günlük, saatlik, anlık sorgulama olmalıdır. ‘Bugün ne yaptım, yaşam bana ne öğretti, dünyadaki, bölgedeki, ülkemizdeki ve yapımızdaki gelişmeler nelerdir?’ Öğrenme görevimi unutmamalıyım. En önemlisi de her gün, vicdanıma tekmilimi verirken; bugün devrim için, özgür kadın için, yeni yaşam için ne yaptım? Ne kadar dürüstüm ya da nedir dürüstlük? Kendime sıkça sorduğum sorulardı. Sahte kadını ne kadar aştım? Geçmiş yaşamımda hep sahte maskelerimle yaşadım. Ama şimdi maskem de düştü. Geride militan kadınlık görevim, sözüm var. Yoldaşlarımı seviyor muyum veya gerekleri nedir? Onları sevmeyi kendimden önce düşünmeliyim? İlk önce ‘onlar’ demeliyim. ‘Bana bana’ dememeliyim. Cinsimi seviyor muyum? Yaşamdan çıkardığım tecrübeleri onlara veriyor muyum? Bunları yapmıyorsam o zaman diyorum, sahte kadını yaşıyorum.

Devrimcilik kendini sorgulamaktan geçer. Kendini sorgulamayan devrimcileşemez. Devrimcileşmek için her an tepeden tırnağa bilimsel bir sorgulama gerekli ve zorunlu oluyor.

Eğer Munzur’un ak köpüklü suları üzerinde oturup düşler kurabilseydim, eğer Mavi göklerin sonsuzluğuna özgürlük resimleri çizebilseydim, çizebilseydim yıldızların ışıltısına yeni insanın portresini, ne sınırları, ne kavgaları ne de köleliği düşünürdüm.

Ne kötü Sara gibi sonsuz düşler kuramamak, ne kötü yıldızların ışıltısına resimler çizememek.

Kim bilir belki bir gün bütün bunları yaparız.

O zaman son bulur savaşlar, yayılır yeryüzüne kutsal ba-

rış. 'Güneş adasında' Özgür Bilge ile buluşur tek mil insanlık.

Unutma ey insan, Selvi'nin yoldaşı Sara, bir barış ve özgürlük savaşçısıydı. Bir özgürlük ve barış savaşçısıydı düşerken toprağa Selvi.

Selvi ki; çocukluğu karışır Dalli Tepede, özgürlük tanrıçalarının yaşamına. Dağların, kayalıkların arasında çobanlık yapar. Kaval seslerini dinlerken, gizliden hevalerle buluşur. Her buluşma bir sevinç, her buluşma bir zaferdir Selvi'nin düşlerinde.

Henüz on dördündedir. Karar kılmıştır özgürlükten yana. Kayalıklar arasında düşlerini açar Sara'ya. Sara güler, sevinir. Düşler kurar. 'Hayır, heval sen henüz çocuğun' deyip reddeder. Selvi, kayalar kadar inatçı ve direngendir. Karşı çıkar Sara'ya. Sara çaresiz, Sara çözümsüz. Sonunda Selvi çözüm bulur. Firar eder çobanlıktan ve özgürlük ordusuna katılır. O dağ bu dağ demeden savaşır durur. On altısında bir dağ geçidinde ansızın vurulur. Vurulur ve düşlerini Sara'ya bırakır.

Sara yürür!

Selvi yürür!

Düşleri yıldızlara karışır!

Sara, durmadan Selvi'nin düşlerini dağlara taşır.

20 Ağustos 1996

"İki gün yürüdükten sonra arkadaşları buluyoruz. Tanışma töreni yapılıyor. Bir erkek, bir kadın takımından oluşuyor bu gücümüz. İlk gözüme ilişen üst-baş donanımının imkânsızlıklarla birlikte oldukça sefil ve dağınık olmasıdır. İmkânsızlıkların payı olsa bile, kendini bir bırakmışlık, üst-başa oldukça yansımış. Herkeste bir kendiliğindencilik, özellikle örgütsüzlük göze çarpıyor. Yaşam aşınmış, ilişkiler-

de resmiyet dışılık, laçkalık, tam bir ailecilik gelişmiş. Kadın arkadaşlar yine emekçiliklerinden dolayı son derece örnek davranışlara sahiptirler. Ama yine egemenlik anlayışı, kadının emeğine sahip çıkmayışı, köle erkeğin kuyrukçuluğu, kölenin kölesidir. Kuşkusuz tarih tekerrür etmiyor, etmeyecek. Ama emek, çaba, bilinçli yaklaşım olmadan da kendiliğinden özgürleşme olmayacak...”

Özgür kadın, bir yeraltı nehridir. Çoğu zaman ulaşmasa da okyanusa, durmadan kökleri besler. Yaşam bu kökler üzerinde filizlenir.

Filizlenir yeni yaşam Sara'nın düşlerinde ve yayılır yer-yüzüne.

26 Ağustos 1996

“Yürüyüş, başlangıcın hızını daha da hızlandırırken, gerçekten de bir yoğunluğun içine girildiğini belirtebilirim. Gelişmeleri aktarmaya çalışacağım. Bingöl alanındaki karargâh gücüyle yoğun toplantılar geliştirildi. Bununla birlikte burada toplanan iki takımlık kadın arkadaşlarda YAJK temsilcileri olarak gelişmeleri toplantı şeklinde geliştirdi. Diğer taraftan eyalette ve alanda yaşamda yaşanan sorunları da anlamaya çalışıyorum. Aslında bulunduğumuz eyalet, mücadelemizin tarihinde oldukça önemli bir rol oynamasına rağmen, fakat hiçbir zaman kendi başına bir eyalet olamamıştır. Oraya, buraya dayanmış, öyle vasat bir durumda kalmıştır. Bunun nedeni, eyalet yönetiminden kaynaklanan, geçmişte bir güvensizlik, büyümekten korkma ve var olanla yetinme anlayışıdır.

Bugünde yaşanan sorunlara bakıldığında, dönemin gerisinde izleme, parti gelişmelerinden uzaklık, yoğunlaşmanın olmaması, tamamen vasat ve devrimin akışına kendini bırakma gelişmiş. Denetimsizlikte bir başı boşluğu doğurmuştur.

Şimdi önderliğin, ‘dağda savaşılanların çoğunun düşünce-
si ve dili yoktur’ demesini daha iyi anlıyorum. Yönetim ve
yapı düşmanı, gelişmeleri izlemekten oldukça uzaktır. İnsan
bilmediği, görmediği şeyden korkar ve ürker. Onun üstüne
üstüne gitmedin mi öğrenemedin mi, onu gözünde farklı şe-
killerde büyüttün mü, engel olur. Ama merak, düşünmeye gö-
türür. Burada yaşanan düşünceden uzaklık, daha çok duygu-
larla savaşa yaklaşım, bir başarısızlık doğurmuş. Aileci, son
derece tasarrufçu bir yapı ve müthiş bir kurnazlık gelişmiş.
Yapı-yönetim son derece emekçi, zorluklara karşı çelikleş-
miş, ancak bu yetmiyor. Sorun bunu ideolojiyle bütünleştir-
mededir. Önderlik gerçeğini acilen kavrama ihtiyacını daha
iyi anlıyorum. Evet, büyük yürek Başkan Apo’yu anlamak
ve bu güce ulaşmak zorundayım. Daha çok düşünce, daha
çok yoğunlaşma ihtiyacını duyuyorum. Kendimi yoğun bir
sorgulamadan geçirirken kafamda bugünkü planımı yapmaya
çalışıyorum...”

*Devrimci politika incelik isteyen bir sanattır. Yoğunlaşma,
diyalog, uzlaşma, sonuç alma, yaratma, üretme, ilişkilendirme
harekete geçme, sürekli büyütme, güzelleştirme ve düş kurma
sanattır.*

*Sanattan anlamayanlar, yüreği, ruhu beyni sanat aşkıyla
dolu olmayanlar sanatçı olamazlar. Düş kuramayanlar, dev-
rimci olamazlar.*

Sara bir Şervan!

Sara bir komutan!

Sara bir sanatçı!

“Aylar sonra nihayet eyaletimize ulaştık. Bu kadar zahmette değdi. Şimdi hakkını verme sırasıdır. Burada mutlaka bir çıkış yapmalıyız.

Eyaletin geneline dönük kapsamlı bir toplantı yaptık. Tüm sorunlarımızı ele alıp değerlendirdik.

Bugünkü toplantı sonucunda yapılan düzenlemede, Bingöl alanında kalan birlik seçildi. Bir takım kadın olmak üzere, iki takım şeklinde oluşturuldu. Kadın takımının komutanlığına verildim. Yükün ağırlığı omuzlarıma bindi. Çok karmaşık duyguları iç içe yaşıyorum. Sevinç, hüznün, acı, hırs, öfke, umut iç içe yaşıyor. ‘Yeni süreç, yeni dönem ve yeni yaşama başlamak’ diyorum. Daha da kararlaşıyorum. Öfke ve hırsım kabarıyor. Kabaran duygularıma hâkim olmaya çalışıyorum.

Dilan, Şinda, Dersim, Zozan arkadaşlar ve ben olmak üzere eyaletin YAJK yönetimi olarak seçilmiştik. Hemen, yaşanan yanlışlıkları öğrenmek ve düzeltmek için toplanıyoruz. Hala oldukça uzak olduğumuz hususları öğrenmeye çalışıyorum. Oluşturulan takımın benden güven ve beklentilerini hissediyorum. Kesinlikle cevap olmalıyım. Kararlılığım, yapma isteğim ve iddiam daha da artıyor. Bir an önce başlamak istiyorum. Artık vasat eyalet değil, her yönüyle gelişmeleriyle ‘kendi başına yeterli olan bir eyalet’ olmalıdır. Erzurum’la sınırlı kalmayacağım. Genele yönelik yoğunlaşmamı da sürdüreceğim. Fakat kendimi şartlandırmayacağım çünkü onu yaparsam, daralır ve gerilerim. Bingöl önümüze esas hedef olarak konuldu. Bunun üzerinde yoğunlaşıyorum. Özellikle Erbakan’ın politikasını boşa çıkarmak için yoğunlaşıyorum. Bunun için de ‘eylem’ diyorum. Ama sürece yanıt veren yaşam eylemi...”

Onlar ki, tarihin döl yatağında Eyyubi'nin sabrıyla karşıladılar zamanın kesintisiz akışını.

Züleyha'nın Yusuf'u sevdiği gibi sevdiler ülkenin vadilerini, nehirlerini dağlarını, çiçeklerini, kuşlarını.

Sevdiler yıldızları ve sonsuz, yaygın mavi gökyüzünü.

Onlar mazlum bir halkın özgürleşen ve yaşayan ruhuyla hakikat arayışına çıktılar.

Unutma ey insanoğlu!

Ey insan kızı unutma!

“Ve eğer güneş yiterse ansızın

Yiter ve ısınmazsa bir daha;

Bize ışık için cehennemden

Gidip alev getiren biri çıkar mutlaka.”

Unutma ey halk oğullarını ve kızlarını!

Alev getiren onlar olacak mutlaka. Alev getiren Sara, Dilan, Dersim, Şinda, Selvi, Medya, Besê olacak!

Ülkemin dağlarında her kız; alev yalımlı bir özgürlük tanrıcısıdır.

Sara yürür!

Özgürlük boy verir!

28 Ağustos 1996

“Yoğun toplantılardan sonra Bingöl birliği olarak ayrıldık. Yine geldiğimiz noktaya geri döndük. Burada konumlanacağız. Güvenlik için tepecileri ve nöbetçileri ayarlandıktan sonra sabah erken kahvaltı yapıldı.

Sonra takım yönetimiyle toplanıp, günlük planımızı yaptık. Saat 9'dan 11'e kadar kadın kongresini tartışma ve bununla birlikte arkadaşların da görüşlerini alma gibi faaliyetlerimiz oldu. Arkadaşların özeleştirel yaklaşımları oldu.

Birlik yönetimiyle toplanıp, tartışma sonucunda iki yere keşif, bir yere de yarın için hazırlık yapmak üzere görevlendirilmeler yapıldı.

Eyalete gelirken yollar uygun olmadığında güvenlik açısından bir grup arkadaşı ayrı gelmeleri için geride bırakmıştı.

Bugün saat gece 24.00'de mangayla tepeye çıktım. Devriye esnasında geride bıraktığımız o grubumuzla karşılaştık. Buna çok sevindim. Böylece tüm yoldaşların eyalete sağlam ulaşmasının sevincini yaşadım...”

Şimdi şafağın gizeminde yürüyüşe çıkma vaktidir. Özgürlük yürüyüşüne çıkan her Medyalı kız artık bir zafer tanrıçasıdır.

Geride kaldı köleliğin paslı zincirlerini taşıyan günler. Geride kaldı karanlık zamanlar. Şimdi zafere ulaşma zamanıdır. Şimdi güneşe, yıldızlara erişmenin vaktidir.

Derler ki, bir zamanlar Dicle ile Fırat arasında yükselen dağların zirvesinde bir kız yaşardı. Bir kız yaşardı kanatlı ve çok hızlı uçan. Ateşten kanatları, rüzgârdan saçları, Munzur'un ak köpüğünde gözlerinin akı vardı. Gözleri vardı çoban yıldızı kadar parlak. Parlak ışınlarıyla geceler boyunca özgürlük savaşçılarına yol gösterirdi. Yol gösterirdi, Medya'nın çobanlarına.

Derler ki bir kız vardı. Dicle ile Fırat arasında yıldızlar ülkesi Zabolistan'da yaşayan. Adı 'Meyaser'di. Romalılar O'na Victoriya, Yunanlılar Nicke derlerdi.

Medyalılar O'nu zaferin, haklı savaşın, adaletin, doğruluğun, erdemin ve güzelliğin tanrıçası sayarlardı. O doğuştan, tepeden tırnağa silahla kuşanmış sonsuz ışık Ahura Mazda'nın yüreğinde doğmuştur. O kutsal ışığın kutsal tanrıçasıydı. Hiç bir karanlık duramaz karşısında. Doğar doğmaz ak bir atın sırtında mızrak, elinde ok ve yay taşırdı.

Havadan uçan turnayı, yerde kaçan ceylanı vururdu. Onunla boy ölçüşemezdi hiç bir savaşçı. Adı 'Meyaser' idi. Fırat'ın, Dicle'nin, Munzur'un suyunu içer, dağlarda yabani hayvanları avlayarak beslenirdi. Durmadan bütün kötülüklere karşı savaşırdı.

Derler ki, Meyaser'den sonra hiç bir zaman eksik olmadı, bu ülkede savaşçı kızlar. Munzur'un, Dicle'nin, Fırat'ın suyunu içen her kız Meyaser'in ruhuna kavuşur. Meyaser'in ruhuyla ışığa boğulur. Hiçbir karanlık, yavaşamaz ona.

Derler ki savaşçı Medya, Selvi, Şinda, Talan, Besê, Pervin, Zelal, Binevş, Berfin ve dağlarda toprağa düşen tek mil kızlar bu zafer tanrıçasının kızlarıdır. Tanrıça Meyaser ışığın kutsal kızıdır.

Sıkıştıklarında teslim olmazlar. Besê gibi. Beritan gibi bedenlerini dipsiz uçurumlara bırakırlar. Dipsiz uçurumlarda bir çiçek olup yeniden filizlenirler.

Zilan gibi paramparça ederler bedenlerini.

Leyla Kasım gibi darağacını boylarlar.

Sema gibi cayır cayır ateşte yanarlar.

Derler ki son zafer elde edene dek bu dağlardan eksik olmayacak. Tanrıça Meyaser'in savaşçı kızları... O kızlar ki, ışık örülüdürler.

Sara, tanrıça Meyaser'in izdüşümüdür.

Unutma ey halk, bunlar senin kurtuluşun ve özgürlüğündür.

İzle tanrıça Meyaser'in yolunu.

İzle Sara'nın yolunu.

*Eylül bir hazandır
Hazanın hüznünde yapraklar dökülür
Toprak ananın bağrına*

“Evet, takımca ayrıldığımızdan beri, gerçekten yoğunluk-tan günlük yazamıyorum.

Biliyorum sevgili günlüğüm, haklı ve üzgün! Oysa yaşanan mazlum bir halkın tarihinin bir parçasıdır. Bunun için çok daha çaba gerektiğinin farkındayım.

Yaşamdaki aşınma, basitlikler ve çizginin taşırılmasının önemini ve acil oluşunu anlıyorum. Öncülük sorunu sözle değil yaşamda ve eylemde olur. Bu eyaletin kaderini değiştiren çizgi, eylem çizgisi ve yaşam tarzı şarttır. Birliğimiz iki takımdan oluşuyor. Ruhat arkadaşın ve bizim takımımız.

On iki gündür buradayız. Bazı eylem planlarımız ve girişimlerimiz olduysa da, çoğu boşa çıkarılıyor. Tepkiler var. Geçmiş anlayışları, alışkanlıkları sürdürmek isteyenler tepkilidir. Parti işleyişine gelmede zorlanmalar olsa da, büyük bir çoğunluk partili yaşam tarzının zorunluluğunu kavramış durumdadır.

Birlik komutanı olan Agit arkadaş çok zorlanıyor. Aslında ona karşı geçmişteki tepkiler şimdi de devam ediyor. Ona yardımcı olmak istiyorum. Buradaki anlayış, öncülük deyince sadece kaba anlamda öncülük bekleniyor. Bu konuda da Agit arkadaş oldukça apolitik, güç getiremiyor. Onun yardımcısından ziyade yoldaşlığın gereği olarak kendimi sorumlu hissediyorum. ‘Daha çok yaşamdan başlamak gerek’ diye düşünüyorum. Fakat duygularıma bazen hâkim olamıyorum. Bazen ortaya çıkan hesapçı, protestocu yoldaşlığa sığmayan yaklaşımlar karşısında çözümü hemen silahımı alıp dedikleri eylemi gerçekleştirmekte arıyorum. Ama Parti önderliğinin emeğini, çabasını hatırlayınca bu canın bana ait olmadığını, çizgiyi taşıma görevimin olduğunu hatırlıyorum. Duygularla hareket etmenin yanlışlığını anlıyorum. Bizim görevimiz, her yönüyle öncülüktür. Öncülükte hele böylesi kızgın bir sava-

ta duygularla hareket etme her zaman kaybettirir...”

Unutma ey halk!

Ben ki, Sara'nın ardı sıra yürüyen bir savaşçıyım.

Yıllarca Medya'nın güzelliğinde habersiz yaşadım. Bolluğun içinde yoksulluğu, özgürlüğün coğrafyasında çirkin köleliği yaşadım. Yoksulluğu; etekler dolusu dualarla bolluk, köleliği; Musa, İsa, Muhammed aşkına kutsanmış özgürlük belledim.

Asırlarca, dört mevsim güzelliğinde güller vadisinde, Van gölünün ürperen dalgalarında yıldızlara uzayan Tamara'nın aşkından, bulur başlı yağmur damlalarından, Rûdabê ile Rûstem'in sevdasından, Adûle ile Devrêş'in yüreğinde yanan yangından, ışıldayan ay ışığından habersiz yaşadım.

Habersiz yaşadım Medya'nın tozu dumanı içinde.

Yeniden kalktım ayağa, korkak ve ürkekçe yürüdüm çocukluğum boyunca Fırat kıyılarını. Gördüm Fırat'ın sarı hırçın sularını. Gördüm acısını ve üzüncünü çektim. Fırat'ın sarı hüznü bir hançer gibi saplandı yüreğime.

Durmadan türküler söyledim. Düşler kurdum, yıldızlara uzanan, dört mevsim, yedi iklim ve turna sürüsünü içine alan düşler kurdum.

Yeniden kalktım ayağa ve dağlara uzandım.

Ekime devrilir tüm umutlar

Her umut yeniden bir diriliştir

“Yine yoğunluktan dolayı uzun zamandır yazamadım. Bunun için kendime çok kızıyorum.

Fazla zorluk çekmiyoruz. Ama havalar gittikçe soğumaya başlıyor. Kışa doğru gittikçe zorluklar da artmaya başlıyor. Sonbaharın sararan renkleri doğaya hâkim hale gelmiş. Bazen gözlemlemeye çalışıyorum. Her şey güneş rengine bürünmüş. Her şey sararıyor. Kayalar, ağaçlar, dağlar, taşlar, akarsular bile sararmış. Tüm canlılar sanki bir telaş ve koşuşturma içindedirler. Adeta karakışa hazırlanıyorlar!

Biz bu alana geldiğimizden beri her gün pratik sorunlarla boğuşuyoruz.

Öncülük nedir, nasıl olmalıdır? Bu soruları, bu süreçte kendime sıkça sormaya başladım. Gelişmelere yanıt olmak için en çok buna yoğunlaşıyorum.

Gerçekten de bu eyaletin öncülük sorunu var. Çizgiyi temsil etme sorunu var. Düşman çok abartılmış, son derece bir ürkeklik var. Burası adeta parti sırtında yaşayanların yeri olmuş. Tasarrufçuluk, hesapçılık gelişkindir. Aslında böylesi bir dönemde düşman bir ciddi bir zayıflığı ve bitmişliği yaşarken, parti gelişmelerinden uzaklık, çizgiyi temsil etmeme, dönemi anlamada yetmezlik düşmanı büyüttmüştür.

Sıradan yaşamı seçme bir inançsızlığı geliştirmiş. Bundan dolayı inanç verecek, güç verecek bir parti öncülüğü şarttır. Kendimi sorgularken, ‘ne kadar öncülük yapıyorum’ diye işe başlıyorum. Alanda yaptığımız toplantılarda en çok geliştirilen eleştiriler; tarzsızlık, yöntem tutturamama ve politikleşmemedir. Nedir politiklik diye sorduğumda, bakıyorum bu konuda da oldukça yanlış yaklaşımlar ortaya çıkıyor. Evet, gerçekten bir şeyler yapabildiğime inanıyorum. Biraz dürüstçe bir emek, çaba sarf etmek bazen birçok şeyi ortaya çıkarıyor. Bu süreçte yapmamız gereken ve en güç olan şey, özgür

kadını yaratmaktır.

Bu alanda yer alan kadın arkadaşların son derece çok güzel yanları var. Emekçi, çalışkan, özverili, bağlı ve inançlıdır. Ama bir o kadar da çirkinlikleri var. Çirkinliklerini gördükçe kendime öfkeleniyorum. Bu yanları pratikte kendimi güzelleştirerek onlara öğretmeliyim. Çünkü onların bir parçası da benim.

Eylem olacak, onların beni önermelerine son derece seviyorum. Mutluyum! Bununla kendimi ödüllendirilmiş gibi anlıyorum. Bence PKK'de eyleme önerilmek ödüldür. Bu ödüle layık olacağım. Kendimi sorguladığımda hala kadının emeğini yeterince sahiplenemediğimi gördüm. Kadın emeğine sahiplenerek daha da güzelleşecektir. Olumlu yönleri onlarla bütünleştirerek, çirkin kadın cinsinden kurtulabiliriz. Artık kadının kadına güç vermesini öğrenmeli ve öğretmeliyiz. Evet, onlara güveniyorum, onlarla yürümek çok hoşuma gidiyor, bu bana daha da güç veriyor.

Alanda operasyona çıkan düşmanın gücünün bir kolunu biz kadınlar vurduk. Bu bize büyük moral, güç ve cesaret verdi. Ama bunun tekmilde, kadın gücü olarak verilmemesi oldukça zoruma gitti. Kendimi sorgularken; 'bu hala emeğimi, sahiplenmemedir' diye değerlendirdim.

Egemen eril yaklaşım, kadına dayanarak güç olmaya çalışıyor. Hayır, kesinlikle buna izin vermemeliyim. Egemenlik anlayışına karşı savaşmak için politik olmak ve parti çizgisini anlamak zorundayım. Siyasileşmek gerekiyor. Siyasi olmayan kadın, erkek her zaman tehlikelidir.

Kadın takımı olarak diğer takımlardan biraz daha sorunu olmamakla birlikte, öncülükte daha da rol oynamaları, bir gelişme olsa bile, bu çok yetersizdir.

Kadın takımı olarak düşmana pusu atmaya gittik. Takım içinde inançsız, güvensiz kişilikler olsa bile onlara karşı sava-

şacağız. Özellikle erkeğin gölgesi, onun egemenliğiyle yürümek isteyen ve bize karşı oldukça tepkili kişiler var. Egemen yaklaşımlar kadının yöneticiliği ve kendi kendisini yürütmesine karşı tahammülsüzlükleri, hatta alttan alta kadını kadına karşı kışkırtma çabalarını oldukça yoğun görüyorum. Buna karşı nasıl güçlenmem gerektiğini ve güçlendirmem gerektiğini anlıyorum.

Düşman zorlandıkça halka yönelmektedir. Katliamlar, baskılar, işkenceler geliştiriyor. Cezaevindeki arkadaşlara yöneliyor. Halka dönük ‘kontrgerilla katliamlarını’ duydukça kin ve öfkem daha da bileniyor. Düşman boş durmuyor. Bizi boşa çıkarmak için her yol ve yöntemi mubah görüyor.

Güney savaşı gittikçe tırmanmaktadır. Buna karşı kuzeyden ses çıkmalı, destek sunulmalıdır. Bunun için de en başta bu eyaletteki sağ savunmacı anlayışa karşı mücadele etmek gerekiyor. Ve kararımı verdim. Bu sağ savunmacı, oportünist-fırsatçı yaklaşımlara karşı yapacağım eylemselliklerle cevap vereceğim. Kesinlikle bu bir intihar değil, başlangıç olacaktır. Yeni yaşam oldukça kök salacak ve güçlenecek. Berivanlar, Besêler, Zeynepeler en seçkin eylemlerle bunu izah etmişlerdir. Onların filizleri olarak ekileceğiz. Bu süreçte içimizdeki düşmana karşı savaşırken, sağ savunmacı-düşmana adeta hizmet eden- birbirini çekiştirme, dedikoduculuk, son derece geri yaklaşımlar var. Başkan Apo’ya karşı savaşı durdurtmak için bu geri yaklaşımlara son vermek gerekir. Başkan Apo’nun kadına verdiği emeğe karşılık böyle cevap nankörlüktür ve köleliği dayatmaya son verelim. Ronahiler, Berivanlar, Zeynepeler Apocu kızların açık örnekleridir. Ama alanımızda ortaya çıkan kimi pratikler, yaşanan bu güzellikleri adeta çirkinleştirme çabalarıdır. Hayır, buna ‘dur’ demeliyiz. Büyük yürek Başkan Apo, gün be gün bu mücadeleyi yükseltirken, bunu boşa çıkaran, buna karşı savaşan gerici yaklaşımlara hayır diyorum!

Kahrolsun gericilik!

Kahrolsun Emperyalizm!

Kahrolsun...

Böylesi bir süreçte düşman bir çözümsüzlüğü yaşarken hırçınlaşıp saldırganlaşmakta ve tüm gücüyle seferber olmaktadır. Buna rağmen sonuç alamadığından halka yönelerek, açığını kapatmaya çalışıyor. Ama ne Amerika'nın yarbayları, ne sürekli hükümet değişikliği, ne de Çiller-Demirel uzlaşmaları çözüm olabilir. Başkan Apo'nun yaratıcı gücü her zaman bunları boşa çıkaracaktır. Evet, Apocu kızlar da bu ruhu yakalamakta ve güzelleşmeye doğru gitmektedirler. O eski köle, entrikacı, didişmeci, dedikoducu, çirkinliklerimize son verelim. Bunları yücelten tavır, davranışlarla özgür kadın militan ölçülerini yakalayarak hiçbir engel tanımadan yürüye-
lim. Başkan Apo'nun güzel kızları olmalıyız. Bu eylem kendi iç geriliklerimize karşıdır. Aynı zamanda halkımıza dönük barbarca yönelimlere karşı intikamdır. Artık intikamımızı, büyük ağır bedeller ödeterek alacağız alçak düşmandan..."

Şimdi bir yangın yeridir, tekmil köyler ve kentler. Bir yangın yeridir, dağlar ve ovalar.

Kaç yıl, kaç mevsim savaştım bilinmez. Elimde yüreğim, özgürlüğümü arıyorum. Özgürlüğümü arıyorum aşarak köleliğin ayak izlerini.

Öldüm ve yeniden doğdum! Yeniden doğdum kendi küllerimden. Küllerimi savurdum sonsuz gökyüzüne. Sonsuz gökyüzünde bir kor ateşe dönüştüm. Durmadan yanarım karanlıkların ortasında.

Yeniden doğdum adsız bir kadının kanatları arasında.

Ve yeniden doğdum dağların doruğunda.

Şimdi tüm yeniden doğuşlar, Sara'nın yürüyüşüyle başlar.

*Sara yürür!
Sara savaşıır!
Sara dövüşür!*

*Doğanın zorlukları
Dayanır kapılara
Gerisi bir yaşam savaşıdır*

5 Kasım 1996

“Mesut heval, seni anlamak, kavgayı anlamaktır. Sen ki, geleceğin şafaklarını yaratmak için sonsuz yürüyüşündeydin. Seni tanıdıktan sonra kendime şunu söyledim: Uzaktan tanımak kadar acı, yakından tanımak kadar tatlı bir şey olamaz.

Mesut arkadaş deyince, belki birçoğumuzda öfke uyandırıyor. Birçoğumuz duysa morali, coşkunun, insan psikolojisinden en iyi anlayan ve birçok güzel özellikleri göz önüne gelebilir. Neden öfke diyeceksiniz? Kendi Kürt gerçekliğini sorguladığımda nedenini görebiliyorum. Özellikleriyle, çirkinlikleriyle çok erken görebiliyorum. Ama sadece bir yönü görebiliyorum. Ya sadece güzeli ya da sadece çirkini; bu da sonuç itibarıyla yanılgıya, doğru değerlendirmemeye ve önyargılara götürebiliyor.

Bazen on yumurtanın içindeki bir çürük yumurtadan dolayı diğer dokuz sağlam yumurtayı göremeyebiliriz. Ya da birinin sağlamlığı diğer çürükleri görmemizi engelleyebiliyor. Bu bir benzetme, ama sanırım yerinde bir benzetmedir. ‘Dört dörtlük bekleme’ inkârcılık olur. Gerçek sosyalizm ve diyalektik mantığa aykırı olur. Kendi kendime söz veriyorum, bundan böyle önyargılara karşı mutlaka doğru savaşa-çağım...”

Yağmurlar, yağmurlar, yağmurlar... Billur başlı yağmurlar düşerken Ekim'in sararmış hüznüne, düşerken gökten yeryüzüne. Kuşlar göçüp gitmiş, çiçeklerin rengi solmuş, fırtınalar

başlamıştı.

Mesut adsız bir kahraman dağlarda özgürlük ordusunun komutanıdır. Yıllar boyunca dağdan dağa yol almış, haine, namerde karşı durmadan savaşmış. Gölgeler ordusunun çemberlerini yarmış, demir kanatlı kuşları dağların eteklerine indirmiş.

Kanlı pusuları yarmış, mayın tarlalarından geçmiş; özgürlüğü, kavgayı ve sözü künyeye kazılan namus bellemiştir.

1996 Bingöl'ün Dalli-tepe köyü eteklerinde Ekim'in bir gün batımında bir kanlı pusuya düşmüş. Bir gün batımında yoldaşlarıyla birlikte kanlı bir çatışmaya girmiştir. Bir çatışma ki gökte demir kanatlı kuşlar ölüm yağdırmış. Yerde Mesut'un parmakları kendiliğinden BKC'nin tetiğine uzanmış. Tarihi bir düellodur başlamış, Dalli Tepe eteklerinde. Bir düello ki, ezenle ezilenin, karanlık ile aydınlığın binlerce yıllık çatışmasıdır sürüp gider.

Rüzgârlara kapılan hazan yapraklarının titrekliği altında çatışmanın en kanlı yerinde göğsünden vurulmuş. Mesut ve kendisinden önce vurulan yoldaşı Şernas, yatar kanlar içinde.

Mesut vurulur, Şernas savaşır! Şernas vurulur, Sara üzülür. Sara'nın güncesine yitik ölümler düşer. Sararmış hüzneler, üzüncüler, acılar düşer Sara'nın yüreğine.

Mesut savaşır, Sara üzülür. Sara üzülür, Mesut savaşır. Savaş durmadan sürer gider.

19 Kasım 1996

“Uzun bir süredir yazmadım. İşlerin yoğunluğunda bu görevimi ihmal ettim. Bingöl alanını, terk edip, eyalete gelirken hayallerim çok büyüktü. Tüm arkadaşlarda aynı duygular vardı. Birçok şeyi yapmak istiyorlardı. Ama olaylar, gelişmeler istediğimiz şekilde gelişmedi. Hatalar, yanlışlar; erken şahadetlere neden oldu. Birçok yönüyle güzelleşen bu yoldaşlar, o güzellikleri en çok insanlara verecekleri bir dönemde şahadete ulaştılar...”

Diyalektik!

Çelişki!

Tez, anti-tez!

Teori, pratik, zıtların birliği!

“Kuram her zaman gri, yaşam altın yeşilli zümrüttür.”

Yıldızlaşsa da düşler, her zaman soyuttur.

Yanılığalar en büyük öğretmendir. Yanılığaları kabullenmek en büyük erdemdir.

Yıldızlaşan düşlerden, erkenci ölümler düşer zümrüt yeşili yaşama. Yaşlanmayan genç yakışıklı güzel ölümler. Her ölüm yeniden diriliş, her ölüm yeniden bir başlangıçtır.

Peşvin, Raperin, Berfin erkenci bir ölümdür düşer Sara'nın düşlerine. Düşlerinde acılar, hüznünler, üzüncüler büyür. Büyür düşlerinden en güzel aşklar, umutlar, sonra yeniden sürdürür yürüyüşü doruğunda dağların.

Ak soğuklar titrek bir yaşamdır

Dağ zirvelerinde

Sara durmadan ak soğuklarla boğuşur

“Karakış tüm dehşetiyle yüzünü göstermeye başladı. İki aydır kış kampına geçmişiz. Çokça duyduğum Ş. Xebat denilen alandan, kış üstlenmesi için gelip Kelxaş vadisi denilen bir yere yerleştik. Eyalete gelirken, herkesin içindeki en büyük özlemimdi Peri Çayı... Dolu dizgin, coşkunca akan gümüş pırıltılı sularıyla düşlerimizi süsleyen PERİ! Oysa bugün Peri'nin yanı başında Kürt halkının çocukları büyük zorluklar, acılar ve hüznler yaşıyor. Sevinçleri ve şarkıları yarım kalmış. Yarıda kalmış dudaklarda türküler toprağa düşerken onlar!

Tüm türkülerini susmuş ve virane olmuş evler! Yakılan her ev trajik bir imgedir. Yıkık evlerin eşiklerinde hala çocuk düşleri dolaşıyor. Yakılmış meyve ağaçlarının dallarından asılı duruyor yarı kalmış yaşamlar.

Kîgî'den gelen yol, tam da bu virane köyün, yıkık evlerin önünden geçiyor. Artık yol üstüne çıkıp oynayan çocuklar yok. Tüm köy ateşe verilerek yakılmış. Yıkık evlerin içi simsiyah!

Yolun üst düzlüğünde itinayla yapılmış, etrafı demir parmaklıklarla çevrilmiş dikili taşlarına şu mısralar kazılmış; ‘18 yaşında devrim şehidi’ ve aklıma şu dizeler geliyor:

‘Sanma böyle sürer devran,

Yola devam eder kervan’

Bu kervana daha kimler katılacak!

Yer altına gömülü sığınaklarımız (koğuşlarımız)... (bir bölüm yazılmamış)

Bu köye yakın bir noktada yaşamımız naylon çadırda geçiyor. Soğuklar insanın kanını donduruyor. Rüzgâr önüne gelen her şeyi deviriyor. Yaşam adeta donmaya başlıyor. Biz naylon çadırda tutunmaya çalışıyoruz. Adeta pamuk ipliğinde bir ya-

şam! Bir tarafı kocaman, yüzyıllık ceviz ağacının bir dalına asılı olan naylon çadırımız fırtınaya direniyor. Karla birlikte azgınlaşan fırtına durmadan çadırımızı sağa sola savuruyor. Kar ve fırtına naylon çadırımıza karşı harekete geçmiş. Dağ, taş, ağaç, vadi, zirve her şey ak karlarla örtünmüş.

Bulunduğumuz alanda çiçekler, börtü böcek ve tüm canlılar çoktan kendilerini toprağın altına sakladılar. Dışarda kalanın şansı yok gibidir.

Sert rüzgârlar esiyor. Rüzgâr ağaçları, vadileri ve çadırımızı esir almak istiyor. Ceviz ağacına bağlı çadırımız buna karşı şiddetle direniyor.

Yoldaşlar, ak karlar altında naylon çadırda yeni bir yaşamı düşünüyor. Özgür bir yaşam yaratmak için savaşıyor. İçerde kor haline gelen mazı odunları içeriye ısıtıyor. Ateş ile karlar adeta birbirleriyle çatışıyor.

Yoldaşlar yanan közlerin başında iç içe girmiş, birbirine sinmişler. Yüzlerindeki umut, inanç ve gülümseme ateşin kızılığına yansımış. Her yoldaş ak soğuklar altında, naylon çadırın içini ısıtan közlerin kızılığında düş dünyasına dalıp gitmiş. Tüm düşler özgürlük kavgasına kilitlenmiş.

Çadırın içinde, közlerin başında bir pipo elden ele dolaşır. Elden ele dolaşan piponun sırası şimdi Kazım arkadaş-tadır. Sigara pelerinin olmayışı azar azar pipoya doldurulan tütünü içiyorlar. Pipo elden ele dolaşırken gözler, ceviz ağaç-larının bıraktığı köze takılı kalıyor.

Yanan sadece ceviz ağacı değil, ağaçla birlikte yanan bin yıllık acılar, hüznler ve zulümdür.

İsmail yoldaş, kısmış gözlerini yorgun bakışlarla gelece-ğe dalmış. Bir elinde cihazı tutarken, diğer elindeki çubukla da durmadan közleri karıştırıyor. Her közün altında bir plan, yeni bir düşünce şekilleniyor kafasında. Her planda bir bilinmezlik, eksiklik ve çelişki çıkıyor karşısına. Beğenmiyor

yeni planlar yapıyor. Durmadan düşünüp yoğunlaşıyor.

Dışarda rüzgâr ve kar gittikçe şiddetleniyor. Dörtmala koşturarak çadırımızın üzerine geliyor. Rüzgâr estikçe ağaçlar büyük bir hışırtıyla köklerinden kopacakmış gibi sallanıp duruyor.

Esen fırtına savaş açmış, durmadan naylon çadırımızı dövüyor. Naylon sallandıkça bir kurt gibi uluyan rüzgârın sesi içeri doluyor. Rüzgârın sesiyle naylon çadırın gürültüsü birbirine karışıyor. Bir an sanki kökten götürecekmış gibi sarsıyor. Herkesin dikkatleri naylonun sesinde bütünleşiyor.

Rüzgâr ağaçlarla ve çadırımızla dans ediyor. Bir masal anlatıyor. Bir ninni söylüyor. Derken gecenin derinliğinde tonlarca uyku üzerimize çöküyor. Yoldaşlar güvenliği düzenledikten sonra uykuya dalıyor.”

(Not; günce defterinin bu bölümü okunamıyor.)

Her devrim bir fırtınadır. Yüreklere kopan fırtına doğayla buluşur. Doğa amansız ve saldırgandır. Dağlar ovalar, nehirler, vadiler fırtınaya yakalanmış. Rüzgârlar eser heybetinde dağlar sallanır yıldızlar korkudan gizlenir. Ay; gümüş ışıltılı evine çekilir. Dağlar ak soğuklar altında, karlar savrulur çığlar düşer. Ağaçlar kökünde sarsılır. Göz gözü görmez olur. Tekmil canlılar fırtınanın dehşetinden ürküp inine çekilir. Ürküp, inine çekilir korkaklar ve dönecekler. Bir tek savaşanlar kalır. Bir tek Sara ve yoldaşları kalır. Bir tek özgürlük tutkunu yürekler kalır.

Kavganın doruğunda asi bir fırtına düşer Sara'nın düşlerinin ortasına. Bir fırtına ki saldırgan ve kudurgandır. Bir fırtına ki, acı, zulüm, açlık, zorluk ve ölüm yüklüdür. Durmaz, Tartanos ile Gaia'nın çirkin ifrit oğlu Typhon. Durmaz saldırır Typhon öfkeler savuran baş ve yılan biçimindeki ayaklarıyla! Kırıp geçiren fırtınalar estirir. Göz gözü görmez olur.

Ak soğuklar yaşamı dondurur.

Sara ve yoldaşları naylon bir çadır içinde. Sara ve yoldaşları küçük bir mağara içinde direnir, direnir, direnir. Direnir Sara'nın düşleri! Direnir Sara ve yoldaşları naylon çadır içinde! Typhon'un azgın fırtınasına ve gölgeler ordusunun kanlı kıyımına direnir.

Her devrim bir fırtınadır. Kimisi heybetinden ürker, korkar; kaçır. Kimisi kırılır dökölür. Kimisi de fırtınanın içine dalıp direnir.

Sara ve yoldaşları fırtınanın ortasında. Sara ve yoldaşları durmadan direnir, Typhon'un çirkin saldırısına. Direnir ve bir özgürlük fırtınası olup başlar esmeye. Şimdi tek mil dağlar Sara'nın düşleriyle sarsılır.

14 Ocak 1997

“Odanın orta yerinde, yani naylon çadırın içinde bir ayağı kısa ve sürekli dengeyi bozan bir masa duruyor. Masanın üzerinde ölgün ışıklarıyla duran eski püskü bir lamba. Ak soğuklar özgürce içerde dolaşıyor. Bu özgürlük için yola çıkan, yeni bir yaşamı amaçlayan genç komutanların çalışma odası!

Komutan İsmail yoldaş, tüm gücüyle ağırlığını masaya vermiş. Sanki ölgün ışıktan ısınmaya çalışıyormuşçasına sokulmuş. Bir elinde sürekli kalemini oynatarak, bir taraftan da elinde yazılı subaylığına ilişkin raporunu okuyan Cuma arkadaşı dinliyor. Bu küçük naylon çadır, devrimin genç komutanlarının karargâhıdır. Rapor çok sıkıcı olmamışsa da, genç komutanın çok beğenmediği de kaşlarını çatarak bir aşağı bir yukarı kaldırarak alnında beliriveren kırışıklıklarından ortaya çıkıyor. Kaşlarını çattıkça alnında oluşan kırışıklıklar gençlik görünümünü bozuyordu. Bu görünümünden anlaşıliyordu ki, monotonluktan artık çıkılmalı, yani bir atılım başlatılmalıdır. Komutan İsmail yoldaşın sağ tarafından kıpkırmızı olmuş teneke soba bir yandan çadırın içini ısıtırken bir yandan da

alevleriyle odayı aydınlatıyordu.

Sağ tarafından başlayarak oturan Dilan, Çektar, Metin ve Cihat arkadaşlar, ayakta olan Cuma arkadaşı pür dikkat dinlemekteydiler. Raporunu bitirdikten sonra, sabırsızlıkla dikkatleri çekmeyecek şekilde defteri uzattı. Bu da subaylığı devretme anlamına gelmekteydi, Cuma arkadaşımıza göre.

Toplantıdan sonra liste hazırlanılmış olsa bile, çıkan sorunları tahmin etmek o kadar zor olmadı. Toplam altı arkadaş nöbet tutmak zorunda kaldığı için gerginlik ve sonrasında oluşan tepkiler kendisini dışa vuruyor.

Toplantımız rapor okuma, tekmil ve eleştirilerden sonra bitiyor.

Ben her gece düzenli nöbetçileri kontrol ediyorum. Böylece her gece nöbetçileri kontrol ederken, bir yandan da bir türlü bitirmediğim Oliver Tivist adlı romanı kendimle do-laştırıyorum. Kitabı bitirmek için okuma fırsatı yakaladığımı söyleyemem. Nöbetçileri kontrol edip geri çadıra geldim.

İçeri buz gibi insan adet donuyor. İçeriği ısıtmak için her ne kadar soba yakmaya çalıştımsa da başarılı olamadım. Uzun, karanlık, kaya kütlelerinde oluşan iç açıcı olmayan koridoru andıran ve eğitim yeri olarak kullandığımız bu yer, adeta boğucuydu.

Ateşi yakamayınca tekrar dışarı çıkıp mangaları tekrar denetlendikten sonra nöbet yerine gittim. Bazı sığınaklarda ve özellikle, mutfakta ışık yansımaları görünüyordu. Uyarmak için mutfağa girdim. Mutfaktaki arkadaşlar bir taraftan çalışıyor, bir taraftan şarkı söyleyerek kakhahalar atmaları moral-lerinin yerinde olduğunu gösteriyordu. İçeri girerken gördük-lerim karşısında böyle düşündüm.

Ancak içeri girip, yaşananları görünce yanıldığımı anladım. Ruken arkadaş, yine tehlikeli ama ucuz atlatılan bir kaza geçirmişti. Fırtına ve soğuk saldırısı altında ateşi üfür-

meye çalışırken birden bire alevlenen ateş saçlarını tutuşturmuş. Önce paniklemişler. Yüzü ve kaşları hafiften yanmıştı. Arkadaşlar kazanın ciddi olmadığını anlayınca bu defa başlamışlar kahkahayla gülmeye...”

Fırtına esiyor, kar yağıyor. Ak soğuklar iliklere kadar işliyor. Nylon çadır fırtınaya inat, direniyor. Genç komutanlar toplantıya oturmuş kaderin çizgisini çiziyor...

İsa'nın havarileri Pontus Piletus'un zulmünden kaçıyor. Dağların sarp ulaşılmaz zirvelerine, kuruyor manastırlarını ve yer altı sığınaklarını.

Kutsal bir yaşam çizgisidir, kesintisiz uzayıp giden özgürlük arayışı.

Çadırın içinde, ak soğuklar altında Sara'nın düşleri ısıtır tüm yürekleri. Ve yüreklerde filizlenir özgürlük aşkı!

13 Şubat 1997

“Ay ışığının doğuşuyla birlikte Ş.Mesut, birliğine gitmek üzere Mam Celal arkadaş önde, ben arkada adeta bir yarış başlattık. Ancak onun uzun bacaklarıyla hızlı adımlarına karşın, topallayarak onunla yarışmam anlamsız geldiği için, yarışmaktan vazgeçmem daha mantıklıydı. Ama ona yetişmek için çabadan da vazgeçmiyorum. İnatla yürüyorum. Organlarım başkaldırsa bile bu benim yaşam tutkuma engel değil.

Dağların yüksek uçurumlu sarp zirveleri bembeyaz karlarla örtülü olmasına rağmen, yamaçları sanki ilkbaharın gelişini müjdeliyor gibiydi. Dağlar, hiç bıkmadan, usanmadan akan Peri'nin coşkun sesiyle buluşuyor. Peri'nin coşkusunu ve güzelliğini tüm benliğimde hissediyorum. Bu güzellikleri gördükten ve hissini yaşadıktan sonra, hiçbir şey insanda bu coşkuyu, tutkuyu durduramaz.

İlk takım yerine vardık. ‘Tû kiye’ sesine karşılık, “ŞEWAT”

dedik. Bize, “ENGİZEK” karşılığı verildi. Nöbet kontrolünü yaptıktan sonra bir başka noktaya yöneldik.

Şimdi sıra, sırat köprüsü kadar ürkütücü dedikleri “Peri köprüsüne” geliyordu. Gecenin bu vaktinde ve ürpertici soğuklar altında Peri Çayının asma köprüsünü geçeceğiz. Peri Çayını, geçmek için yapılan asma köprüsünün yer yer tahtaları çürümüş, kırılmış ve düşmüş! Dikkatli davranıp yürünmezse her an tehlikeli durumlar yaşanabilir.

Köprünün karşısında diğer takımdan Bawer arkadaşın sığınak ışıkları görülüyor. Kapılarını iyi kamufle etmedikleri için dışarıya ışıklar sızıyor. Bu bir tehlike, aynı zamanda solumsuzluk anlamına geliyor. Oraya gidince, kendilerini ciddi tarzda uyuracağım diye içimde geçiriyorum.

Karşıdan gecenin içinde dikkatli adımlarla köprüye yaşıyoruz. Derme çatma, kırık dökük köprüden ürküyorum. Neden köprü, bana bu kadar ürkütücü geldi diye sorarsanız; bu gece neredeyse hangi arkadaşla karşılaştımsa, ‘aman heval köprüden dikkat etmezsen düşersin’ kelimesini sık sık duymamdandı sanırım.

Heyecanlı bir şekilde köprüden geçerken, sırat köprüsündeki korkuları değil, aksine çok güzel duyguları yaşadım. Çocukluğumda karayolunda oynadığımız oyunları hatırladım. Köprüyü çok güzel duygularla geçmiştim.

Nöbetçiyle karşılaşınca bizi her halinden beklediği belliydi. Işığa doğru ilerledik, sığınagın içi yanan sobayla ısınmıştı. Dinlenme ve uyumada olan yoldaşlar, bazen horlama sesleriyle sessizliği bozuyorlardı. Sobaya yapışmış, bir elini alnına dayamış, iki parmağı arasına sigarasını sıkıştırmış olan Kendal arkadaş, bitkin bakışlarla kimin geldiğini merak etmiş olmalı ki, başını kaldırıp bana baktı.

Ben de bu fırsattan yararlanarak yanına oturdum. Kendal yoldaşla sorunlarımız üzerine ve bahar hazırlıklarına ilişkin

sohbet ettik. Sonra sığınağı terk ettim.

Geri dönüşte ay ışığı daha da yükselmiş, gökyüzünde beyaz küme bulutlar birbirini sanki kovalıyordu. Ucu sivri kayalık dağlar, sanki gökyüzünün bu görünümüyle dalga geçiyor, kafa buluyorlardı. Yürürken, bu manzaraları seyrederken, bu görüntülere başka görüntülerde karışıyordu. Ve yine Mesut yoldaşın sözleri kulaklarımı çınlatıyordu, ‘biz bu yıl eğitimi çok iyi ele almalıyız, çünkü mahkûm edilmesi gereken çok çarpık yanları yıkmalı, Önderliği taşıma görevimizi yapmalıyız’ sözleri kulaklarımda çınlanırken, silueti kafamda canlanıyor. Zorlu uzun yürüyüş gözlerimin önünden bir film şeridi gibi geçiyordu.

Bu düşler içinde yürüye yürüye, Ş.Ş.ında birliğine vardım. Tekrar mangalar ve nöbetçileri denetledim. Bir saate yakın kitap okuduktan sonra içtima için saat 05.00’te arkadaşları uyandırdım. Saat 05.30’da içtima sahasında hazır olan Cuma arkadaşın takımı ve kadın arkadaşların bir mangasıydı. Hazır olmayan ise, Ruken arkadaştı. Oysa uyandırılmışlardı. ‘Görevliydik, şimdi geldik’ diye içtimaya gelmemede ısrarlı olan Adar arkadaş, yanlış tavır ve tutumlara girse de sonuç itibariyle içtimaya geldiler. Bu konuda kendilerine uyarı gelişti.

Gün, içtima ile başladı. Hava açık ama oldukça serttir. Yerdeki çamur ve otlar buz tutmuşlar. Bugün oldukça dikkatli olmalıyız. Genel bir denetim yapılırken, mutfağın dumanı için arkadaşlar ciddi tarzda uyarılıyordu.

Saat 08.00’de başlayan eğitimle, tekmilimi verirken bir duyarsızlığım ortaya çıktı. Mevcut karargâh sayısını bilemem nedeniyle tekmilde yetersizlik yaşadım. Bunu gidermek için araştırma yapıldı, mevcut sayımızın 71 olduğu ortaya çıktı. Hazır olmayanlar, 8 tepeci, 3 mutfakçı, 2 nöbetçi arkadaştı.

Sayısı bazen bir, bazen de 3'e çıkan lojistik mangasındaki Rojhat, Mam Celal ve Xelil Çiya arkadaşlarımızın bazen hiç izin almadan kendilerini her an doğal görevli gibi görme yaklaşımları ortaya çıktı.

Bugünkü eğitim, Parti Önderliğinin çözümlemeleri üzerinde yapıldı. Ara sıra kayalıklar arasından Z. ve İsmail arkadaşın sesleri yükseliyordu. Eğitime saat 11.00'de ara verilirken duvar gazetesi önünde toplanmadan duramıyorlardı. Tüm arkadaşlar öğlen yemeklerini güneşli ve ilkbaharın gelişini andıran havada yedikten sonra, tekrar eğitim için saat 13.00'te toplandılar. Saat 14.00'e kadar devam edildi.

Kendal arkadaş nöbette baygınlık geçirmişti. İlk derse girememişti. Mazlum arkadaş da izin almadan ona volta atmaktaydı eşlik ettiğinden derse girememişti. Ama Mazlum arkadaş, komisyonun derse girmesi ve eğitimin başlaması nedeniyle girmedğini belirtiyordu. Yine son derste Şevket arkadaşın oldukça sıkıntılı ruh hali ki, bir oraya bir buraya gitmesi, baş ağrısını bahane ederek derse girmemesi, eğitime karşı bir isteksizliğin olduğunu gösteriyordu.

Güneş yavaş yavaş dağları terk ediyordu. Yüksek yamaçlara çekiliyordu. Yine soğuk kuru hava, güneşli havayı bozuyordu. Peri'nin gürül gürül akan sesi sanki daha da yükselmişti. Birden bire yükselen konuşmalar bu sese karışmıştı. Bundan anlaşılıyordu ki, eğitime ara verilmişti. Tabur içtima yerinde toplanırken, yamaçtan inen tepecilerimizden Şirin arkadaş ayağını burktuğundan topallayarak yürüyordu. İçtima alınırken Kawa arkadaşın tepede yaptığı yanlışlığa ilişkin özeleştirici raporu okundu. Buna ilişkin farklı bir öneri gelmeyince Kawa arkadaş ve mangasına bazı uyarılar yapıldıktan sonra, bir şans daha verildi, tekmilleri alındı. Bu yönlü her türlü yetersizlikler tavır, davranış ve biçimde halen yetmezlikler yaşanıyor. Marşla içtima kapatıldı.

Akşam yönetim tekmiil toplantısında nöbetçi subaylığını

Metin arkadaşına devrediyordum. Çıkan bir yetmezlikten dolayı günlük raporumu yazılı olarak hazır hale getirememiştim...”

Dağlardan esen fırtınalar arasında naylon çadırlarda yeni bir yaşam filizlenir. Yeni bir yaşam boy verir zayıf ve cılız. Geleceğin tohumunu içinde taşır.

Gün gelecek dağlardan yeryüzüne yayılacak, bu yeni özgür yaşam.

Yeni insan Sara'nın düşlerinden yayılacak yeryüzüne. Şirin'in gülüşünde çoğalacak insanlık. Şirin gülümser. Sara gülümser. Gülüşlerinde özgür yaşam filizlenir.

Şirin; Siirt'in yaylalarında koyun sürüleriyle gezerken bir gün çok merak ettiği, 'heval dediği arkadaşlarla tanışır ve bir daha bırakmaz peşlerini. Henüz on üçündedir. Yine de bırakmaz peşini hevallerin. Köyün yıkık evleri, yanmış ağaçları arasında bırakır çocukluğunu ve gençliğini dağlara adar. Dağlarda büyür ve gençliğini yaşar. Tam yedi yıl durmadan savaşı. Savaşı Metina'da, Zap'ta, Xankurke'de, Bestlerde, Gabarda, Çaravda, Dersimde ve Bingöl'de. Yirmisindeyken ve dolu dolu yaşarken gençliğini, Sara'yla birlikte bir çatışmaya girer. Sara çatışır, Şirin çatışır. Arka arkaya vurulurlar. Hangisi önce vurulur bilinmez.

“Parti Önderliğine!

Bugün 8 Mart dünya emekçi kadınlar günü! Kürdistan dağlarında yeni özgür bir yaşama yürüyerek, kutlama şansını bize yaşattıran büyük yürek, Başkan Apo’yla böyle bir gün vesilesiyle, bağ kurabilmenin coşkusunu yaşıyoruz. Bu yürüyüşün zorlukları, sancıları olsa da, vermemiz gereken büyük savaşımın bilincini ve gücünü yüreğimizdeki kararlılığımızdan ve ısrarımızdan alıyoruz. Yaratılan özgür militan kadının ruhu ve bilinciyle bu günleri yaşıyoruz. Dönemin dayattıklarını derinden hissediyorum. Bunun için, partili olmayan bütün yönlerimizle savaşmaya kararlıyız. Emekle bağ kurarak kendi ayaklarımız üzerinde yürüyebilmek azmiyle birleştirme sözünü veriyoruz. Bu temelde bizlere kadın olmanın güzelliklerini gösteren ve daha da güzelliği olan “Özgürlüğe yürüme” iddiamızı bileyen Başkan Apo’nun şahsında 8 Mart dünya emekçi kadınlar günü tüm dünya emekçi kadınlarına, Kürdistan kadınlarına ve yoldaşlarımıza kutlu olsun!

Yaşasın Özgür Kadınlar Birliği!

Yaşasın BAŞKAN APO!

Yaşasın dünya emekçi kadınlar günü! ”

Kadınlarımız ve dağlarımız, iki yüce kutsal tapınak gibi yana duruyorlar. Her biri ışıktan bir sevgi, sevgiyle tarihe yazılan bir destan gibidir.

Onlar ki, 8 Mart’ı yüreklerindeki kutsal sevgiyle kutsadılar. Özgürlüğü ve tekmil güzellikleri yaratmak için yaşadılar.

Yaşamlar kısa, ama orman yangınları kadar yakıcı ve aydınlatıcıdır.

Sara, Şinda, Medya, Berfin, Şirin, Selvi, Dilan her şafak vakti Peri’nin berrak ve akışkan sularıyla buluşurlar. Akıp

giden sularla birlikte ay ışığını giyinmiş düşler kurarlar. Artık her düş özgürleşme, güzelleşme ve kölelik zincirlerini parçalama eylemidir.

14 Mart 1997

“Biliyorum sevgili güncem bana dargınsın! Seni ihmal ediyorum. Sevgili güncem, can yoldaşım ve sırdaşım! Biliyorum çoktan yazmadım, yazamadım. Bu bana büyük bir acı veriyor. Yazılmayan her gün tarihimizin bir parçasının karanlıkta kalmasıdır.

Ama inan ki sevgili güncem, bu seni sevmediğimden değil özgürlüğe olan tutkumdandır.

İstersen geçen süreçte, yazmadığım günlerde neler yaptığımı sana kısaca anlatayım.

Operasyon Süreci!

Ciddi bir operasyon sürecini yaşadık! Bunu anlatmadan önce kışın gerçekleştirdiğimiz eğitim sürecini biraz anlatayım.

Kış boyunca, tam üç ay kış kampına çekildik. Deyim yerindeyse kış boyunca dış dünyayla ilişkimizi kestik. Bu üç ay yoğun eğitimle geçti. Yeni şeyler öğrendik. Kış boyunca kendimizi bahara hazırladık. Kış boyunca düşünsel olarak kendimizi güçlendirmeye ve hazırlamaya çalıştık.

Üç ay boyunca her sabah büyük bir heyecanla derse hazırlandık. Hem öğrendik hem öğrettik. Düşüncelerimiz biraz daha olgunlaştı. Öğrendiğimiz her yeni bilgiyi pratik yaşamda nasıl uygulayacağımızı tartıştık.

Sanırım baharda düşlerimizi uygulamak için artık hazırız.

Daha önce kısaca değinmişim. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nü kutlamıştık.

Hemen ardından 9 Mart’ta ise büyük fırtına başladı. Çok geniş ve kapsamlı bir operasyon başladı. Düşmanın ‘bahar

temizliği' adıyla büyük bir güç ve tüm teknik olanaklarla tüm alanlarda başlattığı bu operasyonların kolları kampımıza kadar gelip dayandı.

Biz de buna göre tüm hazırlıklarımızı önceden yapmıştık. Doğrusu böyle bir operasyon bekliyorduk. Adeta tetikteydik. Çünkü düşman her bahar böyle büyük bir gürültüyle, 'bitirdik, bitireceğiz' propagandasıyla günler süren operasyonlar yapar. Bu propaganda ve operasyonlar adeta geleneksel hale gelmiş.

Operasyonun başlamasıyla yaşanan ilk günkü çatışmada düşman önemli oranda darbelendi. Deyim yerindeyse alması gereken yanıtı aldı. Hiç beklemediğı bir yerde ve anda aldığı bu büyük darbeye adeta çılgına döndü. Bu darbeye uçak, helikopter ve tüm teknik olanaklarını harekete geçirdi. Tüm gücünü üstümüze sürdü. Düşman sayısal olarak çok üstündü.

Operasyonun büyüklüğü ve kapsamı karşısında hemen ikinci gün, daha önceden planladığımız üzere tüm gücümüzü daha küçük gruplara bölerek farklı alanlarda konumlandırıdık. Bu bir gerilla taktiğı ve aynı zamanda bir tedbirdi.

Biz 26 kişi bulunduğumuz alanda İsmail arkadaşın sorumluluğunda kaldık. Alanı çok iyi tanıyoruz. Her karış toprağını biliyoruz. Her ağacı, kayayı, mağarayı biliyoruz. Tüm yollar-dan en zor zamanlarda geçmişiz. Beslenmek için bütün bitkileri tanıyoruz. Tüm su noktalarını biliyoruz. Tüm halk bize maddi ve manevi destek sunuyor. Biz onların çocuklarıyız. Bu halkı ve alanı bizden daha iyi kimse tanıyamaz.

Düşmanın anlamadığı nokta budur. Biz bu halkın bir parçasıyız. Bu dağlar bizim yaşam alanımızdır. Çoğumuzun çocukluğu bu dağlarda geçti.

Düşman, dışardan gelen işgalci ve yabancı bir güçtür. Bize 'terörist' demekle, 'bitti bitirdik' demekle iş bitmiyor. Bu gerçekliğı bir kez daha kendilerine göstermeye kararlıyız.

Evet, onlar sayı olarak çok üstün durumdalar. Belki bire yüz düşüyor. Çağın en üstün teknik olanaklarına da sahiptirler. Ama yine başarısız olmaya mahkûmdurlar.

Biz, operasyon süreci boyunca onlarla adeta çocukluğumuzdan kalma saklambaç oyunu oynadık. Biz hep saklanan, onlar arayan oldu. Onlar aradı biz saklandık. Onlar geri çekildi biz ortaya çıktık. Günlerce süren operasyon böyle sürüp gitti. Onlar tam aramaktan yorgun düşüp geri çekilirken aniden ortaya çıkıp beklemedikleri yerde ve zamanda, en yorgun oldukları anda vurduk. Bu onları şaşkına çevirdi. İçlerine korku saldı. Moralleri bozuldu.

Operasyon süreci boyunca bizi bulamazlardı. Çünkü biz hem hiçbir yerde değildik hem de her yerdeydik. İnisiyatif bizim elimizdeydi. İstedığımız yer ve zamanda ortaya çıkıyor, istemediğimiz zamanda ise kaybolup gidiyorduk. Vur kaç yapıyorduk!

Düşman, iri yarı içi boş dev cüssesiyle bizi yanlış yerde arıyordu. O daha yerinde kıpırdamadan biz onu görüyor ve ona göre tedbirimizi alıyorduk. Üstümüze gelirken fil misali tozu dumanı birbirine katıyordu.

Diyebilirim ki, kedinin fareyle oynadığı gibi operasyonla oynadık. Bu çok hoşuma gidiyordu. Bir sürü rütbeli, general, kendilerini ‘anlı şanlı’ olarak takdim eden, astığı astık, kestiği kestik pırpırları bol komutanları! ‘üç beş eşkıya’ olarak gördükleri bu halk çocukları karşısında perişan, onurları kırılmış, moralleri bozulmuş olarak görmek beni sevindiriyordu. Ama yine üzüliyordum. Çünkü kendileri ön saflara gelmiyordu. Ön cepheye üstümüze sürdükleri yoksul halk çocuklarıydı. Üzüntüm bundandı!

Diğer güçlerimiz küçük gruplar halinde farklı alanlara dağılmışlardı. Yine ilk iki gün kaldığımız alana uygun yerlere mevzilerimizi kazmış ve hazırlığımızı önceden yapmıştık.

Operasyonun üçüncü günüydü. Sabahtı! Düşmanla aramızda gerilla yürüyüşüyle sadece yarım saatlik bir yol mesafesi vardı. Biz de ona göre konumlanıp tedbirlerimizi aldık.

Düşmanın bir kolu bize doğru ilerliyordu. Nöbetçiler saniye saniye düşmanı izliyor. Kendal arkadaşın bağırmasıyla hepimiz mevzilerimize fırlamıştık.

Saat 12-15'i gösteriyordu. Ve herkes sessiz! Herkes heyecanlı! Eller tetikte! Herkes ilerleyen düşmanı bekliyor!

Düşman dev gücüyle ve büyük bir gürültüyle, adeta korkusunu yenmek istercesine adım adım ilerliyor! Siyah-beyaz köpekleriyle, ortamıza kadar gelmişti bile! Kimseden çıt yok. Herkes İsmail yoldaşın emrini bekliyor. İsmail yoldaş uygun zamanı bekliyor. Zamanla yarışıyoruz.

Düşman ellerinde silahlarıyla artık içimizdeydi. Biz onları görüyor, onlar bizi görmüyordu. İsmail yoldaşın gür kararlı sesiyle birlikte; BCK ve keleşlerimiz aniden sessizliği bozdu. İlk taramayla, alanımıza giren, rütbeli ve rütbesizler köpekleriyle birlikte yere düştüler. İsmail yoldaşın da içinde olduğu bir grup arkadaş, düşmanın üzerine giderek tüm malzemeleri aldılar.

Düşmanın ilerlediği patikanın sol tarafı uçurumdu. Hemen uçurumun altından ise düşlerimizin karıştığı Peri suyu akıyordu. İlk ateşimizle birlikte, üstümüze gelen askerlerin çoğu patikanın alt tarafına sıkışıp kalmışlardı. Adeta bulundukları yerde çakılıp kalmışlardı. Bir tek adım ilerleyecek pozisyonları yoktu. Geriye de çekilemiyorlardı. Ateş etmek için başlarını bile kaldıramıyorlardı.

Telsizler hareketlenmeye başladı. Çok geçmeden Helikopterler imdada geldi. Helikopterler durmadan yoğun taramaya başladılar. Ancak bu askerlerin ilerlemesine olanak sağlamadı. Helikopter taramaları hiçbir işe yaramadı.

Herkes mevziisinde mevzilenmiş ve yerini terk etmiyor-

du. Gün boyu taramaya devam ettiler. Biz de gün boyu onları taramaya devam ettik. Arkadaşlara bir şey olmadı. Herkesin morali oldukça yüksekti. “Biji Serok Apo” sloganlarıyla, bağırılmamızla düşmanı çıldırtmak için ilk tililimi çekmiştim. Sevinç, moral, en önemlisi de düşmanı darbelememizin mutluluğuyla ilkin Kendal arkadaş olmak üzere önüme gelen her arkadaşla kucaklaştım. Arkadaşları kucaklarken kendi kendime, ‘hemen zafer sarhoşluğuna girmemeliyim’ diyerek tekrar mevziime dönmek ve alt taraftan sızmaya dikkat etmek için hızla koştum.

Düşman ölü ve yaralılarını almaya çalışıyordu. Helikopter bizi tararken BKC’lerimiz de onları tarıyordu. BKC’ler tararken, bir helikopterin içindeki subayın yaralanması ve pervanesinin darbe alması üzerine helikopterler de hemen geri çekildiler. Ölü ve yaralılarını bile alamamışlardı. Bu bizi daha da coşturmuştu. Düşman başarısız olunca, bu defa karşımızdaki yola panzer getirip yerleştirdiler. Panzer, helikopter ve ağır silahların yoğun atışlarıyla ölü ve yaralılarını almaya çalıştılar. Yoğun çatışma akşama kadar devam etti.

Gün batmadan önce ölü ve yaralılarını alıp hızla geri çekildiler. Akşam, üst tepeyi tutan arkadaşlar inmişlerdi. Tüm arkadaşların durumu iyiydi. O güne kadar hiç kaybımız yoktu. Ancak düşman bütün geçiş hatlarını tutmuştu. Bizi klasik anlamda çembere almıştı.

Buradan nasıl çıkacağız? Tüm arkadaşlarla bunu detaylıca konuşup tartıştık. Sonuçta çemberde çıkış için en uygun geçişin, üstümüzdeki zirve olduğu çoğunluk tarafından uygun görüldü ve karar bağlandı.

O halde zaman kaybetmemeliydik. Herkes hazırlığını yaptı. Sırt çantalarını alıp yola düştük. Helikopter ve panzer atışlarının isabetiyle parçalanmış kayalar ve tutuşan ormanlıkların içinden tırmanarak zirveye doğru ilerliyoruz.

Moraller yerindedir. Tek korku ve endişe ise, bir şey olmadan çemberden çıkmaktır. Tek sıra, dikkatli ve zik-zaklar çizerek zirveye doğru çıkıyoruz. Zirveye uzanan patika yol uzun, asi ve zordur. Saatlerdir zirveye doğru ilerliyoruz. Tüm arkadaşlar moralleri iyi olmakla birlikte fiziki olarak yürümekten adeta bitkin düşmüşler. Bir yerde oturup kısa bir mola verdik. Mola verirken altta terk ettiğimiz yerlere bakıyorum. Gecenin içinde her taraf alev almış cayır cayır yanıyor. Gündüz ki çatışma alanı bir orman yangınına dönmüş. Anlaşılan her tarafı ateş verip yakıyorlar.

Gecenin sessizliğinde aşağıları dinlemeye çalışıyorum. Çıktığımız alandan gelen yoğun köpek havlamaları bana uzun süre görmediğim çocukluğumdaki köy yaşamını anımsatıyor. Bir anlık çocukluğuma dalıp gittim.

Aşağılarda yanan, bizleri hep bir ana gibi koruyan, ilkbaharda yemyeşil açan ülkemizin ormanlarıydı. İki ayrı duyguyu bir anda yaşıyorum. Çocukluk günlerimin tatlı düşleri ve yanan ülkenin derin acısı! ‘Bu bir trajedi’ diye düşünüyorum.

Ben böyle düşünürken kısa mola bitiyor ve yeniden yola koyuluyoruz. Tırmanışlarda oldukça zorlanıyorum. Sağ ayağımın orta iki parmağımın yokluğunu şimdi daha iyi anlıyorum. İki parmağım kesildiğinden bu yana ilk yürüyüşümüz olduğundan sanırım ilk etkisini şimdi hissediyorum.

Elimdeki gopal çubuğunu gören Yılmaz yoldaş, Diyarbakır üslubuyla; ‘ne yapisen yoldaş’ diye sormadan geçmiyor.

Aslında Yılmaz arkadaşı biraz anlatmak istiyorum. Kendisi Bingöl’lü bir arkadaşdır. Ancak Diyarbakır’da doğup büyümüş. Sivil yaşamı daha çok bıçakçılık, yankesicilikle geçmiş. Yani ‘keko’ denilen sosyal kesimdedir. Fakat oldukça mert, dürüst kekolardandır.

Dobra dobra konuşması ve ‘gelisen, gidisen’ şivesiyle konuşurken, yoldaşlarına son derece bağlılığı ve arkadaş ya-

pısı içinde çok sevilmesine neden oluyor. Onunla uzun süre Amed'de kalmıştım ve burada da tekrar birlikteyiz. Birçok özelliklerini tanıdığım için güvenme, hatta birbirine güç verme anlamında insana rahatlık veriyor. Savaşta bu çoğu zaman böyledir.

Yamaç yamaç çıkıyoruz. Zirveye az kalmış. Takımın önünden arkasına gelen Kendal arkadaş, arkada kalanları toparlarken uzun bacaklarını hızlı, sert atarak, peltek diliyle bazen kelimeleri yutar gibi konuşuyor. Kendal arkadaş konuşurken yüzündeki çarpı şeklindeki iz, daha da belirginleşiyor.

O da, mücadeleye katılmadan önce Amed sokaklarında büyüyen, belli bir yaştan sonra aile otoritesinden kopan, daha çok da sokak kültürüyle şekillenen, maceracı, hayalci, kabadayı yaşam tarzını esas alan bir arkadaşdır. Bu türden arkadaşlara en çok da Amed sokaklarında rastlamak mümkündür. Bu arkadaşlar Parti saflarında savaşa çok kaba yaklaşıyorlar. Genellikle üsluplarıyla tanınıyorlar. Bunlara halk arasında 'keko' deniliyor. Aslında oldukça olumlu, güzel özellikleri de vardır. Fakat daha çok partinin üslup, otorite, disiplinine uyum sağlama da zorlanan kişilikler oluyor.

Kendal arkadaş da yüzündeki jilet izleri ve üslubuyla Amed'in sokaklarında büyüdüğünü hemen belli ediyor. Savaşta kaba, vurucu yönü ve başarısı nedeniyle arkadaş yapısınca da sevilir. Ama üslubunu, yapısını değiştirmedigi için konumu mevsimlik komutanlıktan öteye gitmiyor, Kendal arkadaşımızın.

Zirveye ulaşmak üzereyiz. Geçtiğimiz karlı yerlerden iz bırakarak ilerliyoruz. Bembeyaz kardan tek sıra halinde yürüyoruz. Zirveye ramak kaldı. Tüm yoldaşlar bir anda patlayan kurşun, hava koşulları, bomba sesleriyle irkildiler. Ortalık bir andan cehenneme dönüşüyor. Demin ki yorgunluğumuz yerini heyecana ve koşuşturmaya bırakıyor. Vurduğumuz zirvenin yamacında herkes şaşkın! Bir anda gelen mermi yağ-

murı! Aniden arka arkaya gelen mermiler birçok yoldaşın bedenine saplanıyor.

İlk ve kısa şaşkınlıktan sonra hepimiz kendimizi, yamaçta bulunan küçük dolun içine atıyoruz. Önümüzden, üstümüzden geçen kırmızı renkli mermiler karlara saplanıyor. Yağmur gibi üstümüze mermiler geliyor.

Atılan kırmızı renkli mermiler ve ısıldaklar sanki sokak lambalarının altında havai fişeklerle oynanıyor görünümü veriyor. Bazılarımız bata kalka karla boğuşarak koşuyoruz. Kimimiz ise sertleşmiş, kardan kurşun hızında kayarak yamacın kurşun almayan tarafına geçiyoruz.

Yamacın kurşun almayan tarafına kendisini atan arkadaşların sadece seslerini duyuyoruz. Komutan İsmail arkadaş, büyük bir cesaret ve kararlıkla, sürekli moral vererek yanımızdaki ve aşağıda kalan grubu toparlamaya çalışıyor. Tepenin altından, yamaç yamaç geçmeye çalışıyoruz. Fakat atılan ısıldakların aydınlığıyla, yine yoğun taramalar başlıyor. Hemen kendimizi yere yapııştırıyoruz. ısıldağın ışığı geçince tekrar ayağa kalkıp hızla koşuyoruz. Komutan İsmail arkadaş, herkese yardımcı olmaya çalışıyor. Sonuçta hepimiz kendimizi kurşun almayan yamacın diğer tarafındaki taşların arkasına atıyoruz.

Arkadaşlar öncelikle yaralıları oraya taşımışlar. Bu beni çok etkiliyor. Orada düşmüş, soğuk karların üstünde yaralı yatan Özgür arkadaşın acı inlemelerini duyuyorum. İnlemeleri, gecenin kanatları altında bir hançer gibi yüreğime saplanıyor. Özgür arkadaşın yarasını kötü yerden alması beni daha da etkiliyor.

Aceleyle yol güzergâhımız belirleniyor. Yaralılarımızı da alarak her şeye rağmen direnerek yola devam ediyoruz. Yine sırt sırt dağa vuruyoruz. Esen sert rüzgâr bir kamçı gibi yüzümüze iniyor. Sert rüzgârın savurduğu karlar, yürümemizi zor-

laştırıyor. Yine de inatla ve kararlıca ilerliyoruz. İlerliyoruz, ilerliyoruz, durmadan ilerliyoruz! Yollar bir türlü bitmiyor! Zorlandığım için başım dönüyor ve ayağımın parmak tabanına basamıyorum. Tırmanışlarda daha da zorlandığımdan elimden tutan Dilgeş arkadaş, adeta çeke çeke sürükleyerek götürüyor beni.

O da Diyarbakırlı ama onun için “keko” demeyeceğim. Daha önce de beraber pratikte kalmıştık. Küçük-burjuva etkilerini taşıyan yaklaşımlara sahip olsa da, bu zor süreçte daha da hesapsız devrimci ve yoldaşça yaklaşımlarını görüyorum. Onun bu tavırları beni sevindiriyor ve moral oluyor.

Ama yine de savaş röntgenlerini yeterince göremediğini de gösteriyor. Neyse değişim-dönüşüme açık bir arkadaş, değişim ve dönüşüme açık insanın her zaman yapacağı çok şey vardır. İlerledikçe rüzgârın uğultusu daha da çoğalıyor. Ürkütücü sesiyle kulaklarımızı tırmalıyor.

‘Geride kalan Evindar arkadaş donma tehlikesi geçiriyor’ deniliyor. Dilgeş arkadaş tekrar geri gidip, Evindar arkadaş getiriyor. Gerçekten de donmuş hemen aramıza alıyoruz. Kimi ayaklarını ovuyor, kimi ellerini sıkıyor. Ama kendisinde değil, sert rüzgâr durmadan bedenlerimizi dövüyor. ‘Hadi heval çabuk, yoksa diğer arkadaşlar da donacak’ diye uyarıyoruz. Evindar arkadaş, biraz kendine gelir gelmez devam ediyoruz. Sert soğuk havadan bir an önce kurtulmak istiyoruz. Ama yürüyüşte tempomuz oldukça ağır. Yine de kendimizi balıksırtını andıran dağın öte yüzüne atmayı başarıyoruz.

Bu sırtta daha hafif esen rüzgârla artık soluk alabilmek mümkün. Önüme, etrafıma bakıyorum. Her yer bembeyaz! Sanki sonsuz bir beyazlık yeryüzünü kaplamış. Bir tek avuç toprak bile görülüyor. Biraz önüme bakıyorum, manzaraya gülmemek için kendimi oldukça zorluyorum. Evindar’ın üstüne atılan battaniyesi yerlerde sürünüyor. Evindar arkadaş, çöllerdeki prensesleri andırıyor. Kolunu tutan İsmail yoldaş

prensesi yürütmeye çalışırken, tabi Evindar arkadaş söylemek istediğini söylemeden edemiyor. İsmail arkadaş, sırtında kulpu kopmuş çantası bir tarafa sarkarken, arasına sıkıştırdığı kazması ikide bir yere düşüyor. Yine de her zamanki gibi gülüp ‘biliyor musun Evindar arkadaş, saflarda da gelinliğini giyiyorsun’ diyor. Yerde sürüklenen battaniyesini toplayıp yardım ediyoruz.

Tekrar kendimizi bir dola bırakırken, adeta kayarak iniyoruz. Aramızda en genç olan Sedat arkadaşın ayakkabısı karda kayboluyor. Ve yalın ayak yürümeye başlıyor. 15 yaşlarında ki bu genç yoldaş, çok sevimli olduğu halde, hantallığı bazen insanı öfkeliendiriyor.

Ve aşağılara doğru indikçe iniyoruz! Karlarla kaplı olan doldan dola geçip çatışma alanında uzaklaşıyoruz. Herkes içinde bu defa önümüze çıkacak dolun ormanlık olması beklentisi var. Ben de herkes gibi bu defa ki dolun virajında kesin koruluk ya da ormanlık beklentisi içindeyim. Ama yanılıyorum. Beklentilerim boşa çıkıyor. Her seferinde olduğu gibi yine bembeyaz kar manzaralarıyla karşılaşıyoruz.

Yola devam ediyoruz. Herkes yorgun! Herkes aç! Tedirginlik içinde ilerliyoruz. Gece yerini gün ışınlarına bırakmaya hazırlanıyor. Biz hala konumlanacak yer arıyoruz.

Nihayet sonuçta biraz ormanlığın ve kayalığın olduğu bir yere ulaşıyoruz. Bizden kopan grupla burada karşılaşıyoruz. Hiçte iç açıcı olmayan bir manzarayla karşılaşıyoruz. Takım komutanı olan Kendal arkadaş, yaralı ve üç arkadaş kopuktur, haberini alıyoruz. Grup komutanı İsmail yoldaşın öncülüğünde biraz daha alta, ormanlık yere iniyoruz. Orman ve kayalıklara yaklaşıyoruz. Karın olmadığı biraz toprağın görüldüğü yerde birbirimize girerek iki grup halinde oturuyoruz. Burada uzun bir mola verme kararı veriliyor. Yaralıları tedavi etmeye ve toparlanmaya ihtiyacımız var. Herkes yerleşmeye ve konumlanmaya çalışıyor.

Birçok arkadaştan inleme sesleri geliyor! Yaralanan, elle-ri ve ayakları donan arkadaşlar var. Doğru dürüst tedavi im-kânımız bile yok. Şafak söküyor ve ateş yakmak içini odun topluyoruz. Bir ateş yakıyoruz. Evindar arkadaşın sağ elinin dört parmağı da morarmış! Hevidar ve Arife arkadaşın ayak parmaklarında morarma var. Bu da yanık tehlikesi anlamına geliyor. Isınmaya çalışırken, yanan ayak ve eller ateşten uzak tutulmaya çalışılıyor.

İsmail arkadaşımız ise başını dizlerine koymuş bir baba gibi ne yapacağını düşünüyor. Sanki doğuştan babaymış gibi duruyor. Demek ki, ona boşuna baba demiyorlar. Gerçekten de çok aşırı duygusal bir arkadaşır. Aynı çok çocuk sahibi olan bizim köylü Yusuf amcayı hatırlatıyor bana. Yusuf amcanın da çok çocukları vardı. Hepsini de gözünün nuru gibi korumak istediği halde, bir gün kaza sonucu kaynar su, çocuğunun üzerine dökülüyor ve tüm çabalarına rağmen çocuk ölüyor. Zavallı Yusuf amca da aylarca başını dizinden kaldırmayarak ağlamıştı. Çareyi, diğer çocuklarını dizinin dibinden ayırmamaktan buluyor.

Oysa İsmail yoldaş, sen komutansın! Senin ruh halin her zaman tüm gruba yansır. Hele böylesi zorlu günlerde daha da önemlidir. Bu kadar özveri, cesaret ve kararlılığa rağmen ezik duruşu beni öfkeliendiriyor.

Keşke biraz yırtıcı duruşun olsa, bağırıp, çağırıydın diyorum kendi kendime. Ve şu anda aklımdan şu dizeler geçiyor. ‘Yoksul olma dostum, yoksulluk tehlikelidir’ İsmail yoldaş, ıslak çoraplarını çıkarmıyor üzgün, hüznü ve küskün hali akşama kadar devam ediyor.

Yaralı arkadaşların pansumanını yapıyoruz. Ben sadece Kendal yoldaşın yarasını pansuman ediyorum. Özgür arkadaşın yarası bağırsağında olduğundan onunkini Biranın arkadaş yapıyor.

Tedaviler bittikten ve biraz dinlendikten sonra yine dol dol aşığı iniyoruz. Daha uygun kayalık ve Peri'ye yakın bir yer bulup konumlanıyoruz. Gün boyu burada kalıyoruz. Gecenin çöküşüyle birlikte yine hareket ediyoruz.

Peri Suyunun yol verdiği yerden geçerken bu defa yaralı ayağımın ıslanmaması için Kazım arkadaş beni sırtlayarak karşıya geçiriyor. Rahatsız olsam bile nafîle, çünkü iltihap kaparsa onları daha da zorlayabilirim, düşüncesiyle kabul ediyorum. Suyu geçtikten sonra dol dol yürüyoruz. Yaralı arkadaşlar yürüyemediklerinden onları bir dola uygun bir yere bırakmak zorunda kalıyoruz. Onlarla kalması için Birani arkadaş belirleniyor. Yaralıları yerlerine yerleştiren arkadaşlar, daha sonra bize ulaşıyorlar.

Uzun bir yol yürüyüşünden sonra hedeflenen ve belirlenen noktaya ulaşıyoruz. Grup buraya yerleşiyor. Çatışma için uygun bir arazi.

Beş gündür buradayız. Bizden kopan Brusk arkadaş, daha sonra bize ulaşıyor. Brusk arkadaş bizden kopmasının nede-nini açıklıyor. Yılmaz ve Mazlum arkadaşlar da yaralanmış. Onları pusu yerinden çıkararak uygun bir yere bırakması nede-niyle gruptan kopuyor. Daha sonra ulaşıyor. Hêja arkadaş da yaralıymış, fakat onu kimse görememiş, büyük ihtimalle düşmanın eline geçmiş deniliyor.

Bu alana gelişimizin üzerinde beş gün geçti. Bugün cihaza şifreli konuşmasından sanırım, diğer iki arkadaşın da ele geç-me ihtimalleri olabilirmiş...”

Tanrı Mitra, son kanat vuruşlarıyla ufuktan yitip gitmiş-ti. Gece kara kanatlarıyla yeryüzüne saltanat kurmuştu. Sara'nın düşleri yıldızlarla buluşmaya çıkmıştı.

Gece sahra çölü gibi sessiz! Gece bir orman gibi derin! Gece korku dolu ve ürkütücü!

Bingöl dağlarında, çobanların kaval sesleri kesilmişti. Ay darılmış, ışıklarını yeryüzüne salmıyor!

Çıyanlar, yılanlar, akrepler pusuda bekliyor! Gölgeler ordusu, gecenin içinde yollara ve geçitlere pusu atmış. Dağ, taş, vadi gölgeler ordusunun kaçkın erleriyle dolmuş. Güçler eşitsiz ve dengesiz!

Demir kanatlı kuşlar gökyüzünden yeryüzüne ölüm yağdırdılar.

Özgürlük ordusunun adsız neferleri karanlığa direndiler. Elleriyle, yürekleriyle, nefesleriyle, düşleriyle direndiler! Son mermilerine ve son nefeslerine dek çatıştılar.

Ve ardı ardına toprağa düştüler Mazlum, Yılmaz, Hijâr! Ardı ardına toprağa düştüler; cehennemi bir çatışmanın ardında!

02 Nisan 1997

“Yine bir vadideyiz. Yine yüzyıllık bir Ceviz ağacının bir dalına bağladığımız naylon çadırımızdayız. Naylon çadır rüzgârdan sallanıp duruyor. Çadırı bir beşik gibi sallayan karlı soğuk rüzgâr, sanki bizi uçuracakmış gibi uğuldayan bir ses çıkartıyor. Yine sessizlik çökmüş. İsmail arkadaş elindeki cihazı sıkı sıkı tutmuş. Yorgun gözlerini, küllenmiş köze dikmiş öylece dalıp gitmiş. Diğer arkadaşlar ise, yine ilginç bir manzara oluşturuyorlar. Anlaşılan yine sigara pelleri bitmiş. Ceviz ağacından yapılan tütün doldurulan pipo elden ele doluyor. Pipo sırası Kazım arkadaşta! Kazım arkadaş, çadırın bir köşesinde bağdaş kurmuş, gözlerini pür dikkat ateşe dikmiş! Elindeki pipodan derin bir nefesle dumanı içine çekiyor. Gözleri adeta közlerle bütünleşen Kazım arkadaşın şu an neyi düşlediğini neyi planladığını anlamak oldukça zordur.

Fakat bana yine bir şeyleri hatırlatıyor. Gezginci olan, her gün çadırlarını ayrı bir yerde kuran -biz de onlara çingene

denilir- ve bu çingenelerin çok çocukları olur. Bir de her çadırın bir reisi olur. O da sadece yerinde oturur; neredeyse kullaklarına değen uzun bıyıklarını burar durur. Bunlar çingene reisinin belirgin özellikleridir.

Kazım arkadaşın da, biraz ona benzeyen şu andaki haline gülmek için kendimi zor tutuyorum.

Erzakımız sadece fasulye, yağ ve biraz toraktan ibarettir. Tenekede fasulyeyi kaynatın Şirin arkadaşımız ise, birçok konuda becerikliliğiyle yaşama canlılık katıyor. Şirin arkadaş, Siirtlidir. Geçmiş yaşamı ‘koçerliğe’ dayalı olduğundan, doğanın zorluklarından fazla etkilenmeyen bir arkadaşır.

Yine Siirtli olan Medya arkadaşımız da koçerliği ile tanınıyor. Ama nasıl bir Koçer? Dağ koşullarında birçok şeyden anladığı gibi, kapasite olarak da fena sayılmayan bir arkadaşır. En güzel yanı, ne kadar tepkisel çıkışları olsa da, her şeye rağmen zor anlarda hesapsız, iyi hislerle davranmasıdır. Gerek fiziki güçlülüğü, gerekse araziye hâkimiyeti kendisini geriye çekmemesi insana güven veriyor. Fakat kendisini düşünsel anlamda yeterli görmesi, onu fazla geliştirmiyor. Bu yüzden de hep aynı yerde, aynı adımlarla sayıyor ve ideolojik donanımını sağlayamıyor.

Karda yanan sağ eli sarılı E. arkadaş ise, oldukça etkilenmiş. Kendini bir oraya, bir buraya sallayarak adeta avutmaya çalışıyor. Yine onun yanında duran Berçem arkadaşımızın yüzünden düşen bin parça! Sarıya boyanmış saçları ve alttan yeni gelmeye başlayan siyah renkli gerçek saçları görünümü bozmuş. Dağınıklığı fiziki olarak oldukça zorlandığını gösteriyor. Geçmişte de yaşama kendini veremeyen, hatta zorlayan bir arkadaşır. Ama bu süreçte güçlü bir direniş sergiledi, yani zorlansa da sanırım yaşayarak anlamaya başlıyor.

Hep gülen Hevidar arkadaşımızın ise, bu defa kahkahaları fazla yükselmiyor. Onun da ayak parmak uçlarında morartı

var. Moralsiz olduğu gibi bu moralsizliğini etrafı suçlayarak yayıyor. Bu da onun özelliklerinden biridir. Sevincini de, moralsizliğini de anında hissettirmede birebiridir.

Nöbetten dönen Serdil arkadaşımız ise, kaza geçirmeden ulaşamamış yerine. Yolda düşmüş, üstü başı çamurlara bulanmış. Serdil arkadaş, uzun süredir parti saflarında yer alıyor. Onun olumlu yönlerinden bahsederken, belki de fiziki anlamda en çok zorlanan bir arkadaşımızdır demek yerinde olur. 92’de Amed’de ‘Ser Spi direnişinde’ direnenlerden ve dört parmağını o direnişte kar soğuğunda kaybeden bir arkadaşır. Önderlik sahasına gidip gelen, kapasite sorunu olmayan dağ yaşamından kopmayan ve direngen biridir. Ama beni çoğu zaman kızdıran ve adeta öfkeliendiren yanı, özellikle çok rahat ve duyarsız olmasıdır. Oldukça ağır, hantal hareket ediyor. Etrafındaki dağınlıkla karşı çok rahat oluşu beni adeta çıldırtıyor, fazla sıkılma, rahatsız olma özellikleri yoktur. Bu süreçte fazla yıpranması beni çok üzüyor.

Birçok şeyden haberi olmayan, çok canlı ve çok ufak tefek şeylerle mutlu olabilen, çoğu zaman da çocuksu davranışlara giren Berivan arkadaşımız ise, atikliği ve fedakârlılığıyla başka bir güzellik katıyor ortamımıza. Şirin arkadaşımızın yaptığı fasulye yemeğinin servisini yapıyor. Daire biçiminde oturduğumuz yerin ortasına çanak gibi kazarak, naylonu yerleştiriyor. Bu tabak görevini görecek. Pişirilen fasulyeyi güzelce bu naylon tabağa yerleştiriyor. Hepimiz Şirin arkadaşın dehası olan bu harika tabaktan zevkle yemeğimizi yiyoruz.

Biz yemeğe otururken dışarda lapa lapa bir kar yağıyor. Gittikçe büyüyen kar taneleri beş dakika içinde toprağı beyaza dönüştürüyor. Esen sert rüzgâr da fırtınaya dönüşüyor. Fırtına naylon çadırımızı yine nerdeyse söküp, götürcek. İki arkadaş kalkıp çadırımızı iyice bağlıyorlar. Gece boyunca fırtına eşliğinde yağan kar, naylon çadırımızın üzerini iyice kaplıyor.

Sabah erkenden rüzgârın uğultusuyla uyanıyoruz. İlk işimiz, naylon çadırımızın üzerinde biriken karları temizlemek oluyor. Çadırın üzerinde biriken karları atarken oldukça fedakâr ve en çok takıldığım ‘Loliç’ dediğimiz Brusk arkadaşın elleri donmuş. Burnunun ucu kızarmış. Adeta küçük yaramaz çocukları andırıyor. Ona ‘Loliç’ dememin nedeni Loliç aşiretinden dolayıdır. Bu aşiretin temel özelliği çok saf olmasıdır. Loliç arkadaş, gerçekten de oldukça saf, temiz ve fedakâr bir arkadaşdır. Bu süreçte en çok fedakârlık yapan arkadaşlardan biri oluyor. O’nun da elleri donmuş.

Dışarda hava buz gibi. Fırtına dinmek nedir bilmiyor ve tüm gücüyle amansızca devam ediyor.

Zamanımız yok. Tedbir almalıyız. Bu fırtına altında daha fazla beklemek tehlikeli olabilir. Çabucak naylon çadırımızı topluyoruz.

Yine yola düşüyoruz. Tabii ki Sedat arkadaşımızın ayak-kabı sorunu hala çözülemedi. Ayaklarına kefiye parçalarını bağlayarak yürüyor.

İsmail arkadaş, yine yerde kalan tüm yükleri yüklenmiş sırtına ve en öne düşüyor. ‘Haydi, heval çabuk kendimizi hızla şikefte atalım’ diyerek hızla yürümeye başlıyor. Bir saat kadar yürüdükten sonra şikefte varıyoruz. Şikefte yaralı arkadaşlar var. Daha önce yaralı olan Mazlum, Birani, Dilgeş arkadaşlar buraya yerleştirilmiş. Her birimiz ellerimizle donan arkadaşların üstünü başını, ellerini ısıtmaya çalışıyoruz. Ayaklarımızdaki ıslak çoraplarımızı çıkarıp şikefte yerleştiriyoruz. Diğer bir arkadaşımız ateşi yakmaya çalışıyor. Şikeftin üstünde büyük delik şeklinde olan bölüme, yer yokluğundan dolayı yaralı arkadaşlar yerleştirilmişler.

Onlara bakınca gülümsüyorum. Onlar orada bizleri kuşbakışı izliyorlar. Üst üste binmiş adeta oturarak sabahlıyoruz.

İki günü burada geçiriyoruz. Ancak yerimiz çok dar. İçeri

sıgırmıyoruz. Doğal olarak yaralı arkadaşlar da rahatsız oluyorlar. Yer darlığı sorunlara yol açıyor. Hatta yersiz tartışmalar yaşanmaya başlıyor. Ve bu beni çok sıkıyor, ama ‘yapılabilecek ne var’ diye kendi kendime yoğunlaşıyorum. Bu şikeft daha çok büyütülebilir. O gün biraz kazarak büyütüyoruz...”

Medya, Mani'nin "Işık Bahçeleri"nin yurduudur. Orada düşler uzanır Semiramis'in Asma Bahçelerine. Semiramis, Medya ile Babil arasında bir özgürlük ve barış köprüsüdür. Babil'in sıcaklığında Medya'nın karlı dağlarının özlemini çeker; Dindirmek için özlemini bin bir düşünle örülü Asma bahçelerini kurar. Asma bahçeleri, Semiramis'ten Medya'ya uzanan bir özgürlük nehridir. Bu bir özgürlük nehri ki, bin yıllardan bu yana durmadan dağlardan, ovalardan, vadilerden akar sonsuzluğa doğru. Tarih boyunca, bu dağlarda hiç eksik olmadı özgürlük kavgası.

Asur'un zulmü ezip geçti. Ninova Sarayının duvarları, insan kelleleriyle süslendi. İskitler atlı ordularıyla talana girdiler. Persli Kyros zaferini ihanet üzerine ördü. Harpagos kirli elleriyle köleliği dayattı. Partlar kanlı kılıçlarıyla yenisinden fethettiler. Ksenefon komutasında on binler geçiş yaptı.

Sonra Makedonyalı Büyük İskender ordularıyla gelip işgal etti. Yakıp yıktı! İskender'in sarhoşluğunda, bir yangında kül oldu bir ceylan derisi üzerine yazılmış yirmi bin kitap ve Zend Avesta. Sasaniler, yüzyıllar boyu hüküm sürdü. Arap atlıları, kapkara etek dolusu dualarıyla girdiler, Zerdüşt'ün ışıklı toprağına. Barbarlığın aşağı aşamasında bulunan Türkler, bir şafak vakti at sırtında yalın kılıç girdiler, Mem û Zin'in kutsal dergâhına. Moğollar bir çapulcu sürüsü gibi her tarafı yakıp yıktılar.

Krallar, sultanlar, padişahlar, halifeler, ardı sıra gelip yer-

leştiler.

Ama hiç biri kalıcı olamadı! Ne şah, ne sultan kaldı! Ne kral, ne tiran kaldı! Hepsi göçüp gittiler, birer birer. Göüp gittiler birer gölge gibi!

Kutsal coğrafiyanın, kutsal çocukları boyun eğmedi hiç birine. Boyun eğmedi köleliğe ve zulme.

Çekip gittiler birer birer zorbalar, tiranlar! Geride bir tek onlar kaldılar. Bir tek ateşin ve güneşin asi başlı çocukları kaldılar! şimdi tarihin son özgürlük kavgasını veriyorlar.

Sara'nın düşleri, son kavga, son yürüyüştür.

řimdi tekmił dağlarda, kentlerde, ovalarda büyük bir kavga var.

Büyük bedeller ödendi, ancak daha bitmedi kavga, son söz söylenmedi.

Kavga sürüyor, acılar büyüyor. Vadilerdeki bütün güller, karanfiller, menekşeler gelincikler, yaseminler, papatyalar, Bınewşler boynu bükük büyüyor. şafak karanlığı delmeye hazırlanıyor.

Gölgeler ordusunun korkunç elleri, durmadan gün yirmi dört saat, cinayetler işliyor.

Her sokak başında devriyeler, kariyerler, panzerler! Dağ başları tutulmuş! Tarlalarda kesik başlar ve parçalanmış bedenler! Kurşunlanmış yürekler! Irzına geçilmiş, mezarlıklara atılmış genç kızlar!

Evleriyle birlikte yakılan masum insanlar. Yıkılan köyler, yakılan ormanlar. Her karış toprakta kimyasal silahların izleri. Her adım başı faili meçhul cinayetler. Arkadan kalleşçe kurşunlanmış insanlar. Sabah evden çıkıp akşam eve dönmeyenler.

Kayıplar, kayıplar kayıplar! Ölüm tarlaları! Kasaplar deresi! şşkence merkezleri! Özel timler! Göçler, sürgünler

mecburi iskân. Açlık, yoksulluk, sefalet, anaların yüreklerine düşen acılar. Tıka basa doldurulmuş zindanlar. Kapıları çarpılanmış, mimlenmiş evler! Yüreğinden kurşunlanmış gazeteciler! Yasaklar, yasaklar, yasaklar...

*Bir de dağlarda sürüp giden amansız savaş. Tüm umutlar onlara kilitlenmiş. Tüm umutlar Sara'nın düşlerine düğüm-
lenmiş.*

Bütün acılar onunla dinecek ve barış için son büyük kavga sürecek. Halk direniyor. Sara dövüşüyor. Halk son sözü söylemeye hazırlanıyor.

Karanlık gitmek için pılı pırtısını topluyor. Çünkü ufukta şafağın kıızıl rengi özgürlüğü müjdeliyor.

Gün yakındır. Tekmil zorbalar çekip gidecekler birer birer. Bir tek geri de özgürlük için dövüşenler kalacak. Bir tek Sara'nın düşleri kalacak. Gün yakındır tarih hükmünü verecek.

7 Nisan 1997

“Tam 28 gündür operasyon durmadan sürüyor. Durmadan dağlar bombalanıyor. Kobralar kol geziyor. On binlerce asker iri yarı fil gövdesiyle operasyonlara çıkıyor.

Bizler halen bu mağarayı andıran şikeftimizi gün be gün büyütmeye ve yer sorununu çözmeye çalışıyoruz.

Ölüm operasyonları devam ederken, uçaklar dağları bombalarken, yer sorunumuzu hallettiğimizi ve çatışmaların önüne geçtiğimizi söyleyemem. Kadın-erkek iç içeyiz. Yerimiz oldukça dar, Nisan olmasına rağmen, sanki kış, daha yeni başlıyor. Yoğun kar yağışı ve dinmeyen fırtınalar devam ediyor. Bu da elleri ayakları yanmış arkadaşlarımızın moralini bozuyor. Buna çok üzülüyorum.

Onlara pansuman yaparken, bir tek biraz pamuk ve birazcık sarı suyumuz var. Onunla idare ediyor ve moral vermeye

Çalışıyorum. Evet, bu iki kaya parçası arasında da olsak, direniş ve yaşamdan vazgeçmemek çok önemlidir. Kesinlikle direnişi bir yaşam biçimi haline getireceğiz. İnada inat, direniş ve kahramanlık haftasında adeta ‘yaşama hırsıma bu zorluklar vız gelir’ diyorum. Bu iki taş parçası arasında da olsak zgr yaşamı mutlaka yaratacağız.

Evindar arkadaşın eli, parmakları simsiyah olmuş ve iltihap akıyor. Derilerini soyduka kanlar akıyor. Durmadan inliyor ve gözleri doluyor. Ama yüzüne dikkatlice bakınca gözlerdeki yaşlar gülümsüyor.

Avreş arkadaşın yüreği oldukça büyük. Ayak parmakları yanmış! Başparmaklarının tırnağı ve ucundaki etler çürümüş! Çok genç ve fedakr! Lice’li Avreş arkadaş buna rağmen bizlere moral vermeye, soğukkanlı davranmaya alışıyor. Aynı zamanda olgunluğunu ve direncini de ortaya koyuyor.

Serdl arkadaşın da ayak başparmağı yanmış. Onu korkudan amıyoruz. Çünkü malzememiz yok. Pansuman yapmazsak daha çok iltihap kapar ve ilerleyebilir. Yine bazı arkadaşların hafif yanıkları var.

Gündüzleri kk mağaramızın, 5-10 dakika yukarısında manga yerimizi yapmışız. Gündüz orada kalırken geceleri de tartışmalı, didişmeli da olsa, bu mağarada geçiriyoruz.

Kuru fasulyelerimizi kaynatıp, kaynatıp yemeğimizi zevkle yiyoruz. Yeterli kaşık tabak olmadığı için bazı arkadaşlar bardakla yiyor. Dün gece köye giden bir grup arkadaş biraz un, çay, şeker getirmişler. Fakat köyde bulunmadığı için pansuman, ilaç getirmemişler. Bir şişe kolonya getirmişler.

Ertesi gün köyden getirilen kolonyayla pansuman yapıyoruz. Evindar arkadaşın eli oldukça kötü görünüyor. İki parmağın uçları siyahlaştığı gibi incelmiş ve bir an önce kesilmesi lazım. Bunu onun yanında söylemiyoruz. Ama eğer kesilmezse daha da ilerleyecek. Buna çok üzülüyorum.

Bugün yukarı gitmedim. Yaralı arkadaşların yanında şikefte kalıyorum. Onları koruyorum. Kendal, Özgür, Serdîl ve Evindar arkadaşların moralleri çok yüksek.

Her zaman gülümseyen, oldukça köylü özellikleri olan, Biranın arkadaş eskiden çobanlık yapmış. Eski dengbejleri çok dinlemiş. Arada bir güzel sesiyle onlardan hüznü parçalar okuyor. Sesi de oldukça güzel. Türküleriyle mağaranın havasını değiştiren Biranın arkadaşımızla, bütün acılara rağmen bugünü de geçiriyoruz. Ona baktıkça, gözlerindeki coşkun yaşama sevinci ve istemini görebiliyorum. Her şeye rağmen ufak-tefek tartışmalara giriyor. Ama tartışmaya darılmadan ve hesapsızca yaklaşıyor. Bu güzel yönleri olan bu arkadaşımıza karşı büyük sevgi duyuyorum.

Akşam için közumüzü yapıyoruz. Ateş, şikefti büyük aleviyle aydınlatırken, dumanına ve sıcaklığına dayanamayan gözlerimizden yaşlar akıyor. Kızışan, kor halini alan, yanmış odunları seyrederken içimden adeta fırtına kopuyor. Çünkü isyanım, kinim ve öfkem başlıyordu alçak düşmana. ‘Kesinlikle bunu ağır ödettireceğim’ deyip hayaller kurarken, yukarıdan gelen arkadaşların sesiyle irkiliyorum.

Geceyi yine bu daracık yerde geçirirken, tabii ki tartışmalar devam ediyor. Biri, ‘uy heval ayağım’ diğeri, ‘uy heval elim’, bir diğeri, ‘bacağım’ diyor. Adeta kimin eli, kimin ayağı, nerede bazen seçemiyoruz. Adeta oturarak yerimizde uyuklarken birden bir ses yükseldi. Bu, yaralı olan Kendal arkadaşın sesi! Her zamanki gibi daha da yüksek sesle bağırırken, yarasına değen Berçem arkadaşına tokat atmıştı. Aklim beynimden fırlıyor. Bir an kalkıp, aynı şeyi ona yapmak geliyor içimden. Ama kendi kendimi sakinleştirmeye çalışıyorum. Düşünüyorum, böylesi daracık bir yerde bir yandan onun bu hali, diğer yönden düşman operasyonları! Zaten bizi böyle zor bir yaşamın içine sokmak için, her şeyini seferber etmiş! Bunları düşündükçe sakinleşmeye başlıyorum. Fakat

içimden Kendal arkadaşına; ‘bunu sana bugün olmasa da mutlaka bir gün hesabını soracağım’ diyorum.

O an hiç karşılık vermeden, başımı dizlerime koyarak şafağın sökmesini bekliyorum. Soğuktan kalıp gibi olan vücudumu kıpırdatmaya çalışsam da yer o kadar dar ki, kıpırdatmıyorum. Sadece çareyi kalkıp, tekrar oturmakta buluyorum. Düşmana kinim daha da kabarıyor. Çünkü her şeyin sebebi odur.

Bizim savaşımımız sadece düşmana karşı olsaydı, şimdi defalarca yerle bir etmiştik. Bunu Kendal arkadaşta özellikle görmek mümkün. Kaba yönüyle ne kadar cesaretli ve savaşkan, ama yaşamda da üslubuyla, davranışlarıyla bir o kadar bozuyor. Keşke bunu görebilse, anlayabilse, ne güzel bir insan olurdu. Yani temel sorunumuz anlayışlı olmak, işte bu pek az yaşanmaktadır. O yüzden de birbirimizi anlamada zorlanıyoruz. Kırıcı olabiliyoruz. Çok kaba, dar düşünce hâkim. Kürt gerçekliğini bilmeyenler için, bu savaşa dayanmak çok zor olur. Bu gerçekliği gün be gün yaşamımızda daha iyi görürken, buna karşı da nasıl bir savaş diye kendimi sorguluyorum ve yoğunlaşıyorum.

Evet, grubumuzun toplam sayısı 23’tür. Bu grupta sekizimiz kadınıdır! Bir de işin diğer zor tarafı aramızda tabi her sınıftan, yani köylüsü, yarı aydını, aydını, küçük burjuvası, kurnazı da var. Bu gerçeğimizde kadına bakış açısını düşünelim. Her birinin ayrı bakış açıları var. Tabi bunların her birine göre gitmek çok yanılgılı ve kesinlikle saplantı olur. Gece yer tartışmaları başlarken, yeri olmayan Diyarbakırlı Mazlum arkadaş, oldukça asabi, isyancı ve tepkicidir. Bu yaşamda da çok zorlandığı için, tepkici ve duygusaldır. Çoğu zaman anne şefkatiyle yoldaşlarına yaklaşan Koçer Medyamız, yine çıkış yaptı; ‘Mazlum yoldaş gel yanıma başını bana daya, uyumaya çalışırız, bir şey olmaz’ diyerek ortamı sakinleştirmeye çalışıyor.

İsmail arkadaşımız, yine Kürt gerçekliğinin sayfasından bir şeyler okudu. Yükselttiği ince sesiyle gırtlığını zorlayarak; ‘heval bakın burada kığımız birbirine değiyor, değmeyele bir şey olmaz. Ama Kürt gerçekliğinde belli olmaz’ dedi. İlk başta herkese gülüşmeye başladı. Sonra tüm kafalarda da bir soru işaretini uyandırıyor. Gülüşmenin ardında derin bir sessizlik çöktü. Buda herkesin kendini toparladığını gösteriyordu.

Sabah erkenden yukarı çıkıyoruz. İlk iş etrafı keşiften sonra ateşler yakılıyor. Herkes çok üşüdüğü için ateşe yakınlaştıkça yakınlaşıyor. Görünümde çok hantal görünen genç arkadaşımız Sedat’ın her yeri yırtılmış-dökülmüş parkesini görüyorum. Bana iş çıktı. Eski bir parkenin parçalarıyla Sedat’ın parkasını onarıyorum. Herkesin yüzünde bir bekle-yişin sıkıntısı görülüyor. Hatta bazılarında bu sıkıntı görüldüğü gibi, bir an önce çıkalım demekten kendini alamayanlar var. Ama kar yağdığı kadar yağmış. Bu kez de sert rüzgârlar esiyor. Doğrusunu söylemek gerekirse benim de canımı sıkıyor. Fakat bir şeyde yapamamak zoruma gidiyor.

*‘Her doğan yeni günde
Besliyorum yüreğimi
Daha güzel şeylerle’*

İsmail arkadaşla biraz tartışıyorum. Onu böylesi bir süreçte yeni tanımaya başlarken, daha önce onun hakkında duyduklarımınla çelişiyordu. İsmail arkadaş denince herkes onu, en çok yapısıyla ilgilenen, sorunlarını ve psikolojilerini anlamaya çalışan biri akla geliyor. Hatta ‘babalık’ lakabı da onun bu yaklaşımlarından dolayı takılmış. Ama şimdi izliyorum, çok suskun, hatta sen konuşmasan, herhalde aylar geçse o gelip konuşmaz. Tartışmalarımızdan çıkan sonuç, kendisine çok güvensiz olmasıdır.

Geçmişin tepkilerini halen sürdürme, anlamsız bir inat, partiye ‘çile’ zihniyetiyle yaklaşımı var. Özellikle de bu son

pusuya düşüşümüzde eksikliğimizi görürken, ‘aslında o yoldan gitmememiz gerektiğini bildiğimiz halde, niye gidişimize razı oldum’ diyor.

Kendini sorgularken yiyip bitiriyor. Yani hayıflanma var. Ama intikam hırsı yok. Oysa hayıflanma bir çıkışa götürmelidir. Onda küsme ve köşesine çekilmeyi getirmiş. Bu da yenilgiyi kabul etme anlamına geliyor.

Bizden kopuk, yaralı üç arkadaşımız, Yılmaz, Hejar ve Mazlum’u düşünüyorum. Acaba yaşıyorlar mı? Belki de bir taşın altında, aç, susuz da olsalar kanayan yaralarına bakarken kin ve öfkeleri kabarıyordur. Bir yandan da yoldaşların kendilerine ulaşacağını güzel hayallerini kurarak, umutlarını yitirmiyorlardır. Ya da düşman onları görmüştür, vurmuştur. İşte bunu bir türlü kabullenemiyorum. Düşünmek bile istemiyorum. Her biri PKK’nin en kutsal değerleriydiler. Hayır, hayır böyle gitmemeliler. Hiç olmazsa, eyleme giderken saldırı esnasında... Böylesi ölüm daha da yaraşır onlara diye düşünürken öfkem kabarıyor.

Üç gündür yukarıya arkadaşlarla birlikte çıkmadığım için, orada yaşamın nasıl geçtiğini, ancak akşam arkadaşlar indiğinde öğrenebiliyoruz. Sabahları kalkar kalkmaz, arkadaşların gidişinden sonra, varsa odunumuz önce bir ateş yakmak ilk iş oluyor. Ondan sonra pansumanlar yapılıyor. Evindar arkadaşın eli, öyle fazla ilerlemese de, fakat iki parmağının kesilmesi gerekiyor. Yalnız iki parmağında tehlike yok. Arkadaşın yarasını, bazen ilaçları olmadığı için pansuman edemiyoruz. Fakat ayak parmakları iyileşmeye doğru gidiyor. Serdil arkadaşımızın ayak parmaklarının siyahlığı artıyor. Ama kesemiyoruz. Çünkü kesersek pansuman etmemiz lazım.

Tüm bu acı dolu sahneyi yaşarken, kendimi unuttuğumu söylemek istiyorum. Gerçekten de yaşananlar ayağımı unutturdu bana! Sadece bugün oldukça ağrısı ve uyuşukluğu olsa

da açmak istemedim. Çoraplarımı kuruturken, baktım açık olan yeri iltihaplı bir şekilde kapanmış. Ama artık umurumda değil. Şu anda yaşanılanların yanında vız kalır.

Tabi bu arada yaşam esprisiz de geçmiyor. Serdîl arkadaşla takılıyor. ‘Devrimden sonra evde kalmış, saçlarım aklaşmış, parmaklarımın estetiği bozulmuş! Bu Kendal arkadaş için de geçerli’ diyorum. Tabi bu arada Kendal arkadaş, yine ilginçliğiyle; ‘Özgür arkadaşın durumu bizden daha kötü, o hiç evlenemez’ dedi. Özgür arkadaş utandı, morardı ve başını önüne eğdi. ‘Neyse’ diyorum ‘İyi bir intikam timi olabiliriz!’ Evindar arkadaş ‘evet’ diyerek devam ediyor; ‘bir askeri sağ yakalayarak karın üstünde bağlayacağım, onun da elleri, ayakları bizim gibi yanacak, öyle intikam alacağım’ diyor.

Serdîl arkadaş ise, ‘evet hem de bunu Zağroslarda yapacağız’ diyor. Bu arada şunu sormadan yapamıyorum, ‘ya yakaladığın asker, yaz sıcaklığında olursa ne yapacaksın?’ Evindar arkadaş, ‘ben de onu kışa saklarım’ diyor. Herkesten kakhaha sesleri yükseliyor.

Her gün birileri rüya görür, işte bugün düşman geri çekilmiş, nedense bugün herkeste bu yönlü tahmin daha fazla. Akşama belli olur. Gözcüler inerse netleşir. Yoğun gidip-gelen helikopterlerin uçuşu boşuna değildi. Aramızda bunu değerlendirirken belki geri çekilmiş, belki de güçlerini değiştiriyorlar. Neyse sabırsızlıkla bekliyoruz. Gözcüler henüz inmişti ki, yanımıza gelen Dılgeş arkadaşla hemen; ‘haberler nasıl’ diye soruyor herkes. Gülümseyen Dılgeş arkadaşla hepimiz ‘geri çekildi değil mi?’ diyoruz. Aldığımız cevap maalesef beklediğimiz haberi getiremedi. Saat 14.00 civarında, beş yüz metre ilerimizde olan yoldan hem de erzakları yüklü yayan yüzün üstünde asker geçti! Erzaklarının da altı günlük olduğundan bahsediyorlardı, cihazlarından. Sanırım alan tutma ve bu yönlü de bazı seyyar karakollar kurabilirler. Bu da Erbakan’ın politikası oluyor. Bazı boş köyleri doldurabilirler.

Yani dūřmanın geri çekilmesini beklemek yanılıdır.

Yukarıda arkadaşların durumunu sorarken İsmail arkadaş'ın iki gündür toplantılar yaptığını öğrendim. Buna çok sevindim. Bazı arkadaşların toplantıda konuşmaları oldukça iyi olmuş. Bu sıkıntıları biraz da olsa gidermiş. Sabahın sökmesiyle birlikte hepimiz bu defa yukarıya çıkıyoruz. Bugün son fasulyemizin servisini yaptıktan sonra yine toplantı deniliyor.

Hepimiz toplanıyoruz. İsmail arkadaş yönlendiriyor. İlk önce kimse söz hakkı almıyor. Ben söz hakkı alıyorum. Yaptığım değerlendirmeden sonra bazı eleştirilerimi yapıyorum. Başta yönetim olmak üzere yine yaralı arkadaşların, Kendal arkadaş ve Evindar arkadaşın akşam girdiği tutumları eleştiriyorum. Düşmanın da durumunu değerlendirirken kesinlikle düşmana büyük darbeler indirebileceğimizi, gücümüzü, kendimizi biraz topladıktan sonra bunu yapmamızı öneriyorum.

Bundan sonra birçok arkadaş değerlendiriyor. Kendal, Evindar, Özgür arkadaşlar özeleştirel yaklaşıyorlar. Daha sonra kimse söz hakkı almıyor. Yani sadece biz mağarada kalan arkadaşlar konuştuk. Sanırım zaten İsmail arkadaşın toplantı amacı da buydu. Kimse söz hakkı almadığı için İsmail arkadaş giriyor işin içine. Bir bir bizi ele alıyor, eleştiriyor. Bana gelen eleştiri yüzeysel, bireyci, bencil eleştirileri oluyor. Bunu da operasyon içinde olmamıza rağmen 'sermeliğimi' yıkamamam çok dikkatini çekmiş ve onu öfkelen-dirmiş, böylesi bir değerlendimeye götürmüştü. Özellikle bencilliğime ilişkin ilk aldığım eleştiri olduğu için derinden etkilenmiştim. İlk etapta anlamak istemediğim için tepkiselleştim. Neden böylesi ufak bir davranışı öylesine büyütüyordu ve bu değerlendirmeye götürüyordu. Oysa daha farklı şekilde benimle, tartışarak anlatabilir, uyarabilirdi. Beklentilerim de bu yönlüydü. Hatta onunla konuşup, tartışmamın nedeni buy-

du. Belki o da beni eleştirir, tartışırız diye düşünüyordum. Beklentilerden önce kendi gözlemleriyle onu tanımak, anlamak ve ondan sonra beklentilerini beklemek, yine kendime yönelmek daha da doğru olabileceğine inanarak kendimi sorguluyorum. Sen ne yaptın. En önemlisi de senin hangi davranışların buna zemin hazırladı da onu böylesi bir değerlendirmeye götürdü. Yüzeyselliğimi görüyorum. En çok belki de bu süreçte ona destek sunması gerekenlerden biri de ben olmalıydım. Bense bu desteği sadece fiziki, kaba anlamıyla değerlendirdim. Bunu da fiziki güçle yapacak durumda olmadığımından dolayı beni sorumsuzluğa götürdü. Tabi ki, bu da sonuçta beni rahatlığa götürdü. Bireysellik de bu noktada başlar. Bencillik eleştirisini hala kendime yedirmiş değilim. Her şey ‘bana bana’ diyor muyum? Diyerek kendimi haklı çıkarmaya çalışıyorum. Oysa herkesin her gün yaptığını ben de yapmıştım. Bir şeylerini yıkama ile özdeşleştirip, sonra ‘hayır’ diyorum. ‘Sen böyle yaklaşırsan, yine kendini görmezsin, kendini yönetim görmeme, çok büyük olumsuzluklara yol açar’ diyorum.

Oysa şu anda da böyle yaklaşımım olduğu için, yeterince sonuç çıkarmıyorum. Demek ki her tavrımı, davranışımı her an gözden geçirmeliyim. Hele hele böylesi bir süreçte herkesin yanlış tavır ve tutum içinde olduğu bir ortamda bu daha da gereklidir.

‘Sen yönetimsin en ufak davranışın göze çarpar ve bu yönlü tutuculuğu dayatmamalısın’ diyorum kendi kendime. Tüm bunların üzerinde gün boyunca sessiz düşünüyorum.

Evindar arkadaşın elinin pansumanını yapıyorum. Yine yürekli, genç Avreş arkadaş, tüm gücünü toparlayarak çürümüş eti kemiğinden kesiyor. Bu defa kefiyemi başıma çekerek olup, bitenleri görmek istemiyorum. Bugünün bir an önce bitmesini istiyorum. Uyuyor gibi yapıp bekliyorum. Ve düşlere dalıyor, uzaklara gidiyorum.

Açılan güneşin ısınısını kemiklerimde hissederken toprağın kokusunu soluyorum. Bu beni biraz ferahlatıyor. Bana yaşamın güzel akışını hatırlatıyor. Gruptan kopan üç yoldaş acaba yaşıyorlar mı? Sonra aklıma diğerleri takılıyor ve gözümün önünden film şeridi gibi geçiyorlar.

Yıllardır umudu hala diri olan binlerce insanın gözü, bu dağlarda savaşılan gerilladadır. Halkımız evini, barkını, çocuğunu vermiş gerillaya. Tüm bunları düşünürken utanç duygum kabarıyor. Çirkin yanlarıma öfkeleniyorum.

Düşman yanı başımızda sadece bir kilometre uzaklıktadır. Bundan bir ay önce sığınak ve eğitim yeri olan kampımızda, şu an düşman elini kolunu sallaya sallaya geziyor. ‘Haydi, git sızmayla toplu olarak kaldıkları yerde isabetli iki bombanı at ve son mermine kadar ya da sıkabildiğin kadar sık! Bu daha da onurlu olur! Yapabileceğim bir şey yoksa bunu kesin yapacağım’ diye düşünürken, birdenbire irkiliyorum. Herkesin gözleri birden bana dönüyor. Normal pozisyona geçiyorum. İki yerde yakılan ateşin başında oturan arkadaşlara bakıyorum. Kimi bireysel kitap okuyor, kimi yırtık elbisesini dikeyiyor, kimi de günlerdir yediğimiz fasulye yemeğinin kaynamasını izliyor.

Gözcü arkadaşlar iniyor. İsmail arkadaş, düşmanın durumunu soruyor. Medya arkadaş tekmilini veriyor. ‘Koçmir’ tarafından silah seslerinin geldiğini belirtiyor. Herkes yemeğini yedikten sonra aşağıya mağaramıza iniyoruz.

Akşam için yapılan közün başında otururken, mırıldayan yoldaşlardan birkaç şarkı dinliyoruz. Gece yatma vakti yine tüm arkadaşlardan yer sorunları başlıyor. İşte bu anı hiç sevmiyorum. Çünkü yaşamımızın en kötü anıdır. Yine tartışmalar, hoş olmayan davranışlar geliyor. Özgür arkadaş, çareyi battaniesini bırakarak alt tarafta, közün yanında uyumada bulmuş. Ne yazık ki, yine herkes çok üşüdüğü için, battanienin köşesi kimin eline geçtiyse, bırakmayarak köşeler sabaha

kadar çekiliyordu.

Gölünç olan bu manzara tartışmaya dönüşünce çirkinleşiyordu. Böyle olunca oradan çıkıyorum ve közün başında sabahlamaya karar veriyorum. Önderliğin sözleri beynimde zonkluyordu; ‘hiç kimseyle baş edemezsem, kendimle başa çıkabilirim.’ Özellikle Şirin arkadaşın söylediklerine, bu tavırlarımla karşılık veriyorum. Sabaha kadar közün başında uyuklayarak geçiriyorum.

Bugün hava bulutluydu. İsmail arkadaş, ‘bugün arkadaşlar burada kalabilirler’ dedi. Doğrusu benim de oraya gitmeye niyetim yoktu. İçimden ‘çok iyi’ dedim. Ateş yakan Bıranin arkadaş, yanan odunların ısıyla başı dizimde sarkmış, uyumuştı. Serdîl arkadaşın beni uyandırmasıyla birden etrafıma bakıyorum. Yanımda Özgür arkadaş, sanırım hatasını anlamış ve oldukça ezik bir ruh haliyle bakıyor Şirin, Evindar ve Berçem arkadaşlara.

Diğer arkadaşların hepsi yukarıya çıkmış. Artık fasulyelerimiz bitmiş. Sıra ünlü yemek ‘pellura’ gelmişti. Her zamanki gibi neşeli ve bu işleri zevkle yapan Bıranin arkadaş, bir taraftan pellur çorbasını kavururken, bir taraftan da mırıldanarak eski sanatçıların şarkılarını söylüyordu.

Biraz Önderliğin bizim devredeki çözümlemelerini gözden geçirirken, dönemin istediği eylem ya da düşmana vurulacak darbe! Oysa bazı eylemleri, 21 Mart veya 28 Mart kahramanlık haftasına denk getirebilirdik. Böylesi bir eylemi düşünürken, mevcut duruma bakıyorum, hiç de uygun olmadığını görüyorum. ‘Fakat bunun imkânı yaratılabilir’ diyorum.

Bugünü çoğunlukla suskun geçirirken gözüme çarpan Berçem arkadaş, eskiye nazaran daha canlı görünüyor. Üst başına daha dikkat ediyor. Onu ilk gördüğümde kendini oldukça bırakmıştı ve oturduğu yerden hiç kalkmayan, aylar

geçse bile, saçını taramayan bir durumdaydı. Onun bu hali çok zoruma gitmişti. Dağa çıkan bir insana bunu bir türlü yakıştıramıyordum. Zorlanmalar olabilir de ama insan kendini bu kadar da bırakmaz ve bırakmamalıdır. Düşünüyorum, bu yaşamın zorlukları çok ama bir o kadar da güzellikleri var. Acaba bu güzellikleri görmüyor mu? Şimdi sanırım bunu görmeye başlamış ki, biraz üstü-başına dikkat ediyor, arkadaşlarla ilişkiliniyor.

Bugün bir grup arkadaş köye gitti. Oldukça tedirginim! Acaba iç sorunlar çıkar mı? Ya da düşmanın pusularına karşı dikkat ederler mi? Kaygılıyım. Daha çok yaralı arkadaşların tedavilerini yapmak amacıyla verilen ilaç siparişleri için gidildi. Bugün üst üste geçen üç helikopterin gidişini merak ediyorum. ‘Acaba nereye gittiler?’ diye düşünürken, yukarıdan inen Hevidar arkadaştan son gelişmeleri alıyoruz. Düşmanın tuttuğu Dinik köyünde hareketlilik var. Yine altımızdan geçen yoldan tekrar yüz askerin yaya geçtiği haberi beni allak-bullak ediyor. Artık isyan edesim geliyor.

Köye giden grup, bazı erzaklarla birlikte geri geldi. İlaçlardan ikisini teramisın ve yara merhemi, temiz sargı bezleri getirilmiş. Bu hiç yoktan iyidir. Oldukça yorucu bir görev olduğu için hemen dinleniyorlar. Bir taraftan da ıslanmış çoraplarını kurutuyorlar. Düşman ise, ülkenin genelinde bahar atılımlarına karşı operasyonlar geliştiriyor. Amed, Dersim, Serhat’ta başlayan bu operasyonlar eyaletimizde de sürüyor.

Evet, tam otuz gündür operasyon sürüyor. Yine açmışız naylon çadırımızı. Bu deli dolu esen ilkbahar rüzgârının, nasıl sonuçlanacağını insan kestiremiyor... Kar yağıyor, sonra yağmura dönüşüyor. Ardında doluya çeviriyor. Yine naylon çadırın rüzgârla birlikte çıkardığı gürültülü ses adeta bir işkenceye dönüşüyor.

İki gündür yaralı arkadaşların yanına uğramadım. Gerçeği söylemek gerekirse, Evindar arkadaşın tavrı beni oldukça

sıkmıştı. Özellikle tartışmalarındaki olumsuzluk, ‘bizi eve gönderin’ şeklindeki değerlendirmesi ve anlayışsızlık beni oldukça sıkmıştı. Bugün Kendal ve Özgür arkadaşların durumları biraz iyidir. Yaraları iyileşmiş sayılır. Fakat Evindar arkadaşın direnmemesi yönündeki değerlendirmeleri zoruma gittiyse de, ama sanırım gerçeklik payını da görüyorum. Yani bu şartlar altında farklı beklentiler ve dayatmalar tabi ki, bir devrim militanının tavrı olmazdı. Çoğunlukla Evindar arkadaşın şahsında gördüğüm ve çözdüğüm şey devrime kendini adamaması ve bunu kabul etmemesidir. Oysa savaşa girerken, bu gerçekliği görmesi gerekirdi. Farklı beklentiler onu yanıltıyor ve zorluyor. Serdil arkadaşın biraz daha direngen olduğu anlatılıyordu.

Düşmanın tuttuğu alan operasyonu için giden, keşifçi arkadaşlarımızın geri gelmelerini sabırsızlıkla bekliyoruz. Nöbet yerine çıkıyorum. Yol ve Peri Çayı az da olsa görünüyordu. Evet, düşman bu altımızdaki yoldan yaya geçiyormuş. Oysa güç olarak uygun olsaydık, ne de güzel pusuda vururduk. Karanlığın çöküşüyle çadırımızı örtüyoruz. Çok özlediğimiz şey, közün başındaki sohbetler gelişmese de, çok güzel yanları olan Brusk arkadaşla takılıyoruz. Zorla da olsa ondan Zazaca şarkılar dinliyoruz.

Gece ayağımdaki köz ısınsından dolayı uyanıyorum. Ama hiç uyanmak istemediğim bir andı. Günlerin uykusuzluğundan değil, çünkü çok güzel ve gerçek olmasını istediğim güzel rüyadan uyanmak istemiyordum. Günlerdir düşündüğüm ve yapamadığımız için kahrolduğum yol pususunu gördüm rüyamda. Düşündüğüm şekildeki pusuda etkili vuruyoruz ve çoğu askerler kaçıyor. İki askeri sağ olarak ele geçiriyoruz. Hem de benle, Berçem arkadaş bunu yapıyoruz. Ama uyanıyorum. Yine aynı görüntü yoğun karla karışık yağmur taneleri naylona vururken, seslerini dinlemek zorunda kalıyorum. Bir de uyuyan yoldaşların hallerini izlerken gülümsüyorum.

Yanan köz sıcaklığına ayaklarını uzatmak isteyenler, uzatmıyor. Bir ayak kalkıyor, diğeri iniyor.

Aşağı şikeftten gelen arkadaşlar, ateş yakıp uyandırıyorlar. Sabah olmuş. Kalkıp manga yerimizde ateş yakmaya çalışıyoruz. Ama esen rüzgâr, ateşin her bir kıvılcımını bir tarafa savuruyor. Kıvılcımlar adeta birbirleriyle kafa buluyorlardı. Kavgalarını bize karşı da yapıyorlardı. Bunu seyretmekten hiç de hoşnut olmayan arkadaşların estirdiği közün tozları yüzüne gözüne bulaşmış. Kimisi yüzünü buruşturarak sinirlendiğini gösteriyordu. Hiç o anda beklemediğimiz çıkan keşifçilerimizin acaba neden bu kadar erken döndüğü ikinci bir merak konusuydu. Ancak düşmanın tutulan yerleri bırakmadığı haberini alınca, sinirler daha da gerginleşiyordu.

Uzun bir süreçtir, birçok zorluklar yaşamıştık. Doğaya karşı bir mücadele ve bunun doğurduğu kayıplar! Buna karşı da bir direniş yaşıyordu. Bazen bireylerde bir inançsızlık gelişse de, ama direnişlerin çoğunluğu herkesi ayakta tutuyordu. Doğrusu açlık sorunu, fazla olmakla birlikte günde iki, üç defa pişirilen fasulye yemeğiyle idare ediyorduk. Yine bununla birlikte dağıtılan ekmek savaşının bu koşullarda bir zorluk olduğunu söylemek mantıksızlıktır. Buna rağmen yaşanan irade savaşı birçok yönüyle ortaya çıkıyor. Bazen paylaşımında bile sorun çıkıyor. Bizzat bugün, şu anda gördüğüm manzarayı yazma gereğini duyuyorum.

Görevden gelen arkadaşları, çılgınca esen ve naylon çadırımızı durmadan savuran rüzgârın sesine rağmen uyumaya çalışmalarını izlerken, gözüme ilişen R. Arkadaş, dikkatimi çekiyor. Başının ucundaki poşetle uğraşıyor. Bir yandan kefiyesini başına çekmiş uyur gibi yapıyor. Diğer yandan gizli-den bu kefiyenin altında poşetle uğraşıyor.

Kendal arkadaş dışardan gelince, ‘heval hele o poşeti verir misin?’ deyip çekti. Biranın arkadaşın yaptığı helvadır diyerek orda bulunan uyanık arkadaşlardan her birimize birer

parça dağıttı. R. arkadaşın kefiyenin altında neler yapmaya çalıştığını anladım. Acaba diyorum, bu tür davranışların yaşanmamasını beklemek yanılđı olur mu?

Bizim devrimimizde, gerekliğimizde bu tür şeyler daha da çok yaşanıyor ve yaşanabiliyor. Özellikle bu son katılımlara baktığımda bunu görmek daha da mümkün oluyor. Çünkü bunun katılımıla direkt bağı var. Son katılımlardan, kimi yaşam zorluklarından, kimi toplum çelişkisinden, kimi de düşman dayatmalarından dolayı katılım sağlamış. Ama en tehlikelisi de, lümpen hale getirilmiş, son gençlik kuşağı oluyor. Bunlar naylon adırımızdaki yaşama, en çok asalaklığı dayatan kesim oluyor.

Bugün Evindar arkadaşın elini pansuman yapmak için, yine aşağı şikefte yaralı arkadaşlarla kaldığım için, yukarı takım yerine gitmemiştim. Gece kadın arkadaşlar olarak bu şikefte kaldığımızdan, aramızda gerçekleştirdiğimiz toplantıda süreç ile düşmanın durumunu kısa da olsa dile getirdim. Kendi durumumuzu ele aldık. Kendimdeki temel yetmezlik, sorumsuzluk, yanılđı ve gördüğümüz kış eğitiminden sonra birçok şeyi kavradığım halde fazla müdahaleci olmamamdır. Kadın arkadaşların çoğunun artık anlayış noktasında daha da farklı olabileceğinin düşünmesi sonucunda sorumsuzluk gelişti ve çeşitli sorunlar yaşandı.

Özellikle Medya arkadaşın manga komutanı olması ve bu konuda halen eski yaklaşımları sergilediğini görünce yanıldığımı görüyorum ve bu beni düşündürüyor. Neden gelişmiyor ve sadece kaba yönlerini ne çıkararak bununla yetiniyor. Bu doğrultuda kendi istemlerini konuşturuyor. En tehlikesi de tehditkr üslup ve davranışları oluyor. Oysa fedakrlık noktasında önde gelen arkadaşlardan biridir. Ama maalesef bunları yapınca da tepkisel ıkışları oluyor. Kendine göre düşünüyor. Genelin bakış açısını dikkate almıyor. Kendini esas alıyor. Yaptığı fedakrlıklar bireylere göre bireyselleş-

tiğinden dolayı fazla anlam bulmuyor. ‘Ben çok yapıyorum, neden bana güvenilmiyor?’ yanlıgısı hâkim. Aslında eyaletin komuta yaklaşımları sakattır. Yani insanların gerçekliklerini göstermeme var. Bir olumlu yönünü görünce pohpohlayarak yürütme, bunun dışında da eksikliklerine göz yumma oluyor.

Fakat Medya arkadaş, bu eksikliklerini görmemiş değildi. Belki de kış eğitiminde kendini en iyi gören arkadaşlardan biriydi. Ama şu anda eskiyi dayatması düşündürüyor. Hâlbuki değişim noktasında özellikle duygulara hâkimiyet esastır. İlkeli olursa iyi bir komutan olur. Pratiğede katkısı ancak böyle olacağına kendini inandırırırsa olur. Ama yine de özeleştirisel yaklaşımı umut veriyor. Arkadaşların genel öz eleştirel yaklaşımları olumluydu. Bundan sonraki süreçte, bu yetmezliklere karşı savaşım noktasında kararlılıklar görölüyordu.

Toplantıdan sonra herkes uygun bir şekilde yerleşmeye çalışıyordu. Kesinlikle bu defa tartışmalar yaşanmayacak ve sanırım herkes bunun farkındaydı. Şafağın söküşüyle arkadaşlar takım yerine çıkmışlardı. İsmail arkadaş, yine çıkan sorunlardan dolayı yaşanan moralsizliği giderme temelinde bir toplantı gerçekleştirdi.

Akşam yanımıza inen arkadaşlardan gelişmeleri öğreniyoruz. Yapılan toplantı sonucunda Rojhat arkadaş görevinden alınmıştı. Kazım arkadaşla aralarındaki anlaşmazlık onları ciddi bir tartışmaya götürmüştü. Toplantı, ‘itiraz-tehditler ve üslup’ üzerineymiş. Bu gelişmeler aktarıldıktan sonra, çayımızı sırayla içiyoruz.

Nöbet listesini yazan Medya arkadaş, kontrolden geçiyor. Evet, geçen gece bazı arkadaşlar nöbetleri közün başında tuttukları için, ‘bu gece başta ben olmak üzere herkes nöbetini dışarıda tutacak’ duyurusunu yapıyorum. Nöbetime çıkıyorum.

Sabahla birlikte uyanmıştı arkadaşlar. Yukarıya çıkıyorlar-

di. Pansuman için kalmam gerekiyordu. Pansumandan sonra yukarı çıkacağımı belirttikten sonra, Evindar arkadaşın elini pansuman yapıyorum. İki parmağının durumu iyiydi. Fakat diğer iki parmağının yarıya kadar ilerlemesi ve çok iltihap tuttuğundan oldukça acı çekiyordu. Moral vermeye çalışan Serdîl arkadaşımız, devrim sonrası hayallerini anlatıyor ve yaşamımıza ilişkin özgün espriler yapıyordu. Evindar arkadaşın eşi olan Resul arkadaş kastederek; ‘bir de bu halinle Resul arkadaş seni görünce vallahi diyecek ‘aa estetiği kalmamış bir kadın ve vazgeçecek’ diyor.

Bu arada en kötü yerinden yaralanan Özgür arkadaş a bakarak devam ediyor. ‘Zaten Özgür arkadaşımızın devrim sonrası hiç çocukları olmayacak’ diyor.

Araya giren Kendal arkadaşın ise, yine fedakârlığı tuttu. ‘Devrim sonrası bir çocuğumu Özgür arkadaş a verebilirim diyor. Başını önüne eğen Özgür arkadaş bir çıkış yaparak; ‘aman aman istemiyorum, eminim ki kızın da senin gibi hantall olur’ diyor. Kahkahamı zor tutarak kendimi bastırıyorum. Ama herkes gülmeye başlamıştı bile.

Daha sonra yukarıya takım yerine arkadaşların yanına gidiyoruz, Evindar arkadaşla birlikte. Yoğun kar yağarken çadırd a uyuyan arkadaşları izliyorum. Uyanan Dılgeş arkadaş soruyorum. Esprili bir konuşma, politik bir dille; ‘Aslında gördüğünüz gibi şu an astronotların aracındayız. Her taraf karlarla örtölmüş, güneşin ışıkları naylona vururken, içeride soğuk hava olsa da, uyuyan arkadaşlar ve çadırın görüntüsü uzay aracını andırıyor’ diyor. Dılgeş arkadaş esprisine devam ediyor. ‘Araştırmalarımız devam ediyor, gördüğünüz gibi astronot İsmail arkadaşın araştırmaları halen devam etmektedir. Hâlâ dünya ile bağlantı kuramadık’ diyerek gülüşmelere yol açıyor...”

Sara, özgürlük kavgasının kutsal tanrıçası ve rakipsiz kraliçesidir. Özgür Bilgenin asi ruhlu kızı, Zerdüş t’ün ışık felse-

fesinin iz düşümüdür. Ve Zenobia'nın, kavga arkadaşıdır.

*Her mitoloji, her masal şöyle başlar; “Evvel zaman içinde, ahir zaman içinde, bir vakitler güzel bir kraliçe varmış. Adı Zenobia, özgür Palmyra'nın özgür kraliçesi. Güzel, hırs-
lı, bilgili ve müthiş özgürlük tutkunuymuş...”*

*Zenobia, Mani'nin ı ışık felsefesine gönül vermiş, onun ya-
yıcılığını, militanlığını, yapmıştır. Atının sırtında özgürlük
düşleriyle savaşıp. Sonra doğu ve batı imparatorluklarının
arasında sıkışıp kalmış. Ama Zenobia teslim olmamış. Teslim
olup köleleşmektense, savaşıp onurlu bir ölümü esas almış.*

‘Ancak, adı fatihlerin isimlerinden daha ışıklı olmuş...’

*Sara'nın düşleri bu ışığın taşıyıcısıdır. Dağdan dağa,
doldan dola bu ışığı taşır. Bu ışığı taşır Munzur'a, Periye.
Bingöl çobanlarına ulaştırır ışığın gizemini.*

Şimdi her şey Sara'nın düşleriyle ışığa kavuşuyor.

08 Nisan 1997

“Pamuk ipliğinin ucundaki yaşam devam ediyor. Herkes ilkbaharı düşünüyor. Nisan'a girdik hâlâ bahar gelmedi. Kara kış devam ediyor.

Ama biliyoruz. Kış son günlerini yaşıyor. Daha fazla ba-
hara direnemez. Gece uyurken sabah mutlaka biraz daha kar
erimiş, toprak yeşillenmiş ve ağaç dalları filizlenmiş diye
hayal kuruyorum. Güzel rüyalı uykuların ardında, sabahları
uyanışlarda her tarafın beyaz karlarla örtülü oluşu, kafalarda
‘acaba bahar gelecek mi?’ sorusuna yol açıyor. Ve bu, böyle-
ce tam otuz bir gündür devam ediyor.

Bugün 8 Nisan!

Yine ağaç dallarına asılı çadırımızı sallayan karlı fırtınalı
rüzgâr durmadan saldırıyor.

Közün başındaki İsmail arkadaşın melül, mahzun yüzü oldukça esmerleşmiş. Ten rengi, uzamış, siyah sakallarıyla bütünleşmiş. Suratına yapışan kar taneleri, sanki bıyıklarını beyaza boyamış. Ama hâlâ tüm bunlara rağmen yerinde oturmakta ısrarlı olan İsmail arkadaş, oldukça düşünceli görünüyor. Yanına oturup sohbet etmek istiyorum. Zorlanıyorum, ama mutlaka bunu başarmalıyım. Ona yardımcı olmalıyım. Bunu fazla yapamadığımızı, onu yalnız bıraktığımızı düşünürken sıcak bir sohbet geliştiriyoruz. Manga komutanlarını da bu sohbele çekerek bugün ne yapabiliriz diye tartışıyoruz. Oldukça daraldığını görüyorum İsmail arkadaşın. Sonunda düşmanın tuttuğu alanlardan ‘ciğerim noktasına’ bir grup arkadaşın gitmesini kararlaştırıyoruz. Temel hedeflerini önüne koyuyoruz; erzak için gidilse de esas, düşmanı vurmak hedefidir. Yani rast gelirse ya da uygun mevzilerine denk gelinirse, etkili bir vuruş inisiyatifi verildi. Sıra grupları ayarlamaya geldi. Uzun bir süredir kendimi bu yönlü hazırlıyorum, eğer bu düşmanı vurma durumumuz olursa mutlaka biri ben olacağım. Her yönüyle kendimi hazırlamaktayım.

İsmail arkadaş öyle çok daralmış ki, bu timin başında kendisinin olacağını söylemesinden ne kadar çözümsüz olduğunu daha iyi anlıyorum. Yaptığım değerlendirmelerle bunun bir çaresizlik ve tepki sonucu olduğunu, bir kere manga ve takım komutanının olduğu bir yerde, birlik komutanının bir grubun başında gitmesinin partiye zarar vereceğini belirttim. İsmail arkadaş, bu temelde benim gitme önerimi de farklı yorumluyor. Sonuçta ikimizde gidemiyoruz. Ama gerçekten de hep aynı arkadaşların göreve gitmeleri oldukça daraltıyor beni. Belki yük taşıyamıyorum, ama ruhuma bir şey olmamıştır. Kesinlikle düşmana gidip vurabilmede kendime güvenim olduğu için bunu belirtiyorum.

Ve şu anda hiç kimseyle konuşmak istemediğim için de, çadırımızda oturup arkadaşları izliyorum. Bazı arkadaşlar

gün boyunca yoğun kardan sırsıklam olmuş. Yanan ateş etrafında, kurumaya çalışıyorlar. Çay içen Sedat arkadaşımızın dünya bile umurunda değil. Tam bir çocuk gibi! Birçok arkadaşın kaygısız davranması durumu, beni daha da öfkelen-diriyor. Yediğim yemek ve çayın bile hakkını verememenin yarattığı öfkeyle, içimden silahımı alıp, kimseyi dinlemeden gruba yetişme istemi geliyor. Önderlik tarzı ve gerçeğini göz önüne getiriyorum. Sabırlı, sonuç alıcı, düşmanı çıldırtacak bir eylem tarzı lazım. Ölüm bile amaca hizmet etmeli diye düşünüyorum. Sonra kendimi toparlayarak saat 6.00 haberlerini dinliyorum.

BBC haberleri, Türkiye’de olup bitenler. 5 Nisan’da kriz geçirerek ölen Alpaslan Türkeş’in cenazesinin bugün on binlerce insanın katılımıyla Atatürk orman çiftliğinde gömüldüğünü duyuruyor.

Operasyonlar devam ediyor. Amaç, gerek hava koşullarının değişimi gerekse bazı eyaletlerimizde yapılan eylemsellikler, düşmanın birçok planını bozmuş ve önemli ölçüde hedefine ulaşmasını engellemiştir. Amed eyaletinde düşmanın halka yönelik koruculuk politikasına ağırlık vermesine karşın, yapılan baskında on üç korucunun esir alındığı haberi gündemde.

Ülkenin diğer eyaletlerinde de operasyonlar sürüyor. Bir iki yerde yaşanan temaslar dışında ciddi bir kaybımızın olmadığı anlaşılıyor. Düşmanla bu çatışmalara mümkün olduğu kadar girmemek gerekiyor. Bu operasyonların sonuçsuz kalmasına, boşa çıkmasına yol açıyor. Parti talimatlarında da bu yönlü temaslardan kaçınmamızı ve gücü kurtarmayı esas almamızı öngörüyor.

Yaşamımız monoton bir şekilde devam ediyor. Artan soğuk hava fırtınaya dönüşüyor. Havanın da bu sıkıcılığı içteki sıkıntılara ve bazı tartışmalara da yansıyor. Bu olumsuz tartışmalar, insanı adeta çözümsüz bırakıyor. Biraz düşünme,

yoğunlaşma sonucunda özellikle manga komutanlarının bunu sağlayamamaları daha da sıkıcı oluyor. Yaşanan aşınmalara, darlıklara çözüm olmak gerekiyor. Kendimi sorguluyorum. Özellikle bu süreçte, birçok yönüyle iç içe bir yaşam var. Bazen paylaşımda zorlanılsa da tartışmalar ve paylaşımlar devam ediyordu. Böylesi anlarda çirkinlikler ve güzellikler hemen ortaya çıkıyor. Bu çirkinlikler bazen bencillik, bireysellik, üslupsuzluk şeklinde ortaya çıkıyor. Bunlar partinin güçlü eleştiri-özeleştiri silahıyla etkisizleştirilebiliyor.

Kadın ve erkek arkadaşlar arasında bazen tam bir aileyi andıran ilişkiler, tabular, bu zorlukların dayattığı yaşamla kırılıyordu. Neydi bu tabular? Kadınlarla erkeklerin aynı mekânı, aynı yeri, aynı yemeği paylaşmalarıdır. Bazen bir tek kaşığı bile ortak kullanmalarıdır. Fakat farklı durumlar, yani iç-güdülerin zayıflığı nereden geliyor? Bunun nedenini anlamaya çalışıyorum. İç içe yaşamda çok zorluklar yaşanıyor. Bu zorluklar karşısında, iradeli tutumların yanında, zayıflıklar da ortaya çıkıyor. Ama bu noktada demek ki, dayatılan zorluklar karşısında insan çok güçlü, kararlı ve net olmalıdır. Her zorluk yaşamda bir uyarıdır. Bu uyarıları görmemek mümkün değildi. Evet, aşınmalarda oluyor. Yaşanan ‘ailecilik’ artık, bazı arkadaşlarda ‘heval’ kelimesini kaldırmış. En kötüsü de bireysel çıkar temelindeki ilişkiler oluyor. Bu en çok tartışıp konuştuğumuz bir konudur. Bireysel çıkar temelindeki ilişkiler, müthiş aşındırıyor. Ahbaplığa dönüşmesi ise, eğilimlerimizin birleştiği nokta oluyor. Asıl tehlike burada başlıyor. Böylesi ortamlarda daha da çok kişinin kendisini anlık sorgulaması, sıkıyönetim uygulaması, tavır, davranış, üsluptan ilişkilere kadar gözden geçirmesi gerekiyor. Yaşantımızda, ilişkilerde sorgulama olmadığında, kesinlikle aşınma oluyor...”

Her operasyon, bir saldırıdır ışığa ve özgürlüğe. Her operasyon bir saldırıdır insanlığa ve Sara'nın düşlerine.

*Operasyonun çemberinde kanlı çatışmalar yaşanır.
Toprağa düşer genç kızlar ve delikanlılar.*

*Kobralar ölüm kusar. Havanlar atılır zirvesine dağların!
Hain tuzaklar kurulur yollara! Her operasyon, bir ölüm çem-
beridir, yayılır dağlara.*

Sara yürür!

Yoldaşları yürür!

19 Nisan 1997

“Kendime sıkça sormaya başladım. Nedir gerçek yol-
daşlık ilişkisi? Nedir dürüstlük? İlişkilerimde neyi esas alı-
yorum? Eğer arkadaşın yaşanan eksikliğini ona söylemiyor,
kavratamıyorsam, hesaplarım var demektir. Sahte ilişkilerle
kendimi kandırma, temel çıkarlar değil, bireysel çıkar he-
saplarını yaşama ve dürüst olmama var demektir. Ve şu anda
eğer bir sigara benim ilişkilerimi bozuyor, tartışmaya götürü-
yorsa onu orada içmemek, herhalde daha doğru bir karar olur.
Ama bir sigara için, en çekilmez bencil ve paylaşılacak hiçbir
şeyi olmayanlarla sahte ilişki geliştirmek fazla anlamlı de-
ğildir. Bu tür şeylerle kendimizi kandırmamalıyız. Basit ya-
şam alışkanlıklarımızdan vazgeçmeliyiz. Bitişe götüren alış-
kanlıklarımıza karşı işte bu noktada ilkeli olmalıyız. Yaşam
ve zayıflıklarımıza karşı savaşmalıyız. Temel değerlerimizi
sürekli hatırlamalıyız. Düşmanın gözümüzün önünde yakıp,
yıktağı şu anda harabeye dönmüş, ayakta tek duvarları kal-
mış, yıkık köyleri unutmamalıyız. Şu anda az ilerimizdeki,
kış kampımızın güzelim tepelerine atılan havanlar ve roket-
lerle dövülmesi bizi harekete geçirmelidir. İlkbaharın tomur-
cuklarını yaşayan meşe ağaçlarının cayır cayır yanışı ve diğer
yandan baskıya, zulme rağmen halen köylerini terk etmeyen
bazı köylerin bin bir sefaletle rağmen yaşamaya çalışmaları
savaşma gerekçemiz olmalıdır. Bunları bir an bile unutmak
ihanettir. Unuttuğun an, kendini mahkeme et! Şu an ki yaşa-

mımızın nedenleridir bunlar.

Belki bir sigara çok basit görülür. Ama özellikle bu süreçte daha iyi gördüm ki, ilişkilerimizi birçok yerde alt-üst edebiliyor ve zedeliyor. Çok sahte ilişkiler yaratıyor. Hayır diyorum, bu kadar çirkinleştiren şeye ilgi niye? Güzellikler için savaşıyorum. Güzel ilişkiler istiyorum. Buna rağmen içiyorsam demek ki, kendimi kandırmaya devam ediyorum. Bu da dürüstlük değil, kendini kandırmaya devam etmektir. Bir daha içmeyeceğim. Başta kendime söz veriyorum.

Yine kadın (Jîn) yaşamın kaynağıdır. Tabi bu güzellik başkan Apo'nun yarattığı Güneş ülkesinin güzellikleri, güzel insanlar, her şeyiyle çirkinleşmiş kadını bu ülkede güzelleştirmeye başladı. Sembolleşen Beritanlar, Zılanlar, Besêler bunun meyveleridir. Kadını, yaşamın güzellikleri haline getiren Başkan Apo'nun çaba ve emeklerinin başarıları devam ederken, bu yaratılış biz de nasıl devam ediyor?

Yine kadının, kadınla ilişkisinde bazen bencil, yaranmacı ve erkeğe sığınmacı tutumlar ortaya çıkıyor. Bu tutumları, adeta bir 'kader' olarak görme ve kendini buna şartlandırma daha da çekilmez oluyor Oysa en çok fedakârlık, direngenlik, paylaşma güzelleştiriyor. Bir de bu zayıflıkları görüp, onlara tepki duysak bizi nasıl çirkinleştirdiğini, çekilmez hale getirdiğini anlasak ne de güzel olurdu. Tabi onlarda gördüğüm her eksiklik, çirkinlik kendimin de çirkin yanlarını görmemdir. Onun için 'her an kendinle savaş' diyorum.

Evet; 'Ölümsüzlük İçin Savaşıyorsak, Bugünün Değerini Bilmek Gerekir.'

Operasyonun 38. Günündeyiz. Gözler yorgun, bitkin de olsa umut fideleri yeşeriyor yüreklerde.

Hava karmakarışık. Gökyüzü adeta birbirine girmiş. Gökyüzü bir kaosu yaşıyor. Siyah bulutlar, öfkelenmişçesine harekete geçiyor. Kızgınlıklarını gürleyerek dışa vuruyorlar.

Gürleyen bulutlarla birlikte şimşekler çakıyor. Sonra tüm kin ve öfkesini kusarcasına aniden yağmura dönüşüyor. Çıkan güneşle birlikte gökyüzü masmaviye dönüşüyor. Güneş, bulutları parça parça kovalıyor. Baharın güzelliği ve rengi ortaya çıkıyor.

Fakat içini dökmek isteyen gökyüzünü anlamak bile istemiyorum. Eriyen karlarla çadırımızın yanından akan derecik de bulanıklaşmış suyuyla coşarak akıyor.

Biz hala kış uykusundaymışçasına naylon çadırımızda hantal hantal uyanmaya başlıyoruz. Dışarıda dikenli armut ağacına asılı kare şeklindeki yapılan şeyi kimse umursamıyor, ilgisini bile çekmiyordu. Sadece bunu yapanlar, kendi kendilerine gülüyordu. Kimine göre, böylesi günde moral günü hazırlama anlamsızcaydı. Yüzlerden düşen bin parçaydı. Kimisi düşüncelerini yüksek sesle okuyor. Şakayla da olsa, sıkıntılarını dile getiriyordu.

Moral dendi mi helvalı olmalıdır. Diğer bir ses, ‘ne moral-dir’ diyerek ortamı soğuk kılmaya, hatta rencide etmeye çalışıyordu. Ortamı gözleyen, sıkıntılı görünen İsmail arkadaşın bu defa bakışlarında boşalma ihtiyacını görmek mümkündü.

Moral, saygı duruşuyla başlarken, söz hakkı İsmail arkadaşına verilerek moral konuşmasını yapıyor. ‘Arkadaşlar, morali sadece gülmek ve tatmin olarak ele almak isteyenler için utanç verici. Bugünleri anlamsız bulup kötülemek, morali-sanatı, kültürü ve PKK’yi böyle değerlendirmek, PKK’yi reddetme anlamına geliyor. Bugün, insanların tüm yeteneklerini sergileme günüdür. Ses tonunu yükselterek konuşan İsmail arkadaşın sözleriyle kiminin başı öne eğilmiş, suratı kızarmıştı. Bu konuşmadan sonra şarkı, şiir çoğunlukla olmak üzere hazırlanan haber bültenimizi politik ve eleştirel bir şekilde sunmaya başladık. Arkadaşlar oldukça gülmüşlerdi.

Böylesi bir günden sonra bir hareket planını gerçekleştir-

mek için bazı arkadaşlar toplanıp, daha önceki fırtınaya tutulduğumuz, bizden yarım saat ilerdeki yere hareket ediyoruz. Düşmanın durumunda fazla değişiklik yok. Görebildiğimiz, konumlanma yerindedirler.

Yine BBC’yi dinliyoruz. MGK toplantısında, İsmail Hakkı Karadayı bas bas bağıyor. ‘Onların köklerini kazıyacağız’ diyor. Operasyon ülkenin genelinde olmak üzere ağırlığını Dersim, Botan, Garzan’da yapıyordu.

Diğer arkadaşlarla bağlantımız halen yok. Hepimizde büyük bir merak, acaba diyor, birliklerimizin durumları nasıl?

Onlar da zorlandılar mı? Bu nedenle her sabah kalkışlarda, herkes rüyasında gördüğü arkadaşları birbirine anlatarak kendini avutmaya çalışıyor. Rüya gördüğümü söyleyemem ama onları düşünmek adeta beni canlandırıyor. Ve bu beni bir sorgulamaya götürüyor.

Nedir yoldaşlık sevgisi ve bağlılığı? Arkadaşların bakış açılarına bakıyorum. Kimisinde ‘anlık’ ulaşma özlemi, kimisinde sadece kucaklayıp yaşadıklarını anlatma ve paylaşma istemi! Kimisi ise şikâyet küpü olmuş, içindekilerini dökme hırçınlığı var. Bende bunlar ne kadar yaşanıyor? Yaşanıyorsa böylesi olmamalı. Böylesi zor süreçlerde yapılması gereken şey büyük paylaşma, düşmana moral vermeyecek şekilde davranmadır. Hele hele böyle partiyle ilişkisiz olduğumuz bir anda, daha çok fedakârlıkta bulunmak, umur, güç ve moral kaynağı olmak gerekiyor. Bir devrimci, iradesiyle, sözleriyle zengin yöntemleriyle, yaşamıyla, insanlara umut kaynağı olmalıdır. ‘Ölüm her zaman başucumuzdadır, nerede, nasıl olmalıyız’ sorusunu unutmamak gerekir.

Peri vadisinden başlayarak uzanan sarp yamaçların bazı yerlerinde şelaleler var. Her taraf coşkun su kaynaklarıyla doludur. Dolun uzantısının bir sırtı şikefte uzanırken, diğer sırtı ise ‘Mariç’ karakolunun üstüne kadar uzanıyor. Vadinin

kuzey yamaçları karlarla kaplıyken güney yamaçlarında, güneşin doğuşuyla karları eritiyor ve siyahlıklar ortaya çıkıyor. Bu vadinin yarım saat yukarısı ya da aşağısı hareket alanımızı kapsıyor. Adeta yaşamımız kaçakçı yaşamı haline gelmiş. Aklımdan bir şairin şu dizeleri geçiyor.

‘İki bıçak seç kendine, biri yaralamak

Biri öldürmek için

Pusu kur gözlerinin karanlık gölgesine

Biri sevmek biri ihanet için

Bir fırar, bir kaçak, bir korkak

Kaç kişinin sen sevdiğim çocuk

Kalırsam sel basar yataklarımı

Gidersem uçurum çiçekleri açar kalbimde

Kimi zaman olur sevgilim

İki bıçak bile yetmez bir tek ölüme...’

Tekrar bir yoğunlaşmadan sonra, çözüm arıyoruz. Temel sorunumuz biten erzaktır. Şimdiye kadar her gün bir kaç avuç unu suya atıp, un çorbamızla idare ederken artık unumuzda tükeniyor.

Ve yine hareket alanı hakkında istihbarat için daha önce bir grup arkadaşın girdiği köye, yine aynı grup gitmek için hazırlanıyor. İçimden bir his; ‘bu defa arkadaşlarla ilgili kesin haber alacağız’ diyor. Grup gitmişti ve kimse uyuyamıyordu. Herkesi belirsiz bir sıkıntı basmış. Hava aydınlanmadan uyandık. Hala arkadaşlar gelmemişti. Meraklar artmıştı. Hava aydınlanınca ateş yakıp etrafında her zamanki gibi toplandık. Kimi kıvılcımların ve alevin rengine dalıp giderken, kimisi de yamaçlarda belki giden grup pusuya takılmış, kopan arkadaşlar her yerden aniden çıkabilirler düşüncesiyle gözleri etrafı tarıyor.

Alt kısmımızdan dol-dol gelen iki arkadaşın görülmesiyle, herkes merakla koşuşturdu. Onlarla birlikte, bir başka

gruptan olan yeni bir arkadaş var. Sadece bu üç arkadaşın gelişi, bazı durumların olduğunu gösteriyordu. Ama neydi? Yanlarına varınca durum anlaşıldı. Düşman günlerden beri köyde bir evin içinde durup, gece gündüz hareket etmeden pusu atıyormuş. Arkadaşlar bunu fark ederek geri çekilmişler. Diğer bazı evlerden, bazı erzaklar aldıktan sonra hızla köyden çıkıyorlar. Tüm cümleyi düzeltme; Köyden geri dönerken, yolda diğer birlikten bir grup arkadaşla karşılaşınca, karşılıklı ‘kimsin’ diyerek, birbirini düşman sanıp taramışlar. O gruptan kopan arkadaş, onların bizimkiler olduğunu anlayarak peşlerinden gelip, yetişmiş. Diğer grup geri çekilmiş ve nereye gittiği bilinmiyor.

İsmail arkadaş ‘Peki siz hepiniz tamam mısınız?’ diye soruyor yeni gelen arkadaş. ‘Biz tamamız, diğer grubu bilmiyoruz’ diyor. İsmail arkadaş ‘tamam siz dinlenin, biz bu akşam onları da bulacağız’ diyor. Sıkıntı ve merak daha da artıyor. Öğlene doğru ilerleyen saatlerde bir hareketlilik yaşanıyor arkadaşlarda.

Doğan güneşin altından kimi uzanmış uyuyor. Kimi uyanıktı. Daha sonra o birlik hakkında bazı şeyler duyuyorum.

8 Mart’ta kampımızdan ayrılırken Mustafa arkadaşın sorumluluğundaki bu birlik, Yayladere taraflarına gitmiş. Onlar da yolda çeşitli zorluklar yaşamışlar. Birçok arkadaşın ayakları kardan yanmış. Bir düzenlemeden sonra, M. arkadaşın birliği tekrar alanımıza doğru kaymış. Oradaki düşman gücüne attıkları pusularla, bir birliğe yakın düşman gücünü imha etmişler. Mustafa arkadaş orada göğsünden yaralanıyor. Yardımcısı olan Agit arkadaş da yaralanıyor. Bu birlik geri çekilirken, ertesi gün tekrar çatışma yaşanıyor. Birlik komutanı olan Mustafa arkadaş, Kobra saldırısıyla şehit düşerken, bu çatışma sonucunda yedi arkadaş şehit düşüyor. Ve birlik darmadağın oluyor. Agit, yaralı olan Mizgin, Mafiye arkadaşlar bir yere bırakılıyor. On bir arkadaştan oluşan bu grupta

YAJK üyesi olan Dilan arkadaş grubun başında olmak üzere Zozan, Gülistan, Beritan, Şevin arkadaşlar bulunuyor. Erkek arkadaşlarsa, Baran, Mam Celal, genç yaşta olan küçük Hasan (yaşı 13 olan bu arkadaşımızda yaralı olduğu haberi alıyoruz) arkadaşlardan oluşuyor. Adeta aklım başından fırlıyor. Bir türlü bunlara inanamıyorum, kabul edemiyorum. Hayır, tüm bunlar eyaletimizin komuta kademesine böylesi denk gelişi. M. Arkadaşın şahadetini kabul edemiyorum.

Oysa yaşanan sonbahar kayıplarıyla müdahale olarak Amed'den yeni gelmişti. Eyalete birçok katkısı olan bir arkadaştı. Nasıl bu duruma düşmüştü.

Evet, sabırsızlıkla akşamı bekliyorum. Kopan bu arkadaş şı bulursak, ayrıntıları daha iyi alırız. Çoktandır beklediğim Dilan bizden ayrılırken, halen kış kampındaydık. O zaman ayak parmaklarım yeni kesilmişti. Ayrılırken 15-20 günlüğüne gitmişlerdi. Ve geri dönüşümde 'seni ayakta göreceğim' demişti. Onu çok beklemiştim. Hele böylesi süreçte ona ihtiyaç duyuyordum. Bir an önce onlara ulaşmalıyız.

Havanın kararmasıyla birlikte, grup uyanıp, tekrar onların yerine gitti ve geri döndüklerinde kimseyi görmediklerini söylediler. Evet, yirmi gündür bu grup aç susuz düşmanın içinde bazı yaralı arkadaşlar olmak üzere direniyorlardı. Nereye gitmiş olabilirlerdi. Daha çok tahminler köye girebilme yönündeydi. Akşam, tekrar bir grup arkadaş gönderiyoruz. Bu defa İsmail arkadaşın kendisi de gidiyor. Kalan arkadaşlar birlikte yarın herhangi bir olasılığa karşı çatışma pozisyonu için mevzi kazma işine başlıyoruz.

Gece saat 03.30 civarlarında aşağı dol yamacında görünen gölgelikten anladım ki, gelenler mutlaka arkadaşlardır. 'Tu kiye' diyerek önlerine çıktım. Bir taraftan içimde tuhaf duygular oluşuyor, acaba kimleri göreceğim, ya da kimler var? Kimler olmayacaktı ve kendimi bunlara hazırlamaya çalışıyorum. İlk karşılaştığım, oldukça genç; küçük ve delikanlı

olan Hasan arkadaşı. Üstelik yaralı, sıkıca sarıldıktan sonra çadıra hemen yerleştiriyoruz. Kimisi hemen soru yağmuruna tutuyor. Diğer arkadaşların geldiklerini söylüyor. Ardından gündüz çatışma yaşadıklarını belirtiyorlar. Oldukça yorgun, bitkin bir sesi var. Onu rahat bırakmalarını söylüyorum.

Arkadan uzun mesafeyle gelen arkadaşlardan, İ. arkadaşın kolundaki silahın M-16 olduğunu görüyorum. Dilan arkadaş soruyorum, Şirin arkadaştan. Dilan arkadaşın yaşanan bugünkü çatışmada şehit düştüğünü duyuyorum. İçimden bir haykırış, bağırış gelse de bastırıyorum kendimi. ‘Haydi’ diyorum, ‘Şirin arkadaş başka neler var, hepsini birden söyle, bir kere de diz, kimler şehit?’ diyorum. İki arkadaşın daha kopuk olduğu, diğer arkadaşların geldiklerini söylüyor. Toplam sekiz arkadaş ulaşıyor bize. İlk gelen Gülistan arkadaş, zor adım atıyor. Ardından Zozan arkadaş ulaşıyor. İri yarı olan Z. arkadaş, bir deri bir kemik, saç baş dağılmış, adeta kamburu çıkmış, zor ayakta duruyor. Diğer arkadaşların durumları da farklı değildi. Sıkıca Z. arkadaş kucaklıyorum. Ay ışığında karşılıklı birbirimizin yüzüne bakıyoruz. Anlamsız dikiyorum gözlerimi gözlerinin içine. Sessiz bir şekilde hiç konuşmadan öylece bekliyoruz. Tuhaf bir durum! Ne bir şey diyebiliyorum, ne durumlarını sorabiliyorum. Çünkü o kadar zor süreçler geçirmişlerdi ki, geriye dönmek bile ağızları kilitliyor. Bunların her biri güçlü bir inanç ve iradeydi. Sonra hepsini çadıra alıp, çoraplarını çıkarıp, tek tek ilgileniyoruz. Kimi şekerli su yapıyor, kimi kalan unumuzla onlar için yaptığımız ekmeği sunuyor. Yaşadıklarını anlatmaya başlamışlardı bile. Dinlemek gücü benim için o an. Yazarken nasıl yazmalı bunları demeden edemiyorum. ‘Baran arkadaş mutlaka sende bu birliği ve yaşadıklarını yazmalısın’ diyorum. B. yorgun, anlamlı ve çok şey ifade eden bakışlarıyla bir süre baktıktan sonra başını önüne eğip hafiften sallayarak ‘evet mutlaka yazacağım. Çok zor, ama yazmaya çalışacağım’ diyor.

Orta boylu, aklar düşmüş, seyrekleşmiş sarı saçlarına kir karışmış, kamburu çıkmış, ama yine de acı, hüznü dolu bakışlarıyla gülümsemeye çalışan Baran arkadaşla, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününde aynı komisyondaydık. Oldukça yetenekli olan Baran arkadaş, o zaman çok katkı ve destek sunmuştu...”

Yine vurulmuştur bir gün doğumunda. Peri suyunda vurulmuştur Sara'nın yoldaşları. Tümü birer birer son nefesine kadar yiğitçe dövülmüşlerdir. Her vurulan son sözünü yıldızlara haykırmıştır. Son sözünü kanıyla koyaklara, dağlara yazmıştır. Son düşlerini, umutlarını, özlemlerini Peri'nin hırçın sularına bırakmıştır. Peri'nin suları akıp Munzur'a karışmıştır. Dilan'ın düşleri, Zilan'ın düşleriyle bütünleşmiştir.

Ayrılırken mavi gök altında, kapatırken gözlerini sonsuzluğa son kez el etmiştir yoldaşlarına, dağlara. Son kez el etmiştir, Peri'nin yıkık dökük köprüsüne. El etmiştir baharın gelişine. Silahını, raxtını ve acılarını yoldaşına bırakmıştır.

Her vurulanla birlikte Sara'da yeniden vurulmuştur. Vurulup vurulup yeniden dirilmiştir. Yeniden dirilmişti acının, hüznün ve üzüntünün deryasında. Bir top ateş alıp yeniden kavgayı alevlendirmiştir.

Üzülmüştür ozan İlhan'la, komutan Mesut'a. Berfin'in, Şinda'nın, Dilan'ın acısı bir kor ateş olup yüreğine düşmüştür. Komutan Mustafa'nın düşüşü, onu derinden yaralamıştır.

Komutan Dilan'ın acısı onu boğmuştur. Genç yüreği artık acıları taşıyamaz duruma gelmiştir. Acıları, yüreğinden çıkarıp düşlerine katmıştır. Acılarını yürüyüş boyunca yol kenarlarına, nehir kıyılarına, dağ zirvelerine yıkık evlerin eşiklerine bırakmıştır. Acılardan yeni bir yaşam filizlenmiş büyümüştür.

Artık Sara'nın düşleri, bu yeni yaşamın adı olmuştur.

Sara yürür!

Dilan düşünür!

*Arkalarında Şinda, Berfin, Mesut, Mustafa onları izleyip
durur!*

Dağlar yeniden onları kucaklamaya başlar!

27 Nisan 1997

“İsmail arkadaş, dizlerinde takat bile kalmamış, solgun yüzleriyle yürümekten zorlanan arkadaşlarla, artık daha çok ilgileniyordu. Olan erzakımızı özellikle bu arkadaşlara birkaç günlüğüne de olsa düzenli yedirip, bir an önce toparlanmalarını sağlamaya çalışıyoruz. Yaralı arkadaşların pansumanlarını yaparken, 13 yaşındaki Hasan arkadaş, oldukça dirençliydi. Sağ bacağının diz altında kemiğe yakın değen roket parçası derine saplanmıştı ve iltihap akıyordu.

Mam Celal arkadaşımızın ise, sağ bacağının diz altı baldır kısmından M-16 mermisi delip geçmişti. Ona rağmen, o süreç içerisinde grubun öncüsü ve birçok ihtiyacını karşılamadan geri durmamıştı. Hatta bize ulaşıncaya kadar grubu yürütmeye çalışanlardanmış.

Zozan, kadın arkadaşların takım komutanıdır. Karda ayak başparmağında yanıklar yaşanmış o da direnişini sürdürüyordu. Diğer arkadaşların hepsi de yorgunluktan, açlıktan halsiz düşmüş ve etkilenmişlerdi.

Sekiz gündür arkadaşlara bakılıyor. Bir toparlanma yaşandığı söylenebilir. Evet, yaşananlar ve getirilen haberler hiç de iç açıcı değil. Hala acı haberleri alıyoruz.

Burada ilginç bir olayı anlatmak istiyorum. Aslında yaşadığımız ‘klinekleri’ saymazsak, günlerden beri aç sayılırız. Tüm arkadaşlar Afrika’nın açlarına benzemişler. Ama yine de hiç kimse sorun yapmıyor. Erzak arayışımız fazla sonuç vermiyor. Tüm arkadaşların açlık çektiği bir anda Biranın

arkadaş, nöbetten dönerken nefes nefese; ‘heval İsmail, heval İsmail bir dağ keçisi buldum” diye bağırdı. Tüm gözler ona çevrildi. Hiç bir şey söylemeden sözleşmişçesine herkes onunla birlikte keçinin bulunduğu yere koştu. Karlara gömülü siyah bir keçi duruyordu. Anlaşılan, vahşi kurtların saldırısına uğramıştı. Başı ile bacağı yoktu. Kar buzluk görevini gördüğünden bozulmamıştı. Keçiye alıp getirdik. Biranın arkadaşı, heyecanla kollarını sıvayıp keçinin derisini soymaya başladı. O deriyi soyarken, tüm arkadaşlar başına toplanmış, ilgiyle izliyordu. Biranın arkadaş işini bitirdikten sonra eti tüm mangalara eşit şekilde paylaştırdı. Her manga payını alıp gitti. O gün arkadaşlar dağ keçisinin etiyle güzel bir haşlama yapıp, yediler.

Ertesi gün bir grup arkadaş, yaralı bırakılan Agit, Mizgin, Nafiye, Özgür arkadaşları almaya gidince daha önce o birlikten düşmana kaçan, Azad adındaki ihanetçiyi düşman, arkadaşların bulunduğu yere getirerek arkadaşları şehit ettiriyor. Saklanan cihaz ve bazı silahları da yakalatıyor.

Agit arkadaş, Önderlik sahasına gidip gelmişti. Bu eyaletin önde gelen kadrolarındandı. Çoğu zaman güçlü pratikler de yaşamıştı. Yine bu süreçte bölge yönetimindeydi.

Özgür arkadaşımız ise, henüz 18 yaşlarındaydı. Savaş içerisinde oldukça olgunlaşmıştı. Onu Varto’da çocukken görmüştüm. Ve saflarda ilk gördüğümde şaşırmıştım.

Yapıda da, olgunluğuyla sevilen Ozan arkadaş, ilk çatışmada roket parçası sağ elinin üstüne saplanıyor. Gelen arkadaşların getirdiği bu haberler insanı adeta sarsıyor. Acılara dayanmak için çok güçlü bir irade ve yürek gerekiyordu.

Yine bir hüznün, bir acı ortamı kaplıyordu. Evet, bu birliğin sonu hüznün olmuştu. Yirmi altı kişilik bir birlikten, anlaşılan sadece yanımıza gelen sekiz arkadaşın akıbeti belliydi. Düşünmesi bile insana korkunç geliyor. Bir birlikten 8 ar-

kadaş kurtulmuştu. Ve çoğu da nderliğin büyük emek ve abalariyla yoğrulan tohumlardı.

Böylesi bir şehadet olmamalıydı. Bu onların hareket tarzlarından, açık hareket etme ve gerilla gizliliğine dikkat etmemelerinden kaynaklanıyordu. İkinci yanılığ ise eyaletimizin, kendisini düşmanın uzun vadeli operasyonlarına hazırlanmamış olmasıydı. Öncelikle bu yaşanılanlardan çıkarmamız gereken sonuçlar vardı.

Birlik komutanı Mustafa arkadaş şehit düştüğü gün, tepeli tutan üç kadın arkadaş da şehit düşüyor. Manga komutanı Zelal arkadaş, Binevş ve Sorgul arkadaşlar.

Zelal arkadaş, Serhatlı ve askeri anlamda oldukça güçlü ve partiye mrite bağlıydı. Birçok eylemde silah kaldırmış ve bu yönlü oldukça sevilen bir arkadaştı.

Binevş arkadaş, Mardinli ve köylü özellikleri ağır basan, anlamakta güçlük çekse bile, kendini oldukça katan bir arkadaştı.

Sorgul arkadaş yeni katılmış, onu hiç görmemiştim.

Tüm bu yaşanılanlar, parti ve eyalet için önemli kayıplardı. Bunların tekrar yaratılması, yine yoğun emek ve çabalarla olacaktır. Evet, şu an durgun, sakın bir ortam var.

Uzun zamandır beklediğimiz bahar gelmişti, artık yerde çok az kar kalmış ve ağaçların tepesinde tomurcuklar patlamaya hazırlanıyordu. Üstelik çokça beklenen ve tek yiyeceğimiz olan gulik yeşermişti. Artık zamanımızın çoğu gulik toplamakla geçiyordu. Artık buğdayı kaynatıp kaynatıp içine bir de gulik katıyoruz. Adeta tadına doyamıyoruz. Diğer birlikten gelen arkadaşlara yemekte biraz da olsa öncelik tanıyoruz. Bir an önce kendilerine gelmeleri gerekiyor. Ara sıra buğdaydan kaynaklı tuhaf karın sancıları yaşanıyor...”

Ölümler, ölümleri izler. Her ölüm bir yaşamı gizler.

Sorgul, sarı yeşili güneş başlı bir Kürt kızı. On altısında düşer toprağa. Yanı başında Özgür vurulur henüz on beşinde.

Ölümler, ölümleri izler. Her birisi bir yaşamı gizler. Her gizem içinde bir kavga boy verir, yayılır dört bir yana.

Sara'nın düşleri, bir çağrı olup yayılır dört bir yana. Dağlar dağlara yanıt verir. Dört bir yandan genç kızlar, delikanlılar Sara'nın çağrısına koşar. Kavga durmadan sürüp gider.

28 Nisan 1997

“Bahar Geldi Ama Yüzler Yine Gülmedi. Artık sabahları karlı fırtınalarla değil, kuş seslerinin cıvıltılı güzellikleriyle uyanıyoruz. Yeşermiş otlar, ağaçlar tomurcuklarını açmak üzere. İkide bir açıp, kapanan havanın ardında bir yağmur, bir dolu yağıyor. Ardından bulutlar kenara çekilerek gökyüzünün maviliği ortaya çıkıyor.

Evet, fasulye dönemi bitmiş. Artık buğdaylarımızı kaynatıp kaynatıp içine de bol gulik otunu katıyoruz. Günde 2-3 öğün yemek yiyoruz. Yamaçlarda eriyen karlar, dolar- da akarsuya dönüşerek Peri Suyuyla bütünleşiyor. Peri adeta coşmuş, ağaçları, taşları toplayıp götürüyor. Suyun rengi çamura boyanmış. Yağmura karşı yaptığımız çadır naylonumuzda, akşam közlerimizi yakıyoruz.

Düşman, hala tuttuğu yerlerde güvenliğini daha da arttırmaya çalışıyor. Şu an doğa koşulları onlardan yana. Esas almamız gereken gizlilik ve gerilla kurallarıdır. Suların çoğalmasından dolayı, belli köprülere göre konumlanan düşman güçlerini, vurmak için suyu geçmek mümkün değil. Gerek çamur, gerekse halen zirvelerde olan kar nedeniyle iz sorunu da çıkabiliyor. Özellikle hala açmayan ağaç yaprakları düşman açısından önemli bir avantajdır. Artık yüreğimizde

ve beynimizde, bir an önce ağaçların yaprak açma beklentisi var?

Diğer taraftan, partiyle kopuk olan ilişkiler nasıl sağlanacak diye düşünüyoruz. Yönetimce toparlanıp, bir grup arkadaşın daha önceden hedeflediğimiz Akis tarafına keşif ve istihbarat amaçlı gitmesi için karar alındı.

Evet, yine her zamanki gibi göreve hazır olan, kendini ona göre ayarlayan, adeta en çok kafayı patlatan, fiziki olarak da bu süreçte rol oynayan sabit abonelerimiz Avreş, Brusk, Rojhat, Kazım, Kawa arkadaşlardır. Birlik tarafından en çok sevilen saf, temiz sorumluluk duygusu yüksek olan Manga komutanı “Loliç” dediğim Brusk arkadaş, yine kendini en başta önerenlerdendi.

Giden arkadaşlar, bir gün sonra bir haberle geri döndüler. Gece dönen arkadaşların gelişiyile haberleri, gelişmeleri Medya arkadaş aktarıyor. Bir takımlik gücümüzün yaptığı keşif görevi, o taraflarda düşman güçlerinin daha az olduğu, arkadaşlarının durumunun daha iyi olduğu, altı gün önce Z. arkadaştan ayrıldıklarının haberini alıyoruz. Fakat Z. arkadaşların bizler ve diğer Mustafa arkadaşın birliği hakkında bilgi sahibi olmadıkları da belirtiliyordu. Her zamanki gibi, yine gelişmelere Brusk yoldaştan duymak daha da rahatlatıcı olduğu için, hepimiz ona sormaya başlıyoruz. Biraz da olsa içimiz; rahatlıyor. Artık en azından partiyle bağ kurabiliriz.

Arkadaşlarla gelen, Agit arkadaş ise sorunlarının olduğunu, burada bildikleri bir ‘un gömmesini’ hem gösterme, hem de biraz erzak alıp, gitme amacıyla geldiklerini söylüyordu. Fakat daha sonra ‘gömünün’ düşman tarafından çıkarıldığı anlaşıldı. Bir aya yakındır yediğimiz ve yeni dediğimiz buğday erzakımızdan bir kaç yük veriyoruz. Ayrıca kuryeyi bilgilendirmek amacıyla Kazım arkadaş onlarla birlikte gönderiyoruz. Kazım arkadaş giderken, ‘artık çadırlarımızın çingene reisi yok, gideceksin’ dedim. Gülerek; ‘yirmi üçlerin vadisini

unutmayız yoldaş' diyerek vedalaştı.

Yeni bir düzenleme yapıldı. Birinci kadın takımı ve ikinci erkek takımı şeklinde örgütlendirildi. Erkek takımı sadece gelen arkadaşlar mangalara dağıtıldı. Kadın arkadaşlar iki manga şeklinde örgütlendirilirken, YAJK yönetiminde tartışılmadığı için o anda yapılmadı. Daha sonra kendi aramızda tartışıp, takım komutanı Zozan arkadaşı uygun gördük. Manga komutanları Medya ve Gülistan arkadaşlar oldu.

Kendi önerimle gözcülüğe çıktım. Çıktığımız sırt (Dinik köyünü) yani düşmanın olduğu yer ve tutulan yerlerin çoğu ve yollar görünüyor. Kış kampımızın karşı tarafına düşen Dinik köyüne ilkbaharın güzellikleri gelmişti. Her taraf yemyeşildi. Ama düşman o güzellikleri yaşamamıza engel olmuştu ve güzelim köyü yakıp, yıkmış içinde çadırlarını kurmuştu. Nöbetçileri devriye geziyordu. Yapılacak çok şey vardı. Ama şimdilik sadece uzaktan dürbünle izlemek bize kalıyordu.

Kafamda bazı eylem planlarını geliştiriyorum. Kürdistan'ın bu şirin köyünde artık sabahları kuzu, keçi, çocuk sesiyle uyanılmıyordu. Havanlarla, topraklarla dövülmüş, yıkılmış evlerin, yanmış ormanların kupkuru iskeletleri duruyordu. Geçmişe dalıyorum, oyunları yarıda kalmış çocukların çığlıklarını, bağırışlarını duyar gibi oluyorum. Gözlerimin önünde hayalleri canlanıyor. Derin bir hüznün ve acı boğazıma düğümleniyor. Ağlamaklı oluyorum ve intikam hırsıyla doluyor yüreğim. Sonra Başkan Apo'yu ve intikam tarzını düşünmeye başlıyorum.

Ben, bizim evde şöminenin başında oturduğumda, isyanım şaha kalkar ve kendi kendime; 'içimdeki ateşte bu yanan ateş gibi hiç sönmeyecek, yoldaşlarını yakmayacak, düşmanı yakacak, yüreğimdeki kin, öfke sönmeyecek, onu ateşe dönüştüreceğim' sözleri kafamda canlanıyor.

Bunun için de daha çok yoğunlaşma ve düşünce gerekiyordu.

O'nun emek ve çabalarına karşı cevap olabilecek miyiz? Ve tekrar yaşananların sonuçlarına bakıyorum, büyük kayıplar söz konusu. Bu onun tarzı değil. İçimde büyük bir acı hissediyorum, sonra omuzlarım kırılacak gibi oluyorum. Yüklerimiz ağırdır, ama her zaman bunun farkındaydık. Sonra düşman konumlanmasını kâğıt üzerinde çizerek mevzilerini özellikle keşfetmeye çalışıyorum. Mutlaka bir gün gelecek ki, belki şu anda gerek mevcut gücün durumu, gerekse yol vermeyen coşmuş Peri suyu da bir gün engel olmayacaktır. Bunun içinde hazırlığımız olmalıydı.

Ben, Brusk (Loliç) ve Rojhat arkadaş, üçümüz gözcüyüz. İkişer, bazen üçer saatlik nöbetimizi dönüşümlü olarak akşam kadar tutuyoruz. Rojhat arkadaş oldukça uzun boylu olduğu için, ona sızmaya gidemeyeceği yönünde kaygılarımızı belirtiyoruz. Çünkü ben ve Brusk arkadaş, boyumuz kısa olduğundan sorunumuz yok diyerek takılıyoruz. Havanın karmasıyla noktaya iniyoruz.

Gerilla yaşamında, gözcülük ve tepecilik esnasında gün batımı en güzel saatlerdir. Güneşin batışıyla tepeden aşağı inerek baharın güzellikleri ortasında dört bir yandan akan suların içinde ilerliyoruz. Sonra uygun bir dereciğin başında oturup, akan sudan ellerimi, yüzümü yıkayıp, saçımı tarayıp, kampa arkadaşların karşısına tertemiz çıkıyorum. Moral dorukta, en güzel günü yaşıyoruz. Noktaya varır varmaz, çay demleyip içiyoruz.

İsmail arkadaş tarafından bize gönderilen buğdaydan kızarmış bir tabak 'kıleneği' çayla birlikte yiyoruz. Bu süreçte buğdayın çeşitli yemek türlerini öğreniyoruz. Bir ay önce ise fasulyenin yemek türlerini geliştiriorduk. Bu konuda arkadaşlar oldukça ustalaşmış, fasulye bitince tek erzakımız olan buğdayı kaynatıp, çeşitli otlarla karıştırıp, sulu yemekle yediniyoruz.

En son İsmail arkadaşımız 'kıleneği' denilen yemek türü-

nü geliştirdi. Buğday, tencerede kuru kuru ateşte kızartılıyor, içine de biraz tuzlu suyu ekleyip, iyicene kızarttıktan sonra çerezlik olarak dağıtılıyor...”

Bir tepe nöbetinde, günbatımının gazelliği düşer Sara ’nın düşlerine. Ülkenin ve özgürlüğün sevdası düşer yüreğine. Ve bir Sızak’ın incecik akan berrak suyundan içer. Açlık unutulur gider. Unutulur gider bir tabak kilenekte açlık. Gerisi özgürlük örölü bir kahkahadır düşer ortasına yaşamın. Bütün sevinçler umutlar, Sara ’nın gülüşlerinde boy verir.

Gerisi yüreklerde oluşan bir özgürlük nehridir, durmadan büyüyüp akar.

Irmaklar nehirlerle, nehirler denizlere akarlar. Günler ayları, aylar yılları kovalar. Kavga kavgayı besler. Tüm yollar dağlara uzanır. Gözler özgürlük yıldızlarının ufuklarına takılır. Sara yıldızlaşır, aydınlanır karanlıklar.

1 Mayıs 1997

“Bugün 1 Mayıs, Dünya Emekçiler Günü!

Her şeye, tüm zorluklara ve acılara rağmen, dağlar özgürlük kokuyor. İnsanı ferahlatıyor. Dünya emekçilerinin düşü dağlarımızda gerçekleşiyor.

Baharın tüm güzelliklerini yaşadığımız için şanslıyız. İlk yeşeren bitkilerin köklerini, yenilen ot çeşitlerini bir yandan yemek haline getirip vitamin alırken, bir yandan da rengârenk açılmış çiçek çeşitleri, erkenden ötüşen kuş seslerinin güzellikleriyle yaşamın sırrını iliklerimizde hissediyoruz.

Ancak baharın tüm güzelliklerine karşın yüreklerde tarifi imkânsız bir hüznün, acı ve burukluk var. İki aydır bu vadinin dolundayız. Düşman sürekli altımızdaki yoldan geçmesine, üstümüzdeki kayalıklara çıkmasına rağmen bizi fark etmemişti. Dolun yarım saat yukarısı ve yan tarafı, sık ormanlık

olan sırt, gözcülük yerimizin alt kısmıdır. Ve yine nokta değişimini burada yapıyoruz.

Yarım saatlik bu yere gelirken, ben, Hevidar, Mazlum, Ağır arkadaşlarla gözcü olduğumuzdan, önde yani gece 05.00’te gruptan önce çıkıyoruz. Gözcü yerine çıkmadan Hevidar, Mazlum arkadaşlara biraz sırtın altında beklemelerini söyledim. Nöbet yeri açık olduğundan hepimizin çıkmasına gerek duymuyorum. Hava aydınlanmadan nöbet yerine giderek, keşfimize başlıyoruz.

Düşman hemen altımızda konumlanmış. Hava oldukça soğuk olduğundan onlar da ateş yakmış. Odun kırma sesleri bile bize ulaşıyor. Onlar varlığımızdan habersiz, biz onları izliyoruz. Aramızda yarım saat bile mesafe yok. Düşman bizi her yerde ararken biz onun en yakınında mevzilenmişiz. Bu kadar yakınında konumlanacağımızı düşünemediği için bizi başka yerde arıyor. Ama diğer yandan bu kadar yakınımda olan düşmana bir şey yapamamanın ağırlığını hissediyorum. Bu derin bir çelişkidir. Onların ateşine bakıp tedirgin oluyorum. Bizimkiler de ateş yakarsa varlığımızdan haberdar olabilirler. Acaba Hevidar ile Mazlum arkadaşlar, ateş mi yakmaya çalışıyorlardı? Eğer yakıyorlarsa, ‘onların hakkında mutlaka bir karara varmak lazımdır’ diyorum kendi kendime. Daha sonra Ağır arkadaşı da aşağıya gönderiyorum. Bir saat sonra ben iniyorum. İndiğimde üç arkadaşın da uyuduğunu ateş falan yakmadığını görünce rahatlıyor ve sakinleşiyorum.

Hevidar, uyanınca İsmail arkadaşın buraya geldiğini ve diğer arkadaşların beş on dakika mesafede, altımızda olduklarını belirtiyor. Hemen aşağıya gidiyor ve arkadaşları manga yerinde görüyorum. Gidip gülerek, ‘arkadaşlar, biz şu anda nöbetçilik görevini yapıyoruz’ diyorum...

Şikago'nun sokaklarında bir isyan yükselir. Bir isyan yükselir emekçilerin yüreğinde. 1 Mayısın sıcaklığında dalga dalga yayılır yeryüzüne.

1 Mayıs; emeğin ve emekçilerin kutsal düşü! Emekçilerin düşü dağların zirvesinde, Sara'nın düşleriyle buluşur.

Emekçiler yürür!

Sara yürür!

Direnir dünya halkları!

Direnir zincirlerini parçalayan dünya emek sınıfı!

2 Mayıs 1997

“Karanlığın çöküşüyle noktaya iniyoruz. Hepimiz artık 2 Mayıs'ın geçmesini bekliyoruz. Çünkü İsmail arkadaşımızın değerlendirmesine göre, 2 Mayıs geçerse, düşmanın fazla hareketli olmayacağını, hislerine dayanarak belirtmişti. Herkesin üzerinde bir etki bıraktığından bugünü de İsmail arkadaş gören her arkadaş, ‘2 Mayıs’ta geçti, İsmail arkadaş’ diyerek gülüşüyordu.

Karşı ki dağlar, çok sarp geçit vermez kayalıktır. Yan taraflarımız ise henüz tomurcuk açmamış, çıplak ağaçlarla kaplıdır. Ama sadece yamaçlarında ormanlık var. Zirveler erimemiş karlarla örtülüdür. Gözlerimiz en çok da çıplak sırtların üstündeki boğazlara takılıyor. Çünkü düşmanın herhangi bir hareketlilik durumunda, bu boğazlardan gelme ihtimali yüksektir. En çok da yüreklerdeki istem, bu defa bir an önce ağaçların yaprak açmalarıydı. Her sabah bu defa hemen ağaçların tomurcuklarını kontrol etmek ilk iş oluyor ve tahminler yürütülüyordu. Kimisi ‘heval, bir kaç güne kalmaz bu yapraklar açar’ kimisi ise umutsuz, ‘bu gidişle biraz zor’ diyerek bunun tartışmalarını yürütüyoruz. Bazen ses tonları yükseliyor ve İsmail arkadaş her zamanki gibi müdahale ediyor...”

Bahar tüm güzelliğiyle gelir; otlar, çiçekler bir renk cümbüşüne dönüşür. Kuşlar ötüşür. Ak soğuklar artık geride kalır. Mayıs'ın sıcaklığında gözler ağaçlara takılır. Ak soğuklar boyunca yüreklerin beklediği yapraklar açılmış, masmavi gök altında zümrüt yeşiline dönüşür.

Yapraklar açılana dek tüm yürekler inatla, sabırla, umutla bekler. Vakit gelip çatar, Sara'nın düşleri gerçekleşir. Dallar al yeşil yapraklara bürünür.

Yapraklar Sara'nın düşleriyle buluşur. Yapraklar Sara'nın umuduyla bütünleşir. Sara yürür! Yapraklar açar! Yapraklar açar, Sara için için sevinir. Sevinç dalgası, baharın güzelliklerine katılır.

Artık savaşım, yaprak açımı üzerinde yoğunlaşır. Gölgeler ordusu ile özgürlük ordusu aynı alanlarda aynı noktada mevzilenmişler. İkisi de yaprak açılımına kilitlenmiş. Gölgeler ordusunun acelesi var. Yapraklar açmadan her şeyi yok edip, bitirmek istiyor. Yapraklar açmadan son darbeyi vurmak istiyor. Gölgeler ordusu yapraktan korkuyor, yaprak yeniyi güzeli gelişeni, yeşili temsil ediyor. Yeşil yaşamı ifade ediyor. Gölgeler ordusu yeşile düşman kesilmiş. Düşman kesilmiş, yaprak açımına. Durmadan ormanları yakıyor.

Özgürlük ordusu, tüm umudunu yaprak açımına bağlamış. Yapraklar açılacak, yaşam yeşillenecek. Açılan yapraklar onları tek mil kötülüklerden koruyacak. Rengârenk yeşil yapraklar onları bağrına basacak. Yeşil yapraklar onları demir kuşların azgın saldırısından koruyacak.

Sara'nın düşleri yaprak açımına kilitlenmiş. Yapraklar açacak, özgürlük gelecek. Yeniden kavga alevlenecek.

Yapraklar, yapraklar, yapraklar!

Yapraklar Sara'yı, Sara yaprakları bekler!

3 Mayıs 1997

“Sabah erkenden uyanıyorum, ilk keşfi yaptıktan sonra ateşlerimizi yakıyoruz. İsmail arkadaş takıma geliyor, bugün ne yapabileceğimizi tartışıyoruz. Bir grup arkadaş köye gönderilip, istihbarat toplayacaklar ve düşmanın tuttuğu evler varsa, vurulmasında inisiyatifli olmaları karara bağlanıyor.

Ben, bugünlerde köye girmenin uygun olmadığını belirtiyorum. Çoğunluk gidilmesi yönünde görüşler belirttiği için, yedi kişilik grup çıkıyor.

Gece nöbetimde havan seslerini duyuyorum. Bu beni tedirgin ediyor. Havanın açılmasıyla başta Kawa, Rojhat, Özgür ardından Avreş, Dılgeş, Mazlum arkadaşlar gelmeye başladılar. Sırtlarında yükleriyle yorgun olsalar bile, bize ulaşmanın sevincini yaşıyorlar. Haberler bu defa iyi. Hemen gelişmeleri öğreniyoruz. Düşman 3 gün önce tuttuğu evleri bırakmış, köylüler sadece iki arkadaşın şahadetini biliyorlarmış. Yine bazı siparişlerimiz gelmiş, şeker, çay, birazda pil gelmiş Onun dışında köyden de iki yük un getirilmişti. Neyse ki olumsuzluk yaşanmadığı için oldukça seviniyoruz.

Yaptığımız çayı, gelen bayram şekerleriyle içerken, muhaberenin de saati gelmişti ki, günlerdir dinlediğimiz dinleme cihazında bir gelişme olmadığından bugün farklı gelişmeler duyuyorduk.

Düşman güneye yönelik operasyonlar başlatmış. Ülkenin genelinde de operasyonları sürdürüyordu. Merkez karargâh tüm deryalara çağrısını yapıyordu. Sıra Peri deryasına çağrıya gelince, birden bire bizi derinden etkilemeye başladı. Hepimizin gözlerinde büyüyen ve çok anlam ifade eden bu pırıltıyı görmek mümkündü. Ve herkes sevincini boğazında tıkamış, kulağını cihaza dikmişti.

Evet demek ki, Kazım arkadaş Z. Arkadaş’a ulaşmıştı ki, tüm olup bitenleri “ROJ’a” bildiriyordu. Yani Mustafa arka-

daşın birliğinin durumunu şehadetini diğer birliklerin de bizim birlikten de üç arkadaşın şahadetini...

Yine halen çok merak ettiğimiz Cuma arkadaşın birliğinde ilk günlerde çatışmada bir şehadet yaşanmış onun dışında, herhangi bir olumsuzluğun olmadığını öğrenmiş oluyoruz.

Burada Eyaletin bizlere yönelik mesajını alıyoruz. Tüm bu duyduklarımıza inanamıyoruz. Herkeste bir sevinç, coşku, ruhu geliyor. Bilenler bilemeyenlere aktarırken; bende hem gözcülerin yemeğini, hem de bu gelişmeleri aktarmak amacıyla gözcü yerine çıkıp gelişmeleri aktardıktan sonra iniyorum. Arkadaş yapısındaki canlılık devam ediyordu. Kimisi yüzünü, saçlarını soğuk suyla yıkıyor ve kendisine çeki düzen veriyordu. Kampımız daha derli toplu hale gelmişti. Artık parti ile bağlantı kurulmuştu. Bu akşam giden kuryeyle kimler gidecekti? Herkes çok istekliydi.

Ama bu daha önce yönetimce belirlenmişti. Takım komutan olan arkadaş yaşadığımız pusuda yaralanmışsa da, artık kendini toplamış ve göreve hazırlamıştı. Yine aynı pusuda yer alan Özgür arkadaş ise, çoktan iyileşmiş, pratik işlere girişmişti bile. Diğeri ise fedakâr, saf köylü özelliklere sahip olan Biranın arkadaştı. Doğrusu gitmek isteğimle birlikte, kadın arkadaşlardan da birilerinin gitmesi gerekirdi. Fakat oldukça dar yaklaşıyor. Tartışma gereğini duymuyorum. Neyse, keşif grubu gidiyor. Gene ilerleyen saatlerde keşfe giden bu arkadaşlar, o tarafta düşman operasyonu olduğu için geri gelmişlerdi..."

Dağlar gök kuşağı bir sevinç yumağına dönüşür. Bahar'ın gelişi, bir isyan ruhunu doğurur. Zirveden zirveye, nehirden nehre haberler ulaşır. Haberler ulaşır yüreklerin en kutsal yerine. Güney'den Doğu'dan, Kuzey'den, haberler ulaşır; yaprak açımını bekleyen özgürlük savaşçılarına.

Artık, Sara'nın her düşü gülkurusu bir umuttur. Bütün yürekler birleşmiş, gözler özgürlük sevgisine kilitlenmiştir. Her mağaranın, her koyağın, her taşın ve çalının dibinde birer özgürlük savaşçısı çıkar. Baharın gelişiyle özgürlük ordusu yeni bir atılıma hazırlanır. Atılım için haberler kulaktan kulağa yayılır.

Sara düşünür!

Sara sevinir!

Sara durmadan yürür!

6 Mayıs 1997

“Sabah erkenden nöbetçi olduğumdan çevreyi de keşfettim. Nöbet yerinin yarı tarafı düzlük sık ormanlık bir alandır. Karşı boğazdan gelenleri denetleme açısından da uygun, herkes buraya yerleşerek manga yerlerini yapıp, güneşin doğuşuyla ateşlerini yakmaya başlıyorlar.

Yine bol gulikli olan kaynamış buğday çorbasıyla kahvaltımızı yapıyoruz. Sonra herkes kendi işiyle uğraşüyor. Kimisi söküklerini dikerken, kimisi uyuyordu.

Ben de bu arada, çoktandır Mam Celal arkadaşın yarasına bakmamıştım. Sendeleterek yürümesi dikkatimi çektiğinden durumunu soruyorum. Ayak tabanına tam basamadığını belirtti. Bu arada yarasına baktım ve hemen işe giriştim. Bir demlik su kaynattıktan sonra güneşte bacağını, dizden aşışısını bol sabunlu suyla ovuyorum. Evet, damarları üst üste binmiş, kasları sertleşmiş ve bacağı şişmiş. Ovarken müthiş iltihap akıyordu. Yaranın içindeki pıhtılaşmış kanı temizledikten sonra, pansumanını da yapıyorum. Yine genç Hasan arkadaşın da yarasına bakıyorum. Onun ki artık iyileşmeye doğru gidiyordu.

Bu arada çok oluyor yazmayalı, Evindar arkadaşın iki parmağının tam iyileşmiş olduğunu söyleyebilirim. Ancak

ortadaki iki parmağın kemik uçları dışarıda olduğundan yara kapanmıyor. Evindar arkadaş oldukça içe kapanmıştı, ancak ilkbaharın gelişiyle onda da bir canlılık gelişmişti.

Öğleden sonra İsmail arkadaşın yapıyla toplantı yapacağı belirtiliyor. İsmail arkadaşta epey değişiklikler yaşanıyor. Yapıyla daha çok ilgileniyor ve sorunlar üzerinde daha çok duruyor. Yaşamda moral veriyordu. Özellikle gözlemlerinde güçlü ve bir yoğunlaşmayı yaşadığında sorunların çözüldüğünü, olumlu adımların atıldığını ve düşmanın durumunu tartışıyoruz.

Operasyonlar, ülke genelinde devam ediyor. Yönelimler 94'e benziyor. Amaç, alan tutarak bahar atılımlarını engellemektir. Yine geçen yıl tam bu zamanlar, Önderlik sahasındaydık. Evet, 6 Mayıs'ta, Amerika-İsrail-Türkiye tarafından Önderliğe karşı yapılan suikastı hatırlıyorum. Eğer bu suikast başarılı olsaydı, güney sınırlarına yığdığı gücüyle hemen ikinci gün Güney'in işgali gündeme gelecekti. Bu zaten Kuzeyi de parça parça yutma temelinde bir plandı. Ancak suikastın başarısızlığı, planlarını boşa çıkardığı gibi, bizler açısından da yeni fırsatlar doğurmuştu.

Bu yılın operasyonu ve yönelim şekli ise; ülkenin genelini kapsayarak, yine üs alanları tutma ama daha erkenden kış sürecinde yönelerek atılımları engellemektir. Daha çokta bitiremeyeceğini iyi bildiği için oyalayarak marjinalleştirme, zaman kazanıp yine planlarına devam etmedir. Fakat Başkan Apo'nun yüksek öngörüsü karşısında yine başarısız kaldılar.

Bugün de parti talimatı doğrultusunda bağlantı kurma amacıyla çıkan grubumuz, düşmanın oraya yönelik operasyonu nedeniyle geri dönmüştü. Düşman geri çekilme esnasında su köprüsünü uçurmuş bu nedenle de arkadaşlar karşıya geçememişlerdi.

Bir başka tartışmamız ve yoğunlaşmamız ise karşıya, yani

doğuya nasıl geçeceğimiz konusudur. Bu yönlü düşünce ve görüş alış-verişleri, tartışmalar devam ediyor.

Artık güneş etkisini göstermeye başlamış ve çokça beklentimiz olan ağaçlar tomurcuklarını da patlatmıştı...”

Güller mevsiminde, papatyalar vadisindeyiz. Güller mevsiminde, papatyalar, gelincikler kuşatma altındadır. Emperyalizm en kirlisinden, en karasından tuzaklar düşünür. En çirkininden suikastlar tezgâhlar, ışığın yayıcısına.

Mayıs ki, Denizler bir bayrak gibi darağacında sallanır. Bir kıvılcık bayrak gibi özgürlüğe sevdalanır. Arkası 18 Mayıs'tır. Haki, Halil ve dörtlerin yüreği özgürlüğe karışır.

Sara yürür!

Sara düşünür, tuzaklar yenilir!

Suikastlar kırılır!

10 Mayıs 1997

“Bugün Mayısın 10’u! Hazırladığımız moral etkinliğinde oldukça zorlandım. Çünkü kimse katkı sunmuyor. Ben ve Adar arkadaş komisyonduk. Yine daha öncede 8 Mart’ta beraber moral komisyonuyduk. Bu konuda oldukça yetenekli olan Adar arkadaş da bugün zorlanmaktaydı. Ancak kendi aramızda hazırladığımız haber bülteni yaşamımızı eleştirisel bir şekilde ele alan skeç, arkadaşları oldukça güldürmüştü. Evet, böylesi süreçte onları güldürmek, bizim için önemliydi. Yeni bir çıkış için, yeni bir moral ve coşku gerekiyor.

Geceleri yaktığımız ateşin közleri başında sohbet ediyoruz. Harlanan ateşe bazen yanık türküler eşlik ediyor. Bazen bir ninni gibi bizi uyutuyor. Hele Rojhat arkadaşın yeni öğrendiği Kürtçesiyle ‘kırivê’ türküsünü söylerken, Kürt gerçekliği ve yaşamı tüm çıplaklığıyla gözlerimin önünde canlanıyor. Rojhat arkadaş Bingöl-Dallitepe köyündendir. Oldukça

genç, (zaten birliğin çoğunun yaşı genç) ama savaş içerisinde yaşanılanlarla olgunlaşmış ve birçok görevlerde yetenekleri gelişmiş.

Sabah yine ‘kileneklerimizle’ herkese düşen bir şekerle çaylı kahvaltımızı yapıyoruz.

Saat 11.00 ve güneş tam tepemizedir. İsmail arkadaş yine dinleme cihazımızı umutla açmaya çalışıyor. Güneşle birlikte bir ağırlık çökmüştü üstüme. Gidip soğuk suyla yüzümü yıkadıktan sonra cihazın yanına geliyorum.

Zozan ve Salih arkadaştan Roj’un deryalara çağrısı yapıldı. Andok’un bağlantısı verilince bir ses tekrar duyuldu. Tüm deryaların isimlerini sayıyordu. ‘Munzur, Andok, Peri, yarın saat 10.00’da hazır olmalıdır, Hakkâri görüşecek’ diyordu. Sonra kalın ve hiç de yabancı olmayan bir ses Z’nin sesi idi. ‘95’te onunla güneye gitmiştik. Z. şimdi anlaşılıyor ki, Önderlik sahasındadır.

Geçmişte en çok tepki duyduğum biriydi ve ‘92 Amed’de kadınları ordudan cephe gerisine atma kararını aldığından dolayı, kendisiyle oldukça çatışmalıyım. Feodal yönleri, klasik erkek yaklaşımı egemendi. Fakat daha sonra Önderlik sahasına giderek, kadına yaklaşımının değişmiş olduğunu duydum. Ancak geçmişin önyargılarıyla, özellikle kadın yapımızın tepkileri hala güçlüdür ve yapımız tarafından sevilmiyor. En çok çatıştığım kişidir. Hiçbir zaman kişiliğini kabul edemediğim biridir.

Sabırsızlıkla cihazın başında çullanmıştık ve sonunda duymak istediğimiz ‘Peri’ kelimesini duyduk. Değerlendirmelerde, bizim eyalete yönelik bazı görüşler sunuldu.

Genel ülkeye yönelik operasyonlar sürerken, düşmanın yeni politikaları sağ gösterip, sol vurma biçimindedir. Güneye yoğun yöneliyormuş gibi yapıp, esas olarak Kuzeye yönelme

taktiğini uyguluyor. Bizlere daha çok gizliliği, gücü koruma, hatta yer altına, arazinin derinliklerine çekilmeyi esas alma yönünde perspektifler sunuluyordu.

Artık hareket alanımızın doğuya kayması yönünde düşünceler gelişmişti. Sabah erken nöbetçi olan Brusk arkadaş, karşımızdaki noktada bir görüntü aldığını ve arkadaşların olabileceğini söyledi. Bu haberi alır almaz, hepimiz sevinçten nöbet yerine doğru koştuk. İlk dürbünü aldığım gibi, gelen arkadaşı gördüm. Onları almak için Biranın arkadaş çoktan gitmişti bile. Toplam üç arkadaş gelmişti. Herbiji arkadaşın takımından gelen bu arkadaşlar bize bazı bilgiler verdikten sonra, hemen Z.'ye ulaşmamız gerektiğini belirttiler. Bu yönlü hazırlıklarımızı yaparken arkadaş yapısında bir canlılık, bir coşku hemen göze çarpıyordu. Herkes üst-baş temizliğine gitmişti. Ertesi gün gideceğimiz kesinleşti.

Doğrusunu söylemek gerekirse bende de bir sevinç yaşanırken, diğer yandan bir burukluk ve en çok da beni düşündüren eyalet komutanı Z. Arkadaşın moral düzeyiydi. Oldukça moralsiz ve karamsardı. Kendisine destek, yardım nasıl sunabilirdik? Bu moral düzeyiyle başarılı olunamazdı. Desteklerimizle yoldaşlığın gereklerini yerine getirmek, bu süreçte yalnızlaştırmamak, bir görevdi...”

Bir türkü yayılır. Rojhat'ın yüreğinden bir sevda türküsü yayılır. Yayılır Peri vadisi boyunca. Yankısı ulaşır Bandoz'un zirvelerine. Rojhat bir türkü söyler. Bir türkü söyler, en güzeli Bandoz'lara karşı. Bir türkü ki, baharın gelişini müjdelar. Bir türkü ki, özgürlüğün özlemini kucaklar.

Rojhat, Dallitepe'de yaşayıp büyümüştür. Çocukluğunu Peri'nin asi vadisinde gizlemiştir. Çocukluk düşleri karışır Peri suyuna, meşe ağaçlarına, ucu sivri kayalıklara, şikeftlerin derinliklerine, ak suların gizemine.

Rojhat ki, en güzelinden bir kardeş vermiştir toprağa. En yiğidinden bir kardeş vermiştir, özgürlük kavgasına. Yüreği yaralı, acı ve hüznün yüklüdür. Bir türkü çağırır, bir türkü ki, acılarla, hüznülerle örülüdür.

15'inde katılır kavgaya. Bir daha bırakmaz özgürlük düşlerini. Bir daha bırakmaz gecenin karanlığında sarıldığı ılık bahçelerini.

Yirmisinde vurulur, en delikanlı çağında. Yirmisinde vurulur, en güzel anılar deryasında. Barış, için geri çekilirken, geri çekilirken özgürlük ve seveda için bir hain kurşun gelir, bulur yüreğini.

Rojhat bir, türkü çağırır. Bir türkü çağırır, bütün ölümlerin son bulması için. Bütün ölümlerin ve kirli tuzakların bitmesi için!

Bir türkü çağırır, yeryüzüne barışın, özgürlüğün yayılması için.

11 Mayıs 1997

“Herkesin beklediği an gelmişti! Yola koyulup, yürürken yüzlerde gülümsemeler, gözlerdeki parıltılarla birleşiyordu. Herkes sırttaki patıkaya vurmuştu. Gerilla, görkemli görünümüyle zikzaklar çizip zirveye tırmanmıştı bile. İki aydan sonra bu noktayı terk ediyorduk. Birçok şeyi yaşadığımız bu nokta bizden bir parça haline gelmişti. Sanki acılarımızı, zorluklarımızı, sevinçlerimizi burada bırakıp gidiyoruz. Bu bende bir hüznün ve burukluk yaratıyor. Kar fırtınalarını geride bırakıp, ilkbaharla buluştuğumuz bir anda burayı terk ediyoruz. Dol dol yürürken bir taraftan, elimdeki gopalla (çubuk) destekli yürümeye çalışıyorum.

Ay ışığının altında yoldan, patikalardan, zirvelerden yürüyoruz. Güzel görünümüyle ayın aydınlığı bana yine zevk veriyor. Bu işe bir coşkuyla kendimi kaptırırken arada bir yıkık

evlerin önünden, içinden geçiyoruz. Yine isyan duygularım kabarıyor.

Dağlar sessiz! Evler yıkık ve ışıksız! ‘Yeter artık sessizlik ve karanlık’ diyorum. İnsanların seslerini, çocukların çığlıklarını duymak istiyorum. ‘Hayvanların otlatıldığı, yakılan köylerin her şeyiyle yeniden cıvıl cıvıl hareketlendiği bir Kürdistan ne zaman olacak’ diyorum.

Dalıp giderken, kırdığı ağaç dalıyla arkadan bir yandan izleri silmeye, bir yandan da gruba yetişmeye çalışan Gülistan arkadaşın hali beni güldürüyor.

Kısa boylu, yeşil gözlü, bazen somurtkan, ama gülmediği zaman bile sevimliliğiyle çekici olan Gülistan arkadaş, Bingöl’ün Karer mıntıkasında yoksul bir ailenin çocuğudur. Babasını kaybettiğinden, erken yaşta hep çalıştığından sorumluluk duygusu ve becerileri gelişmiştir. Eyaletin YAJK yönetimi bu mıntıkadaki kız arkadaşlardan oluşmuştu. Dilan arkadaş, üniversiteyi okumuştı. Zozan arkadaş takım komutanıydı ve o da evde birçok iş yapmış, geçimini sağlamada rol oynamıştı. Dilan arkadaşın şehadeti hem eyalet, hem de yapı için büyük bir kayıptır.

Bana ulaştı, Gülistan arkadaş. Güldüğümü görünce bana bakıp gülümseyerek ‘ne oldu’ diye sordu. Elindeki ağaç dalını yerden sürüklerken tomurcukları hep düşmüş ve sadece kuru bir dal elinde kalmıştı. Ağaç dalı sadece ayak topuklarına değişiyordu. Bunu da ‘çילו’ yani izleri silmek için kullandığını sanıyordu. Bunu ona anlatınca o da gülmeye başlamıştı.

Kendimizi yamaçtan aşağıya bırakıyoruz. Karşı taraflara bakıyorum, çok cılız bir ışık görünüyordu. Bu bir mezra anlamına geliyordu.

Sabaha doğru ‘kırdım’ denilen alana ulaşıyoruz. Bizi karşılamaya gelen Herbiji arkadaşın ilgisi karşısında şaşırmıştım. Daha önce Önderlik sahasından beraber bu eyalete gel-

miştik. O zamanlar daha farklı anlaşılamadığım bir arkadaş-tı. Şimdi ise çabası yoğun ve arkadaş yapısı da kendisinden memnundu.

Gündüzü; uzantısı Munzurlara dayanan, çıplak yer yer ka-yalıklarla ve yamaçları yeşilliklerle örtülü bir yerden geçi-yoruz. Akşama doğru yola koyulmadan önce ben, Özgür ve Munzur arkadaşla öncü olarak yamaca vurup, dağın zirvesine ulaşıyoruz. Yine bir yarış başlamıştı. Onlara ulaşmada zorlan-sam da, ‘direnenek ulaşmam gerekir’ diyorum. Çünkü daha yapmam gereken şeyler vardı. ‘Halkımızın bana ihtiyacı var, hiç bir şey buna engel olmamalı’ diyorum. Ve tüm gücümle onların peşine takılıyorum. Onlarla yürümeyi başarmıştım ve bunun için sevinçliydim. Artık arkadaşlara ulaşmamız için sadece 5-6 saat kalmıştı. Herkesin kafasında ‘acaba düzenle-melerde bizler nereye verileceğiz’ düşüncesi vardı. Kendimi her alana göre hazırlamaya çalışıyorum. Hayal kuruyorum ve nereye veriliyorsa, oraya yönelik planlarımı sürdürüyordum...”

Her yürek bir bahardır. Her bahar bir coşkudur özgür-lük tadında. Sara yürür; ardında dağların asi ruhlu kızları Medya, Berfin, Dilan, Peşvin, Raperin, Zelal, Mizgin, Binevş, Hevidar, Dersim yürür...

Sara yürür; düşlerinde Gülistan filizlenir. Sara ’nın düşleri, Gülistan’ın gülüşleriyle buluşur. Gülistan ki, gözleri sonsuz-luğa akan bir yeşil ırmaktır. Gözleri bir çift yeşil ırmaktır; dağların arasında akar vadilerin derinliklerine. Gülistan ki, gözleri zümrüt yeşili bir çift nehirdir. Durmadan akar halkın kuraklığına. Ovalar, vadiler yeşile bürünür. Sara düşünür; Gülistan’ın gözleri yeşil yeşil gülümser.

1993’te Bingöl’ün Karer köyünde Zozanla birlikte on al-tısında katılır özgürlük saflarına. Yirmisinde upuzun yatar

toprağına. Toprak onun bedeniyle yeşillenir. Gözleriyle buluşur, gür bir ormana dönüşür. Tekmil dağlar birer Gülistan oluverir.

Sara yürür!

Gülistan yürü!

Özgürlük durmadan boy verir!

25 Mayıs 1997

“Kaç gündür gece-gündüz demeden yürüdük. Ancak zor bela ‘Şevdin ormanları’ denilen yere ulaştık. Arkadaşların da buralarda bir yerde olduklarını düşünüyoruz. Rastgele Peri suyunu takip ederek yürüyoruz. Karşımızdaki yamaçta nöbetçi bizi görünce arkadaşlar hemen içtima sırasına diziliyorlar. Beklenen an gelmişti. Tüm arkadaşların sevinci yüzlerinden okunuyor. Sırayla tüm arkadaşlarla öpüştük, tokalaştık, kucaklaştık. Arkadaşlar elimi sıkarken içimden; ‘çok değerli arkadaşlarımız gitseler bile, onların yerini dolduracağız’ diyorum. Kaldı ki, dolmaması için de bir sebep yoktur. Tüm yorgunluğumu atarak, yoldaşların elini sıkıyorum. ‘Bundan sonra da görevlere daha sıkı sarılacağım’ diyorum, kendi kendime. Tüm arkadaşlar sevinçli ve coşkuludur. Kimileri birbirine sarılıyor. Kimileri hemen sohbetlere dalıyor. Ateşli ateşli yaşadıklarını anlatıyorlar birbirlerine. Hüznün ve duyguların paylaşıldığı bir ortam oluşuyor.

Dördüncü günümüzde karargâhtan ayrılıyoruz. Bazı düzenlemeler yapıldı. Birlik düzeni fazla bozulmadı. Sadece bazı arkadaşlar ayrıldı ve yerine yeni arkadaşlar alındı. Benim için oldukça önemli bir fırsat doğdu. Eyaletin tüm kadın gücü bir araya gelmiştik. Tabi ki değerlendirmek gerekiyordu. Eyalet YAJK üyeleri de, Serdil, Zozan, Medya, Dersim ve ben bir araya gelip, tartıştıktan sonra, kadın yapısıyla bir toplantı gerçekleştirme kararını aldık. Toplantıya giderken ilkin zorlansam da, daha sonra gelişen katılımı kendimi rahat his-

settim. Onlara güç destek vermeyi pratiğimizle gösterecektik. Z. arkadaşla tartışmak ve yoğunlaştığım bazı planlarımı konuşmak istemiştim. Fakat bu yönlü bir imkân tanınmadı. Sadece bazı genel toplantılar ve düzenlemelerle yetinildi. Yine ona tepki ile öfkelendim. Bu tavrını sorumsuzluk olarak değerlendirdim.

Bizde düzenlemeler yapılırken, zaten YAJK yönetimi olarak toplanıp, bazı sonuçlara, kararlara özenle ulaşmıştık. Daha sonra bunu eyaletin yönetimiyle tartıştırap, sunduk. Oldukça sinirleniyorum. Çünkü yine Z'nin sahasında, erkeğe karşı doğru politik bir tutumun takınamadığını görüyorum.) YAJK formalite oluyordu. Bunun nedenlerini anlamaya çalışıyorum. Ve bakıyorum, görüntüde YAJK yönetimi olarak görünüyoruz. Aramızda erkeklerle, yanlış bir temelde ustaca işbirliğini oynayan YAJK'ta bir şeyler yapar gibi görünen Medya ve Serdil arkadaş en çok özgür kadının karşıtı durumdadırlar. Yani sahte bir erkek karşıtlığı var. Ama o kadar usta ki, neredeyse hepimizi parmağında oynatacak bir ustalıklarla yapıyor. İçimden gelen çıkışı yapmamak için kendimi zor tutuyorum. Yönetim olarak toplanıp, doğru politik bir yaklaşım sergilememiz gerekiyor ama politikayı sevmediğim için fazla başarılı olamıyorum. Hele hele kendi bireysel çıkarları için partinin verdiği yetenekleri kullanma! Hâlbuki bunu güzel çıkarlar için kullansa, müthiş bir militanlık düzeyi ortaya çıkar.

Düzenleme sonucu Bingöl'e doğru yola koyuluyoruz. Şehit yoldaşları düşünüyorum. Onlar Bingöl alanında kış eğitim imkânlarının olması için çeşitli hayaller kurmuşlardı. Fakat ilkbaharın gelişini bile görmeden yapılan '97 düşman operasyonunda şahadete ulaşmışlardı..."

Medya'nın özgürlük tanrıçaları yollara düşmüştür. Yürüyüş, uzun süren karakışın ardından yeni bir arayıştır. Bir yol uzanır, bir yol uzanır Peri vadisinden, Ferxan ormanlarına. Her adım bir umut, her adım bir özlemdir özgürlüğe.

Sara yürür, yürürken yılanlarla boğuşur yoldaşlarıyla şakalaşır, espriler yapar. Elinde tuttuğu yılanı göstererek; 'çokukken annem; korkularınızı gidermek istiyorsanız, yılanların üzerine korkmadan gitmelisiniz, eğer yılanı öldürürseniz yılanın cesareti size geçer, yoksa korkaklaşırsınız' derdi.

Yılanlar çoğalır. Sara yılanlarla boğuşur. Yener bin yıllık korkuyu. Peri vadisinde Ferxan ormanlarına yürüyüş çocuksu, saf, temiz, masum bir oyundur sürüp gider. Sürüp gider, yılanlarla boğuşma. Yılanlar çoğalır, çoğalır, çoğalır. Zehirli dilleriyle saldırır. Sara direnir, yoldaşları direnir, yılanlarla bir boğuşmadır sürüp gider. Sonuçta yürüyüş Ferxan ormanlarında noktalanır. Ferxan ormanları, intikam yeri, karargâh yeri, Ferxan ormanları, direniş yeridir. Baharın güzelliğiyle bir yaşam filizlenir Ferxan ormanlarında. Sara'nın düşleri ormanın derinliklerinde Harun'un, Mesut'un gülüşleriyle buluşur.

20 Haziran 1997

“Artık yola çıkıyoruz. Evet, sonra kendi kendime; ‘Sara duygularını kine dönüştür, planlarını Bingöl üzerine yoğunlaştır’ diyorum. Ve o hırsla elimdeki ‘gopal’ ile yürümeye çalışıyorum. İyice zorlanıyorum. Ama bir an tüm gücümle yürüyerek, içimden ne olursa olsun, yürümeme hiç bir şey engel olamayacak, ayakta iki parmak eksik olsa da yapmak istediklerimin önünde engel değil diyorum. Bunları düşünürken, epeyce yol aldığımızın farkına varıyorum. Bingöl’e giriş farklı olmalı, geçmişte burada istenilen düzeyde sonuç alamamıştık. Hatta değerli komutanlarımızı (Mesut, Harun yoldaşları) yitirmiştik. Bunun ezikliği duygusal yönde hala

etkiliydi. Ama bununla birlikte bir kin, nefret, kararlılıkta gözlerde, bakışlarda görölüyordu.

Evet; bakalım bu yılki roman kahramanları rollerini oynayacaklar mı? Geçen yılın yönetiminden hemen hemen birçoğu bulunuyordu. Romanın ilk başlarında bu kahramanları biraz tanıtmaya çalışmışım.

İsmail arkadaş birlik komutanı, yani bölge yönetimi olarak takım komutanları Sara ve Cihat, Manga komutanları, birinci takım Dilgeşle Medya arkadaşlar, bir takımın yönetimini oluşturmaktaydı. İkinci takım olan Cihat arkadaş bölgenin başka alanında faaliyetlerini yürüteceklerdi. Ve ayrıca bazı cephe birimleri de bu çalışmalara dâhildi. Alana girişle yoğun bir çatışma ve düşünce yoğunluğunu yaşıyorum. ‘Pek de yazma fırsatını yakalayacağımı sanmıyorum artık’ diyorum.

Bundan sonrasını yazarlar yazsın. Galiba günlüğün ikinci bölümünü, tarihe mürekkeple değil, kanla yazacağım. Öyle hissediyorum. Öyle düşünüyorum ve kendimi öyle hazırlıyorum. Mürekkep yerine kanla yazmak! İkinci ‘bölüm böyle olacak’ diyorum...”

Ak soğuklar sana eser! Dağlar yeşillenir. Ovalar, yollar çiçeklenir. Yeni bir yaşam boy verir. Sara’nın düşleri baharla buluşur ve bahar tadında yeniden kavga başlar.

Artık dağlar, yollar, patikalar, ırmaklar, yıldızlar, çiçekler tek mil gökyüzü Sara’nın düşlerine emanettir.

Sara yürür!

Kavga büyür!

Ülke özgürleşir!

*“Sarı Gül Solarken
Tohumları Nasıl Düştü Toprağa”*

10 Temmuz 1997

“Yine derin düşlere dalıyorum. Geçen yılı anımsıyorum. Rüzgâr bir kamçı gibi suratlara iniyor. Sert uğultusu kulakları tırmalıyor. Rüzgârın şiddeti bir çırpıda binlerce yaprağı döküyor. Meşe, kavak, ceviz ağaçları çırılçıplak dallarıyla sallanıyor. Ferhan ormanlarının içi ayna gibi her şeyi yansıtıyordu. Artık Ferhan’da kalmak, saklanmak mümkün değildi. Çünkü en ufak bir canlı, kıpırtı görünmüyordu. Sarı, beyaz papatyaların yapraksız, kuru filizlerine basıp geçerken, onlar; ‘iyi basın, toprakla bütünleştirin, seneye yine, yeni filizlerle size selama duracağız’ diyorlardı.

1996 sonbaharında Dallıtepe’yi böyle terk etmiştik. Onlarda sarıpapatyalar gibi, erken yaprak açıp, sonsuz esen özgürlük rüzgârına delicesine kendini bırakmışlardı. Ya koca çınar nasıl devrilmişti. Harun yoldaş nasıl toprağa düşmüştü.

Bu düşlerle Dallıtepeye doğru yol alıyoruz. Ne sonbaharın sert rüzgârı, ne çıplak meşeler, ne de kavak ağaçları görülüyordu. Tam karşımda tüm yamaçları yemyeşil açmış, meşe ağaçları birbirine girmiş. İğne atsan yere düşmez. Ağaca sesleniyorum, ‘nasıl koruyamadın, ey meşe nasıl koruyamadın, koca çınar Mesut yoldaşı?’

Evet, O bir bilge insandı! Nasıl gitti, hala inanmak zor. Ele avuca sığmaz bir insandı!

Yine geçmişe dalıyorum. Onunla konuşur gibiyim. Sanki bir kış geçirmemiş, kaldığımız yerde yine aynı anıları, aynı dakikaları yaşıyoruz. Yürürken, onu görür gibi oluyorum. Sonra korkuyla irkiliyorum ve şehit Cihat noktasıyla karşı karşıya geliyorum. Yine aynı manzara! Sanki sımsıkı örülmüş yemyeşil, atlas bir halı gibi duruyor tüm yamaçlar. Araba

yolu bile görünmüyor.

Ormana giren yolu görmeye çalışırken, yine Harun yoldaşı anımsıyorum. Bir dakika bile yerinde durmuyor, kıpır kıpır, bir orda bir buradadır. Onu her yerde görmek mümkündür. O da geçen yıl yaşanan kayıplar nedeniyle, Bingöl gücünün başına müdahale olarak gelen genç komutandı. Son anki tavırları, bakışları, yine gözlerimin önünde ve sesi kulaklarımı çınlatıyor. Karnından mermiyi yemişti. Gözlerini bana dikererek umut dolu bakışlarıyla ‘git gücü kurtar’ demişti. Bu sözü ömrüm boyunca unutmayacağım.

Ayağımın taşa çarpmasıyla irkiliyorum. Karanlıkta ve yolda tek sıra halinde yürüyen arkadaşlara bakıyorum. Tek fark, birlik komutanı Agit arkadaşın görünmemesidir. Evet, o da operasyonda kahramanca savaşırken yaralanma sonucunda, düşmanın eline geçmiş ve şehit edilmişti.

Yüreğim doluyor, öfkem kabarıyor intikam hırsıyla. Sonra yine büyük yürek Başkan Apo’yu hatırlıyorum. Yönetim olarak geçen yılından fazla farklı bir yönetim oluşmadı. Birlik komutanı İ. arkadaş ve yapıdan bazı yeni arkadaşlar değişti.

Yardımcım manga komutanı Dilgeş arkadaşın kişiliğinde de geçen yıllara göre birçok olumlu gelişme gözlemleniyor. Bu yıl daha istekli, hesapsız bir yaklaşım ve katılım gösteriyor. Yine geçen yıl yardımcım olan, şu anda takımın ikinci mangesine bakan Medya (Koçer) arkadaşta ise geçen yıla göre bir gerileme, hatta daha da ötesi bir yorgunluk ve tepkisellikleri görünse de emek yönüyle kendini katma var. Yoğunlaşıyorum, galiba iyi bir ekip olabiliriz.

Evet, yeni bazı çalışmalara başlarken temel hedef intikam eylemleri! Hatta bu konuda bir sabırsızlık var. Yönetim olarak toplanıp, tartışıyoruz. Ve bunu yapıyla da tartışınca karar çıkıyor...”

Her karar bir ayaklanma, her karar bir irade ve inançtır.

Şimdi mevsimler değişmiş. Mevsimlerle birlikte mevsiler de değişmiştir. Uzun süren kara kışın ardında bahar atılımı başlamıştır. Şimdi sıra Sara'nın düşlerindedir. Simdi hesap sorma sırası ondadır. Dağlar, taşlar ovalar tek mil köyler Sara'nın düşleriyle sarılır.

Artık her yer özgürlük mevsisidir. Artık her yer özgürlük yürüyüşüdür.

Sara yürür. Dağlar durur. Sara yürür. Nehirler akar. Yıldızlar göz kırpar. Berfin, Medya, Şinda, Adar, Dilan Evin, Sara'nın peşinde özgürlüğün fethine çıkarlar.

Artık karar çıkmıştır... Kelebekler özgürlük için karar kılmışlardır. Karar; özgürlük ateşiyle buluşmaktır.

Bahar, tarifi anlatılmaz bir güzelliştir. Yürekleri coşturur. Yaprak açımı bir sevinç nehridir, yürekten yüreğe akan. Toprağın bağrında çiçekler açılır. Çiçekler açılır rengârenk. Arılarla, kelebeklerle, çiçeklerle buluşur... Sayısız kelebekler uçuşur baharın yeşil dallarına kona kona. Sara, Medya, Berfin, Selvi, Dilan özgürlük baharında bir kelebektirler, dağdan dağa uçan.

Yapraklar açılır, çiçekler çoğalır, bahar bir renk cümbüşüne dönüşür. Sara'nın düşlerinde bir Hint mitosunu canlanır.

Derler ki bir zamanlar, Hindkuşa dağlarında dört kelebek varmış. Dört kelebek durmadan uçup, düşler kurarlarmış. Durmadan uçup hakikati ararlarmış. Bir gün günbatımının, ardında, karanlıkta ışıldayan bir ateş görmüşler. Dört kelebek, hararetili hararetili ateşin, gerçekten ne olduğunu tartışmaya başlamışlar.

Birinci kelebek karar alır, "en iyisi gidip görmeli" deyip, ateşe doğru uçmuş ve ateşin uzağından geçip geri dönmüş. Diğer kelebeklere; "ateş, aydınlatan bir şeydir" demiş.

İkinci Kelebek; "hayır, ateşin gerçekliği yalnız bu ola-

maz” deyip, kendisi uçup gitmiş. Ateşin yakınına yanaşır ve geri dönüp diğer kelebeklere anlatır; “ateş, ısıtan bir şeydir” der.

Üçüncü kelebek; “ateş, yalnız bu olamaz” deyip kendisi bakmak için uçup gider. Ateşe iyice yaklaşır. Ateşin kızgın alevleri incecik renkli kanatlarını yalayıp geçer ve geri dönüp diğer kelebeklere anlatır; “işte ateşin gerçek bilgisi, ateş yakıcı bir şeydir” der.

Dördüncü kelebek karar alır. Ateşin gerçekliğini araştırmak için uçup gider. Ateşin etrafında dönüp dolaşır. İncecik kanatları yanar. Sonra birden bire ateşin içine dalar. Ateşin alevleri içinde kavrulur ve sonra eriyip yok olur gider.

Soru şudur: Gerçek nedir, gerçek olan hangisi? Ateşin gerçekliğine nasıl ulaşılacak?

Ateş, özgürlüktür. Özgürlük bedel ister. Kaç bin yıldır ateşin yakıcılığında özgürlüğün peşine düşmüştüz.

Bahar gelmiş, kelebekler karar kılmıştır. Sara karar kılmıştır, ateşin gerçekliğinde özgürlüğü aramaya. Ateş; özgürlük ve gelecektir. Yaşamın ruhu, güzelliğin gizemidir. Kelebek güzelliğinde bir kurtuluş düşüdü.

Birer kelebek misali Sara yürür, yoldaşları yürür. Sara’nın düşlerinde özgürlük özlemi bir arayıştır durmadan büyür. Ve Sara, çözmek için yaşamın gizemini özgürlük ateşinin ortasına ortasına yürür. Artık giz çözülmüş ve gerçek dört bir yana yayılmıştır.

Gerisi dağlardan başlayan zorlu bir yürüyüştür. Kelebekler durmadan uçuşur uçuşur ve ateşin gizemi üzerinde konuşur. Sara yürür, yoldaşlarıyla özgürlük ateşi üzerine fısıldaşır.

Bir hakikat arayışıdır, kelebeklerden Sara’ya uzanıp gider.

Bir hakikat arayışıdır sürüp gider.

Sara, hakikate erişmek için ateşin üstüne üstüne yürür.

Ey düşlerimin al yeşilli kızı, güzel çocuk, cihan gerilası sen ki özgürlüğün çılgılığında bir tutam sevdasın, sen Bandozların zirvesinde susmayan bir türküsün.

Sen ey Sara! Güller mevsiminin asi ruhlu kızı. İhtilalci çocuk, yükseldin gök kubbenin sonsuzluğuna. Sonsuzluğunda gökyüzünün bir bulut oluverdin. Bir bulutun yağmur damllarına dönüşüp yeryüzüne çiseledin. Çiseledin sevginin toprağını. Yağmur bereketinde düştün toprağına. Sara bir ırmak olup Dicle'ye, Fırat'a karıştın.

Ey Sara, ihtilalci kız unutma sen hep düşlerinin süslü çocuğı; sert hep kavganın kızıl gülü olarak yaşayacaksın. Sen hep Dicle Fırat gibi sonsuzluğı akacaksın. Ve sen hep halkının solmayan umudu olacaksın

Ey kavga yürekli kız! Sen ki Mart'ın yüreğinde Nevroz ateşleri arasında katıldın özgürlük kervanına. Sen ki, Mart'a yüreğini kattın serihildanlara.

Sen ki, yine Mart'ın güzelliğinde vuruldun. Vuruldun 1998'in Mart'ında. Sarıldı etrafın gölgeler ordusunun kaçkın erleri tarafından. Bir küçücük mağarada kuşatıldın.

Korkak ve ürkektiler. Çağın en aşğılık ve modern silahlarıyla saldırdılar. Sen ki elinde yüreğın, bomba yapıp bedeninde patlattın. Ve patlattın yüreğini, son kez bakarak gökyüzüne. Son kez bakarak kızılağaca, son kez el salladın dağlara. Tekmil dolarla el salladın, baharın güzelliğine yaprak açımına son kez!

ÖZGEÇMİŞ

Sara, bitmeyen bir özgürlük düşü; dilden dile dolaşan bir sevda türküsüdür. Çöl sıcağında berrak ve gürül gürül akan, zümrüt yeşilli yaşamın coşkun ırmağıdır. Tanrıça İştâr'ın, nurlu kadın Duhova'nın, Rûdabe'nin, Zin'in, Semiramis'in, Xecê'nin Adulê'nin, Besê'nin, Leyla Qasım'ın, Zilan'ın, Beritan'ın ve Sema'nın yaşadığı kutsal coğrafyanın asi, sarp uçurumlarında boylanan çiçeğidir.

Sara; mavi Kürt göklerinde, toprağı bereketli kılan bir yağmur damlası, yağmuru dölleyen buluttur. Gür bir ormanın ortasında, maviliklere uzanan yemyeşil bir ağaçtır. Sabahın serinliğinde ışıldayan bir çiğ tanesi, sonsuz karanlıkta ışıldayan bir yıldızdır.

Sara'nın düşlerinin güncesi bitmiş, sıra kimliğine gelmişti.

Sara kimdir?

Şimdi bu sorunun yanıtını arıyorum. Akademide, Zapta, Bestler'de, Garzan'da, Botan'da, Amed'de, Dersim'de, Serhat'ta Sara ile birlikte özgürlük yürüyüşüne katılıp tutsak düşmüş özgürlük gazileri var. Adar, Evindar, Şiar...

Sara'nın öz geçmişini yazmak için tümüyle tek tek konuşuyorum. Sara kimdir sorusunu durmadan yineliyorum. Yanıtlar çelişkili ve farklı oluyor. Kimlik netleşmiyor. "Hangi Sara?" her biri bir Sara'yla yürüyüşe çıkmış. Her biri bir Sara'yı düşünüyor. Her özgürlük yürüyüşüne bir Sara katılmış. Sara'lar çoğalıyor, çoğalıyor, çoğalıyor. Kimlikler birbirine karışıyor.

Zindanın kalın beton duvarları arasında, Sara'nın gazi yoldaşları arasında hareketli bir tartışma başlıyor. Her biri bir güzelliği anlatıyor. Her biri kendisinin anlattıklarının gerçek güzellik olduğunu iddia ediyor. Sara'lar çoğalıyor, düşler yüceliyor, tartışma kızışıyor. Sara kimdir sorusunun peşine takılıyorum. Düşlerimdeki Sara bana benden daha yakın. Her

şeyiyle bana aşına. Benden bir parça oluvermiş. “Bu kadar tanıdık birinin nasıl olur da kimliği bilinmez” diye kendi kendime soruyorum. Hayır, Sara’yı tanıyorum. Özgürlükle ilgili olan her şey Sara’dır. Sara bir özgürlük tanrıçasıdır.

Dersim isyanında kendisini küçümsemek, horlamak için; “Seyit Rıza sen misin?” diyen subaya; “Dersim’de her taşın, her çalının dibinde bir Rıza yatar, hangi Rıza’dan söz ediyorsun?” diyen aksakallı Seyit Rıza’nın sözleri yüreğime düşüyor.

Hangi Sara?

Bu özgürlük coğrafyasında artık her taşın, her kayanın, her çalının dibinde bir Sara düşmüş toprağa. Her ırmağın kıyısında, her patikanın kenarında bir Sara yatıyor toprakta!

Sara kimdir?

Hangi Sara’yı arıyorum?

Kendi kendime soruyorum. Özgürlük düşünün, yağmur tanesinin, uçurumlarda boylanan çiçeğin, çiğ damlasının, yıldızın, ağacın, toprağın kimliği olabilir mi? Hayır! Çünkü o, kimlikten öte yaşamın kendisidir. Sara bir kimliğe sığdırılamaz. Sara mazlum, özgürlük aşığı bir halkın kimliğinin sentezidir.

Ama ben yine de “Sara kimdir?” sorusunun yanıtını aramaktan kendimi alamıyorum.

Dört duvarın hoyratlığı arasında inatla Sara’nın düşlerini arıyorum. Ben aradıkça, tutsak gaziler arasında Sara’nın kimliği üzerinde tartışmalar daha da derinleşiyor.

Her tartışma, önce bir karışıklığı, belirsizliği doğuruyor. Kafalarda çeşitli soru işaretleri oluşuyor. Kendi kendime karar veriyorum; “Sara’nın kimliği netleşmeli, düşlerin bir kimliği olmalı” diyorum. Düşler, kimliksiz ve acısız kalmamalı. Coğrafya adsız, halk kimliksiz olmamalı. Arayışımı inatla sürdürüyorum.

Zaman akıp geçiyor. Zamanın yitiklik duvarında Sara'yı arıyorum. Sonuçta günlerce süren tartışmalar, konuşmalar, diyaloglar bir ayıklamay, netleşmeyi yaratıyor. Fazlalıkları, detayları, tali yanları bir kenara bırakıyorum. Bulanık su giderek berraklaşıyor. Sara'nın düşlerinin üzerindeki bulutlar aralanıyor, gün ışınları görünüyor. Uçurumda boylanmış çiçeğin yeri tespit ediliyor.

İçerdeki bilgilerden, tel örgülerin, demir parmaklıkların, nizamiye kapısının ötesine uzanıyorum. Her bilgi bir arayış, her bilgi bir açıklama, her bilgi Sara'nın kimliğine uzanan ışıklı bir yol oluyor. İnadım sonuç veriyor. Ve Sara'nın ailesiyle buluşuyorum. Böylece Sara'nın düşleri bir kimliğe kavuşuyor. Toprağa düşen adsız kahramanın adı netleşiyor.

Sara Kimdir?

Sara (Hülya Hantekin); 1974 yılında karlar eriyip, yapraklar açarken, Varto'nun Qılçığ (Aydınşınar) köyünde, beş çocuklu yoksul bir anne ve babanın dördüncü çocuğu olarak dünyaya gelir.

Sara; çığlık çığlığa doğarken annesi bağrına basıyor, babası üzülüyor. Çünkü ikisi de erkek çocuk düşlemişlerdir. Dördüncü çocukları da kız doğunca ikisi de üzülmüştür. Törelere, bir erkek çocuk gerektiriyor. Törelere, katı ve acımasız. Bir düş kırıklığıdır yaşanır Sara'nın doğuşuyla.

Sara düşlerin çocuğudur. Farklılığını daha çocukluk yıllarında ortaya koyar. Yedi yaşında köyde okula başlar. Ancak aile yoksuldur. Baba çiftçilik yapar, fırsat buldukça inşaatlarda da çalışır.

Sara aynı yıllarda çobanlık yapar. Çobanlık artık, düşlerinde silinmeyen bir özlem ve yeni düşlerin başlangıcıdır. Birçok işte sorumluluk üstlenir. Düşler dünyası karmaşılaşır. Saf çocuk aklı, çobanlığını yaptığı kuzuların, çiçeklerin güzelliğiyle bütünleşir. Çobanlık yıllarında sonsuz düşler kurar.

Her düş bir çelişki, bir güzellik, hüznün ve gerçeği aramadır. Bir bilgeliktir çobanlık, Sara'nın yaşamında. Okul, yoksulluk, çobanlık, doğanın güzelliği Sara'nın saf çocuk aklında çelişkiler yumağına dönüşür.

Çözümü daha çok bilgi edinmekte, okumakta, öğrenmekte ve çalışmakta arar. Okulun en başarılı öğrencisidir. Oyunlarda tüm arkadaşlarını yöneten kendisidir. Seneler seneleri kovalayıp gider. Sara'nın düşlerindeki özgürlük arayışı, gün geçtikçe büyür, çiçeklenir.

Artık kocaman bir çocuk olmuştur. Çelişkilerini kafasında sorgular ve nedenlerini bulmaya çalışır. Ailenin olanaklarını zorlayarak sevinçe ortaokula başlar.

Sevinçler de düşler gibi uzun ömürlü, sonsuz değildir. Her sevincin bir başlangıcı ve sonu vardır. Sara'nın sonsuz düşlerindeki sevinç kısa sürer. Babasını yitirir. Bilinmez bir acı ve hüznün karışır sevinçlerine. Ama o artık acılara, hüznülere, zorluklara alışmıştır. Babasının acısını yüreğine gömer. Daha çok yaşama sarılır. Sorumluluğu daha da artmış, kafasındaki çelişkiler yumağı daha da karmaşıklaşmıştır.

Bu, onun yaşamında bir dönüm noktasıdır. Çelişkilerin ilk düğümü çözülmeye başlar. İlk kez özgürlüğü düşünür. Kendi kendine sorar, “özgürlük nedir?”

Özgürlük Sara'nın düşlerinde, büyü, ulaşılmaz bir yaşamdır. Bir arayıştır başlar. Ancak yol-yöntem netleşmemiştir. Özgürlüğe nasıl ulaşacaktır? Artık durmadan özgürlük düşleri kurar. Düşler içinde zaman akıp gider.

1990'larda, Varto'da liseye başlar. Yine okulun en başarılı öğrencilerindendir. Bu yıllarda arayışı daha da derinleşir. Kısa bir süre geleneksel sol hareketlerle ilişki içerisinde olur. Ancak, solun yaklaşımları kafasında yeni çelişkiler oluşturur. Kendi ifadesiyle, “hayır devrimcilik bu olamaz” diyerek, arayışını sürdürür. Araştırır, inceler doğruyu bulmaya çalışır.

Aynı süreçlerde serhildanlar başlar. Bu, O'nu derinden etkiler. Özgürlük düşlerine, arayışına ve çelişkilerine çözüm bulur. Özgürlük hareketiyle tanışır. Artık aradığını bulmuştur. Dört elle sarılır özgürlük mücadelesine.

1992'nin Mayıs'ında özgürlük arayışını ve yürüyüşünü dağlara taşır. Yaşamında yeni bir dönem başlamıştır. Artık bir özgürlük savaşçısıdır. Yıllarca kurduğu düşleriyle buluşmuştur.

Sara, ilk ideolojik, siyasi, askeri eğitimini, katıldığı alan olan Orta Eyalet'te (Erzurum Eyaleti) görür. Bu, onun ilk özgürlük okuludur. Bilge İnsan'ın felsefesiyle, özgür kadın kimliğiyle burada tanışır. İlk özgürlük bilgilerini burada edinir. Gerillanın özgürleştirici gerçekliğini, ilkin Bingöl'ün derin vadilerinde, yüksek dağlarında tanımaya başlar. Bu alanda bir yıl kadar aktif faaliyet yürütür. Kararlılığı ve cesaretiyle arkadaşları tarafında sevilir, sayılır. Bu süreçte derin bir değişim ve dönüşüm yaşar. Kürt halk gerçekliğini tanır ve sarsılmaz bir şekilde toprağıyla, değerleriyle buluşur.

1993 yılında eyalette yapılan düzenlemelerle birlikte, kadın yapısı mangalar düzeyinde bölüklere dağıtılır. Sara, bu süreçte eyalet karargâhında kalır. Eyalette Zeki'nin (Şemdin Sakık) kendi başına geliştirdiği, kadınları askeri eylemlere katmama kararına şiddetle karşı çıkar, eleştirir. Kararı, kadın özgürleşmesine aykırı bulur ve ancak eylemle özgür kadının var olabileceğini belirtir. Ve Şemdin Sakık'la şiddetli bir iç mücadele başlatır. Sonuçta her takımla birlikte iki kadın gerillanın da eylemlere katılması kararlaştırılır. Ancak bu karara rağmen, kadın gerillalar ısrarla sıcak savaştan uzak tutulur. Sıcak savaşta, kadın yapısına güven duyulmaz. Kadınlar, savaş dışı bir mevzilendirmeye tabi tutulur. Mutfak, depo, gömme vb. işlerde görevlendirilir. Sara'nın gücü Sakık'ın feodal anlayışını alt etmeye yetmez. Ancak sorunu önderliğe taşımaya kararlıdır.

Sara'nın içinde bulunduğu karargâh gücü, 1993 yılında Yedisu merkezine bağılı Çavreş alanında kış üstelenmesine geçer. Çavreş, sarp ve yüksektir. Büyük ve zengin zozanları vardır. Yaz mevsiminde koçerlerin çadırlarıyla süslenen bu yaylalar, kışın soğuşunda kimseye yaşam hakkı tanımaz. Geçit vermez, ak soğukları vardır. Bir de ağaçları kökünden koparan, kayaları harekete geçiren, azgın fırtınalar estirir Çavreş zozanları...

Tarih boyunca, direniş kadar ihanet de eksik olmamıştır, Kürtlerin yaşamında. Kış üslenmesine geçildikten kısa bir süre sonra, iki kişinin kaçması sonucu, kapsamlı bir operasyon gelişir. Operasyon nedeniyle karargâh gücü, yer değiştirmek zorunda kalır. Süreklileşen operasyonlar nedeniyle, yer değişimi de süreklilik kazanır. Azgın kışın ortasında yaşam zorlaşır. İnancı olmayanlar, özgürlüğün güzelliğini bilmeyenler dökölür. Zorlu kışta, Çavreş fırtınalarında birçok kişinin el-ayakları yanar. Genç, erkenci ölümler yaşanır. Sara, bu zorlu süreçte, bu acılı durumdan güç alarak çıkar. Yenilmez bir özgürlük savaşçısı haline gelir. O, artık Özgür kadının temsilcisidir.

Karargâh gücü, 1993 Mart ayında yapılacak eyalet konferansı için Bingöl-Dağlıtepe alanına geçiş yapar. Sara, konferansa delege olarak katılır. Konferansta, yaşadığı çelişkileri, kadın boyutunda yaşanan sorunları dile getirir. Ama Zeki'nin otoritesi etkindir, Sara'nın düşünceleri çok fazla dikkate alınmaz. Konferansın bitiminde "tüm sorunların merkezi" olarak görülen, kadınların ordudan atılması kararı çıkar. Bazı kadın gerillalar evlerine gönderilir. Bazıları ise cephe çalışmalarında görevlendirilir. Sara, bu yanlış karardan çok derin etkilenir. Ancak, doğruyu hâkim kılacak bir güçte değildir henüz. Düşündüğü tek şey, Bilge İnsan'la buluşmak ve olanları aktarmaktır.

Böyle bir dönemde Sara, bir manganın başında Amed

Eyaleti 1. Bölgeye geçer. Gitmeden önce bir arkadaşı aracılığıyla annesine ilettiği bir notta; “Ben gerilla olarak annemle karşılaşmak isterdim, ancak koşullar buna elvermedi. Anneme söyle, bundan sonra adım Medya değil, Sara olacak. Sara’nın da, Medya’nın da bende anlamı büyüktür. Ama Sara’nın çok daha farklı bir anlamı var. Sen anneme söylersen o anlar. Bir de şunu söyle anneme, ben onun için savaşacağım, onun için de arşınlayacağım bu toprağı...” der.

1993 yılında Amed eyaletinde kadın yapısının çoğu, alınan karar gereği, cephe faaliyetlerine verilir. Sara da hiç istememesine rağmen, cephede görevlendirilir. Cephe faaliyetlerinde boş durmaz. Askeri sevkiyatın yapıldığı, tren yolunun geçtiği Murat suyu üzerindeki köprüye, Sara’nın da içinde bulunduğu cephe birimi tarafından eylemler yapılır. Bu eylemler sonucu askeri sevkiyat önemli oranda engellenir. Köprü işlemez hale gelir. Buna rağmen cephe faaliyetleri kendisini tatmin etmez. O, yılların birikmiş intikam ateşiyle yanıp tutuşmaktadır. Gerillacılık, onun kendisini ifade etmesinin en anlamlı, en güzel biçimidir. Ama Sara, duygularını ifade etmekten uzaklaştırılmıştır. O, bunu kabullenmez. Bir arkadaşına;

“Ben, bu partiye düşmanla savaşmaya geldim. Düşünsene, evde bir kadın yemek pişirir, çamaşır yıkar. Burada da lojistikle uğraşırsa, kadın nasıl özgürleşebilir? Ben de tepeye çıkmak, mevziiye saldırmak, pusu atmak istiyorum. Yoksa evdeki yaşamla buradaki yaşam arasında fazla fark kalmaz” diyerek, kadın olarak özgürleşme isteminin derinliğini ve bunun sıcak savaşla bağını ortaya koyar.

Özgür bir kadın olma, özgürlük öğretisiyle buluşma yolunun, sıcak savaştan geçtiğini bilmesi, ordu çalışmalarında ısrarlı olmasını getirir. Israrlı çabaları sonucunda iki kadın arkadaşıyla Hareketli Birliğe alınır. Hareketli Birliğin yoğun bir temposu olmasına rağmen, Sara, birliğe ayak uydurmakta

zorluk çekmez.

Ordu çalışmalarına yeniden katıldıktan sonra, 1993 yılı Haziran ayında Kulp-Dorşin mıntıkasına geçer. Burada belli bir faaliyet yürüttükten sonra, Muş güneyi olarak bilinen, 3. Bölgeye geçiş yapar.

Sara, bu bölgede gerçekleştirilecek bir eylem için, bir grupla keşfe çıkar. Grup keşif yaptıktan sonra dinlenmeye çekilir. Grup burada fark edilir ve nokta operasyonu gelişir. Operasyonda Sara bacağından yaralanır. Bu yaralı haline rağmen, kendini toparlar. Ancak Reşat adlı bir arkadaşıyla gruptan kopar. Bacağındaki ağır yaradan yürüyemez halde-dir. Reşat'ın sırtında büyük zorluklar çeker, ama çatışma alanından çıkmayı başarırlar. Bu arada arkadaşlarıyla olan bağlantıları tamamen kesilir. İlaçsız, erzaksız ve yaralıdır. Buna rağmen köylere inmez. Bir an önce arkadaşlarına ulaşmaya çalışırlar. Büyük bir irade savaşı verilir. Sara ve Reşat'tan hiç bir haber alamayan arkadaşları, onların yaşamlarını yitirdiklerini düşünür ve fazla aramazlar. Ancak büyük bir çaba sonucu üç gün sonra gruba ulaşırlar. Arkadaşları, beklenmedik bir anda Sara ve Reşat'ı karşılarında görünce, şaşkınlık ve sevinci birlikte yaşarlar. Sara'nın yaralı bacağı için doktor getirilir. Doktor; "bir daha yürüyemezsin" der. Sara, bunu kabullenmez. Şiddetle karşı çıkar. Dağları bırakmayı asla düşünmez. İnancı, onda büyük irade gücünü açığa çıkarır. Kendi tedavisini kendisi yapar. "İyileşmez" denen yara, kısa bir süre sonra, özgürlüğe duyulan derin tutkunun yarattığı iradeyle iyileşir.

1993 yılında bir karakola saldırı düzenlenir. Takviye grubu, karakolun düştüğü haberini alınca, hemen karakola girer. İlk girenlerin içinde Sara'da vardır. Karakolun akşam tatlıları yemekhanenin bir köşesinde-dir. Ayrıca iç kantin vardır. Sara kantini gördüğünde; "Aa, burada çikolata da varmış" der. Sonradan bu söz, eyalette uzun süre skeçlerin baş konusu

olur.

1993 sonbaharında Sara ve Havin; Muş’a, keşif işini tamamlayıp, geri gelirken bir bakkala gidip sigara, çorap vb. ihtiyaçlarını karşılarlar. Havin, bakkaldan su ister. Bakkal, bardak olmadığını belirtir. Havin, “bir şey olmaz” diyerek suyu kafasına diker, bardaksız içer. Sara da susamıştır. Kendini dağlarda sanarak, dönüp Havin’den, “heval, hele ver” deyip bidonu alıp, su içer. Havin çok şaşırır, tabii bakkalda en az Havin kadar şaşırır. Sara’nın bu potundan dolayı hızla şehirden çıkıp, arkadaşlarına yetişirler. Havin olayı anlatınca, Sara’nın tavrı yine skeçlere konu olur.

Kış hazırlıklarının devam ettiği bir sürede, özel tim telsizlerinde; “bu gece Lice’de dansöz oynatacağız” diye bir konuşma geçer. “Dansöz oynatmanın” ne olduğunu, Sara ve arkadaşları tarafından daha sonra anlaşılır. O gece Lice’de büyük bir katliam gerçekleştirilir. Aynı gece Tuğgeneral Bahtiyar Aydın, öldürülür. Katliam, basına “Pkk’liler baskın yaptı” diye yansır.

Bu katliama cevap verilir. Bu esnada Sara yaralanır. Eylem için gidilen nahiyede, Sara duvarla örülmüş bir yerden hızla atlar. Fakat atladığı mesafe, sandığı gibi değil, yaklaşık üç metrelik bir yüksekliğe sahiptir. Uçuruma düşen Sara, arkadaşlarının belli bir uğraşından sonra kurtarılır. Ancak Sara sakatlanmış, ayağı yerinden çıkmıştır. Arkadaşlarının yardımıyla yakında bulunan bir köydeki çıkıkçıya götürülür. Daha sonra katıra bindirilerek kampa çıkarılır. Sara’nın yüzünde ise; ayağının verdiği sancılardan ziyade, eyleme katılamamanın ve grubu bölmenin hüznü ve acısı vardır.

Belli bir süre sonra Sara’nın ayağı iyileşir. Herkes büyük bir çabayla kış hazırlıklarına girişir. Hazırlıklar çok yoğun geçer. Tüm yapı her an; depo, sığınak kazımı vb. ile uğraşır.

Bu süreçte Sara, takım komutanı olmuştur. ‘94’ün başın-

da Akademi'den yeni gelen Komutan Harun'un (Hüseyin Özbay) çağrısıyla Apê Musa Alanına (Hani-Genç-Lice arası) gider. Komutan Harun, o dönem eyalet koordinatörü görevine getirilmiştir. Zeki ise; pratiğinden dolayı soruşturma için geri çağırılmıştır. Komutan Harun, Zeki'nin pratiğini, kadın yapısına yaklaşımını değerlendirmek için Sara gibi güçlü kadın gerillaları yanına çağırır. Böylelikle hem Zeki pratiğini aydınlatma, açığa çıkarma, hem de kış eğitim sürecinde, bu kadın gerillaları daha da yetkin hale getirmek ister.

Sara, 1994 bahar aylarına, kış eğitim sürecinden aldığı güçle girer. Yoğun bir faaliyet süreci olur, yaz ayları. Kelê Boğazı, Hani-Lice arasında bulunan stratejik bir nokta eylemine katılır. Bu eylemde Sara, saldırı (sızma) timinde yer alır ve G-3 mermisiyle ayağından yaralanır. Ancak bu yaralı haline rağmen, eylemi başarıyla sonuçlandırır ve üçüncü kez karşı güçten silah kaldırır.

Dersim, Sara için bir tutkudur. Hep Dersim'i anlatır, Dersim'i dillendirir, Dersim'e gitmekte ısrarlı olur. Bu ısrarından dolayı, çoğunluğunu yeni savaşçıların oluşturduğu yirmi beş kişilik bir grupla '94 Ekim ayında Dersim alanına geçiş hazırlığı yapar. Grup, takım ve manga komutanları dışında, savaşa yeni katılan, hiç eğitimi olmayan, silah kullanmasını ve yol yürüyüş kurallarını bilmeyen yeni savaşçılardan oluşur. Bu durum Sara'nın yükünü ağırlaştırır. Grupta Sara'nın dışında Rozerin, Gulan, Nupelda adlı kadın gerillalar vardır. Komutan Harun'un ayrılış konuşmasından sonra, gerillalar yola çıkar.

Dersim alanına geçerken Sara'nın hala ayağı iyileşmemiştir. Ancak bu O'nun kararını değiştirmez. Geçişin yapılacağı dönemlerde Sara, karargâh kadın takımından sorumludur.

Grup harekete geçince, Sara bir avuç toprağı alarak çantasına koyar. Bunu gören ve savaşa yeni katılan bir arkadaşı bunun sebebini sorar. Sara;

“Eee heval, ben o kadar Amed’de kaldım. Bari biraz toprağı kendimizle götürelim ki, her gün Amed aklıma gelsin” der.

Daha ilk geceden itibaren grupta düşmeler başlar. Zaten büyük çoğunluğu ilk kez böyle uzun yolculuğa çıkmıştır.

Grup, ilk gece Akdağ’a ulaşır. Bir sonraki gece, Akdağ’dan ayrılan grup, Murat nehrine ulaşır. Murat’ta kuryeler grubu beklemektedir. Geçişler o döneme kadar genelde botla yapılmasına rağmen, kısa süre önce botlarla geçiş iptal edilmiştir. Nehri geçerken Sara, “Ben ilk grupta gitmek istiyorum” der. Arkadaşlarının karşı çıkmalarına rağmen, Sara ilk grupta karşıya geçer. Nehirden geçerken büyük bir tehlike atlattır.

Grup belli bir mesafe almıştır ve oldukça yorulmuştur. Kuryeler dışında hiç kimse bu alanı tanımamaktadır. Kuryeler yakında küçük bir ormanlık olduğunu, orada bir gün kalabileceklerini belirtirler. Sara, bu duruma sert tavır alır. “Sırtımızla taşımak zorunda da kalsak, bunları yarın ölüme yatıramayız” der. Bu, çok doğru bir tavidir. Kuryelerin kalma yönündeki eğilimlerine karşı, yakınlarında ki karakol büyük bir tehliktir ve gündüz burada gelişecek olası bir operasyon, grubun imhası olacaktır.

Grup, yeniden harekete geçer. Yollarda bayılanlar, ağlayanlar, “ben yürümüyorum, ne yapıyorsanız yapın” diyen yeni savaşçılar bile vardır. Sara’nın yeni savaşçıları harekete geçirme konusunda yoğun çabası olur. Bir gazi yürüyüşü şöyle anlatıyor; “Bir yeni arkadaş ‘ben gelmiyorum’ deyince, onu mecburen, zorla götürmeyi düşündük. Sara arkadaş buna karşı çıktı; ‘ben getireceğim’ dedi. Yanına gidip çok kısa, ikna edici bir sohbetle hemen kaldırdı ve getirdi. Arkadaşların ruhsal yaşamına girebiliyor, çok sıcak ilişki kurabiliyor, hep iknayı esas alıyordu.”

Grup ulaşması gereken noktaya sabaha doğru varır. Kuryeler, gece kalmalarını istedikleri noktada bir önceki yıl

ıkan çatıřmada, 12 arkadařlarının řehit dūřtūklerini belirtirler. Sara'nın tavrının ne kadar doęru olduęu, o an anlařılır.

Grup noktaya ulaşır. Nōbet, keşif çoğunun aklına bile gelmez. Hemen yatarlar. Sara her zaman olduğu gibi yine ilk nōbete kendisini yazar, sonra keşfe gider. Daha sonra gelip mutfakçı olur. Yeni savaşçıları ancak bōyle bir duruşla hareketlendirebileceğinin farkındadır.

Bu yolculuk, bōyūk gūlūklerle devam eder. Bazı yeni savaşçıların ayakları şişmiştir. Sara'nın da ayakları şişer. Buna ek olarak bacağındaki yara tam kapanmamıştır. Ancak bu Sara için sorun değildir. Yaralı ayağı irin tutmasına, rağmen, Sara arkadaşlarına moral verir, fedakārlıkta hep öndedir.

Yola ıkalkı yaklaşık on gūn olmuştur. Grup bu zorlu engelleri aşıp, Erzurum Eyaleti'ndeki bir grup arkadaşlarıyla ilk kez ilişkiye geçmeyi başarır. Biraz sohbet ettikten sonra, uygun gōrdūkləri bir noktaya konumlanırlar. Fakat sabahın erken saatlerinde nokta operasyonuyla karşılaşırlar. Ani operasyonda birçok malzeme geride kalır. Onca yol taşınan malzemelerin yitirilmesini Sara hazmedemez. Mutlaka malzemeleri alacağını belirtir, arkadaşları Sara'yı zorla ikna ederler.

Grup bir gece daha yol alır. Artık ulaşılan yerler yabancı değildir Sara için. Daha önce burada savaştığı için, insanını, coğrafyasını, suyunu, her karış toprağını tanır, bilir.

Grup, alandaki operasyonlar nedeniyle bir sūre daha kalmak zorundadır. Bu arada gū; dinlenmiř, yapılan dūzenleme ile belli bir nitelik kazanmıřtır. Bir sūre sonra Sara'nın içinde bulunduęu grup, Erzurum ve Dersim eyaletinin birlikte kullandıęı Poks'a gider. Oradan da Dersim gūcūyle birleřmek ūzere Akıs alanına geçer. Kıř kampı için hazırlık çalıřmaları bařlar.

Kışın yaşanan kaçış, yoğun operasyon ve hareketlilikten sonra, bahar coşkuyla karşılanır. Dersim'e ulaşmanın verdi-

ği duygunun apayrı bir yeri vardır Sara için. Sara'nın içinde bulunduğu grup, Mart ayında, Akis'ten Zel yamacı üzerinde Kutuderesi'ne geçer. İki karakolun bulunduğu, Yolçatı ve Kutuderesi arasından geçmek zorunda kalır grup. Sara, o araziye görünce, gözleri yaşarır. Çok duygulanır. Köprüler, ağaçlar, çiçekler, taşlar, kuşlar, her şey ama her şey onu duygulandırır.

Dersim'de uzun bir süre kalır. Bu süreçte çeşitli görevlerde ve eylemlerde yer alır. Dördüncü kez silah kaldırır.

Uzun süreden beri pratik savaş içinde kalan Sara, 1995 yaz aylarında bir grupla Beka'da "Mahsum Korkmaz Akademisine" gider. Bu, O'nun yaşamında yeni bir atılımın işaretidir. Akademi'de ideolojik eğitimini tamamladıktan sonra, 1996 yılında ülkeye geri döner.

Elinizdeki "SARA'NIN DÜŞLERİ" adlı kitap, bu dönüşün ve yeniden ülkeye girişin günlüğüdür. Aldığı eğitimle büyük güç alan Sara, Erzurum eyaleti, YAJK Merkezi Yönetiminde yer alır. Bu görevinin yanında, takım komutanlığı görevini de sürdürür. Bingöl-Dallıtepe ve Kızılağaç alanlarında çatışmalara katılır. Bu alanda bölge yönetiminde yer alır. Akademiden aldığı ideolojik eğitimi yapıya aktarmada büyük çaba sahibi olur. Eğitimin ilk dönemlerinde genelde kadının özgün sorunları üzerine eğitim verir, yapıyı yoğunlaştırmaya çalışır. Başında bulunduğu takım yönetimiyle toplantılar yapar, günlük planlamalar gerçekleştirir, kolektif kararlar alarak, kadın yapısında olumlu gelişmeler sağlar ve bunu erkek yapısına yansıtmaya çalışır. Bu çalışmalarından dolayı, alanda özellikle kadın ve erkek yapısının birbirine karşı bulunan önyargıların yıkılmasını sağlar. Bu da Sara'ya karşı büyük bir sevgi ve saygıyı uyandırır.

Bu görevlerinin yanında, bir de basın biriminde yer alır. Basındayken hep yapıyı yoğunlaştırır, gece geç saatlere kadar çalışır, kaset çözümünü yapıp, daktiloya çeker. Yine basın

birimindeyken “PERİ” diye bir gazete çıkarır. Bu gazetede Eyalette yaşanan gelişmeleri, şehit arkadaşlarının yaşamla-rını, mücadele süreçlerini yazar. Bu dönemde aynı zamanda Bölük komutan yardımcısıdır.

1998 Mart ayında geliştirilen bir operasyonda, sığınakta yaralı arkadaşlarıyla birlikteyken, son mermisine kadar sa-vaşır. Mermisi tükendiğinde ise, kendi bedeninde bombasını patlatarak toprağa düşer. Şehit düştüğünde bölge YAJK so-rumlusudur.

Toprağa Düşenler, Dövüşenler, Kaçanlar

Ve Bileği Kelepçelenenler

Düşler ki, bir gölge gibi yanımızda yürürler. Toprağa dü-şenler, sofrada paylarını bekler gibi bizden kavga beklerler. Dövüşenler, yüreğimize cesaret, umut ve sevgi tohumu eker-ler. Bileği kelepçelenenler, sisli, ölümcül tehlikelerle dolu bir yolun içine dalarlar. Ya kaçkınlar dönecekler, bir hançer gibi sırtımıza saplı dururlar.

Sara’nın Düşleri, yaşamın zümrüt yeşili gür ormanıdır. Düşlerin kaynağı insandır. İnsan olan her şey Sara’nın düşle-rinin bir parçasıdır. Düşlerin güncesinde onlarca isim geçiyor. Dağların zirvesinde özgürlük arayışına çıkmış onlarca insan. Onunla birlikte yola çıkmış, aynı amaca, aynı düşlere ve ütöp-yaya kilitlenmişler. Birlikte patikalarda yürümüşler. Bir yaz mevsiminde yorgun bir günün ardında, birlikte Munzur’un, Peri’nin, Zap’ın kenarında oturup, susuzluklarını gidermiş-ler. Birlikte Ay’a yıldızlara bakıp, türküler söylemişler. Bir tek ekmeği ikiye, dörde, sekize bölmüşler. Ekmek dilimle-ri küçüldükçe, yürekleri ve sevgileri katlanarak büyümüş, bir tek şekeri paylaşmışlar. Bir damla suyu ikiye bölmüşler. Yoldaşlık ve dostlukların ötesinde bir sevgiyi yüreklerine ör-müşler. Sara’nın Düşleri, en kutsal insan sevgisidir. Sevgi; inanç ve amaçla birleşince hiçbir engel tanımamış. Acılar,

zorluklar, yokluklar ve engeller tümü onların sevgi pınarında yok olup gitmiş. İksor'un, Peri'nin, Sipa'nın uçurumlarında adsız, tarifi imkânsız bir çiçeğe dönüşmüş. Her toprağa düşen bir sevgi çiçeği olup yeniden yeşermiş, Temmuz'un ortasında incecik. Billur renkli bir sızak olmuş, sıska çiçeği bile canlandırmış. Sevgi ve özgürlük yüreklerde taht kurmuş. Öyle bir sevgi ki, yıldızlara ulaşmış. Adı üstünde insan sevgisidir bu. İnsan yüreğinin, ruhunun ve düşlerinin bileşkesidir bu. İnsanın en kutsal değeridir. Toprak, doğa ve özgürlük sevgisidir. Toprak ve doğa; yaşam kaynağıdır özgürlük, aşkın en yücesidir. Özgürlüğe, ütopyaya, aşkla bağlanmış bir sevgi evrenselliğin sonsuzluğunda ebedileşir.

Sara'nın Düşleri; kurak topraklara akan insanın sevgi pınarıdır. Sevgi bir tutku, özümüzle, köklerimizle, tarihimizle buluşma ve sevme işidir. Derinleşmiş, yoğunlaşmış duyular dünyasıdır. Yüreklerin ikirciksiz, çıkarsız, katışıksız buluşması bir özveri ve inançtır. Acılar deryasında, güzellikleri derlemedir. Sevgi, amaca evrensel bağlanma ve ölümüne tutkudur. Bazen belirsiz bir düş; bazen yıldızların ışıltısına, özgürlük türküsünü yazma, bazen akan bir ırmağın ak köpüklü dalgalarına umudun resmini çizme; bazen de emeğin yaratılış serüvenidir. Bir tür varoluş ve yaratılış olayıdır. Sevgi, emeğin en kutsanmış biçimi, emek en yüce yaratımdır. Acılara katlanma, zorluklara göğüs germedir.

Kutsal coğrafyamızda bütün değerler iğne ucu kadar imkânlardan yaratılmıştır. Sevginin yüceliği ve kutsallığı burada anlam buluyor. Bundan dolayı Özgürlük Hareketi'nde, özgürlük gerillasında yol arkadaşlığı, en kutsal sevgi olayıdır. Sevgi, bir parça ekmeği bölüşmek, derme çatma bir naylon çadırın, bir mağaranın içinde hep birlikte ağız dolusu gülebilmektir. Önce gönüllü ve ölümüne tehlikeyi göğüslemektir.

Sevgi, kanayan yüreği parçalayan bir acıdır. Kimi zaman kine, öfkeye dönüşür, kılıç keskinliğinde intikam kesilir.

Toprağa düşenin son sözlerinde kutsal bir yemine dönüşür. Ama yine de yıkıcı değil, yapıcıdır. Hep yeşertir, dal dal çiçeğe dönüştürür. Her çiçek bir intikam yemini olur boylanır. Her çiçek yaşamın güzelliği olur.

Sevgi bazen bir ayrılıktır. Bağ bozumunun ardında göçen turna sürüsünün kanat vuruşudur. Sararan bir hazan yaprağının titrekliği veya bir ırmağın dalgalarına kapılmasıdır. Her dalga sonsuzluğa ve bilinmezliğe akar. Her özgürlük yürüyüşü bir ütopya kilitlenir. Belirsizlikler ve tehikelerle doludur. Bazen yeşilin solan rengidir. Bir hüznün, ağlayış ve içlenmedir. Bazen de hazan rüzgârlarına kapılmış bir türküdür. Tüm ayrılıklar hüznün örülüdür.

Toprağa düşenler sonsuz acıyla, yoğrulmuş bir ayrılık türküsüdür. Bir yanı özlem bir yanı sevdadır. Bir yanı ölüm, bir yanı zümrüt yeşili yaşamdır. Bir yanı inanç, bir yanı acıdır. Toprağa düşenlerin ardında yücelir, bütün sevgiler, özelemler ve kutsal aşklar. Özlem ve sevilerden bir ülke oluşur. Özgürlük filizlenir. Bin yıllara uzanan bir halk ütopyası şekillenir.

Toprağa düşenler, yıldızlarla buluşan sevgi seline dönüşür ya gidip de dönmeyen oğullar ve kızlar. Gün batımının ufkunda birer beyaz parlak çizgidir. Her çizgi anaların yüreklerinde büyüyen bir bekleyişe dönüşür. Her çizgi bir hasret ve umuttur, yıllarca kapı eşiklerinde bekleyip durur. Gidip de gelmeyenler bir karasevda, unutulmaz bir aşktır yüreğinde anaların. Sara, Berfin, Dilan, Selvi, medya özgürlükle buluşma sevdasıdır. Sara'nın düşleri, yürüyüşü yeniden bir diriliştir.

Sevginin güzelliği burada ortaya çıkar. Bu bir paylaşımdır. Bir gülümseyiş, bir söz bir bakıştır. Her sözde, her bakışta bir yaşam gizlidir. Gerilla, gecenin derinliğinde, dağların zirvesinde cehennemi sıcaklıkta, ak soğuklar içinde büyü, sihirli bir fısıltıdır. Her fısıltı ilmek ilmek özgürlük dokur geleceğe. Bir tek söz, bir tek bakış, bir tek davranış, her şeyi ortaya

koyar. Sara'nın düşlerinde sevgi baharın güzelliğinde, yaprak açılımında heybetli bir yürüyüşdür. Taşkın bir nehir, zapt edilmez bir duygudur. Sevgi kimi zaman bir serçenin ürkekliği, kimi zaman da bir kırlangıcın kanadına yüklenen düşlerdir. Ayrılık anı yüreklere kilitlenen sarı bir hüzdür.

Sara'nın düşleri, en güzel insan yüreğidir. Ölüm, ayrılıklar, acılar ve toprağa düşenler. Sara'nın güncesi, baştan sona bir sevgi olayıdır.

Diyalektik, zıtların birliğidir. Bu da sevginin öteki yüzünü ele verir. Yeryüzü ile gökyüzü; gece ile gündüz misali. Her şey kendi zıddını da beraberinde taşır. Her kahramanın bir şarlatanı vardır. Kahramanlar kadar korkaklar, kaçkınlar ve dönecekler de vardır. Gecenin zifiri karanlığında beliriverir, en parlak yıldızlar, Sara gecenin, karanlığın sürekli ışıltı veren yıldızıdır.

Çoğu zaman bir yol ayrımında, kaçkınlar, ihanetçiler boy verir. Sevgi pınarında düşmanlığı besler.

Sara'nın düşleri, yaşamın çırpıncılık gerçeğidir. Kahramanların yanında kaçkınlar ve düşkünler de vardır.

Güncede adı geçenler, yüzden fazla kişi, dün tümü birlikteydiler, tümü Sara'yla yaşam paylaşmış veya Sara onlarla paylaşmış, acıları, sevgileri zorlukları.

Merak arayışın ve buluşun başlangıcıdır. Bugün bunların kaçısı yaşamdadır. Kaçısı toprağın altındadır. Ya kaçınlar, yarı yolda dökülenler. Bir de ölümden de zor tutsaklık vardır. Dağların zirvesinden alınıp, yıllar, on yıllar demir parmaklıkların ardına tıkatılmak! Bir çelişki yumağıdır.

Bunları araştırmaya karar verdim. Yeniden arkadaşlarla tartışıyorum. Netleştirmek oldukça zordur. Önce Güncede ismi geçenlerin listesini çıkardım. Ardından onlarca arkadaşla tartıştım. Aynı isim için bir özgürlük saflarında bir başkası toprak ananın bağrındadır diyor.

Gerçek neydi?

Ölümler, yaşamlar, ayrılıklar ve çift ağızlı bir bıçak gibi sırtımıza saplanan dönemlikler iç içe girmiş. Ayırmak ayırıştırmak gerekiyor.

Tanıyan arkadaşlarla tartışmayı derinleştiriyoruz. Ancak tanıyanların tümü bir-iki yıldır tutsak düşmüşler. Bir-iki yıl içinde kimler sağ kalmayı başardı, kimler toprağa düştü. Öyle bir coğrafyada yaşıyoruz ki, ölümler su ve hava kadar ucuz. Su ve hava olmadan yaşam olmaz ki!

Bir gün bile, yaşamda kalmak bir mucize. Bir gün bile yaşamda kalmak, büyük bir kavga ister. Geriye her ölümde yaşam yaratmak kalıyor. Her gün, her saat yaşam ve ölüm iç içedir.

Ama Sara'nın düşlerinde yaşayanların kimlikleri gün yüzüne çıkmalıdır” diyorum kendi kendime. Sonuçta, Sara'nın düşlerindeki özgürlük savaşçılarının akıbeti hakkında ortaya çıkan bilgilerden bazı kısa sonuçlara ulaşıyorum.

Mutlak gerçek diye bir şey yoktur. Sağ dediklerimizin nerede nasıl vurulacağı belli değil. “Öldü” denilenler, ölümsüzleşerek bir özgürlük bayrağına dönüşüyorlar..

Adı Sara'nın güncesinde geçenler hakkında, belli bilgilere ulaşıyorum. Ama bilgilerin çoğu bir-iki yıl öncesine ait olup kesin değildir.

Jiyan	Siirt doğumlu, 1992’de Adana’dan katılıyor, Amed ve Erzurum eyaletlerinde faaliyet yürütüyor. 1998’de Bingöl/Yayladere’de manga komutanıyken Sara’yla birlikte çıkan bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
Dersim	(Fatma) yaşanan bir çatışmada teslim oluyor.
Sabahat	Özgürlük saflarındadır.
Hevidar	1972 Çorum doğumlu, 1993’te Mimar Sinan Mimar Üniversitesinden katılıyor. Önce Amed, daha sonra Erzurum eyaletinde faaliyet yürütüyor. 1998 Mart ayında Bingöl/Yedisu’da yaşanan bir çatışmada toprağa düşüyor.
Kamuran	Özgürlük saflarındadır.
Dılgeç	Özgürlük saflarındadır.
Çiya	Cezaevinde tutsak
	Özgürlük saflarındadır.
Yaşar	Özgürlük saflarındadır.
Nuhat	Özgürlük saflarındadır.
Kawa	Özgürlük saflarındadır.
Ozan	(İlhan Han) Varto doğumlu 1995 Nisan ayında Erzincan/Kırdım’da yaşanan bir çatışmada manga komutanıyken yaşamını yitiriyor.
Ayhan	Piran doğumlu. Dersim’de toprağa düşüyor.

K. Zeki	Muş Malazgirt doğumlu, 15 yaşında katılıyor. Erzurum ve Dersim’de kalıyor. Oradan Akademiye gidiyor. Erzurum’a dönüyor. 1998 Mart ayında, Bingöl/Yedisu mevkiinde Takım komutanıyken toprağa düşüyor.
Dilan	(Nadire Kal) Bingöl/Şirnan doğumlu, 1991’de Amed’de saflara katılıyor, oradan Akademiye gidiyor. Erzurum eyaletine dönüyor. YAJK eyalet temsilcisi 1997’de Bingöl/Yedisu’da yaşanan çatışmada toprağa düşüyor.
Şinda	Varto doğumlu, metropolde katılıyor. Akademiye gidiyor. Bir süre Şam’da cephe faaliyetlerinde kalıyor. Erzurum eyaletine geliyor. 1996 Aralık ayında Bingöl/Adaklı’da takım komutanıyken, bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
Berfin	Özgürlük saflarındadır.
Rojda	
Serap	TDP’li 1997’de Türkiye sahasına geçerken yolda yaşanan bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
(Keko	Özgürlük saflarındadır.
Mesut	Bingöl/Genç doğumlu 1996 sonbaharda bölge sorumlusuyken, yaşanan bir çatışmada toprağa düşüyor.
	Özgürlük saflarındadır.
	Piran doğumlu, 1991’de Dicle Üniversitesinde öğrenciyken Amed eyaletine katılıyor. 1998 Mart’ta Bingöl/Yedisu’da yaşanan bir çatışmada bölge sorumlusuyken yaşamını yitiriyor.

	Özgürlük saflarındadır.
	Bingöl/Karlıova doğumlu. Avrupa'dan katılıyor. Akademiye gidiyor. Oradan Erzurum eyaletine geçiyor. 1996'da Karlıova'da cephe çalışanırken bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
	Özgürlük saflarındadır.
Orhan	Özgürlük saflarındadır.
	Özgürlük saflarındadır.
Dicle	
	Saflardan kaçıyor.
Bilge	
Reşat	Mardin doğumlu. Amed'den katılıyor. Amed ve Erzurum eyaletlerinde kalıyor. 1996'da takım komutanırken yaşanan bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
	Yaşanan bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
	Dersim doğumlu. 1991'de Dersim eyaletinden saflara katılıyor. Akademiye gidiyor. Amed bölgesine dönüyor. Amed'de 1996'da bir çatışmada toprağa düşüyor.
	Malatya doğumlu. Amed'de bir çatışmada toprağa düşüyor
Palu	Özgürlük saflarındadır.
Şilan	Cezaevinde tutsak
	Cezaevinde tutsak
Hayri	1993'de Amed'de bir çatışmada yaşamını yitiriyor.

Cafer	Varto doğumlu 1993 21 Aralık'ta Bingöl Kızılağaç'ta bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
Selvi	(İclal Kışın) Bingöl/Dallıtepe köyü doğumlu. Erzurum eyaletine katılıyor. 1994 Garzan'da bir çatışmada toprağa düşüyor.
Zozan	Özgürlük saflarındadır.
	Amed doğumlu 1992'de saflara katılıyor. Amed ve Erzurum'da kalıyor. 1996 sonbaharda Bingöl/Dallıtepe alanında bir çatışmada toprağa düşüyor.
	Kars/Digor doğumlu, 1992'de saflara katılıyor. Serhat ve Erzurum eyaletinde faaliyet yürütüyor. 1996'da Bingöl/Kızılağaç'ta yaşanan bir çatışmada manga komutanıyken toprağa düşüyor.
	(Fatma) 1970 Güneyli Afrin doğumlu. 1988'de saflara katılıyor. Akademi'de kalıyor. Botan, Mardin, Amed, Dersim ve Erzurum eyaletlerinde faaliyet yürütüyor. 1996'da Bingöl/Kızılağaç'ta çatışmada toprağa düşüyor.
Berfin	(Leyla) 1975 Mardin doğumlu. Mardin eyaletine katılıyor. Botan, Güney, Dersim ve Erzurum eyaletlerinde faaliyet yürütüyor. 1996'da Bingöl/Kızılağaç'ta yaşanan bir çatışmada manga komutanıyken yaşamını yitiriyor.
İsmail	Özgürlük saflarındadır.
	Amed/Kulp doğumlu. 1998 yılında bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
	Özgürlük saflarındadır.

Metin	Amed doğumlu. 1992’de Amed eyaletine katılıyor. Erzurum eyaletine geçiyor. 1998 yılında Hınıs’ta üç arkadaşıyla (Sipan, Şoreş) bir çatışmada takım komutanıyken toprağa düşüyor.
Cihat	Özgürlük saflarındadır.
	Özgürlük saflarındadır.
Mam Celal	Erzurum/Hınıs/Ağcamelik köyünde doğuyor. 1994’te metropolde saflara katılıyor. Erzurum eyaletinde faaliyet yürütüyor. 1998 yılında Bingöl/Yayladere’de bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
	Özgürlük saflarındadır.
Adar	Cezaevinde tutsak.
Cuma	Hakkari doğumlu, 1986’da parti saflarına katılıyor. Botan, Dersim ve Erzurum eyaletlerinde faaliyet yürütüyor. 1997’de Karakoçan’da Bölge sorumlusuyken üç arkadaşıyla bir pusuda vuruluyor.
	Muş/Malazgirt doğumlu, 1992 yılında Amed eyaletine geliyor. Oradan Erzurum eyaletine geçiyor. 1997 Karlıova’da manga komutanıyken bir çatışmada toprağa düşüyor.
	Cezaevinde tutsak
	Erzurum/Hınıs/Ağcamelik doğumlu. 1994’te parti saflarına Amed eyaletinden katılıyor. Oradan Erzurum eyaletine geçiyor. 1997 Mart operasyonunda toprağa düşüyor.

Şirin	(Bedia) Siirt/Erüh doğumlu. Botan, Güney (Haftanın, Zele) Dersim ve Erzurum eyaletlerinde faaliyet yürütüyor. 1998’de Bingöl Yayladere’de manga komutanıyken bir çatışmada yaşamını yitiriyor.
Özgür	Erzurum/Karayazı doğumlu, Ankara’dan Amed eyaletine katılıyor. Oradan Erzurum eyaletine geçiyor. 1997 Ağustos ayında Bingöl/Hamamlar’da manga komutanıyken toprağa düşüyor.
	Cezaevinde tutsak
	Özgürlük saflarındadır.
Sedat	Özgürlük saflarındadır.
Adife	(Serdıl) Özgürlük saflarındadır.
	Özgürlük saflarındadır.
Brusk	Erzincan/Çayırılı doğumlu. Dersim’de parti saflarına katılıyor. Erzurum eyaletine geçiyor. 1998 Bingöl’de takım komutanıyken çatışmada yaşamını yitiriyor.
	Bingöl doğumlu, 1992’de Amed’ten saflara katılıyor. Ordan Erzurum eyaletine geçiyor. 1997 Mart operasyonunda Bingöl/Yedisu’da manga komutanıyken çatışmada yaşamını yitiriyor.
Hêja	Amed doğumlu, 1992 Amed’den parti saflarına katılıyor. Ordan Erzurum eyaletine geçiyor. 1997 Mart operasyonunda Bingöl/Yedisu’da Yılmaz ve İlaazlum’la birlikte, marığa komutanıyken çatışmada toprağa düşüyor.
	Özgürlük saflarındadır

	(Koçer Medya Kıymet Aslan) 1975 Siirt/Erüh doğumlu. 1999 ekim’de geri çekiliş sürecinde Tatvan’da manga komutanıyken toprağa düşüyor.
	(Engin Kişin) 1978 Bingöl/Dallitepe doğumlu. 1995’te Erzurum eyaletinden saflara katılıyor. Eylül 1999’da geri çekiliş sürecinde Ağrı’da vuruluyor.
Agit	Amed doğumlu. 1997 Mart ayında Bingöl/Yedisu/Pirxanik köyünde Bölük komutanıyken toprağa düşüyor.
	(Müzeyen Kaya) Bingöl Ziver köyü doğumlu. 1996’da saflara katılıyor. 1997’de Bingöl/Yedisu’da toprağa düşüyor.
	(Zelal Gedik) Dersim doğumlu, 1991 Avrupa’dan saflara katılıyor. Akademiye gidiyor, Güneyde bir süre kalıyor. Sonra Dersime, oradan da Erzurum eyaletine geçiyor. 1997 Mart ayında Bingöl/Yedisu Pirxanik’da Takım komutanıyken toprağa düşüyor.
Özgür	Muş/Varto doğumlu, 1995’te saflara katılıyor. Erzurum eyaletinde faaliyet yürütüyor. Nisan 1997’de Bingöl/Yedisu’da çatışmada vuruluyor.
	Bingöl/Karer/Şirnan köyü doğumlu, 1993’te saflara katılıyor. Erzurum eyaletinde kalıyor. 1998 Bingöl/Yedisu’da Manga komutanı ve YAJK yönetimindeyken bir çatışmada vuruluyor.

	(Fatma Şahin) 1971 Sivas/Gürün doğumlu, 1996'da parti saflarına İstanbul'dan katılıyor. Üniversite öğrencisidir. 1999 Eylül'de Ağrı'da geri çekiliş sürecinde vuruluyor.
Şevin	Özgürlük saflarındadır.
	Dersim doğumlu, 1990'da metropolden üniversite öğrencisiyken parti saflarına katılır. Akademide, Rotan, Amed, Dersim ve Erzurum eyaletlerinde kalıyor. 1998 Mart ayında Bingöl/Yedisu'da YAJK yönetimindeyken vuruluyor.
	(Sadrettin Eriş) Bingöl doğumlu. 1997 Mart Yedisu/Göl köyünde çatışmada Tabur komutanıyken vuruluyor.
Baran	Özgürlük saflarındadır.
(Küçük)	Özgürlük saflarındadır.
Azat	Saflardan kaçıyor.
Bınevş	(Sultan) 1976 Mardin/Kızıltepe doğumlu. 1993'te Amed eyaletine katılıyor. Oradan Erzurum eyaletine geçiyor. 1997 Bingöl/Yedisu/Göl köyünde Manga komutanı yardımcısıyken çatışmada yaşamını yitiriyor.
Zelal	1976 Ağrı/Diyadin doğumlu. Serhat eyaletine katılıyor. Erzurum eyaletinde faaliyet yürütüyor. 1997 Bingöl/Yedisu Göl köyünde çatışmada Manga komutanıyken vuruluyor.
Agit	
Ağır	Özgürlük saflarındadır.

Harun	Bingöl Solhan doğumlu 1992’de saflara katılır. Akademiye gider. Amed ve Erzurum eyaletinde kalır. 1996 sonbaharında Bingöl/Dallıtepe’de toprağa düştü. (Eyalet Koordinatörü)
Munzur	Bingöl doğumlu, 1993’te saflara katılıyor. Erzurum eyaletinde kalıyor. 1996’da Bingöl’de çatışmada vuruluyor.
Serhat	Muş/Varto doğumlu 1995’te saflara katılıyor. Erzurum eyaletinde faaliyet yürütüyor. Ekim 1999 Tatvan’da geri çekiliş sürecinde yaşanan çatışmalarda vuruluyor.
Rızgar	(Rüstem/Cemal Yıldız) Kurtalan doğumlu, 1993’te saflara katılıyor. Erzurum, Dersim ve Güneyde kalıyor. Ekim 1999 Tatvan’da geri çekilme sürecinde yaşanan çatışmalarda vuruluyor.
Alişan	Hınıs’ta 1996 yılında toprağa düşüyor.
K.Zeki	Saflardan kaçıyor.
Ruhat	Özgürlük saflarındadır.
Berivan	Özgürlük saflarındadır.
Resul	(Baran) Özgürlük saflarındadır.
Mazlum	Özgürlük saflarındadır.
Sakine	Özgürlük saflarındadır.
Zeynep	Dersim/Ovacık doğumlu 1992’de Dersim eyaletine katılıyor. Oradan Amed’e geçiyor Amed’de 1995’te çatışmada vuruluyor.
Bese	(Suna Çiçek) Dersim doğumlu, 1989’de Avrupa üzeri saflara katılıyor. Akademiye gidiyor, Botan, Amed, Erzurum ve Dersim eyaletlerinde kalıyor. 1994 Dersim’de toprağa düşüyor.

Korkmaz	Saflardan kaçıyor.
Cano	Özgürlük saflarındadır.